

စတုဝဏ္ဏီ ၏

ဒိဗ္ဗစက္ခုရနည်း

ထုဝဏ္ဏိ

ဒိဋ္ဌိကွေရနည်

မောင်မြင့်စိုး + မနုနုယဉ်
သမီးလေး မရွှေအိသော် မိသားစု
ကောင်းမှု။

(- -)

မြတ်ဆွေစာပေ

၆ ကျပ်

တာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၈၁၇၉]

၁၉၇၅-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ
ပထမအကြိမ်
အုပ်ရေး-၂၀၀၀

ပန်းချီ။   ။ တင်လှဝင်း
ဘလောက်။   ။ သောင်းလှ
အပုံးရိုက်။   ။ သိဒ္ဓိဗလ

ထုတ်ဝေသူ

ဦးတင့်ဆွေ(သဇင်စာပေ)၊ (၀၁၄၁၇-မြ)၊
အမှတ် ၁၉၁၊ ၁-၂၊ ၃၃-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးချစ်မြိုင်(မြ-၀၁၆၄၄)၊ စာဝိရတနာ ပုံနှိပ်တိုက်၊
အမှတ် ၂၀၄၊ ၃၀-လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	ဝန္တာမိ	၁
၂။	ဆန္ဒ	၄
၃။	အဖွင့်	၅
၄။	အခန်း ၁ ဝိဇ္ဇာပညာ	၉-၁၀
၅။	အခန်း ၂ ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာ	၂၇-၂၈
၆။	အခန်း ၃ စိတ်တန်ခိုးရှင်	၃၉-၄၀
၇။	အခန်း ၄ အတ္တကြီးပျက်ပုံနှင့် ပြန်ဖြစ်လာပုံ	၄၇-၄၈
၈။	အခန်း ၅ လူဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၈၁-၈၂
၉။	အခန်း ၆ နိုင်ငံတကာ လောကီပညာ	၁၀၁-၁၀၂
၁၀။	အခန်း ၇ ဝိဇ္ဇာပညာ သံသရာ	၁၂၁-၁၂၂
၁၁။	အခန်း ၈ မြန်မာပြည်သို့ဝိဇ္ဇာများရောက်လာပုံ ၁၆၃-၁၆၄	
၁၂။	အခန်း ၉ အင်း-အိုင် အဖွင့်	၁၇၃-၁၇၄
၁၃။	အခန်း ၁၀ ထွက်ရပ်လမ်းညွှန်	၁၈၈-၁၈၉
၁၄။	နိဂုံးအမှာ	၂၁၂

ရည်ရွယ်ချက်

ဃာတု တင်ပြမည့်စာအုပ်သည် ရုပ်ဘုရားများ၊ နာမ်
တရားများ မချုပ်ငြိမ်းခင် နိမ့်သူ ကလည်း နိမ့်သူ
အလျောက်၊ မြင့်သူကလည်း မြင့်သူအလျောက် ထိတွေ့
ခံစားရစိမ့်သောငှာ၊ သိသင့်သိထိုက်သော စမတန်ခိုး၊
ပထမတန်ခိုး၊ သမထစွမ်းအားတန်ခိုးနှင့် ဗုဒ္ဓအမြင်များ
ကို ဦးစားပေး တင်ပြထားသည့် စာအုပ်မျှသာဖြစ်ပါ
ကြောင်း။

ကျမ်းပြုသူ

“ဝန္တာမိ”

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာ- ငါးဖြာသော ရတနာ
တို့အား၊ ကာယဝစီ မနောချီ၍၊ အဉ္စလီမြတ်နိုး၊ သက်စုံ
လျက် ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင်၊ စကုတိုက် ရွှေဘိုကျောင်း စာချ
ဆရာတော် ဦးဇာဂရ၊ မြင်းမှုမြို့ ရွှေစောလူး ဘုရားကြီး
ကျောင်းတိုက် စာချဆရာတော် ဦးပရမ၊ မြင်းမှုမြို့သရက်တော
ကျောင်းတိုက် စာချဆရာတော် ဦးကုမာရ၊ ခြောင်မြို့ ဆင်ယင်
ကျောင်းတိုက် စာချဆရာတော် ဦးကုသသ၊ ဆီမိကျွဲမြို့ ဟော
တရားရာမတိုက်တော်ကြီး စာချဆရာတော် ဦးနရဒ၊ ရွှေဘို
ကျွဲကြီး ဝက်လက်ပိုင် ပြန်ဦးရွာ ငါးမာန်အောင် တိုက်တော်
စာချဆရာတော် ဦးဇနိန္ဒ၊ မောင်းထောင်ဓမ္မကထိက နာမ
ရမ္မိ သာသနာပြု ဓမ္မကထိက အကျော် မောင်းထောင်
ကထာရ၊ ခနမ်းမြို့ ကိုင်းကုန်းကျောင်းတိုက် စာချဆရာတော်

ဦးသုဒဿန၊ ဦးစက္ကိန္ဒ၊ ရန်ကုန်မြို့ သရက်တောတိုက် မှန်တင်း
 ကျောင်း စာချဆရာတော် ဦးဒီပတို့အား အမှူး ထားလျက်
မြန်မာပြည် ဘုရားပြုပြင်ရေးအဖွဲ့ကြီးနှင့် မြန်မာပြည်သာသနာ
ပြု မေ့ကတိကအဖွဲ့ကြီးတို့၏ ဦးစီးနာယက ဖြစ်တော် မူသော
ရဟနာပုံဦးတိလောက ဆရာတော်ဘုရားအား ၎င်း၊ ချင်းတောင်
 တီဝိန်မှနေ၍ တောင်တန်း သာသနာ ပြုခဲ့သော ကာလေးမြို့
 ဒီပက်ဆု ဆရာတော် အရှင်ပဒုမ ဆရာတော် ဘုရားအား ၎င်း၊
 ရှေးက နေတဆူလတဆူ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး
 ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ ဘေးအမျိုးမျိုးမှ လွတ်မြောက်ရာ၊ လွတ်
 မြောက်ကြောင်းတို့ကို လက်တွေ့များပြသ၍ ကြီးကြီးစားစား
 နှင့် တကယ်ကျင့်ကြံရင်း ဣစ္ဆာသယ၊ လိုတိုင်းရ ဘာ သိဒ္ဓိအမျိုး
 မျိုးပေါက်လျက် ထွက်မြောက် အောင်မြင်အောင် ပညာပေး
 သနားတော်မူသော ထွက်ရပ်ပေါက် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်
 ကြီးတို့အား ဝန္တာမိ၊ ကာယာစီ မဒနာချီလျက်၊ အဇ္ဈလီမြတ်နိုး
 လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးပ ၍၏ အရှင်ဘုရား။

သည်မှတစ်ဆင့်၊ ရှေးရှေးကအရ၊ မာသဣန္ဒာ၊ လေးဖြာစတု
 ကျန်းလေးခု၌ လောကမှုကို ပြုပြင်တတ်သော ဓတ္တရဋ္ဌ၊ ဝိရဋ္ဌက၊
 ဝိရူပက္ခ၊ ကုဝေရဘုရားအလောင်းတော် နတ်သားနှင့်တကွ၊ မယ်
 တော်မိနတ်သား၊ အရိမေတ္တေယျ ဘုရားအလောင်းတော် နတ်
 သားမှစ၍ အဋ္ဌရဋ္ဌ အရှင်မြတ် ဖြစ်တော် မူကြ ပါကုန်သော
 ပါကိဆရာများနှင့်တကွ ရသေ့ရှစ်သောင်း ဆရာကောင်းတို့
 ၍ တပည့်ကြီး (အရှင်မထိး၊ အရှင်အဇ္ဈဂေါဏ၊ ဓမ္မစေတီ မင်း

ခေါင်၊ ရသေ့ဦးအောင်၊ ဦးပညာ၊ ဓမ္မသာမိရှိသည်) ငါးဦး
 ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတို့နှင့်တကွ သုဓမ္မာစာရီ အရှင်မထီး အစီအမံပြုလုပ်
 ၍ ရွှေသားပုရပိုက်နှင့်တကွ အပ်နှံခဲ့သော (ယက္ကန်းစင်တောင်
 ဆရာတော် ဦးဩဘာသ) မိန့်မှာတော် မူချက်ကို ဦးထိပ်ရွက်
 ပန်ဆင်ရသော ပြဒါးဝိဇ္ဇာ၊ သံဝိဇ္ဇာ၊ ဆေးဝိဇ္ဇာ၊ အင်းဝိဇ္ဇာ၊
 စမဝိဇ္ဇာ၊ ရုပ်ဝိဇ္ဇာ၊ သမထဝိဇ္ဇာ၊ ဝိပဿနာဝိဇ္ဇာ၊ ဘဝနာဝိဇ္ဇာ၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇ္ဇာဓိရိ ဆရာသင် ကျေးဇူးရှင် အပေါင်းတို့
 ၏ ခြေတော်ခိုလှူ ဦးညွှတ်မကုန်၊ လက်စံမိုး၍ ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏
 ဘုရား။

အရှင်ဘုရားများ ပိုင်ထိုက်သော အရာ ကိုးဋ္ဌာနတို့ကို ပိုင်
 ထိုက်ရသော တပည့်အဖြစ်၎င်း။ ထိမ်းစမ၊ သိမ်းစမ၊ ထွက်စမ၊
ဝင်စမ—လေးလုံးသော စမတို့ကို ပိုင်ထိုက်ရသောတပည့်အဖြစ်
၎င်း။ ပီယသိဒ္ဓိ၊ ကာယသိဒ္ဓိ၊ နေသိဒ္ဓိ၊ ဗလသိဒ္ဓိ၊ အဟာရသိဒ္ဓိ၊
ပထဝီသိဒ္ဓိ၊ ဥဒကသိဒ္ဓိ၊ အာကာသသိဒ္ဓိ၊ မနောမယသိဒ္ဓိ စသည့်
သိဒ္ဓိဆယ်ပါးအောင်ခြင်း (ဝါ) သိဒ္ဓိအမျိုးမျိုး အောင်ခြင်း၊
 ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ဗေဒင်လေးပုံ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ စာပေပေါင်း ရှစ်
 သောင်းလေးထောင် ကျမ်းကုန်အောင်ကို၊ တအောင်တခဏ
 အာရုံပြုခါမျှဖြင့် ယခုချက်ချင်း သိစွမ်းနိုင်သည့်ကိုယ် ဖြစ်ရပါ
 လို၏ဘုရား။

“ဆန္ဒ”

“ယေးကျားတံခွန်၊ လူရည်ချွန်က၊
ကောင်းကင်တမုတ်၊ ကြယ်ကိုဆွတ်လည်း၊
မလွတ်စရာမ်း၊ ရမြဲလမ်းတည်း”

ဆိုသည့်အတိုင်း ရှေ့ဖြစ်ဝေ့ဖြစ်-မင်းကေရာဇ်
တို့၏ လောကီချမ်းသာကြီးများကိုသာမက၊
ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာကြီးတို့၏ ချမ်းသာသုခအပြင်၊
တမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့၏ အားထားခိုကိုးရာ၊
အတုလဘဂါ၊ ဗုဒ္ဓဆူဇာ သညာထွဋ်ထား
မြတ်ဘုရားကြီးပင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ထူးထောင်း
သာကေ မြော်ထောက်ဆ၍၊ မလျှော့သော လုံ့လဝိရိယ
သမာဆန္ဒတို့ဖြင့် ပါရမီစခန်း တက်လှမ်း
နိုင်ကြပါစေကုန်။

အပ္ပဋ္ဌ

ကျွန်ုပ်သည် အင်း၊ အိုင်၊ ခဲ၊ လက်ဖွဲ၊ ဂါထာ၊ မန္တန်မှ
အဝ ဓါတ်စခန်းနက္ခတ်၊ ပေဒင်၊ ဓါတ်ဆင်- ဓါတ်ရိုက်အပြင်၊
စုန်းကဝေ- မှော်ပညာအဆုံး လောကီပညာ မှန်သမျှကို လက်
လှမ်းမှီသရွေ့ လေ့လာဆည်းပူး စမ်းသပ်ခဲ့သည်။

သည်လောကီပညာ ရပ်များမှာ ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာလူမျိုး၊
မြန်မာစာပေများတွင်သာမက ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးရှိ လူမျိုး
နှင့် စာပေများတွင်လည်း ကြွယ်ကြွယ်ဝဝ ဖော်ပြလျက်ရှိ ပည်။
ဘာကြောင့် သည်လောကီ ပညာရပ်များ လူသားတွေနှင့်
အတူ အမြဲဒုန်းတွဲတည်ရှိနေသနည်း။

လောကီပညာရပ်များ၏ ဆန်းကြယ်မှုကို တကယ် ကိုယ်တိုင်
ကိုယ်ကျ မသိမမြင်သေးသောကြောင့်သာ အမျိုးမျိုး အထင်
မှားစရာ၊ ဝိဝါဒကွဲစရာ ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ စင်စစ် လူ
အသီးသီးတို့၏စိတ်ကူးဉာဏ်အသီးသီးတို့ဖြင့် တည်ဆောက်ထား

အပ်သော သည်စာမ္ဘာကြီး၌ ဖြစ်နိုင်ဘွယ်ရာ အရှိဟုထင်ရလောက်
သော အံ့မခန်းလိလိဖြစ်ရပ်များအား၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဆိုသလို
တွေ့ကြုံကြားသိနေရသည် မဟုတ်လော။

ယနေ့ လစာမ္ဘာသို့တက်နေသော သတင်းများ၊ အာကာသ
တွင် ဂြိုဟ်တုများလွှတ်ထားခြင်း (Explora) ဂြိုဟ်တု စသည်-)၊
အဆိုပါ ဂြိုဟ်တုများမှတစ်ဆင့် မိုးလေဝသ စသည်တို့ကို သတင်း
ပြန်ကြားခြင်းများသည် လူတို့၏ ကြိုးပမ်းမှု စွမ်းပကား၊ သိပ္ပံ
ပညာထွန်းကားမှု၊ တနည်းအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်ခဲ့သော (မဖြစ်နိုင်
ဟု တချိန်ကယူဆထားသော) ဖြစ်ရပ် များကို ယနေ့ သိပ္ပံက
ဖော်ထုတ်ပြ၍၊ သိပ္ပံကို အထင်ကြီးလေးစားလာရသလို၊ ဝိဇ္ဇာ
ပညာရပ် (လောကီအတတ်များ) ဖြင့် ဖန်ဆင်းပြုနိုင်၍ လူတို့ ယုံ
ကြည် ကိုးစား လာရသည်မှာ ကမ္ဘာ့သက်တန်းအမျှ ရှိနေသည်
မဟုတ်လော။

ပို၍ထင်ရှားစေရန် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်-အိဂျစ်ပြည်၏ အတတ်
ပညာဆိုင်ရာပါမောက္ခ အေမာရေး (Professor A. Murray)
၏ “တရုန်ထိုး တိုးတက်နေသော သိပ္ပံပညာနှင့် အခြား
သောအတတ်ပညာ (လောကီပညာရပ်) တို့ တည်ရာ အချက်
အခြာ တိုင်းပြည်များ ဖြစ်သည့် မြိတိန်၊ ပြင်သစ်နှင့် ဂျာမနီ
စသော တိုင်းပြည်ကြီးများ၌ (ဂန္ဓာဓိ ဝိဇ္ဇာအတတ်နှင့် အကြိုး
ဝင်သော) ဝိညာဉ်နှင့်ဆိုင်သော အတတ်၊ မွှော်ဝိဇ္ဇာအတတ်၊
လူတို့၏သာမန်အသိဉာဏ်စွမ်းဖြင့် မရနိုင်စောင်းသည့် အခြား
သော အတတ်ပညာတို့သည် တိုးတက် ထွန်းအားလျက်ရှိသည်
စာမက ၎င်းလောကီဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာတို့ တစူးစိုက်စိုက်စွဲလန်း-

လေ့လာလိုက်စားသူ၊ ရေလည်အောင် ရှင်းပြ နိုင်သူတို့အထဲ “ဆာ-ကောနင်းဋ္ဌဝိုင်း” နှင့် “ဆာ-အိုလိဗာ လေ့ဂျီ” ကဲ့သို့ ထင်ရှားသောသိပ္ပံပညာ၌ တဖက်ကမ်းခတ် ဟတ်မြောက်ပြီး ဆရာကြီးများ အမြောက်အများ ပါဝင်နေကြသည်” ဟု ထုတ်ဖော်ရေးသားထား၏။

တိပိဋကဓရ- လယ်တီဆရာတော် ဘုရားသည် မွေဝိဇ္ဇာအတတ်၊ အသိဉာဏ်အတတ်၊ စိန္တာမယသိဋ္ဌိ၊ ဝိဇ္ဇာမယသိဋ္ဌိအစရှိသော ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာလမ်း ပညာရပ်များကို “ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂ ဒိပနီ” ၌ ထောက်ခံရေးသားခဲ့၏။

ဝိဇ္ဇာပညာရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ “ကမ္မာယတနသိပ္ပာယတန ဝိဇ္ဇာဌာနေသု” ဟူသော ဉာဏဝိဘင်း ပါဠိတော်များ၌ ဖော်ပြထားသည်။

သမုဂ္ဂဇာတ်တော်၌ ဖည်း လောကီဝိဇ္ဇာဓိရ်များရှိကြောင်း သိဒ္ဓိဆယ်ပါးတိုင် ပေါက်ရောက်နိုင်သော လောကီအစီအရင်များရှိကြောင်း ပါဠိတော် အထကထာ စသည်တို့၌ များစွာ ဟောကြားခဲ့၏။

ထို့ကြောင့် ဝိဇ္ဇာပညာ၏အစွမ်းအားဖြင့် တဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှေးကမုချီရှိခဲ့ကြခြင်း၊ ယခုမျက်မှောက် ခေတ်၌လည်း ဉာဏ်ပါရမီကံ ကုညီသရွေ့ လက်တွေ့အကျိုးခံစားနေကြရသူများ လက်တွေ့ရှိနေခြင်းအညစ် လောကီ

အတတ်ပညာရှင် ဝိဇ္ဇာများ အတွက် ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများဟုဆိုရမည်

ကျွန်ုပ်သိသိဆီခဲသည်အတိုင်း ဝိဇ္ဇာပညာတွင် အကျမ်းဝင်သောအင်း၊အိုင်၊ခါးလှည့်၊လက်ဖွဲ၊ နွေအန်၊ ဒီပံ၊ဆေးဝါး၊ ဓါတ်ရိုက်-ဓါတ်ဆင်၊ဓါတ်လုံးမကျန် လောကီသိပ္ပံ အစီအရင်များကို စာတွေ့လက်တွေ့များစွာရှိခဲ့သည်။

ကျွန်ုပ်နည်းကူ ထိတွေ့ခံစား စံစား ရစိမ့်သောငှါ ပုဂ္ဂိုလ်စစ် ပုဂ္ဂိုလ်မှန်နှင့် အတူ အယောင် အလိမ် အညာများ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် သန့်စင်သော ခမတ္တာ စေတနာဖြင့် သောကီကျမ်းကို ပြုစုတင်ပြလိုက်ရပေသည်။

ကျမ်းပြုသူ။

အခန်း ၁

ဝိဇ္ဇာပညာ

ဝိဇ္ဇာပညာ ဆိုတာ ဘာလဲ။

ဝိဇ္ဇာ၏ ပရိယာယ် အနက် လေးချက်ကို ပါဠိအဘိဓာန် အနုကထာဝဂ်၌ “ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာသဒ္ဓါသည်၊ ဝေဒေစ၊ ဝေဒင်အ တက်၌၎င်း၊ သိပ္ပေစ၊ သိပ္ပံ အတတ်ပညာအမျိုးမျိုးတို့၌၎င်း၊ တိဝိဇ္ဇာဒရောစ၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး- စသည် တို့၌၎င်း၊ ဗုဒ္ဓိယံ အသိ ဉာဏ်၌၎င်း၊ ဘဝေဖြစ်၏” ဟုဆိုသည်။

(ပညာ) ဆိုသည်မှာ “ပကာရေ-န-ဇာနာ တီတိပညာ” ဟူ၍ အနက်ပွင့် ဝိဂြိုဟ်ပြုခဲ့သည့်အတိုင်း “အထူးထူး အပြားပြားကို ပိုင်းခြားသိမြင်တတ်သော သတ္တိစွမ်း” ကို ပညာဟုဆိုသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိဇ္ဇာပညာသည် နက်ရှိုင်းပြီး အဘိုးအနန္တ တန် သောရဘနာနှင့်တူ၏။ ဆရာယောင် ဝိဇ္ဇာအမည်ခံ လူလိမ်များ

စာ ထိုနာမည်ကို အလွဲသုံးစားပြု၍သာ တန်ဖိုးမရှိသလို ဖြစ်နေရသည်။

အယူသည်းသူတို့၏ ယုံတမ်းပြောကြသော ဘာသာရပ် အဖြစ် မမှတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ထိတွေ့ခံစားရအောင်လေ့လာ စူးစမ်းသင့်သည်။ မိမိကိုယ်တိုင် မဆည်းပူးရသေးဘဲ ပညာရပ်တခုကို စော်ကားပြီး “ဝေဖန်နေလျှင် မိမိဖက်စာ မလိမ္မာခြင်းသာဖြစ်ရမည်ဟု သုံးသပ်ပြီး လောကီပညာများကို သုတေသနပြုသင့်ပေပြီ။ မြန်မာ့ဝိဇ္ဇာကျမ်းများနှင့် ကမ္ဘာ့ဝိဇ္ဇာ ပညာကျမ်းများကို ဆက်စပ်လေ့လာသင့်ပေပြီ။

စာမ္ဘာအရပ်ရပ်၌ သူ့နည်း သူ့ဟန်အတိုင်း ရှိနေကြသော ဂန္ဓာရီ ပညာစခန်း ကြီးမှာ လွန်စွာ ကျယ်ဝန်း နက်ရှိုင်းသလောက် လျှို့ဝှက်ချက်များစလည်း လွန်ကဲစွာရှိနေသည်။

ဘာကြောင့် လျှို့ဝှက်၍ထားရသနည်း။

(လျှို့ဝှက်ခြင်းအဓိက အကြောင်းမှာ ပညာကို အလွဲသုံးစားပြုမည့်သူတို့၏ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်လို၍ဖြစ်သည်။) စာတိသစ္စာတည်သော ဝါဝယ် ထိုလျှို့ဝှက်ချက်- ခလုတ်ကလေးများအားလုံး ပွင့်သွားမည်မှာ သံသယရှိစရာ မလိုပါ။ ထို့ကြောင့် လျှို့ဝှက်ထား၍ ပညာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများကို အထင်မမှားရာ။

* (အရေး ကြီးသည်က ပညာစစ် ပညာမှန် ခံယူ တတ်ဘို့နှင့် ဆရာစစ် ဆရာမှန်ကို ဝေဘန်သုံးသပ် ရွေးချယ်နိုင်ဘို့ အခံရှိရန် သတိပြုသင့်သည်။)

ဝိဇ္ဇာပညာ၏ အကိုင်းအခက်ဖြစ်သော ဝိယ၊ ဓန၊ လာဘ၊ ခေါ်
 စုတ်-လာတ် အပွင့်အလန်း ထွက်၊ အင်း- ဆေး- ဒိပံ-မန္တာန်နှင့်
 တကွ ခေါ်ဆိုက်ခေါ်ဆိုက်ဆင်အစရှိသော လောကီ အစီအရင်များ
 ကို ပြုလုပ်ရာတွင် ဆရာအရွေးမှားက အကျိုးမပြီးနိုင်။ အကယ်
 ၍ ဆန့်ကျင်ဘက် အစီအရင်ဖြစ်သွားလျှင် ရှိပြီးသောစည်းစိမ်
 ဥစ္စာ- ဆုထူးဂုဏ်သိမ်များသာမက အသက် အန္တရာယ် ကိုပင်
 ပေးစေတတ်သည်။

သည်အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ လောကီအရာ မှတလုံးကျေ
 ဖြစ်တော်မူသော ဇေယျပူရ ဒုတိယမြို့တည် အလောင်းမင်း
 တရားကြီး၏ သားတော် နောင်တော်ကြီးမင်း လက်ထက်တွင်
 ဆရာတော်ခင်ကြီးဖျော် စီရင်သော အင်္ဂဝိဇ္ဇာဋီကာကြီး ပဌမတွဲ
 စာမျက်နှာ ၁၃၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်း သတိပေးထားသည်။

“ခါတ်ရိုက်၊ ခါတ်ရိုက်နှင့် ခိုက်တတ်လှသည်” ဟူသော ပရိ
 ဘာသာလာသည်နှင့် အညီ အခါတိမ်းလွဲလေသောအခါ ထိ
 ခိုက်ရှုနာခြင်းရှိ၏။ ဦးညိုခေမာသုတဝေရိ ဟူသော ရန်ဂြိုဟ်
 အတိုင်းပင် ရန်ခါတ်ကြုံသောအခါ ထိခိုက်လှ၏။ နံဂြိုဟ်ပင်ဖြစ်
 သော်လည်း ရန်ခါတ်ကြုံသောအခါ ထိခိုက်တတ်ချေ၏။

ယင်းသို့ သတိပေးခဲ့သည်။ သို့ပြင် စာမျက်နှာ ၁၃၄၅...
 * (ခါတ်ရိုက်ခြင်းဟူသည်ကား ခါတ်ခံခါတ်အုပ်ကို နားလည်
 ကုန်မြောက်မှသာ စောင်းကျိုးကို စပေးသည်။) သာမန်အားဖြင့်
 (ခါတ်ရိုက်ခြင်းတို့သည် မိမိကိုယ်ကို၎င်း၊ ပြုလိုသော သူကို၎င်း၊
 ဆွေမျိုးညာတိ သားမယားမိဘကို၎င်း၊ နံတူတီရိစ္ဆာန်သတ္တဝါ

ခွေး၊ ကြောင်၊ ကြက်၊ ငှက်တို့လိုရင်း ထိခိုက်တတ်လှသည်ဟု အမြဲ သန္နိဋ္ဌာန် ကျမှတ်ဟူ၍ရင်း။)

“နက္ခတ်ပေတ်၊ ဂါတ်ရိုက်၊ ဂါတ်ခံ၊ နမန်အခါ၊ ယတြာတို့နှင့်၊ မီး သာ မီးပြင်း၊ ဖြစ်ရင်းမူလ၊ အစအလယ်၊ ဆုံးဝယ်ဘယ်သို့၊ ဤတုံ မြို့ဟု၊ မချီချက်ခြာ၊ ကောင်းစွာလေ့ကျမ်းမှသာလျှင် လိုရာဘက် ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရာသည်။ ထို့ကြောင့် အပြစ်မကင်းသော အမှုသည် ဝန်လေးလေ့စွာဟု နှလုံးကျကျ မှတ်ကုန်၍ အကျယ် ဝေဘနံလတ္ထံသော ဥပနိဿယတို့ကို နားလည်ကြလင့်ကုန်”

ဤသတိပေး ဆုံးမစာနှင့်အတူ လောကီ ဘုံသားတို့တွင် အကျိုးများသူနှင့် အကျိုးနည်းသူတို့ ခြားနားချက်ကို သတိမူ သင့်သည်။ အကျိုးများမည့်သူသည် လုပ်သင်သည့်အရာကို လုပ် ဆောင်၍ မလုပ်သင့်သည့်အရာများကို အထူးရှောင်ကျဉ်တတ် သည်။ အကျိုးနည်းမည့်သူသည် မလုပ်သင့်သည့် အရာများကို လုပ်ဆောင်ကာ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည့် အရာများကို အထူး ရှောင်ကျဉ်တတ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ လုပ်သင့်သည့် ဆောင်ရန်ကိစ္စ၊ မလုပ်သင့်သည့် ရှောင်ရန်ကိစ္စများကို ဝိဇ္ဇာဥာဏ်နှင့်ယှဉ်ကာ အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန် ရွေးချယ်ခဲ့ခြားနိုင်သည့် အသိတရားများကို ထိုက် တန်သရွေ့ ရှိထားဘို့ လိုအပ်လှသည်။ *

(မြန်မာတို့သည်ယုံကြည်လွယ်တတ်ကြ၏။ “တယောက်ယောက် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်များ ပေ၊ က်မြောက် အောင်မြင်သွားပြီ”ဟု ဆို

လိုက်လျှင် “မိမိလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်လို အောင်မြင်သော ဝိဇ္ဇာပညာ ရှင်” ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမည်ဟုမဆုံးဖြတ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အမှီ ပြုစာ မိမိအကျိုးတွက် အလွယ်တကူ အောင်မြင်၍ အမြတ် ထုတ်၍လောက်သာ ကြိုးစားတတ်ကြသည်။)

ထိုသို့ အမြတ်ထုတ်လိုကြသော ချွတ်ယွင်းချက်များကြောင့် ပျက်စီး ဆုံးရှုံးကြရ၏။ (သည်ပျော့ကွက်ကိုဖမ်း၍ ဝိဇ္ဇာအတု အယောင်များ တိုးပွားပေါ်ထွက်လာကာ ပုဂ္ဂိုလ်စစ်ပုဂ္ဂိုလ်မွန် နှင့် ဝိဇ္ဇာပညာ၏ ဂုဏ်သိက္ခာပင် ကျဆင်းလာရသည်။)

ထို့ကြောင့် ကာလာမမင်းသာ၊ တို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟော ကြားတော်မူသော “တိဇ္ဇအင်္ဂုတ္တိရ်” ပါဠိတော်လာ ဒေသနာ ကို နှလုံးသွင်းသင့်ပေသည်။ တရားတော်ဓမ္မစက် ဒေသနာတော် ထွက်ဆယ်ချက်ကား.....

- ၁။ ကာလမ မင်းမျိုးတို့တဆင့် ပြောသံကြား စကားဖြင့် လည်း မယူကြကုန်လင့်။
- ၂။ ပရိပရ အဆက်ဆက် ပြောစကားဖြင့်လည်း မယူကြကုန် လင့်။
- ၃။ ဤသို့ ပြုကျင့်ခြင်းသည် ဤသို့ အကျိုးဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မယူကြကုန်လင့်။
- ၄။ ငါတို့၏ ပိဋကတ်နှင့်တကွ ညီညွတ်ပေ၏ဟု မယူကြ ကုန်လင့်။

၅။ ကြံဖန်သောအယူဝါဒဖြင့်လည်း မယူကြကုန်လင့်။

၆။ နည်းနာအကြောင်းကို ယူသဖြင့်လည်း အမှန်မယူကြကုန်လင့်။

၇။ ဤအကြောင်းသည် ကောင်းပေ၏ ဟု ဤသို့သော အကြောင်းကို ကြံဖန် ကုန်၍လည်း မယူကြကုန်လင့်။

၈။ ငါတို့နှစ်သက်၍ ယူအပ်သော အယူနှင့်တကွ ညီညွတ်ပေ၏ဟု မယူကြကုန်လင့်။

၉။ ဤသူသည် ရဟန်းအမှန်ဖြစ်ထိုက်၏။ ဤရဟန်း၏ပြောသော စကားကို နာယူခြင်းငှာ သင့်မြတ်ပေ၏ ဟူ၍လည်း မယူကြကုန်လင့်။

၁၀။ ဤရဟန်းသည် ငါတို့၏ ဆရာပေတည်း။ ဤရဟန်း၏ ဟောပြောသောစကားကို နာယူခြင်းငှာ သင့်မြတ်ပေ၏ ဟူ၍လည်း မယူကြကုန်လင့်။

ကာလာမမင်းမျိုးတို့ ဤအရာသည် အပြစ်ရှိ၏။ ဤအရာသည် အပြစ်မရှိ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းခြင်းဖြစ်၏ဟူ၍လည်း သိကြကုန်၏။ ဤကားအကျိုးစီးပွားရှိ၏။ ဤကား အကျိုးစီးပွားမရှိဟူ၍လည်း သိကြကုန်၏လော့ ဟူ၍လည်း ဟောတော်မူ၏။

(မိမိဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် ချိန်ဆကာ မှတ်ကျောက် အမျိုးမျိုးတင်ကြည့်ပြီးမှ အမှုကိစ္စ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။)

ဝိဇ္ဇာပညာနှင့်ပတ်သက်၍ အချို့က ယုံမှားသံသယရှိကြ၏။
လိမ္မညာသော ပညာအခြေခံအုဉ်းမြစ်မရှိသောပညာ၊ ခေတ်မမှီ
သော အယူဝါဒအဖြစ် အမှတ်မှားအထင်မှား ရှိဘတ်ကြသည်။

မိမိကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မလေ့လာမစူးစမ်းဘဲ စော်ကားမော်
ကား အထင်သေး ရှုံ့ချဝေဘန်မိလျှင် အပြစ် ဖြစ်ချေတော့
မည်။ အနန္တောအနန္တ ဂိုဏ်းငါးပါးသင့်၍ ပဉ္စနန္ဒိယ ကကြီး
ထိုက်ချေတော့မည်။

သည်သို့ မဖြစ်ရလေအောင် စေတနာသန့်သန့်ဖြင့် ကမ္ဘာ့
ဗဟုသုတတိုးပွားရေးကိုပါ ရည်ညွှန်း၍ ပြုစု ထင်ပြုလိုက်ရပေ
သည်။

သည်နရာတွင် ဝိဇ္ဇာ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်က ပြက်ပြက်ထင်
ထင် သိမြင်နားလည် သဘောပေါက်ထားဘို့ လိုသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဝိဇ္ဇာပညာကို ဘုရားသော်မှမပယ်ခဲ့
သောကြောင့်တည်း။ ဝိဇ္ဇာဟူသော အနက်ကို ဤသို့ ဖွင့်ဆို၏။

“ဝိဇ္ဇာ ဂရတိဝိဝိဇာဓရာ”

* ဝိဇ္ဇာ အတတ်ကို ဂရတိဆောင်တတ်၏။ ဣတိသျှာ ထို့ကြောင့်
ဝိဇ္ဇာဓရာဝိဇ္ဇာဂရမည်၏။

ဝိဇ္ဇာအကြောင်းကို ဗုဒ္ဓဘာသာဏှနိပါတ်ပဗ္ဗဇ္ဇဝိဘေသကဇာတ်
အယောသရ ဇာတ်တို့၌ ဟောပြခဲ့သည်။

ပဋိသပ္ပာဒ်ဒါမင် ပါဠိတော်ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ
စသော ကျမ်းတို့၌ ဝိဇ္ဇာများ ကောင်းကင်ပျံ နိုင်ကြောင်းမှစ၍

တန်ခိုးဆယ်ပါးကိုပါ “ဝိဇ္ဇာဓရာဒိနံဝေဟာသဂမာဓိဇာဝိဇ္ဇာ
မယာဏန္တိ” စသည်အားဖြင့် ဝေခွဲဟောပြထားသည်။

ဝိဇ္ဇာဟူသည် ပါဠိစကားဖြစ်၍ မြန်မာစကားဖြင့် ပညာဟု
အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ Wisdom, Knowledgeဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

ဝိဇ္ဇာဟုခေါ်သောဥပဏ္ဍိတသည် သိစရာဟူသမျှကိုသိတတ်၏။ ဝိဇ္ဇာ
၀၃ Weizzadha derived from the Paliword Vijjadhara

(Magical or Supernatural Skill) အတတ်ပညာရှင်များကို
ဝိဇ္ဇာဓိရ်ဟူ၍ ခေါ်ဝေပါသည်။ ဝိဇ္ဇာဟု Supermanလည်း ခေါ်
သည်။

၅-မျိုး

(ဝေဒဝိဇ္ဇာ၊ မန္တဝိဇ္ဇာ၊ လောကီယဝိဇ္ဇာ၊ အရိယာဝိဇ္ဇာ၊ ဂန္ဓာရီ *
ဝိဇ္ဇာ ဟူ၍ရှိသည်။)

ဝေဒဝိဇ္ဇာ

ဝေဒဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ သမာယဇူလူသူ၊ အာတုပုနပေဒင်ဟု
ဆိုအပ်သော ပညာရပ်တို့ကို တတ်သိသူက ဝါဠုမိုင်းစသော
လူဆရာ၊ သရဘင်္ဂစသော ရသေ့ဆရာကြီးတို့ လိုအင်ရှိသူကို
ဝေဒဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်သည်။

မန္တ ဝိဇ္ဇာ

မန္တ ဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ မျက်မြဲနားကြားများကို အကြောင်း
ပြု၍ သိစွမ်းနိုင်သော နိမိတ်ကျမ်း၊ နက္ခတ် အမျိုးမျိုးသော ဂါ
ထာမန္တရားကျမ်း၊ အမျိုးမျိုးသောဆေးကျမ်း၊ ဓေးတံကျမ်းစသည့်

လောကီပညာဟူသမျှ တတ်မြောက်သူကို မန္တ ဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်သည်။

မန္တ ဝိဇ္ဇာနှင့် ဝေဒဝိဇ္ဇာနှစ်ပါးကို ကမ္မာယတန-သိပ္ပာယ်တဝိဇ္ဇာဌာနေသု-ဟူသော ဥာဏဝိအင်း ပါဠိတော်များ၌ သိရသည်။

လောကီယဝိဇ္ဇာ

လောကီယဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓ၏ သာသနာတော်ကင်းမဲ့ ကျယ်ပသည့်အခိုက်၊ သရဘင်္ဂ သုနတ္ထ၊ အရက၊ နာရဒ အစရှိသော ရသေ့ကြီးတို့သည် ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာဘော၊ ဝါယေန စသော ကသိုဏ်းဝန်းပရိကံတို့ဖြင့် ယောဂါဝစရများကို အားထုတ်၍ ရရှိခံစားအပ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသေသတ၊ စေတောပရိယ၊ ပုဗ္ဗနိဝါသ၊ ယထာကမ္မပဂ၊ အနာဂတံ အဘိဉာဏ်ဟူသော လောကီအဘိညာဉ် ပေါက်ရောက်၍ စွဲရာနှင့် ယောဂအတတ်၌ တဖက်ကမ်းခတ်တတ်မြောက်သော စွမ်းအင်ရှိသူကို လောကီယဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်သည်။

လောကီ အဘိဉာဏ် ဝိဇ္ဇာသည် ဇာတ် နိပါတ်တော်တို့၌ ထင်ရှား၏။ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာ၊ သာဝကတို့နှင့်လည်း ဆက်ဆံ၍ ၎င်းတို့ရ အပ်သော ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးတို့နှင့် အကြုံးဝင်သည်။

အရိယာဝိဇ္ဇာ

အရိယာဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ အနိစ္စဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခဝိဇ္ဇာ၊ အနတ္တဝိဇ္ဇာ၊ သုံးပါးမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ၊ ဖလဝိဇ္ဇာနှစ်ပါး၊ စတုသစ္စဝိဇ္ဇာတပါး၊ သစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်၍ မဂ်ဖိုသို့ ရောက်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် တတ်မြောက်သော စွမ်းအင်ရှိသူကို အရိယာဝိဇ္ဇာ သို့မဟုတ် လောကုတ္တရာဝိဇ္ဇာဟု ခေါ်သည်။

အရိယာ ဝိဇ္ဇာအဖြစ် သာသနာတော် အတွင်း၌သာ ထမြောက် အောင်မြင် ကြံဆောင် နိုင်သည်။ သာသနာပချိန်၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ အရှင်မြတ်တို့ကိုချန်ထား၍ ပေါက်မြောက်အောင် ကြံဆောင်နိုင်ဘို့အခွင့်မရှိ၊ သာသနာငါးထောင်ဆိုသော ကာလသည် အရိယာဝိဇ္ဇာတို့၏ ခေတ်သမယအချိန်တည်း။ အရိယာဝိဇ္ဇာအဖြစ် ပေါက်မြောက်အောင်မြင်မှု ဘုရားကိုဖူးမြော်ရသူ။ ဘုရားသာသနာကို တွေ့ကြုံရသူဟု ဆိုထိုက်သည်။

ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာမျိုး

ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ ဝိဇ္ဇာဓရ ကျမ်းများ၌ ဇာတိသော သိဒ္ဓိဆယ်ပါး ပေါက်မြောက်၍ အဘိညာဏ် တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော ဝိဇ္ဇာအိတတ်ကို တတ်သိသူအား ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာဟုခေါ်၏။

- ၁။ သစ်ပင်ဆေးဝါးနားလည်သော ဆေးဝိဇ္ဇာ။
- ၂။ အက္ခရာဝဏ္ဏ ဗျည်းသရ-စမ အက္ခရာ ဂြိုဟ်စဉ်ကို နာလည်ပြီး အက္ခက်ပြု၍၎င်း၊ အဆင့်ဆင့်ပြု၍၎င်း၊ အရုပ်

ပြု၍၎င်း၊ ဓါတ်ခံ ဓါတ်အုပ်၊ မိတ်- ရန် စသည် တို့ကို သမာဓိ ခိုင်မြဲစွာဖြင့် စီရင်နိုင်သဖြင့် တဖက်ကမ်းခတ် ထွက်ရပ်ပေါက်သော အင်းဝိဇ္ဇာ။

၃။ ပြဒါးကိုမူလဖြင့်၎င်း၊ လုံဖြင့်၎င်း၊ ဓါတ်ဖြင့်၎င်း၊ နက္ခတ် ဖြင့်၎င်း၊ ဖမ်းယူခြင်း၊ အုပ်ခြင်း၊ သေစေခြင်း၊ ရှင်စေ ခြင်းပြုနိုင်လျက် ထွက်ရပ်ပေါက်သော ပြဒါးဝိဇ္ဇာ။

၄။ သံမျိုးလောဟာကို မူလဖြင့်၎င်း၊ အသီးအပွင့် အရွက် တို့ဖြင့်၎င်း၊ ဖမ်းခြင်း၊ အုပ်ခြင်း၊ သေစေခြင်း၊ ရှင်စေ ခြင်းပြုနိုင်လျက် ထွက်ရပ်ပေါက်သော သံဝိဇ္ဇာ။

၎င်းအတတ်များသည် ဂန္ထဗ္ဗနတ်တို့နှင့် ပတ်သက်ကြကြောင်း အောက်ပါဝိဂြိုဟ်ဖြင့် သိအပ်၏။

“ဂန္ထဗ္ဗေဟိတရိတဗ္ဗန္တံ ဂန္တာရံ”

ယံ သိပ္ပံ* အကြင် အတတ် ပညာသည်၊ ပလိ ကထွာ ပသ အကျော် ပူဇော်သမှု ပလိနတ်စာပြု၍၊ တံတံသိဒ္ဓိ* ထိုထိုသော အလိုရှိရာ သိဒ္ဓိအမျိုးမျိုးကို ဂန္ထဗ္ဗေဟိ စောင်းညှင်း ပတ်သာ တူရိယာနှင့် နှစ်စွာဂီတ ဟသီတစု ပျော်ရွှင်မှု၌ ဂရုလွန်ကဲ ပျော် ပွဲဆင်၍ နေလေ့ ရှိကုန်သော ဂန္ထဗ္ဗ နတ်တို့ဖြင့် တရိ ကပ္ပံ* တဖက်ကမ်းရောက်အပြီးပေါက်အောင်ကူးမြောက်အပ်၏။ ဣတိ သ္မာ၊ ထို့ကြောင့် တံ၊ သိပ္ပံ*၊ ထိုအတတ်သည် အန္တာရံ ဂန္တာရ မည်၏။

ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာအတတ်ကို လိုက်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရတနာသုံးပါး၊ ဂုဏ်ကို အမြဲလုံစေလျက် ငါးပါးသီလမြဲခြင်း၊ ၅၂၇ သွယ် မေတ္တာတရား ပွားများကာ တန်ခိုးကြီးသော တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊ ရုက္ခစိုး၊ ဘုမ္မစိုးတို့ကို၎င်း၊ မန္တရားအင်းအိုင်မျိုးကို အုပ်စိုးသော ဝိဇ္ဇာဒေဝ နတ်တို့ကို၎င်း၊ သိုက်သမိုင်းဝင်ဆေးပင်မျိုး၊ ကျောက်ခါတ်မျိုးတို့ကို အုပ်စိုးသော ဩသဓိဒေဝနတ်တို့ကို၎င်း၊ အလုံးစုံသော နတ်တို့ကို ရင်ဘယ်သားကဲ့သို့ သနားချစ်ခင် ကျွမ်းဝင် လေးမြတ်အောင် မိတ်သဟာယပြုမှ ထမြောက်အောင်မြင်နိုင်သည်။

(ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာအတတ်သည် နတ်တို့၏ ကမ္မဇိဋ္ဌိတန်ခိုးပင် လွှမ်းမိုးနိုင်သော ဝိဇ္ဇာမယိဋ္ဌိတန်ခိုးမျိုးဖြစ်၍ နတ်တို့ မနာလိုရှိတတ်သည်။ ၎င်းတို့နှောက်ယှက်ဖျက်ဆီးပါက အသက် အန္တရာယ်နှင့်ဆေးဝါးအန္တရာယ်များ ဖြစ်တတ်သည်။) * *

အသက်ဝိဇ္ဇာများ၏အမည်၊ အမိန့်အာဏာ တန်ခိုးနှင့် ဖြည့်အပ်သော ပါရမီကို အမှီပြု၍ အစောင့် နတ်များအပေါ် စေပိုင်ခွင့်အာဏာ ဩဇာသိဋ္ဌိများကို မပင်မပန်းဘဲရနေကြရာ၊ မာန်မာနထောင်လျှင် (ဥပဇ္ဈယ်ဆရာနှင့်တကွ ခင်ပွန်းကြီး ဆယ်ပါးတို့ကိုပါ မေ့လျော့ရုံသာမက ဂုဏ်သိက္ခာကျစေအောင် ပြောခြင်း၊ စည်း သစ္စာတိုချိုးပေါက်ခြင်းပြုလျှင်) အန္တရာယ် ရောက်တော့မည်။ ငြိုးထား ဂလဲ့စားချေ ခံရတော့မည်မှာ မလွဲဟု ယုံကြည်သင့်သည်။

ဝိဇ္ဇာဖြစ်လိုသူသည် ဝိဇ္ဇာကျင့်စဉ်နှင့် ပြီးပြည့်စုံအောင်အား ထုတ်ဖို့လိုသည်။ တပည့်သည် စိတ်ချလက်ချ ကျင့်နိုင်ရန် အဆင့် ဖြစ်သောအခါ ဆရာသည် အလိုလိုလာလတ္တံ့။ (၀၇) သိဒ္ဓိပေး မည့် ဝိဇ္ဇာဆရာ ရောက်လာလတ္တံ့။ **When Cina is read Guru comes** ဟူသော စကားပုံကို အိန္ဒိယယောဂီဝိဇ္ဇာကျင့်စဉ် ကျမ်းများ၌ ရေးထား၏။

ယခုအခါ သာသနာတော်နှင့် ကြံ့ကြိုက်နေချိန်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန် သို့ပင် ရည်မှန်းနိုင်ရကား လောကီသိဒ္ဓိ ဝိဇ္ဇာဓိရ် ဖြစ်ဘို့မှာ မခဲ ယဉ်းလှပေ။

ထွက်ရပ်ပေါက်ခြင်း *

ဝိဇ္ဇာပညာကို လိုက်စား၍ သိဒ္ဓိဇယပ်ပါးကို ရရှိသောအခါ မိမိ၏ **Physical body** ရူပက္ခန္ဓာမှ မပျောက် ပျက် ရန် “ပြုဒါးပြာစားခြင်း” “အင်းပေါက်ခြင်း” “ထုဆင်းခြင်း” “မီးပုံထဲသို့ဝင်ခြင်း” “တွင်းထဲသို့ထည့်ပြီး မြှုပ်နှံခြင်း” စသော နည်းများစွာထဲမှ တနည်းနည်းဖြင့်စီရင်၍ လူသား၏ အသက် နှင့် အတတ်ကိုပါ ပျောက်ပျက်ခြင်းမရှိစေဘဲ နတ်ခန္ဓာ **Astral body** နတ်၏အသက် နတ်၏တန်ခိုးများပါ ရသော **Hiranyalok** ဒေဝဝိဇ္ဇာ နတ်လောက သို့ ပြုပြင် ကူးပြောင်း သွားခြင်း၌ ပိုင်နိုင်ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

လူသားခန္ဓာ ပကတိဖြင့် တတ်ထားသော ဝိဇ္ဇာ အတတ် ပညာများကိုပါ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးခြင်း မရှိရအောင် ဖိုဝင်ပြီး သည်၏အဆုံး၌ အလောင်းကောင်ဟူ၍ကျန့်ရစ်ခြင်း မရှိစေရဘဲ လူစင်စစ်မှ နတ်ဝိဇ္ဇာအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

အရှင်ထွက်ဝိဇ္ဇာဓိရ်များသည် ပကတိလူများကဲ့သို့ သွေး၊ သည်းခြေ၊ လေ၊ သလိံစသော ဓာတ်ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိသော ကြောင့် လွန်စွာ အသက်ရှည်ကြကုန်၏။ သို့သော် သက်တမ်း ငါးရာတခါ၊ တထောင်တခါ၊ တသောင်းတခါ၊ မိမိအစ ဖိုလ် ဝင်ခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း အသစ်ထပ်မံပြီး ကိုယ်ခန္ဓာကို ဆက် လက်ခိုင်ခန့်စေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ သိဒ္ဓိတင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြရသည်။

အသေထွက် *

အသေထွက်ရပ်ပေါက်ခြင်း ဆိုသည်မှာသေသွားသူ ဝိဇ္ဇာ ဝိုက်မှ တဦးဦးအားကျန်ခဲ့သူ တပည့်များက ဂုဏ်တင်လိုသော ကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဆရာသည် ဖြစ်ဆဲအဝမှ စုတိကြ၍ ဘဝ တပါးသို့ ကူးပြောင်းခြင်းကိုပင် အသေထွက်သည်ဟု ဝါဒဖြန့် ပြီး ပြောဆိုခြင်းဟု ဆိုရမည်။

အရှင်ထွက်

အရှင်ထွက်မှာမူ ဖိုလ်ဝင်သော အစီအရင်အံရ (၇) ရက် ထက်မပိုသော အချိန်အတွင်း နတ်၏ ခန္ဓာအဖြစ်ကူးပြောင်း

ထွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ အရှင်ထွက်၏ အလောင်းကောင်ကို မတွေ့ရတော့ချေ။ ရှင်လျက်ရှိသော ဝိဇ္ဇာ၏ အသွင်ဖြင့် တခြားတနေရာ၌ ပြုလျင်မူ တွေ့နိုင်၏။

ဇော်ဂျီ

ဇော်ဂျီဆိုသည်မှာ ယုဇ္ဇန္တီတိ ယေ ဂီ-ယုဇ္ဇန္တီယုဉ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ ဘသ္မာ ထို့ကြောင့် ယောဂီ-ယောဂီမည်၏။ ယကို ဇ-ပြု၍ ဇော်ဂီ(ဝါ)ဇော်ဂျီဟူ၍ မည်တွင်၏။ ဇော်ဂျီဟူသည်မှာ ယောဂီဟူးသာ စကား (ဝါ) ယောဂ-အကျင့်လမ်းစဉ်ကို ကျင့်သူ၊ ယုဉ်ယုဟူးသာ စကားမှ ဆင်းသက်ခေါ်ဝေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓိအချို့ကို ရသသာမြေးလျှောက်ဝိဇ္ဇာကို ဆိုလိုသည်။

ရထားသော သိဒ္ဓိများကို လူသားနှင့် သိဒ္ဓိတသားတည်းပေါင်းစပ်ပြီး ဝိဇ္ဇာဖြစ်သွားကောင် ဖိုလ်ဝေင်သေးသော (ဝါ) အတတ်ပညာဖြင့် ခန္ဓာနှင့်တကွ သိဒ္ဓိကိုပါ ပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိစေရန်၊ မပြုပြင်ရသေးသော အဆင့်၌ တည်ရှိနေရသေးသည်။

ထို့ကြောင့် ဇော်ဂျီတို့ ရထားသော သိဒ္ဓိတို့သည် ဖိုဝင်ပြီး ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပြီး သူတို့ သိဒ္ဓိကဲ့သို့ မခိုင်မြဲသေးသောကြောင့် ပျက်ပြယ်နိုင်သည့် အဆင့်၌ရှိသေးသည်။

ဇော်ဂျီတို့သည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၌သော်၎င်း၊ အသိုင်းအဝိုင်းပြင်ပနေလိုသည့် နေရာ၌သော်၎င်း၊ နေတတ်ကြသည်။ မလိုသော သူကို မ၊သည်၊ တွေ့လိုသောသူကို တွေ့လေ့ရှိသည်။

(ဝိဇ္ဇာအဆင့်သို့ မရောက်သေးခင် သိဒ္ဓိတစိပ်တဒေသရထားသူကို
ဇော်ဂျီဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။) *

တပသီ

(တပသီဆိုသည်မှာ ပြဒါးသေကို ငုံ့၍ပျံသော ဝိဇ္ဇာခိုရ်ကို
ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။) တပသီဝိဇ္ဇာတို့ကား ခနသိဒ္ဓိ၊ ကာယသိဒ္ဓိ၊
အနုလောမသိဒ္ဓိကိုသာ စွမ်းနိုင်၏။ ဝိဇ္ဇာမယသိဒ္ဓိကိုကား မစွမ်း
သေးပေ။

တပသီတို့သည် လူမနီးတောကြီးထဲ၌ ပျော်ကြ၏။ လူသတ္တ
ဝါစသော အသေကောင်တို့၏ အရိုးကို၎င်း၊ ကျောက်၊ သစ်သား
ရုပ်၊ ရွှံ့ရုပ်တို့ကို၎င်း၊ ပြဒါးသေကို ရေစိမ်၍ ဖျန်းပက်ခါမျှဖြင့်
ရှင်စေ-ပျောက်စေနိုင်၏။ ပြဒါးသေကို ဓာတ်လေးပါး အရည်
ကြည်လင်ရာ၌ ပစ်ချကာမျှဖြင့် ရွှေငွေအပြီးတိုင် ဖြစ်စေနိုင်၏။
ကျောက်ရုပ် ရွှံ့ရုပ်စသည်တို့ကို ယာယီအသက်ဝင်စေလျက်
အရံများစွာထားပြီးမှ စံစားနေလေ့ ရှိသည်။

သည်မျှ လျှင် ဝိဇ္ဇာ၏ ယေဘုယျသဘောကို တီးခေါက်မိ
နိုင်လောက်ပြီထင်ပါသည်။

အခန်း ၂

“ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာ”

ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာပညာသည် ဘာသာရေးနှင့် အနည်းငယ်ကွဲပြား
သော အတတ်ပညာဖြစ်၏။ မန္တန်၊ အင်း၊ အိုင်၊ ဆေးဝါးစသည့်
လောကီအတတ်ပညာသက်သက်သာဖြစ်သည်။

ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာသည် ဘာသာရေးကို အလေးထားကိုးကွယ်ရင်း၊
လောကီပညာများလိုက်စားရာမှ နောက်ဆုံးမိမိအတတ်ပညာကို
အားထားသူဖြစ်သည်။

သည်ဂန္ဓာရီဝိဇ္ဇာစခန်းသည် ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော် စာထဲက
ရှိသော ပညာဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓမပွင့်မီကထဲက ရှိဟုလည်း ဆိုနိုင်
သည်။ ဗုဒ္ဓပင်လျှင် သည်ပညာရပ်များကို လိုက်စားခဲ့ဘူးသည်။
နောက်မှ ပယ်သည်ဟုဆိုသည်။

သုတ်သီလကွန်ပါဠိတော်-ကေဝလသုတ်၌ “အတ္တိခေါဘော၊ ဂန္ဓာရိနာမဝိဇ္ဇာ” အစရှိသော ဒေသနာတော်ဖြင့်....

“ဂန္ဓာရိမည်သော အတတ်သည်ရှိ၏။ စိန္တာမဏိမည်သော မန္တာန်သည်လည်းရှိ၏။ အထူးထူး အပြားပြားသော တန်ခိုးတို့ ကိုလည်း ဖန်ဆင်းနိုင်၏။ သူတပါးစိတ်ကိုလည်း သိနိုင်သည် သာတည်း” ဟု အဓိပ္ပာယ်ဆောင်၍ ဟောခဲ့သည်။

(သည်ပညာသည် စိတ်ကိုအခြေခံရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာရသော အတတ်ပညာဖြစ်သည်။) *

ဤအတတ်ပညာတွင် ပုဗ္ဗကရဏနှင့် အဘိစာရဟူ၍ အပိုင်း ကြီးနှစ်ပိုင်းပါဝင်လျက်ရှိ၏။ (ပထမပိုင်းဖြစ်သော ပုဗ္ဗကရဏ ဆိုသည်မှာ “သမာဓိ” တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းပိုင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယပိုင်းဖြစ်သော အဘိစာရဆိုသည်မှာ အတတ်ကိုလေ့ကျင့်ခြင်း (ဝါ) အားထုတ်ခြင်း အပိုင်းဖြစ်သည်။)

စိတ်အာရုံမပျံ့လွင့်စေရန်၊ စိတ်အာရုံတနေရာတည်း၌ စူးစိုက် ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရန် ကသိုဏ်းပရိက္ခန်ပြုရသော စိတ်ကိုအခြေခံ သည့် ပညာတည်း။

ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာပညာ၌ (၁) မန္တဝိဇ္ဇာ-အင်း၊ အိုင်၊ ခါးလှဲ၊ လက်ဖွဲ မှ ခွဲထွက်သော ဂါထာမန္တာန် မန္တ ရား မှန်း မှုတ်ခြင်းပညာ။

(၂) ဩသဝေဝိဇ္ဇာ-သစ်ဥ၊သစ်ဖု၊ဆေးမြစ်၊ အခေါက်၊ အပွင့်၊ အရွက်၊အသီးတို့ ပေါင်းစု၍ ဂြိုဟ်နက္ခတ်ခါးပတ် အလိုက်တွက်ချက်ပြီး စီရင်ရသော အတတ်ပညာဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓိ ၁၀-ပါး ပေါက်နိုင်၍ ဆေးဝိဇ္ဇာမိုရ်ဟုခေါ်သည်။

ဓာတုဝိဇ္ဇာ-ဒါန၊ နာ၊ဘင်၊ဂျတ်၊သံ၊ သွတ်၊ ဘော်၊ရွှေ၊ ပြဒါး၊ ရုပ်ဓာတ် ကိုးပါး၊နာမ်ဓာတ်ကိုးပါးတို့ကိုမီး၌ စာစား၍သိဒ္ဓိ- ၁၀ပါးပေါက်နိုင်ပြီး ၎င်းကိုဓာတုဝိဇ္ဇာမိုရ်ဟုခေါ်သည်။

ခါတုဗေဒ ဓါတ်သဘော ပေါင်းစပ်ခြင်းအတတ်ဖြင့် မီးနေ၊ မီးတား၊ မီးသွား ဓါတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို အားထုတ် ကြည့်ရှု လုပ်ကိုင်ရသော အတတ်ပညာဖြစ်သည်။

သိပ္ပံပညာသည် မူလအင်္ဂါယတ် (Alchemy) မှ ခါတုဗေဒ (Chemistry) သို့ ပြေစင်းလဲလာခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ စတင်ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်သူမှာ မုန်းစတားနယ် လစ်စမိုမြို့၌ အေဒီ ၁၆၂၇-ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားသည့် “ရောဘတ် ဘျိုင်း” ဆိုသူ သိပ္ပံပညာရှင်ကြီးပေတည်း။ သူသည် ၁၆၆၀-ခုနှစ်တွင် လေ၏ဖိနှိပ်အား သိပ္ပံကျမ်း တစောင်ကို ပြုစုခဲ့သည်။

ခါတ်စပ်ပုံစပ်နည်း အချိုးအစား အခြင်အတွယ်တို့ကို တိကျစွာပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း မီးနေမီးတား အရာ၌ ဥာဏ်စာစားရသောပညာဖြစ်၍ ပုံသေစာားချပြုလုပ်၍မဖြစ်နိုင်၊ ဥာဏ်နုသူတို့ မလုပ်နိုင်သော အတတ်မျိုးဖြစ်သည်။

အကျင့်သိက္ခာ မစောင့်စည်းနိုင်သူတို့ တတ်မြောက်သွားပါက အများအားဖြင့် ကောင်းကျိုးထက် ဆိုးကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

စိတ်စင်ကြယ်ခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းခြင်း၊ ဥာဏ်ထက်မျက်ခြင်း၊ သတိကောင်းခြင်း၊ လုံ့လထကြွမှုရှိခြင်း၊ သည်းခံတတ်ခြင်း၊ စိတ်ရှည်ခြင်း၊ ရဲရင့်ခြင်း၊ တွေ့စိတ်ရှိခြင်း၊ သူတပါးအား ကူညီလိုခြင်း၊ ကျန်းမာရေး အထောက်အကူ ပြုနိုင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူတို့သာနီးစပ်သော ပညာဖြစ်သည်။

သို့သော် “မသိလျှင်ကျယ်၊ သိလျှင်လွယ်သောပညာ” ဖြစ်သည်။

သတ္တက္ခတ္တုခါတ်ပေါင်းသည် အဆိပ်မျိုး ဟူသမျှတို့ကို နှိမ်နင်းပုံနှင့် ရေလဲဖြင့်သုံးပါက ရောဂါ အမျိုးမျိုးတို့ကို နှိမ်နင်းကြောင်း ကိုယ်တွေ့များစွာရှိသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သန့်စင်သော စေတနာဖြင့် ကိုယ်တိုင် အချိန်များစွာယူပြီး ကစားခဲ့သော ခါတ်လုံးလမ်းကို “ကိုယ်တွေ့အဂ္ဂိယတ်” စာအုပ်တွင် ဖော်သင့် ဖော်ထိုက် သည့် နည်း လမ်း

ကောင်းများဖြင့် သီးသန့် ပေါ်ထုတ်ပေး
ပါမည်။

မဟာဂန္ဓာရီပညာ၌ မန္တာန်သည် အရေး အကြီးဆုံးသော
နေရာ၌ပါဝင်၏။ အဓိကဖြစ်သည်ဟုဆိုရမည်။ သို့သော် အဘိ
ဓာရ မန္တရအပိုင်း၌ (မန္တာန် ရွတ်နေစဉ်အပိုင်း မူလ ကသိုဏ်း
ပရိကံကိုပင် အာရုံယူထားရသည်- သတိပြုစရာ။) *

သို့မှသာ စိတ် အစွမ်း(၀၇) ဆွဲငင်ခါတ်(၀၇) စိတ်တန်ခိုး
ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

မန္တာန်ကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈယ်၍ အောက်ပါအကျိုးထူး (၅)
ချက်ကို ခံစားနိုင်သည်။

- ၁။ စိတ်ကိုတနေရာတည်း၌ ချုပ်ထိန်းထားနိုင်ခြင်း။
- ၂။ အခြားသောလောက(၀၇) ဒေဝလောကတို့နှင့်
ထူးခြားသော ဆက်သွယ်မှုကို ရနိုင်ခြင်း။
- ၃။ စိတ်ထဲ၌ ကိန်းဝပ်နေသောသတ္တိထူးများပေါ်
ထွက်လာခြင်း။
- ၄။ ဒေဝလောက၏ ဘာသာစကားတို့ကို သိနိုင်ခွင့်
ရှိခြင်း။
- ၅။ တပါးသူတို့၏စိတ်ကို မိမိစိတ်ဖြင့်လွှမ်းမိုး၍ သိ
နိုင်စွမ်းရှိလာခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ
ဖြစ်သည်။

ဂန္ဓာရီအတတ်၌ မန္တ နံသည် အသက်နှင့်တူ၍၊ သမထသည် ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်သူ၏။

ကသိုဏ်းနှင့် မန္တာန်နှစ်ရပ်ပေါင်းစပ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာရသော ကြောင့် မန္တာန်ကိုနှုတ်ပယ်၍ မရသလို၊ ကသိုဏ်းကိုလည်း နှုတ်ပယ်၍မရကြောင်း မှတ်ထားရမည်။

သည်နေရာတွင် စိတ်၏ ပဓာနအခန်းကို သတိပြုမိ ကြပေလိမ့်မည်။

စိတ်သည် လောက၌အဆန်းကြယ်ဆုံး၊ လောက၌စိတ်ထက် ဆန်းကြယ်သောအရာသည် မရှိဟုဆိုရမည်။

ဗုဒ္ဓက “အနန္တာစိတ်ထက် ဆန်းကြယ်သောအရာကို လောက၌ ငါမမြင်ချေ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

စိတ်သည် အရာခပ်သိမ်းကို လွှမ်းမိုးထားနိုင်သည်။ ထို့အတူ စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ပေါ်လာရသော အတတ်ပညာသည်လည်း အရာခပ်သိမ်းကိုလွှမ်းမိုးနိုင်၏။ စေတနာနိုင်၏။ ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်၏။

စိတ်ကို လေ့ကျင့် ထားခြင်းဖြင့် စိတ်၌ ကိန်းဝပ် နေသော ပင်ကိုယ်သတ္တိ (Superman Power) သတ္တိထူး တမျိုး ထွက်ပေါ်လာရသည်။ ယင်းကို စိတ်တန်ခိုးဟုခေါ်သည်။

ပင်ကိုယ်သတ္တိထူးမှာ လူတိုင်း၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ကိန်းဝပ်နေ၏။ စိတ်လေ့ကျင့်မှုမရှိက ပေါ်ထွက်မလာနိုင်၊ သေသည့်တိုင်တိမ်မြုပ်နေမည်။ လေ့ကျင့်မှု ရှိမှသာ နိုးကြားထကြွလာမည်။

စိတ်သည် အရာဝပ်သိမ်းကို အာရုံပြုနိုင်၏။ စိတ်ထက် လျင်မြန်သောအရာသည် ဤလောက၌ မရှိချေ။

စိတ်သည် မျက်စိကမိတ်၊ လျှပ်တပြက်အတွင်း၌ အပိုရှိသမျှကို စကြဝဠာပေါင်း အသင်္ချေ အနန္တတို့ကို လှည့်ပတ်နိုင်စွမ်းရှိသည်။

အနောက်တိုင်း စိတ်ပညာရှင်များကစိတ်တွင်ဆန္ဒ၊ ဆင်ခြင်တုံတရား၊ မှတ်ဉာဏ်၊ စဉ်းစားဉာဏ် စသည်တို့ပါဝင်၍ လေ့ကျင့်ပေးလေ အကျိုးရှိလေဟုဆိုသည်။

စိတ်၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ကိန်းဝပ် နေသော ပင်ကိုယ်သတ္တဝါထူးသည် အလွန်ဆန်းကြယ်၏။ အလွန်ကန်ခိုးကြီးမား၏။ သည်ဆန်းကြယ်မှုကန်ခိုးများကို မတင်ပြမီ စိတ်ကန်ခိုးရှင်ဖြစ်အောင် အားထုတ် လိုသူများ အတွက် သိထားသိသင့်သော အခြေခံအချက်များကို အမြွက်မျှတင်ပြလိုပေသည်။

ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့လျက် မိကဆရာတို့၏ကျေးဇူးကို အထူးနားလည်တို့လိုသည်။

“လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွာသား၊ ပုဗ္ဗာစရိယ မိနှင့်ဖ” ဟူသောစကားအတိုင်း မိကသည် မိမိသားသမီးများကို ငယ်ရွယ်စဉ်အချိန်မှစ၍ ကျေးမွေးသုတ်သင် ဆုံးမဩဝါဒများ ပေးသနားခဲ့သည်။ အသိအလိမ္မာတိုးအောင် လမ်းညွှန်ပြပေးသည်။

မိကတို့သည် မိမိတို့ရင်သွေးကို ပိုးမွှေးသလို မွေ့ခဲ့ရသည်။ မိခင်ဝမ်းကြာတိုက်၌ နေခဲ့ရစဉ်ကလည်း နေခြည်ကြောင့်လည်း

မညှိုးရအောင်၊ ဆစ်ဖိုးလည်း မထိုးရအောင် စောင့်ရှောက်ခဲ့သည်။ ပဋိသန္ဓေလွယ်ရစဉ် အနုအထိုင် အစား အသောက်မှ စ၍ အစစ အရာရာ ဆင်ခြင်ကာ မွေးခဲ့ရသည်။ သင်းချိုင်းကို တနေ့သုံးခါ မျက်စောင်းထိုး၍ မွေးခဲ့ရသည်ဟု ဆိုရိုးရှိသည်။

ဒါကြောင့် “မြင့်မိုရ်တောင်ဦး၊ မကကျူးသည့်၊ ကျေးဇူးကြီးလှ၊ မိ နှင့် တ”ဟု ပညာရှင်တို့ ဆိုထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သည်မျှ ကြီးမားသော မိဘမေတ္တာကို သိနားလည် နိုင်၍ အကျိုးရှိခဲ့ရသူများကား ဇာတ်နိပါတ်တော်များတွင် အနန္တ-

ဘုရားအလောင်း သုဝဏ္ဏသျှံသည် မိဘ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးသိသူဖြစ်၏။ မျက်မမြင်မိဘနှစ်ပါးကို အလုပ်အကျွေးပြု၏။ သည်ကျေးဇူးကြောင့် မြားခဒဏ်ရာ ကင်းပျောက်ရသည်။ မိဘနှစ်ပါးမှလည်း မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်းရခဲ့ဘူးသည်။

ကျော့ကွင်း မိရှာသော ဇောဒါရ ကျေးမင်းသည် “ကြွေးဟောင်း မြီဟောင်းကိုလည်းဆပ်သည်။ ကြွေးသစ်မြီသစ်များကိုလည်း ချသည်”ဟုဆို၏။ ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို လယ်ရှင် ပုဏ္ဏားကြီးက အနက်ဖွင့်ဆိုခိုင်းရာ- “အိုမင်းမစွမ်းရှိသော မိဘနှစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးခြင်းသည် မိမိ၌ထင်လျက်ရှိသော ကျွေးမြီဟောင်းကို ဆပ်ခြင်းမည်ပါသည်။ မိမိချင်သွေးများကို လုပ်ကျွေးခြင်းသည် ကြွေးသစ်မည်ပါသည်”ဟုရှင်းပြရာ ကျော့ကွင်းမှလွတ်မြောက်ရသည်။ ကောက်နှံ ကလေးတို့ကိုလည်း အလိုရှိသလောက် စားသုံးခွင့်ရသည်။

မိဘကျေးဇူးကိုသိ၍ အကျိုးထူးများ ခံစားရသလို၊ မိဘ
ကျေးဇူးထမ်းခဲ့ဘူး၍ ဒုက္ခဆင်းရဲခံရသော ထူးဟောင်းသာဓက
လည်း အများပင်ရှိလေ၏။

လက်ဝဲတော်ရံ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် တန်ခိုးအရာ စေ
ဒဂ်ရ၏။ သို့သော် ခိုးသားငါးရာတို့၏ ရိုက်ပုတ်နှိပ်စက်ခံရ၍
ပရိနိဗ္ဗာန်လားရသည်။ ဤသို့ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းမှာ နှစ်စဉ်အခါ
မယား၏ စကားကို ယုံမှား၍ မိခင်အိုအား ရိုက်ပုတ်နှိပ်စက်
ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဝဋ်ကြေးဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓဘုရားသော်မှ မရှောင်ကွင်းနိုင်၊
နောက်ဆုံး ပရိနိဗ္ဗာန် ခါးနိုး ရေကြည်တော်မူ မမှီဝဲနိုင်ရှာပေ။

သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များအဘို့မူ ပြောဘွယ်ရာမရှိပြီ။

ထို့ကြောင့် (ပညာစခန်း-ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာလမ်းကို လိုက်တော့မည်
ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်နှင့် မိဘနှစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုအထူး
သိအပ်လှပေသည်။) *

မိဘနှစ်ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်အတူ အနန္တငါးပါးဂိုဏ်းဝင်
ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် တရား၊ သံဃာ၊ ဆရာ-သမားများ
ကို စိုးစံမှုမပြစ်မှားမိဘို့နှင့် ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို အထပ်ထပ်
သိဘို့ ရှေးဦးစွာ ကြိုးစားသင့်လှသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်....

(မြန်မာ့ဝိဇ္ဇာဂန္ဓာရိပညာရပ်များကို အပ်နှံရာတွင် ရှေးဦးစွာ
ရတနာသုံးပါးကို ဦးထိပ်ထားနေပြီးမှ အပ်နှံရိုးရှိသည်။)

သည်နေရာတွင် စောဒဏတက်စရာရှိ၏။

ဝိဇ္ဇာပညာဆိုသည်မှာ ရတနာသုံးပါးနှင့်မဆိုင်။ လောကီ
အတတ်ပညာများသာဖြစ်သည်။ ပညာရပ်ကို သဘောပေါက်
တတ်သိလျှင် သိဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံနိုင်သည်သာဖြစ်၏ ရတနာသုံးပါး
မြဲသော်လည်း ဝိဇ္ဇာပညာကို သဘောမပေါက်၊ တတ်သိနား
လည်ခြင်းမရှိလျှင် သိဒ္ဓါစခန်းမပြည့်စုံနိုင်ဟု ဆိုစရာအကြောင်း
ရှိသည်။

မုန်၏။

ဝိဇ္ဇာပညာနှင့် ဘာသာအယူဝါဒတို့သည် တသီးတခြားစီ
စာနာစီဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် လောကီဝိဇ္ဇာပညာကို
ဆူတော်ကောင်းပင်ဖြစ်စေ၊ သူယုတ်မာပင်ဖြစ်စေ တတ်သိနား
လည်အောင် ကြိုးစားသူမုန်လျှင် ခံစားရမည်သာဖြစ်သည်။

သို့သော်လမ်းကြောင်း နှစ်မှာခွဲထား၏။

* (ရတနာသုံးပါးမြဲ၍ သီလ-သမာဓိနှင့်လည်း ပြည့်စုံသူက
ဝိဇ္ဇာပညာကို လိုက်စားလျှင် “အထက်လမ်းဆရာ”ဟု သမုတိ
ကြ၍/ရတနာသုံးပါးကို ဘေးချိတ်ထားကာ ဘယ်သူသေသေ-
တေမာလျှင် ပြီးရောသဘောထားသူများကို “အောက်လမ်း
ဆရာ”ဟု သမုတိကြသည်။)

သည်လိုအထက်လမ်း အောက်လမ်းဟူ၍ လမ်းနှစ်မှာရှိသဖြင့်
မသမာသူများလက်ဝယ်သို့ ဝိဇ္ဇာပညာရောက်သွားခြင်းအားဖြင့်
လောကကြီးပျက်စီး ဆိတ်ချဉ်းဖွယ်ရာရှိသည်။ ထိုသို့ဝိဇ္ဇာပညာ

ကို ခုတုးလုပ်ပြီး သူတထူးအား ဒုက္ခပေးမည်ကို မလိုလားသည်
 စာတကြောင်း၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စေရန် ရည်သန်
 ၍ တကြောင်း၊ ဝိဇ္ဇာပညာကို ဖြန့်ဝေကြသော ဆရာသူမှန်
 တို့၏ “သစ္စာခံပညာ” အဖြစ် လျှို့ဝှက်ချက်များနှင့် ထားခဲ့
 ခြင်းဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ယုံကြည်ချက်နှင့် ခံယူချက်အရ မတထာ
 သော အလုပ်ကို မလုပ်မိကြစေရန် တပည့်များကို ရှေးဦးစွာ
 ရတနာသုံးပါးကို ထိပ်ထားစေပြီး ပညာပေးကြခြင်းဖြစ်သည်။

သည်တန်ခိုးရှင်လမ်းသို့ လိုက်လိုသည်ဖြစ်စေ၊ မလိုက်ဘဲနေ
 လိုသူဖြစ်စေ-လူဆိုသည်မှာ-ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာစခန်းများကို
 အားထုတ်ဘို့တစဝန်ရှိသည်။ လူမှန်လျှင် ကံငါးပါးထိန်းရမည်။
 သို့မှသာကုသိုလ်ဖြစ်၍၊ မထိန်းဘဲ ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်လျှင်
 အကုသိုလ်ဖြစ်မည်။

ထို့ကြောင့်(ရှေးဦးစွာ အနန္တငါးပါး၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံသရာ၊
 မိဘ ဆရာသမားဂုဏ်ကျေးဇူးကို မပြတ်အောက်မေ့လျက် ဒါန၊
 သီလ၊ ဘာဝနာ၊ အမြဲပွားများပြီး ကံငါးပါးထိန်းနိုင်လျှင် တန်
 ခိုးရှင်ဖြစ်ဘို့ လမ်းမဝေးတော့ဟု ယုံကြည်စိတ်ချနိုင်ပေသည်။)

အခန်း ၃

“စိတ်တန်ခိုးရှင်”

တန်ခိုးရှင်ဆိုတာဘာလဲ။

“ဣန္ဒြိယက္ခယထိစ္ဆိတံယထာစိန္တိတံ တောယာတိဣဒ္ဓိ”

တောယ-တရားသဘောဖြင့်၊ သတ္တဝါ-သတ္တဝါအပေါင်းတို့
သည် ယတိစ္ဆိတံ မိမိတို့အလိုရှိသည့်အတိုင်း၊ ယထာစိန္တိတံ
မိမိတို့ ကြံစည်သည့်အတိုင်း ဣန္ဒြိယံ ပြီးမြောက် အောင်မြင်
ဇာတ်ကုန်၏။ ဣတိတသ္မာ-ထိုသို့ ပြီးမြောက် အောင်မြင်
ကြောင်းဖြစ်သော သတ္တိကြောင့် ဣဒ္ဓိ-တန်ခိုး ဣဒ္ဓိမည်၏။

တန်ခိုးကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ဣဒ္ဓိခေါ်သည်။ မည်သည့်အရာ
ခပ်သိမ်းမဆို အလိုရှိတိုင်း ကြံစည်တိုင်းပြီးမြောက်ခြင်းကို တန်
ခိုးဟုခေါ်သည်။

သိဒ္ဓိဆိုသည်မှာလည်း ပြီးမြောက်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်ရ၍ တန်
ခိုးပင်ဖြစ်သည်။

မူလဝေါတ်ရင်းနှစ်ပါးဖြစ်သော ရုပ်ဝေါတ်၊နာမ်ဝေါတ် ကိန်းရာ
လူတိုင်း၊ သတ္တဝါတိုင်းတွင် တန်ခိုးမျိုးစေ့များ အသီးသီးပါရှိ
ကြသည်။ ထိုတန်ခိုးကို ကြီးပွားအောင်၊ အသုံးချတတ်ဘို့လို
သည်။ တန်ခိုးအစွမ်းကို မထုတ်ပေးနိုင်လျှင် တန်ခိုးမျိုးစေ့
သည် အချည်းနှီးပြုန်းတီးသွားမည်သာဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ မိမိရရှိထားသော တန်ခိုးကြီးထွားစေရန်၊ အာ
သာ ဆန္ဒကြီးခြင်း၊ စိတ်ဝေါတ်ကြံ့ခိုင်၍ ငွေသန်ခြင်း၊ လုံ့လဝိရှိ
ယရှိခြင်း၊ အသိဉာဏ်စူးစိုက်ခြင်းရှိဘို့လိုသည်။

သည်အချက် လေးချက် ကို အဘိဓမ္မာ ဝိဘင်း ပါဠိတော်
ကြီး၌ “ဣဒ္ဓိပါဒ” ဟု ခေါ်သည်။ ပဋ္ဌာနံ ပါဠိတော်ကြီး၌
“အဓိပတိ” ဟုခေါ်သည်။

ဣဒ္ဓိပါဒဆိုသည်မှာ ဣဒ္ဓိတန်ခိုး+ပါဒ=အခြေဟုအနက်ရ၏။
တန်ခိုး၏ အခြေခံဟုဆိုလိုသည်။ (တန်ခိုးနှင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို တွဲ၍
တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟုအသုံးများသည်)။

အဓိပတိဆိုသည်မှာ အကြီးအမှူး၊ အချုပ် အချာပိုင်ဟု
အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

တန်ခိုးကို မွေးမြူသိမ်းဆည်းတတ်လျှင် အလိုရှိရာတန်ခိုးဖြင့်
အသုံးချနိုင်သည်။ ဖေပြုပါအချက်လေးချက်အနက် တပါး
ပါးကို ပြည့်စုံအောင် တစူးစိုက်စိုက် လုပ်နိုင်လျှင်ပင် “တန်ခိုး
ရှင်” ဖြစ်လာနိုင်သည်။

အဟိတ်။ ဒွိဟိတ်။ တိဟိတ်ဟူ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သုံ မျိုးရှိသည်။
အဟိတ်တန်ခိုးထက် ဒွိဟိတ်တန်ခိုးကထက်မြက်၏။ ဒွိဟိတ်တန်ခိုး
ထက် တိဟိတ်တန်ခိုးကသာလွန်ထက်မြက်သည်။

လိုအပ်ဆန္ဒပြင်းပြစွာဖြင့် အမြဲမပြတ် ကြီးစားနေလျှင် ဆန္ဒ
မာတ်ရင်းထက်သန်လာသည်နှင့်အမျှ အမှုပြီးပြည့်စုံကာ အောင်
မြင်ခံစားနိုင်သည်။ ဆက္ကနိပါ(အာသက-ဇာတ်)ကိုကြည့်လျှင်
ဆန္ဒတခုတည်းဖြင့် တန်ခိုးပြည့်စုံနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားစွာ သိနိုင်
သည်။

တစုံတခုသော အာရုံ၌ သမာဓိကြံ စွာနှင့် စူးစိုက်ထားရမည်။
အာရုံပေါ်၌ စိတ်စူးစိုက်ခြင်းပြုရာတွင် မှန်ဘီလူး အလင်းရောင်
မရွေ့မပြောင်း တနေရာတည်း၌ စိုက်ထားခြင်းကျရောက်နေစေ
ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။

သမာဓိအား ကောင်းသာသောအခါ မည်သည့်အရာပေါ်
မှာမဆို အာရုံစူးစိုက်၍ လိုရာဖန်တီးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်
ခြင်းကို ညှိသည်ခေါ်သည်။ စိတ်စူးစိုက်ချက်ဒဏ် ပြင်းထန်
သည်နှင့်အမျှ မိမိအလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ဖန်တီးနိုင်သည်။

အရေးကြီးသောအချက်ကား ဝိရိယရှိသို့ပင်။

ပျင်းရိသောစိတ်၊ အလျော့ပေးလိုသောစိတ်ကို ပယ်ရှား
ကာ မလျော့သောဝိရိယဖြင့် ကြိုးစားပါလျှင် မှုံ့ချ အကျိုးထူ
ခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ စိတ်ဟန်ခိုးရှင် ဖြစ်လာလိမ့်မည်။

စိတ်သည်အချုပ်အခြာဖြစ်၏။ ဝိရိယသည်အားပေးနှိုးဆော်
သူဖြစ်သည်။

အိန္ဒြိယ ဇောကီဆရာကြီးတို့၏ ထိုတန်ခိုးများကို ယောဂ သိဒ္ဓိဟုခေါ်သည်။

အနောက်တိုင်းသားတို့၏ ဝိလ်ပါဝါ* (Will Power) ဟုခေါ်သည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သူထူးကလည်း အလွန်နက်နဲတော့ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကြီးများပင် စိတ်တန်ခိုး အစွမ်းသတ္တိကို အထူး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

စိတ္တေန၊ နိယုတေလောကော၊

စိတ္တေန ပရိကဿတိ။

ဝိတ္တဿဇောဓမ္မဿ၊

သဗ္ဗေဝသအန္တဂူ။ **

(သံယုတ္တနိဇာယ်သုတ္တန်ပါဠိတော်ကြီး)

စိတ္တေန စိတ်ဓာတ်သည် လောကော၊ ဤလောကကြီးကို နိယုတေဆောင်အပ်၏။ စိတ္တေန-စိတ်သည်လောကော၊ လောက ကြီးကို ပရိကဿတိဆွဲငင်အပ်၏။ ဇောဓမ္မဿတရား တခုတည်း ဖြစ်သော စိတ္တဿစိတ်၏ ဝသံအလိုနိုင်ငံသို့ သဗ္ဗေဝအလုံးစုံ ကုန် သော သတ္တဝါတို့သည်သာလျှင် အန္တဂူအစဉ်တစိုက်အမြဲလိုက်၍ နေကြကုန်၏။

ဆိုလိုသည်မှာ “လောကကြီးကို စိတ်ကဆွဲဆောင် မောင်းနှင် နေ၏။ စိတ်တခု၏အလိုသို့ အလုံးစုံလိုက်ပါနေသည်” ဟု အနက် ရသည်။

လူတို့သည် များသောအားဖြင့် စိတ်တန်ခိုး စွမ်းအားကို မသိကြ။ အသုံးမချတတ်ကြချေ။ တန်ခိုးကြီးအောင် စိတ်ကို လည်း မပြုပြင်မဖန်တီး၊ မကြိုးစား၊ နားမလည်အောင် ပြုသူကား ရှားလှချေ၏။

စိတ်ကဖန်တီး၍ ကြီးကျယ်သော ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဆင်ခြင်နိုင်သည်။ လောက၌ လူတို့ဖန်တီးသော ဆန်းကြယ်သည့် အရာဝတ္ထုမှန်သမျှသည် စိတ်ကစေခိုင်းချက်ဖြင့် လက်စလုပ်လိုက်သော အရာများဖြစ်သည်။

စိတ်တည်းဟူသော နာမ်ဓာတ်သည် စေခိုင်းသူဖြစ်၍၊ ရုပ်ဓာတ်သည် လိုက်ပါလုပ်ဆောင်ပေးရသူဖြစ်သည်။ စိတ်၏ စေဆော်မှုဖြင့် စိတ္တရုပ်များဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

အဘိဓမ္မာပဋ္ဌာန်းနည်းကိုသိလျှင် စိတ်၏တန်ခိုးကြီးပုံ၊ စိတ္တရုပ်တို့၏ လုပ်ကိုင်ပုံများကို ထင်ရှားစွာသိမြင်နိုင်သည်။

စိတ်လောက် ဆန်းကြယ်သော အရာသည် လောကတွင် မရှိပြီ။ စိတ်သည်ဆန်းကြယ်လွန်းသောကြောင့် ကမ္ဘာလောကကြီးတွင် အံ့ဘနန်းအဆန်းတကြယ်တွေ ပေါ်ပေါက်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။

(အဘိဉာဏ် တန်ခိုးများ ဆိုသည်မှာ) စိတ်ကို လေ့ကျင့် ထိန်းသိမ်းပြီး ယောဂီနည်းလမ်းများဖြင့် အသုံးပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ လောကုတ္တရာလမ်းသို့ လိုက်သွားသောအခါ အရဟတ္တမဝိဖိုလ်တိုင်အောင် အစွမ်းထက်၏။

စိတ်တန်ခိုးကြီးအောင် ဖန်တီးရန်အချက်ကြီး ငါးချက်နှင့် ပြည့်စုံဘို့လိုသည်။

- ၂။ သဒ္ဓါ-အမှန်ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်ရမည်ဟု စွဲစွဲ မြဲမြဲယုံကြည်ခြင်း။
- ၂။ မညနာ-သို့လော သို့လော တေးတော ယိမ်းယိုင် ခြင်းမရှိဘဲမှချဖြစ် ရမည်ဟုအစွဲအမှတ်ထင်ခြင်း။
- ၃။ အဓိဋ္ဌာန-ရည်ရွယ် ထားသည့် အတိုင်း ပြီးစီး ထင်မြောက်အောင်မြင်အောင် ဆုံးဖြတ်အဓိဋ္ဌာန် ခြင်း။
- ၄။ သစ္စာ-အမှန်ကိုသာပြုလုပ်ပြောဆိုခြင်း။
- ၅။ သမာဓိ-တည်ကြည်ခြင်း။

သည်အင်္ဂါရပ်ငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံပါမှ စိတ်တန်ခိုးရှင် ဖြစ်လာ လိမ့်မည်။

သမာဓိဓာတ် ခိုင်မာသောသူအတွက် တန်ခိုးမှာ အလိုလို ရှိလာ၏။ ဥဒ္ဓစ္စများ၍ လှုပ်ရှားလွန်းသော စိတ်ရှိသူတို့အဖို့ တန် ခိုးသိဒ္ဓိထူထောင်ရန် ခဲယဉ်းသည်။

ထို့ကြောင့် အာရုံအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ကြုံရာတွင် စိတ်လှုပ် ရှားမှုမဖြစ်နိုင်အောင် ရှေးဦးစွာ စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာဖို့ အရေးကြီး သည်။ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရန်လိုသည်။

စိတ်တန်ခိုးကြီးမားလာလျှင် အရာရာကိုဖန်တီးနိုင်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့၏စိတ်တန်ခိုးရှိလာအောင် တနည်း အားဖြင့် အလုံးစုံသော သိဒ္ဓိပြီးစီးအောင် ထူထောင်သင့်လှ ပေသည်။

အခန်း ၄

ကမ္ဘာကြီးပျက်ပုံနှင့်ပြန်ဖြစ်လာပုံ

သည်ကမ္ဘာကြီး မဖြစ်ပေါ်မီ အနန္တရ ဒုတိယကမ္ဘာကြီးကို မီးများလောင်ကျွမ်း၍ အားလုံးပျက်စီးခဲ့သည်။ စကြာဝဠာ ကုဋေတသိန်းလုံး ဘာမျှမကျန်အောင် မီးလောင်၍ ပျက်စီး ချုပ်ပျောက်ခဲ့ရသည်။

စကြာဝဠာ ကုဋေတသိန်းကိုခံထားသော ယူဇနာလေးသိန်း ရှစ်သောင်း အထူရှိသည့် စကြာဝဠာခံ ရေပြင်ကြီးမှာလည်း နှင်းပေါက်လောက်မျှ မကျန်အောင် အားလုံး ခန်းခြောက် ရပျောက်ကွယ်ကုန်သည်။

လူ့ဘုံ-နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်၊ ပထမဈာန်ဗြဟ္မာ့ဘုံ သုံးဘုံ ထိ ရှိရှိသမျှအစိုင်အခဲ၊ ရုပ်ဝတ္ထုအားလုံး မီးလောင်ကုန်သည်။ မီးသွေးမျှပင်မကျန်ပြီ။ ပြာကအစအားလုံးချုပ်ပျောက်ကုန်၏။

အထက်ကောင်းကင်နှင့် အောက်ကောင်းကင် တစပ်တည်း
ထပ်လျက် ဟာလာဟင်းလင်း အမိုက်တိုက်ကြီး ဖြစ်နေ၏။
အပါယ်လေးဘုံ သတ္တဝါ၊ လူသတ္တဝါ၊ နတ်သတ္တဝါ၊ ပဋ္ဌမဇာန်
ဘုံ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေကလည်း အကုန်လုံး သေကြေပျောက်
ပျက်လျက် အထက်တတိယဇာန် ဗြဟ္မာဘုံသို့ ရောက်ကြကာ
ဗြဟ္မာတွေချည်း ဖြစ်ကုန်ကြ၏။ အများအားဖြင့် အာဘဿရ
ဗြဟ္မာဘုံသို့ ရောက်ကြသည်။

မီးလောင်ပြင် ဟာလာဟင်းလင်းကြီး ထဲတွင် မှောင်ရုပ်
မီးကလောင်များသာ ကျန်ရှိသည်။ မှောင်ရုပ် မီးကလောင်သည်
သေးလွန်း၍ ရုပ်ဟူ၍ပင် မခေါ်ဆို၊ မရေတွက်နိုင်။ ကောင်း
ကင်အာကာသဓာတ်ဟူ၍ သာ ခေါ်ဆိုရေတွက်ကြ၏။

ယင်းသို့ မီးများလောင်ကျွမ်း၍ ပျက်စီးပြီးနောက် ကာလ
ရုညကြာစွာနေပြီးသောအခါ အထက်မိုင်း မှောင်ရုပ်မီးကလောင်
တို့က အအေးလွန်ကဲ၍ အောက်ပိုင်းမှောင်ရုပ် မီးကလောင်တို့က
အပူလွန်ကဲပြီး အထက်သို့တက်လာရာ အအေးမီး (သီတမီး)နှင့်
အပူထိ၍ ချွေးပြန်လျက် အရည်များ ပြောင်းလဲပြီး မိုးရွာချ
သည်။

အာကာသဋ္ဌဘုံများ

ထိုမိုးသည် ယူဇနာ ကိုးသိန်းခြောက်သောင်း အထူရှိသော
လေပြင်ကြီးကိုဖြတ်၍ အထက်ပဋ္ဌမဇာန် ဗြဟ္မာဘုံသုံးဘုံ အထိ၊

နံဘေးထက်ဝန်းကျင်ကိုလည်း စကြာဝဠာကုဋေ ဘသိန်းတိုင်တိုင် မီးလောင်ရာ ဋ္ဌာနအကုန်လုံးတွင် ရေများပြည့်လွှမ်းစေ၏။

ထိုရေများသည် လှိုင်းထလျက်၊ အနယ်ကျလျက်၊ ပျစ်လျက် တဖြည်းဖြည်း ခန်း၍ ချောက်၍ လျော့ကျလာသဖြင့် ကာလ ရှည်ကြာသော အခါ ပဋ္ဌမဈာန်ဗြဟ္မာတို့ နေ့စဉ် အောက်သို့ ရောက်၏။

ထိုအခါ ပဋ္ဌမဈာန်တို့နေရာ၌ သတ္တဝါများကင်းမဲ့နေသော ဗြဟ္မာတို့ဗိမာန်ကြီး ပြန်လည် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သည်တွင် အထက်ဗြဟ္မာတို့တို့မှ ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ မရဏပုတ္တံ သုံးပါး အနက်တပါး၊ ပါးဖြင့် စုတေသေဆုံးပြီး ထိုတို့ဗိမာန်သို့ ရောက် ကာ ဗြဟ္မာဖြစ်သွားသည်။

ဤကား ပျက်စီးဆိတ်သုဉ်းသွားသောလောကကြီး အသစ် တဖန်ဖြစ်ပေါ်တည်ထောင်လာပုံတည်း။

ထိုသို့ ရေများတဖြည်းဖြည်းခန်း၍ လျော့ကျ၍ လာသဖြင့် ဝသဝတ္တံ နတ်တို့နေရာသို့ ရောက်လျှင် ထိုဝသဝတ္တံ နတ်တို့ နေရာ၌ သတ္တဝါများ ကင်းမဲ့လျက် ရှိသော နတ်တို့ဗိမာန်ကြီး ဂေါ်လာ၏။

ထိုအခါ အထက်ဗြဟ္မာတို့တို့မှဗြဟ္မာတို့စုတေဆုံး၍ သတ္တဝါ ရှိသော ဤနတ်တို့ဗိမာန်တွင် ဝသဝတ္တံ နတ်များ ဖြစ်ကြ ကုန်သည်။

ထိုသို့အားဖြင့် ရေများလျော့ကျ ခန်းချောက်၍ အစဉ် အတိုင်း နိမ္မာနရတိနတ်တို့၊ တုသိတာနတ်တို့၊ ယာမာနတ်တို့

ထို့ ဖြစ်ပေ၍ လာကြသည်။ ထိုတု်များသည် အေးစင်းစင်၌ တည်ရှိသော အာဇာသဋ္ဌတု် စုဟုခေါ်သည်။

ရေများတဖြည်းဖြည်းခန်းပြီးလျှောက်လာသဖြင့် တာဝတိံသာနတ်တု်တည်နေရာ မြင့်မိုရ်တောင်ထိပ်ဖျားအရပ်သို့ ရောက်လျှင် ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ဖြစ်မည့်နေရာ၌ ရေများ ပျစ်ခွဲကုန်၏။ မြေမှုန့်တပြည်ရေနှစ်ပြည်ရောမေ့ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကာလကြာတော်၍ ရွှံ့ပျစ်ခွဲကြီး ရွှံ့လွှာခဲကြီးဖြစ်လာ၏။ ဤရွှံ့လွှာခဲကြီးသည် လှည်းဘီးကြီးသဏ္ဍာန်၊ အကျယ်မှာ စတုရန်းယူဇနာရှစ်သောင်း လေးထောင် ကျယ်၏။ ဤရွှံ့လွှာခဲကြီး၏ နံဘေးထက်ဝန်းကျင်ရေစုံမှာ အလွန်ကြည်လင်၏။ ကာလကြာသော် ထိုရေကြည်ရေကြဲတို့ ခန်းချောက်လျှောက်လာသည်။

မြင့်မိုရ်ရွှံ့လွှာခဲကြီးစား မလျော့ကျဘဲ အခဲလိုက် အထပ်လိုက် ထူ၍ ထူ၍လိုက်လာ၏။

ထိုရေများ လျှောက်လာ၍ စကြာဝဠာ တံတိုင်း ထိပ်များ ပေါက်ရောက်လျှင် စကြာဝဠာတံတိုင်းဖြစ်မည့်နေရာ၌ ရေများ ပျစ်ခွဲကုန်၏။ ကြာသော် ရွှံ့လွှာရွှံ့ခဲများဖြစ်ကုန်၏။ ကျန်သောနေရာတို့တွင် ရေတို့သည် အလွန်ကြည်လင်လေသည်။

တောင်စဉ်ခုနှစ်ထပ်

ရွှေတို့ကျန်ရစ်ပြီး ရေကြည်တို့ ခမ်းခြောက် လျော့ကျလာသဖြင့် ရေပြင်ခြားလျက်....

- ၁။ ယုဂန္ဓိရ်တောင်
- ၂။ ဣသိန္ဓိရ်တောင်
- ၃။ ကရဝိကတောင်
- ၄။ သုဒဿနတောင်
- ၅။ နေမိန္ဒရတောင်
- ၆။ ဝိနတကတောင်
- ၇။ အဿကဏ်တောင် ခေတီသည့် တောင်စဉ် ခုနှစ်

ထပ် ရွှေလွှာရွှေခဲများ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။

ထို့နောက် ဟိမဝန္တာတောင်ရွှေခဲ၊ ဟိမဝန္တာအောက် ငယ်သော တောင်ကြီးတောင်ငယ် ရွှေခဲ၊ ကျွန်းမြေ၊ ရွှေလွှာ၊ ရွှေခဲတို့သည်လည်း အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။

ဟိမဝန္တာရွှေခဲအတွင်း၌ အိုင်ကြီးခုနှစ်အိုင် ဖြစ်မည့်နေရာတို့၌ ၎င်း၊ သမုဒ္ဒရာဖြစ်မည့်နေရာတို့၌၎င်း၊ ပဏတိ ရေကြည်ရေကြဲအတိုင်းပင်ရှိနေသည်။

အဿကဏ်တောင်၏ ပြင်ဘက်ကို ပတ်လည် ဝိုင်းနေသော သမုဒ္ဒရာနှင့် စကြာဝဠာခြေရင်းမှ သမုဒ္ဒရာသည် မြင့်မိုရ်တောင်မှ ထောင်လေးထောင့် အရပ်ဘို့၌ အချင်းချင်း တထပ်တည်း တဆက်တည်းနေကြ၏။

ကျန်းကြီးလေးကျန်း

ဤသမုဒ္ဒရာနှစ်ခုအကြားတွင် မြင့်မိုရ်တောင်မှ အရပ် လေး မျက်နှာအတွင်း ကျန်းငယ်ငါးရာစီ အခြံအရံနှင့် တကွ ကျန်း ကြီးလေးကျန်း ဖြစ်ပေပါသည်။

အရှေ့ကျန်းနှင့် အနောက် ကျန်းတို့သည် ယူဇနာ ခုနှစ် ထောင် စီကျယ်၏။

မြောက်ကျန်းမှာ ရှစ်ထောင်ကျယ်ပြီး ယခု ကျွန်ုပ်တို့ နေ ထိုင်ရာ တောင်ကျန်းမှာ ယူဇနာတသောင်း ကျယ်လေသည်။

သမုဒ္ဒရာပမာဏ

မြင့်မိုရ်ရွှံ့ခဲ အစရှိသော ရွှံ့လွှာရွှံ့ခဲတို့သည် အပေါ်ယံမှ စ၍ အောက်သို့ နိမ့်လျောကျလျက် တထပ်စီခဲသွားပြီး၊ မဟာပထဝီ ကျန်းမြေပေါ်မှအောက်သို့ ခြောက်ရာငါးဆယ် ခြောက် ယူဇနာ၊ တဂါဝုတ်လောက်ထူ၍နက်သော ကျန်းမြေနှင့် အဿကဏ် တောင်မြေအခြေချင်းစပ်ကာ တခုတည်း တလုံးတည်း ဖြစ်၍ ခဲသွားသည်။

ထို့ကြောင့် အဿကဏ်တောင်သည် ရေထဲသို့ ခြောက်ရာ ငါးဆယ် ခြောက်ယူဇနာ တဂါဝုတ်နက်လေသည်။ ရေမှအပေါ် သို့လည်း ထိုမျှလောက်ပင် ရှိ၏။ ထူးသည် ထိုမျှ လောက်ပင် ထူ၏။

သည်တောင်၏ အတိုင်းအတာကိုသိခြင်းဖြင့် ဗဟိုသမုဒ္ဒရာ၏ အနက်နှင့်အကျယ်ကိုလည်း ခြောက်ရာ့ငါးဆယ် ခြောက် ယူဇနာ တဂါဝုတ်ရှိကြောင်း သိနိုင်သည်။

ဝိနုတကတောင်သည် အဿဏဏ်တေခင်ထက် စာပိုးထား၍ ရေထဲသို့နှစ်၏။ ရေမှ ပေါ်တက်၏။ ထူလည်းထူ၏။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသမုဒ္ဒရာ၏အနက်အကျယ်ပမာဏသည်လည်း ဝိနုတကတောင် လောက်ပင် နက်ခြင်း ကျယ်ခြင်း ရှိမည်ကို သိနိုင်သည်။

မြင့်မိုရ်တောင်ခြေရင်းမှ သမုဒ္ဒရာနှင့် မြင့်မိုရ်တောင် အထိ ကြွင်းသောသမုဒ္ဒရာ- ကြွင်းသော တောင်စဉ် တို့သည် အစဉ် အတိုင်း တပိုးထိုး၍ တိုး၍ နက်ကြကျယ်ကြကုန်၏။

သီတာခုနှစ်တန်

တောင်စဉ်တို့၏ အကြားများ၌ ခုနှစ်တန်သော သမုဒ္ဒရာ တို့ရှိ၏။ အလွန်ကြည်လင်၏။ ညင်သာ၏။ ထိုသို့ ကြည်လင်သိမ်မွေ့ခြင်းကြောင့် အလွန်ပေါ့သော ဥဒေါင်းမွှေးငယ်ကလေး များပင် ကျသော်လည်း ရေပေါ်မှာတည်မနေဘဲ နှစ်ရ၏။

ထိုသို့ နှစ်စေတတ်သော သတ္တဝါကြောင့် “သီဒါပေန္တိတံ သီဒါ” ဟု ဆိုသည်။

ယေသမုဒ္ဒါ၊ အကြင်ခုနှစ်တန်သော သမုဒ္ဒရာတို့သည်၊ သီဒါ ပေန္တိ၊ အလွန်ပေါ့သောပစ္စည်းကိုပင် နှစ်စေတတ်၏။ ဣတိသ္မိဒံ။

ထို့ကြောင့် တေ သမုဒ္ဒါ၊ ထိုခုနှစ်တန်သော သမုဒ္ဒရာတို့သည် သီဒါ-သီဒါမည်၏ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ တောင်များအတွင်း၌ ရှိခြင်းကြောင့် အန္တောသမုဒ္ဒရာဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။

ဤသီဒါခုနှစ်တန်၊ တောင်စဉ် ခုနှစ်ထပ် သို့သည် မြင့်မိုရ် တောင်ကိုအစပြု၍ အစဉ်အတိုင်း အထပ်ထပ် ဝိုင်း၍ စွပ်၍နေ သောရေကွင်း၊ တောင်ကွင်းကြီးများဖြစ်သည်။

ကျွန်းမြေမှအောက်သို့ ယူဇနာ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် နက် သောအခါ ကျွန်းမြေနှင့် စကြာဝဠာတံတိုင်းမြေစပ်လျက် တခု တည်းတလုံးတည်း ဖြစ်သွားသည်။

ထို့ကြောင့် စကြာဝဠာတံတိုင်းသည် ရေထဲသို့ ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်နှစ်၏။ ရေမှာလည်း ထိုမျှလောက်ပင် အပေါ်တက် ၏။ အထုလည်း ရေထဲသို့နှစ်သလောက်ပင်ထူ၏။ ဤသို့ စကြာ ဝဠာနှစ်ပုံကိုသိ၍ ၎င်းခြေရင်း၌ရှိသော ဗဟိသမုဒ္ဒရာသည် ရှစ် သောင်း နှစ်ထောင် နှစ်ကြောင်း ကျယ်ကြောင်းသိနိုင်ပြီ။

ရေချိုရေငန်

တောင်စဉ်တို့၏ အတွင်း၌ ရှိသော သီဒါခေါ် အန္တော သမုဒ္ဒရာနှင့် အဿကဏ်တောင်မှ ပြင်ဘက်စကြာဝဠာ တံတိုင်း ထိတည်ရှိသော ဗဟိသမုဒ္ဒရာ စသည်တို့သည် နဘေးဘက် ဝန်း ကျင်မှု၎င်း၊ အောက်မှု၎င်း၊ မြေကြီး ကန်ခြား ဆို့ပိတ်လိုက် သောအခါ ရေငန်ဖြစ်သွား၏။

ဟိမဝန္တာတောင်ပေါ်၌ အိုင်ကြီး ခုနှစ်အိုင်မှ ရေတို့ကား
အငန်ခါတ်မရှိဘဲ အလွန်ကြည်လင်အေးမြချိုမြိန်၏။

အသူရာဘုံ

အောက်ရေထဲသို့ ရှစ်သောင်း လေးထောင် စူးဝင်နေသော
မြင့်မိုရ်တောင်ခြေအဆုံးတွင် ရေမခဲခင်က ရေ၏အတွင်း၌ လေ
ပြင်းမုန်တိုင်းကြီးထလျက် ရေများကို တိုက်လွှင့်ဖယ်ရှား၍ ထက်
ဝန်းကျင် ယူဇနာတသောင်းတိုင်တိုင် ကျယ်အောင် လေခဲပြင်
ကြီး ဝပ်နေ၏။

ထိုမှအထက်အောက် နံဘေးရေများ ခဲသွားသောအခါ လေ
ပြင်း သေခဲကြီး ချုပ်ငြိမ်း ပျောက်ကွယ်သွားသဖြင့် ဥမင်လိုက်
ခေါင်းကြီးဖြစ်သွားကာ အသူရာဘုံတို့နေရာ ဖြစ်လာသည်။

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်

ကျွန်ုပ်တို့ နေထိုင်ရာ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းမြေမှ အောက်သို့ ယူ
ဇနာ တသောင်းငါးထောင်မျှခလောက် နက်သော နေရာ၌ လေ
ပြင်းမုန်တိုင်းထပြီး၍ ငြိမ်သက်သွားသောအခါ သိဉ္ဇိုင်း ငရဲ
ဘုံကြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

သည်နည်းအားဖြင့် အောက်သို့ ယူဇနာ တသောင်း ငါး
ထောင်စီခြားလျက် ထက်ဝန်းကွင် ယူဇနာတသောင်းတိုင်တိုင်
ကျယ်အောင် လေဥမင်ထွင်း၍ ကာလသုတ်၊ သံဃာတ၊ ရောဂုဝ၊

မဟာဓောရဂ္ဂ၊ တာပန၊ မဟာတာပန၊ အဝီစိ စသည့် ငရဲကြီး
ရှစ်ထပ် အစဉ်လိုက်ဖြစ်ကုန်၏။

“နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထု”

ထို့ပြင်ဝသုန္ဒရုနတ်များ၊ နဂါးများနေစရာ မထင်ရှား
သောဥမင်လိုက်ငယ်များလည်းမဟာပထဝီမြေကြီးထဲ၌ များစွာ
ရှိသေးသည်။

အဝီစိငရဲမှ မြေပေါ်သို့ ယူဇနာတသိန်းနှစ်သောင်းကွာခြား
၏။ ဤတသိန်းနှစ်သောင်းကား ဖုံးမြေဟု ခေါ်သော ပံသု
ပထဝီဖြစ်ရန်ရှင်္ခါများဖြစ်သည်။ အဝီစိငရဲမှ အောက်သို့ ကျောက်
မြေဟု ခေါ်သော သိလာပထဝီဖြစ်ရန် ယူဇနာ တသိန်းနှစ်
သောင်းတိုင်အောင် ရေများခဲသွား၏။

၎င်းသိလာ (ကျောက်မြေ)နှင့် ပံသု(ဖုံးမြေ)တို့ကို ပေါင်း၍
မဟာပထဝီမြေကြီးသည် နှစ်သိန်းလေးသောင်းအထု ရှိသည်ဟု
ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။

စကြာဝဠာခံရေ၏ အထုကား မဟာပထဝီမြေကြီးထက်
စာပိုးများ၏ လေးသိန်းရှစ်သောင်းရှိ၏။

ရေအောက်၌ ရေကိုခံသော ကိုးသိန်းခြောက်သောင်းအထု
ရှိသည့် လေပြင်ကြီးရှိ၏။ လေပြင်လေထုအောက်ရှိ မြောက်ရုပ်
မီးကလာပ်များ ပြည့်နေသော အနန္တအဇဉာကာသကောင်းကင်
ကြီးသာရှိတော့သည်။

“မြင့်မိုရ်ဒတောင်”

အထက်က ဖေပြဲခဲသော ရွှံ့ခဲဘို့သည် ရွှေဖြစ်တန်သော
နေရာ၌ရွှေ၊ ငွေဖြစ်တန်သော နေရာ၌ငွေ။ ကျောက်ဖြစ်တန်
သော နေရာ၌ကျောက်။ သံဖြစ်တန်သော နေရာ၌သံ။ သဲဖြစ်
တန်သော နေရာ၌သဲ။ မြေဖြစ်တန်သော နေရာ၌မြေ၊ တောဖြစ်
သောနေရာ၌ ကော-စသည်ဖြင့် မြင့်မိုရ်ဒတောင်ထိပ်မှ စလျက်
အောက်သို့အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ကုန်၏။

မြင့်မိုရ်ဒတောင်ကြီး အရှေ့ဘက်ခြမ်းကား ငွေသား
အတိပြီး၏။

မြောက်ဘက်အခြမ်းကား ရွှေသားအတိပြီး၏။
အနောက်ဘက်အခြမ်းကား ဖလ်သားအတိပြီး၏။

တောင်ဘက်အခြမ်းကား ပတ္တမြားညိုအတိပြီး၏။

ပုံမှန်ရွှံ့မြေဟူ၍ မရှိပြီ။ ဤလေးပါးသော ရတနာကျောက်
မြေတို့သာရှိသည်။

ထို့ကြောင့် နေမိဇာတ်ပါဠိတော်၌ မာတလိနတ်သား၏
နေမိမင်းကြီးအား ရထားပေ၌မှ အချတွင် “အရဇ်ဘူမိ
မက္ကမ” ဟု လျှောက်ထား၏။

“မဟာရာဇ်-မြတ်သော မင်းကြီး၊ အရဇ် ဖိုမရိုသောဘူမိ-
ရတနာကျောက်မြေပေ၌ကို အက္ကမ-နင်းကြွတော်မူပါလော့”
ဟုဆိုသည်။

ဤငွေ-ရွှေ-ဖလ်-ပတ္တမြားဟူသော လေးပါးသော ရတနာ
 ကျောက်တို့၏ အရောင်တို့သည် မိမိတို့ရှေ့ရှုရာ အရပ်၌ရှိသော
 သမုဒ္ဒရာတို့ကို မိမိတို့နှင့် အဆင်းအရောင်တူစေလျက်၊ စကြာဝဠာ
 တံတိုင်းသို့ ခိုက်အောင် ပြန့်နှံ့ကြကုန်၏။ ဆီးနှင်းမြူတိမ်
 စင်းစင်သောအခါ ကောင်ကင်း၌ ညိုညိုမြင်ရကား ပတ္တမြားညို
 မြင့်မိုရ်၏ အရောင်ဟုသိရမည်။ မြူအခိုးတို့နှင့် ရော၍ မြင်လျှင်
 ဖြူပြာပြာအသွေးရှိသည်။

ယူဇနာရှစ်သောင်း လေးထောင် ကျယ်သော ဤမြင့်မိုရ်
 တောင်ထိပ် အလယ်၌သိကြားနတ်တို့ နေစရာ သုဒဿနမည်
 သောမြို့ကြီး၊ ယူဇနာတသောင်းကျယ်သောမြို့ရိုးနှင့်တကွ ကျုံး
 များဖြစ်ပေါ်လာ၏။

တမျက်နာလျှင် တံခါးနှစ်ရာငါးဆယ်စီရှိ၍၊ မြို့တံငါးပေါင်း
 တထောင်ရှိသည်။ သိကြားမင်းစံရာ။ နယများစံရာ ဘုမိမာန်
 များလည်း ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏။ နန္ဒဝန်၊ ခိတ္တလတာ၊ ဖါရုသဏ
 အစရှိသော ဥယျာဉ်များ ပန်းမာလာများ ပေါက်လာကြကုန်
 ၏။ ကြာမျိုးငါးပါးပေါက်သောမြစ်များ၊ ရေကန်များလည်း
 ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။

“သစ်ပင်ကြီး ခုနှစ်ပင်”

မြင့်မိုရ်တောင်ထိပ်၌ ပထမဆုံးပေါက်သော သစ်ပင်မှာ
 အသစ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤကသစ်ပင်ကြီးသည် ပင်မလုံးပတ်တဆယ်
 ငါးယူဇနာရှိ၏။ မြေမှုခွဆုံအထိ ယူဇနာငါးဆယ်ရှိ၏။ ခွဆုံမှ

ထိပ်ပျားအဆုံး ယူဇနာငါးဆယ်ရှိ၏။ အရပ်လေးမျက်နှာသို့ ဖြာထွက်သော အကိုင်းတို့မှာလည်း ယူဇနာငါးဆယ်စီရှိ၏။

ထို့ကြောင့် ကသစ်ပင်ကြီးသည် ယူဇနာတရာမြင့်လျက်၊ ယူဇနာတရာကျယ်ပြန့်၏။ ကမ္ဘာပျက်မှ ပျက်စီးသည်။

ထိုသို့ ကမ္ဘာဦးမှ ကမ္ဘာပျက်ချိန်ထိ ထူးခြားစွာ ပေါက်သော သစ်ပင်ကြီးများရှိလေသည်။ ၎င်းတို့အား..

မြင့်မိုရ်တောင်ခြေရင်း၌ပထမအသပ်အာလိန်၌နဂါး။ ဒုတိယအထပ်အာလိန်၌ ဂဠုန်။ ထိုဂဠုန်ပြည်၌ လက်ပံပင်ကြီး၊ အသုရာပြည်၌သခွပ်ပင်ကြီး အရှေ့ကျွန်း ဟိမဝန္တာ မြောက်သမုဒ္ဒရာကမ်းထိပ် ကျွန်းဦး၌ ကုက္ကိုပင်ကြီး၊ မြောက်ကျွန်း ဟိမဝန္တာ မြောက်အမုဒ္ဒရာကမ်းထိပ် ကျွန်းဦး၌ ပဒေသခပင်ကြီး၊ အနောက်ကျွန်းဟိမဝန္တာမြောက်သမုဒ္ဒရာကမ်းထိပ်ကျွန်းဦး၌ ထိန်ပင်ကြီး၊ တောင်ကျွန်း ဟိမဝန္တာ မြောက်သမုဒ္ဒရာ ကမ်းထိပ်ကျွန်းဦး၌ သပြေပင်ကြီးစသည့် သစ်ပင်ကြီး ခုနှစ်ပင်ရှိသည်။

ဤသစ်ပင်ကြီး ခုနှစ်ပင်စလုံးသည် ပင်မလုံးပတ်၊ အကျယ်အပြန့် အနိမ့်အမြင့်အလုံးစုံတူကြသည်။

“တာဝတိံသာ နတ်ဘုံ”

မြင့်မိုရ်တောင်ထိပ် မြေအရပ်သည် အလုံးစုံသော မြေအရပ်များ မဖြစ်ပေ၊ မိ ပဌမဒီးဆုံးဖြစ်ပေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမြင့်မိုရ်တောင်ထိပ်မြေအရပ်ကို တာဝတိံသာ နတ်ဘုံ ဟု ကမ္ဘာဦးနတ်လူ့ဥဉာရှိတို့က ခေါ်ဆိုသမုတ်ကြ၏။

“စတုမဟာရာဇ် နတ်ဘု”

စကြာဝဠာတံတိုင်းကြီးသည် အမျိုးမျိုးသော ကျောက် မျက်ရတနာတို့နှင့် ပြီးသောကျောက်တံတိုင်းကြီးဖြစ်၏။ ယုဂန္ဓိရ် တောင်ကြီးနှင့် အခြားတောင်စဉ်များမှာလည်း ထိုနည်းတူပင် ဖြစ်သည်။ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်၌ လောကပါလ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ နေစရာဥယျာဉ် ပန်းမာလ်များရှိသော ဘု ဝိမာန်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်နှင့်အမျှ ကောင်းကင်တပြင်လုံး၌လည်း နေ-လနှင့်တကွ ကြယ်ဗိမာန်များဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ တမိုး လုံးပျံ့နှံ့အောင်ပင်ဖြစ်ကြလျက်၊ မြင့်မိုရ်တောင်ကို လကျာ ရစ်လှည့်၍ မြား၏ လျှင်မြန်ခြင်းထက် ဆယ်ဆမက လျှင်မြန်စွာ ပြေးနေကြ၏။

ဤနေ့လနက္ခတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရာ ကောင်းစင်ပြင်နှင့်တကွ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်အရပ်ကို လောကပါလနတ်မင်းကြီး လေး ယောက်တို့ နေစရာ စိုးအုပ်ရာဖြစ်၍ စတုမဟာရာဇ် နတ်ဘုဟု ခေါ်ဆိုသမုတ်၏။

“အက္ခာအဝေး”

စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုမူ လူ့ပြည်သို့ ယူဇနာလေးသောင်း နှစ်ထောင်ကွာခြား၏။ အထက်တာဝတိံသာနှင့်လည်း လေး သောင်း နှစ်ထောင်ပင်ကွာခြား၏။

ထို့အတူ ၎င်းအထက်နိတ်ဘုံများမှာလည်း လေးသောင်း
နှစ်ထောင်စီချည်းကွာခြားကြ၏။

အထက်ဆုံး ဝသဝတ္ထိနိတ်ဘုံမှ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ယူဇနာ ငါး
သန်း ငါးသိန်း ရှစ်ထောင် ကွာခြား၏။ ထို့နည်းတူ အထက်
အဆင့်ဆင့်သော ဗြဟ္မာ့ ဘုံများမှာလည်း ယူဇနာ ငါးသန်း
ငါးသိန်း ရှစ်ထောင်စီကွာခြားကြလေသည်။

သမုဒ္ဒရာ- အသုရာပြည်

သမုဒ္ဒရာထဲ၌လည်း ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊ မြ၊ ပတ္တမြား။ သံ၊ ဖလ်
စသည့် ကျောက်မျက်ရတနာများ ဖြစ်တည်လာကြ၏။ အခြား
နေရာတွင် ကျောက်ခေါင်း ကျောက်လှိုက်များ ဖြစ်ပြီး အချို့
ကျောက်ခဲ သလဲများဖြစ်ကြသည်။

အသုရာ ပြည်၌လည်း ၎င်းရတနာများနှင့် ဥယျာဉ်၊ ပန်း
မာလ်တို့ပါဖြစ်ပေ၍ နိတ် ဘုံဗိမာန်ဖြစ်လာ၏။ အသုရာဘုံ
နေရာတကျဖြစ်ပြီးသောအခါ အထက် ဖေ၍ပြခဲ့သည့် အတိုင်း
ဗြဟ္မာ့တို့စုစုစေပြီး ရောက်လာကြကာ အသုရာနိတ်များ ဖြစ်လာ
ကြကုန်၏။

အသုရာနိတ်များသည် တာဝတိံသာနိတ်များနှင့် အထက်
တမ်းချင်းအဆင့်အရောင်ချင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုးချင်းတူသောကြောင့်
တာဝတိံသာနိတ်များနှင့် တတန်းစားတည်း ထား၍ ရေတွက်
ကြ၏။ တာဝတိံသာ နိတ်များလောက် ရဲရင့်ခြင်း၊ သူရသတ္တိ
မရှိခြင်းကြောင့် အသုရာဟု ခေါ်သည်။

ငရဲကြီးရှစ်ထပ် မြင်ကွင်း

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်တွင် အားလုံးလိုလို သံမြေတွေချည်း ပြည့်လွှမ်းနေသည် မီးဟုန်းဟုန်း တောက်နေသော နေရာတွေသာ များ၏။ တွင်းများ၊ ကျင်းများ၊ ဖုများ၊ ထစ်များ၊ ဆူးငြောင့်လောင်များ၊ သစ်ခန်းသွားစီသော မြေများသာ ပြည့်လွှမ်းနေသည်။ မေ့မေ့ကလေးကလေး ကျိုက်ကျိုက်ဆူပူသော မြစ်ရေချောင်း ရေတွေသာရှိသည်။ သစ်ပင်များမှာ သံလျက်ပင်များ၊ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်နေလျက် သံဆူးပင်တွေသာ ပေါက်နေသည်။

ဤငရဲကြီးရှစ်ထပ်တွင် ငရဲသူ အကျဉ်းသားတို့ လှောင်ထားခံနေရန် ထောင်ကြီးတလုံးစီရှိ၏။ သည်အကြောင်းကို သံကိစ္စရှင်ရသေ့က သံကိစ္စဇာတ် ပါဠိတော်တွင် ဟောကြားဖော်ပြခဲ့သည်။

လူ့ပြည်ကျွန်းမြေ

လူ့ပြည်ကျွန်းမြေတွင် အချို့နေရာ၌ တောင်၊ အချို့မှာ မြေညီ၊ အချို့ကား ကုန်းများဖြစ်ကြကုန်၏။

တောင်များမှာလည်း အချို့ကား မြေတောင်၊ အချို့မှာ ကျောက်တောင်များဖြစ်၏။

ဟိမဝန္တာ တောင်ကား များသောအားဖြင့် ကျောက်အတိပြီး၏။ အကျယ် ယူဇနာသုံးပေ ဝင်ရှိသည်။ အမြင့်ယူဇနာ ငါးရာ ရှိသည်။ ကျောက်တောင် ထွဋ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်ရှိ၏။

နေရမည်သောတောင်ထွဋ်ကား ရွှေစင်အတိပြီ၏။ ရွှေရောင်
တခဲနက်ထွက်၏။ ဤနေရမည်သောတောင်သို့ရောက်သော ကျီး၊ ဗျိုင်၊
စသည့်ငှက်တို့သည် ၎င်းအရောင်ဟပ်လျက် ရွှေတုတ်၊ ရွှေခဲပမာ
အရောင်အဆင်း ရှိကြသည်။

ကေလာသ မည်သော တောင်ထွဋ်ကား ငွေသား အတိ
ပြီ၏။

ကာလမည်သောတောင်ထွဋ်ကား ပတ္တမြားညိုအတိပြီ၏။

စိတြတောင်ထွဋ်ကား ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊ ပတ္တမြား၊ ဖလ်၊ မှန်
စသော ကျောက်မျက်ရတနာတို့ဖြင့်ပြီ၏။

သုဒဿနမည်သော တောင်တုဋ်မှာလည်း ရှုမညီးနိုင်စေဘင်
အမျိုးမျိုးသော ကျောက်မျက်ရတနာတို့ဖြင့်ပြီ၏။

ဝေပုဏ္ဏတောင်ကား ပတ္တမြားကျောက်ပေါများ၏။

ဤ ဝေပုဏ္ဏတောင်မှ ပတ္တမြား ကျောက်ကို အတောင်
ခြောက်ဆယ်ရှိသော ဝါးဖျား၌ တင်ထားလျှင် ထက်ဝန်းကျင်
တယူဇနာအတွင်း၌ အရောင်ထွန်းလင်း၏။ နေထွက်နေသည်ဟု
ထင်မှတ်ရသည်။ သည်လောက် အရောင် အဝါကောင်၏။

ဂန္ဓမာဒနတောင်အား ရွှေဂူ၊ ငွေဂူ၊ ဖလ်ဂူ၊ စိန်ဂူ၊ မှန်ဂူ၊ မြူ၊
ပတ္တမြားတွေ ပေါ၏။ သစ်ပင်များမှာလည်း အလွန်မွှေးကြိုင်
သော နံ့သာပင်များချည်းပေါက်၏။

သုယောင်ပင်

ဟိမဝန္တာတောင်၌ ကျောက်မျိုးစုံ၊ အပင်မျိုးစုံ နံ့သာမျိုး
ပန်းမျိုးစုံရှိ၏။ နတ်သမီးကဲသိ လှပတင်တယ်သော မိန်းမရုပ်
သည့် သုယောင်ပင် သုယောင်တောက်ကြီးပင်ရှိသည်။

ဤသုယောင်ပင်များသည် ဟိမဝန္တာတောင်စောင်း တဏှာ
စုနုတောင်၌ပေါက်၏။ ဟိမဝန္တာနှင့် မြောက်ဘက်ကကျွန်းဦး
ပေါ်ပင်ကြီးနှစ်ခုအကြားမှာလည်း ပေါက်၏။

ထိုသုယောင်သီးတို့သည် ဆွတ်ပြီး သည်နောက် လေးငါး
လောက်ကြာမှ ပုပ်ရိပ်ပျက်စီးကုန်၏။ ထိုသုယောင်မ ဘမ်းစား
သောသူတို့သည်လည်း လေးလလောက်ကြာမှ သတိရနိုင်ကြ
သည်။

အိုင်ကြီးခုနစ်အိုင်တည်နေရာ

အိုင်ကြီးခုနစ်အိုင်တို့သည် အချို့မှာ အောက်ခြေနားမှ တည်
၏။ အချို့ကား တောင်ခုလပ်မှာ တည်ရှိ၏။

အနဝတတ် အိုင်ကြီးမူကား တောင်ထိပ် တည့်တည့်တွင်
ကလာသ၊ ဇာလာ၊ စိတြ၊ သုဒဿန၊ ဂန္ဓမာဒန ဟူသော
တောင်ထွင်ငါးလုံးတို့အကြား၌ တည်ရှိ၏။

အရှေ့ဘက် ခြင်္သေ့ခံတွင်း၊ မြောက်ဘက် မြင်းခံတွင်း၊ အ
နောက်ဘက် ဆင်ခံတွင်း၊ တောင်ဘက် နွားခံတွင်းနှင့်တူသော
အိုင်လေးခုရှိ၏။

ခြင်သို့ ပြန်မှထွက်သော ရေတို့သည် အရှေ့အရပ် တိဘ
နိုင်ငံဆီသို့ မြစ်ရေများဖြစ်လျက် စီးဆင်းသွားကာ အရှေ့သ
ရာသို့ ဝင်သွား၏။

မြင်းပြန်မှထွက်သော ရေတို့သည် မြောက်အရပ် လူ
သော ဘီလူးများနေရာသို့ မြစ်ရေများဖြစ်လျက် စီးသွ
ကာ မြောက်သမုဒ္ဒရာသို့ ဝင်သွား၏။

ဆင်ပြန်မှထွက်သော ရေတို့သည် အနောက်အရပ် အင်္ဂ
နိုင်ငံဆီသို့ မြစ်ရေများဖြစ်လျက် စီးသွားကာ အနောက်သ
ရာသို့ ဝင်သွား၏။

နွားပြန်မှထွက်သော ရေတို့သည် ထွက်ရာနွားပြန်တွင် တ
ပြီး အနုဝတတ်အိုင်ကြီးဆီသို့ ဦးလှည့်ကာ လကျော်ရစ် ဝဲ
ပတ်သုံးပတ်လှည့်၏။ ထိုဝဲလည်သောနေရာကို အာဝဇ္ဇဂင်္ဂါ
ခေါ်သည်။

မြစ်ကြီးငါးသွယ်

အာဝဇ္ဇဂင်္ဂါမှ တော်အရပ် ကဏ္ဍမည်သော ကျောက်
ပေါ်သို့ ယူဇနာခြောက်ဆယ်လောက် စီးသွား၏။ ထိုအရပ်
ကဏ္ဍဂင်္ဂါဟု ခေါ်သည်။

ကဏ္ဍဂင်္ဂါမှ တောင်ဘက်အနိမ့် ချောက်ထဲသို့ မြေပြင်
မထိဘဲ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ယူဇနာခြောက်ဆယ်လောက်သ
၍ အောက်တိရက်မည်သော ကျောက်ဖျာပေါ်သို့ ကျ၏။
ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် စီးသွားသော ရေစိုင် ရေလုံးကြီးက

လုံးပတ်နှစ်ယူဇနာ တံဂါစုတ်လောက် တုတ်၏။ ၎င်းရေကို အခ
ကာသင်္ဂါဟု ခေါ်သည်။

အာကာသင်္ဂါမုက္ခရာ တိရင်္ဂလကျောက်ဖျာ၌ ယူဇနာငါး
ဆယ်လောက်ကျယ်သော ချောက်ကြီးထူးအိုင်ကြီး ဖြစ်၏။ ထို
ထူးအိုင်ကြီးကို တိရင်္ဂလရေကန်ဟု ခေါ်သည်။

တိရင်္ဂလရေကန်မှ တောင်ဘက်ကမ်းပါးကိုချိုးဖောက်လျက်
တောင်အရပ်သို့ ယူဇနာခြောက်ဆယ်လောက် စီးသွား၏။ ထို
အရပ်ကို ဗဟသင်္ဂါဟု ခေါ်၏။

ဗဟသင်္ဂါမှ တောင်အရပ် မြေထဲသို့ ငုပ်လျှိုးလျက် ဥမင်
ထွင်း၍ ယူဇနာခြောက်ဆယ်လောက်သွား၊ ထိုအရပ်ကို ဥမင်
င်္ဂါဟု ခေါ်ကြ၏။

ဥမင်င်္ဂါမှအထွက်တွင် ဝိဇ္ဇာမည်သော တောင်ကြီးသို့တိုက်
၍ ရေငါးစိုင်ကွဲလျက် တစိုင်ကား ဂင်္ဂါ၊ တစိုင်ကား ယမုနာ-
တစိုင်ကား အစိရစတီ၊ တစိုင်ကား မဟီ၊ တစိုင်ကား သရဘူ၊
ဟု မြစ်ကြီးငါးစင်း ဖြစ်လျက် တောင်အရပ်သို့စီးသွား၍ တောင်
သမုဒ္ဒရာသို့ ဝင်သွား၏။

မြစ်ကြီးငါးသွယ် စီးသွားရာအရပ် အထက်ပိုင်းကို ရေငါး
သွယ်ရှိသောအရပ် ဖြစ်သောကြောင့် ပဉ္စလဟုဆို၏။ ထိုမှ
ပဉ္စာလအရပ်၊ ပဉ္စာလတိုင်းဟု ခေါ်သည်။ နောက်လူများက
ဇေ၏ပရိယာယ် အာပသဒ္ဒါနှင့်တွဲ၍ ပဉ္စာပီတိုင်းဟု ခေါ်ကြ
၏။ ယနေ့လူများက ပံချာပီတိုင်းဟု ခေါ်ကြချေပြီ။

ကမ္ဘာ့သယံဇာတ

မြေညီအရပ် ကုန်းအရပ်တို့၌ အချို့နေရာများတွင် မြေဖြူ
၏။ အချို့နေရာမှာ မြေနီ၊ မြေဝါ၊ အချို့မှာ မြေနက်၏။
အချို့နေရာမှာ မြေဝန်၏၊ ရေငန်၏၊ အချို့မှာ အဆီဖြစ်
လျက် နံ့သည့်ရေများရှိ၏။

အချို့နေရာများတွင်မူ ရွှေ၊ ငွေ၊ စိန်၊ မြ၊ ပတ္တမြား စသည့်
ရတနာများ ပေါ၏။ အချို့နေရာ၌ ကြေး၊ သံ၊ ဆေးဒါန်း၊
ဒုတ္တာ၊ ထူးကျောက်တို့ ပေါ၏။

သည့်နောက် စကျင်ကျောက်၊ ဂဝံကျောက်၊ လိပ်သဲကျောက်၊
မီးသွေးကျောက်၊ မှတ်ကျောက်၊ မီးခတ်ကျောက်၊ ကျောက်စရစ်
ခဲ၊ သလဲများ ပေါများ၏။

အချို့နေရာများတွင် မြက်အမျိုးမျိုး၊ အနှယ်အမျိုးမျိုး၊
ဆူးဝင်၊ ချုံပင်တို့ ပေါက်ထောက်ကြ၏။ အချို့အပင်များစား
အနှစ်ရှိ၍ အချို့မှာ အနှစ်မဲ့၏။ အချို့ဘစ်ပင် ချဉ်၏။ အချို့
သစ်ပင် ငန်၏၊ ဖန်၏၊ ခါး၏၊ စပ်၏၊ ချို၏၊ ဆိမ့်၏၊ အချို့
အပင်က နူးညံ့၏၊ အချို့မှာ မူးတတ်၏၊ ယားတတ်၏၊ အချို့
နေရာမှ လွှတ်တီးပြင်၊ အချို့နေရာမှာတော့ တောအုပ်များဖြစ်
ပေါ်ကြ၏။ သည်စကြာဝဠာနည်းတူ အခြားသောစကြာဝဠာ
များမှာလည်း ထိုသို့ထပ်တူ တပြိုင်တည်း ဖြစ်လာကြ၏။

ဖန်ဆင်းသောတန်ခိုးရှင်

သည်မျှသယံဇာတများနှင့် ပြည့်လျှမ်းနေသော စကြာဝဠာ
 ကမ္ဘာလောကကြီးကို ဘယ်သူဖန်ဆင်းသနည်း၊ ဘယ်သူပြုပြင်
 သနည်း၊ ဘယ်ဝိဇ္ဇာတွေက ပြုလုပ်၍ ခုရှေ့တွေ၊ ငွေတွေ၊ ကျောက်
 သံပတ္တမြား၊ ဖလံတွေ၊ မှန်တွေ၊ သံတွေ ဖြစ်လာရသနည်း။
 အဘယ်တန်ခိုးရှင်က နေလနက္ခတ် ကြယ်ဗိမာန်ကြီးတွေ လိုက်
 စူးကြီးခံတူ ဖန်တီးသနည်း။ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆားခတ်၍ သမုဒ္ဒရာ
 ရေတွေ ငန်ရသနည်း။ အဘယ်ဆေးဆရာ ဆေးခတ်ပြုပြင်၍ မန်
 ကျည်း၊ သရက်၊ ရှောက်၊ သံပုရာ စသည်တို့ ချဉ်ရသနည်း။ အ
 ဘယ်ပန်းပုဆရာက ငရဲကြီးရှစ်ထပ်၌ သံဖြင့်ပြီးသော လက်ပံ
 ဆူးပင်များ၊ သန်လျက်ပင်များ၊ သံကြိမ်နွယ်များ၊ သံတံစို့ကြီး
 များ၊ သင်ဇုန်းသွားများ ဖြစ်ရသနည်း။ အဘယ်သူ မီးတိုက်၍
 ငရဲကြီးရှစ်ထပ်လုံး မီးတွေ အမြဲတောက်လောင်နေရသနည်း။

စကြာဝဠာ လောကကြီးကို အဘယ်သူ ဖန်ဆင်းသနည်း၊
 အကယ်၍ ပြုပြင်ဖန်ဆင်းသူမရှိလျှင် ဤသို့ ထူးထူးဆန်းဆန်းနေ
 ထုတကျ အံ့စဘွယ်မဖြစ်နိုင်၊ ဖန်ဆင်းသောသူရှိ၍သာ နေရာ
 တကျဖြစ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

စင်စစ် ဤစကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပြုပြင်ဖန်
 ဆင်းနေသူကား အခြားမဟုတ်(စိတ်)တည်း။ *

စိတ်သည် စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပြုပြင်ဖန်ဆင်း
 ၏။ စကြာဝဠာတွင် တဝဲလည်လည်နေလိုသော စိတ်က သည်

စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ပြန်၍ဖြစ်လာအောင် ဖန်တီး
နေကြခြင်းဖြစ်၏။

စိတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းသည်မဟုတ်၊ မိမိအလို
ရှိသမျှ အလုံးစုံကို ကံအားပြောကြား၍ ကံကိုပြုလုပ်ဖန်ဆင်း
စေ၏။ ထိုကံက စိတ်စေခိုင်းသည့်အတိုင်း ဥတု (မီးခါတ်) ကို
ပြောကြား၍ ဥတုကို အပြုလုပ်ခိုင်း၏၊ ဖန်တီးခိုင်း၏၊ ဥတုက
အလုံးစုံကို ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းပေးရသည်။

သည်အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ “စိတ်အလို၊ ကံအာနုဘော်တို့
နှင့် စပ်သော ဥတုသည်သာလျှင် စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောက
ကြီးကို ပြုပြင်ဖန်ဆင်း၏၊ ဖြစ်စေ၏၊ စိတ်အလို ကံအာနုဘော်တို့
နှင့် မစပ်သော အထက်အောက် အဇဉ္ဇာ ကာသ ကောင်း
ကင်တို့၌ရှိသော ဥတုတို့မူကား စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကို
မဖန်ဆင်းကြပြီ၊ မဖြစ်စေကြပြီ၊ စိတ်သည် အရှင်သခင်နှင့် တူ
၏။ ကံသည် လက်သမားဆရာကြီးနှင့်တူ၏။ ဥတုသည် လက်
သမားဆရာကြီး၏ လက်ထောက်တပည့်ကြီးနှင့်တူ၏။ စိတ်-ကံ
ဥတု ဤတရားသုံးပါးတို့သည် အနက်သဘောအားဖြင့် ပြောဆို
ဖန်ဆင်းသည်နှင့်တူကြောင်း” သက္ကုဒတောင်ဆရာတော် အရှင်
တီလောကမထေရ်စီရင်သည့် “ပဏ္ဍိတဇေဒနီယဒိပနိကျမ်း” တွင်
ပမာဆောင် ဖော်ပြထားလေသည်။

ငရဲကိုအလိုရှိသူ

သည်နေရာတွင် ငရဲကို မည်သူကြိုက်သနည်း။ မည်သူအလိုရှိ
သနည်း။ စောဒဏတက်စရာရှိ၏။

တဦး တယောက်သော - သည် တဦးသောသူကို နှိပ်စက်
 ညှဉ်းဆဲ၏။ အနှိပ်စက်ခံရသောသူသည် မိမိကို နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ
 စတ်သော ထိုရန်သူကို ကြီးမားသောတန်ပြန်မှုဖြင့် ဘေးဒုက္ခ
 ပေးလိုရကား အညှဉ်းဆဲနိုင်ဆုံးသောသူကို တောင်တကြ၏။
 အနှိပ်စက်နိုင်ဆုံး၊ အညှဉ်းဆဲနိုင်ဆုံးသောသူကား ငရဲကြီး ငရဲ
 ထဲတို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အနှိပ်စက်ခံရသောသူတို့သည်
 ငရဲကိုကြိုက်၏။ အလိုရှိ၏။ သည်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍
 မြတ်စွာဘုရားက “သတ္တဂုံတြရပဂ္ဂိတော် သမတ္တကန္တသုတ်” ၌
 ဟောတော်မူသည်။ *

ဆိုလိုချက်မှာ- (“ဆန့်ကျင်ဘက် ရန်သူတဦးသည် မိမိ၏ဆန့်
 ကျင်ဘက်ရန်သူတဦးအား သေဆုံးပြီးဘည်နောက်၌ ချမ်းသာ
 စက်သော မကောင်းသူတို့ သားရာ ဖြစ်သည့် ငရဲသို့ကျရောက်
 ပါမူကား- ဩဉ် ကောင်းလေစွာဤသို့အလိုရှိ၏”) ဟုဟော၏။

လောက၌ မင်းတို့သည် မိမိ၏ ရန်သူခေါ်ပြု၊ လူဆိုးများကို
 ထောင်ချလိုသော် ရှေ့ဦးစွာ ထောင်ကို အလိုရှိရာဘိ သကဲ့သို့
 တည်း။

ပုတုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် အချင်းချင်း ညှဉ်းဆဲ၍အချင်းချင်း
 အပြန်အလှန်ချေ၍ ဤငရဲထောင်ကြီးတွေထဲ၌ ကျဘူး ခံကြရဘူး
 သောသူချည်းပင်တည်း။

“ငရဲသို့ ကျရောက်စေစာတ်သည့် ကမ္မပထ မြောက်
 သော အကုသိုလ်ဒုစရိုက်ကို ပြုသောသူသည်လည်း မိမိ
 စိတ်သန္တာန်၌ အကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို

မယ်ရှားမနှင့်ထုတ်ဘဲ လက်ခံထားလျှင် ထိုအကုသိုလ်
၏ အနိဗ္ဗဗလ ဒုက္ခကကျိုးကို နှစ်သက်သည်ပင် ဖြစ်၍
ထိုအနိဗ္ဗဗလ ဒုက္ခတရားဖြစ်စေတတ်သော ငရဲကိုလည်း
အလိုရှိသည်ပင် ဆုံးဖြတ်အပ်၏”

ဖက်ယားကြီးစသော အယားပင်၊ အယားခါတ်တို့ကို ဆေး
ဝါးတွက်အသုံးချရန် ၎င်း၊ ခါတ်များ ဖမ်းရန်သတ်ရန် အတွက်
၎င်း၊ သူတပါးကို ယားအောင်ပြုလုပ်လိုသူများနှင့် ဆေးဆရာ
ဘိတ်လုံးဆရာကြီးများက အလိုရှိကြ၏။

ဆေးရွက်ကြီး၊ ဆေးခြောက်၊ ဘိန်း၊ ပဒိုင်းပင် စသော အမူး
ပင်၊ အမူးခါတ်၊ ဆီမီးတောက်၊ ပလောင်သေစသောအဆိပ်ပင်၊
စိန် စသောအဆိပ်ခါတ်တို့ကို မိမိမူးလို- သေလိုသူတို့ သည်၎င်း၊
သူတပါးကိုမူးအောင် သေအောင် ပြုလုပ်လိုသူတို့သည် ၎င်း၊
ဆေးဆရာ၊ ခါတ်လုံးဆရာကြီးများက အလိုရှိကြကုန်၏။

ဆူးပင်၊ ဆူးချုံကိုကား ထိုဆူးပင်၊ ဆူးချုံကိုမှီ၍ ဘေးကင်း
ကြသောသတ္တဝါတို့ အလိုရှိကြ၏။ အကယ်၍ ဆူးပင်၊ ဆူးချုံတို့
မှရှိငြားက ဆိုဆူးပင် ဆူးချုံကိုမှီခိုရမူ ဘေးလွတ်ကြမည့်သတ္တဝါ
တို့သည် အကုန်ဘေးဒုက္ခခရောက်လျက် သေကြေပျက်စီးကြကုန်
ရာ၏။

(ထို့ကြောင့် စကြာဝဠာခံ- လေခါတ်- ရေခါတ်နှင့် တကွ
စကြာဝဠာအတွင်း ရှိရှိသမျှ အဆိုးအကောင်း အားလုံးကိုပင်
သတ္တဝါတို့ အလိုရှိကြကုန်၏ဟု သိရ၏။) *

ပုထုဇဉ်လူသားတို့၏စိတ်သည် အာရုံခြောက်ပါးကို နှစ်သက်
 ၏။ အလိုရှိ၏။ တောင့်တ၏။ ယင်းသို့နှစ်သက်၍ အလိုရှိတိုင်း
 ကံကိုစီရင်စေခိုင်း၏။ ပြုကံမမှတဆင့် ဥတုဏှ အယုတ်အလတ်
 အမြတ်သုံးမျိုးကို သတ္တဝါနှင့်ထိုက်တန်အောင် ရှုပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊
 ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဓမ္မာရုံ စသည့် အာရုံခြောက်ပါး
 ကိန်းရာ စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကြီးကိုပြုပြင်ဖန်ဆင်းပေး၏။
 ပမာဆောင်အံ့။

ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးကို လက်သမားများကဆောက်
 လုပ်သော်လည်း ဤဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးဖြစ်ရမည့် သက်
 သမားသည် ပမာနမဟုတ်၊ အဘိုးအခပေး၍ ဆောက်လုပ်ခိုင်း
 သော အနာထပိဏ် သူဌေးသာလျှင် ပမာန ဖြစ်သောကြောင့်
 အနာထပိဏ်သူဌေး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်းတော်
 ကြီးဟု ဆိုရတိသကဲ့သို့၎င်း။

ရွှေတိဂုံ ဘုရားကြီးကို ပန်းရံဆရာများ ပြုလုပ်တည်ထား
 သော်လည်း ရွှေတိဂုံ ဘုရားကြီး ဖြစ်ရမည့် ပန်းရံဆရာသည် ပမာန
 မဟုတ်၊ အဘိုးလက်ခပေး၍ ပြုလုပ်ခိုင်းသော ဥက္ကဋ္ဌာပမင်းကြီး
 သာလျှင် ပမာနဖြစ်၍ ဥက္ကဋ္ဌာပမင်းကြီးပြုလုပ်တည်ထားသော
 ဘုရားကြီးဟု ဆိုရလေသည်။

ထို့အတူ

တောတောင်ရေမြေ စကြာဝဠာ ကမ္ဘာ လောကကြီးကို
 ကံစီရင်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဥတုသည် ပြုပြင်ဖန်ဆင်း သော်လည်း
 ထိုတောတောင်ရေမြေ စကြာဝဠာကမ္ဘာလောကကြီး ဖြစ်ရမည့်
 ထိုဥတုဏှတို့သည် ပမာနမဟုတ်၊ အာရုံခြောက်ပါးကို ချစ်ခင်

နှစ်သက်၍ လိုချင်တောင့်တသော သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သည်သာလျှင် ပခါနဖြစ်သောကြောင့် ဤစကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကြီးကို စိတ်ကပြုပြင်ဖန်ဆင်းခြင်းဟု ဆိုရမည်။

အကယ်၍ အာရုံခြောက်ပါးကို နှစ်သက်ချစ်ခင် လိုချင်တောင့်တတတ်သော စိတ်သည် လောက၌မရှိငြားအံ့၊ စကြာဝဠာ ကမ္ဘာလောကကြီးသည် ဘယ်သောအခါမှ ဖြစ်လာလိမ့်မည် မဟုတ်၊ အထက်အောက် အဇ္ဈောကာသ ကောင်းစင်ကြီးကဲ့သို့သာ ဖြစ်နေပေမည်။

သည်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်သည် “သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်”၌ ဟောတော်မူခဲ့သည်။

ဆိုလိုသည်မှာ- (“လောကကို စိတ်သည် ဖြစ်အောင်ဆောင်တတ်၏။ ဖျက်လည်းဖျက်ဆီးအပ်၏။ လောကကို စိတ်သည် ပြုပြင်၏။ စိတ်၏ဆိုအပ်သော တခုတည်းသောတရား၏ အလိုသို့ အလုံးစုံသောတရားတို့သည်ပင်လျှင် အစဉ်လိုက်ကြရကုန်၏”) *

ဗုဒ္ဓပွင့်ချိန်

စိတ်ကဖန်တီးပြုပြင်အပ်သော စကြာဝဠာကမ္ဘာလောကကြီးတို့သည် ကုဋေပေါင်း တသိန်းရှိ၏။ ဤစကြာဝဠာကုဋေတသိန်းကို မဟာလောကဓါတ်တခုဟု မှတ်ရမည်။

မဟာလောကဓါတ်ကြီးတွင် စကြာဝဠာတို့သည် တသောင်းစီ တသောင်းစီ ပူးတွဲနေကြသည်။ ကျောက်ဖျာကြီး တခုတွင် ကျောက်ခွက်ပေါင်း တသောင်းထွင်းထားသလိုရှိ နေသည်။

ဤသို့စကြာဝဠာ တသောင်းတို့နေသော အတူတကွကိုမဇ္ဈိမ
လောကဓါတ်တခုဟုခေါ်သည်။

ကျွန်ုပ်တို့ဘုရားအလောင်းသုမေခါရှင်ရသေ့သည် ဒီပင်္ကရာ
ဘုရားရှင်၏ ဗျာဒိတ်ပန်းကို ပန်ဆင်ပြီးလျှင် ဘုရားဖြစ်ခြင်း၏
အကြောင်း ပါရမီဆယ်ပါး တရားတို့ကို မိမိဘာသာစုံစမ်း ရှာ
ဖွေ၍ တွေ့မြင်ရသောအခါ၌ပဇ္ဈိမ လောကဓါတ်ကြီးသည် အိုး
ထိန်းစက်ကဲ့သို့ သွက်သွက်ခါအောင် လည်ခဲ့ဘူးသည်။ သည်
အကြောင်းကို ဗုဒ္ဓက-ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခဲ့သည်။

ဘုရားလောင်းဖွားမြင်သောအခါနှင့် ဘုရားဖြစ်တော်မူသော
အခါတို့၌လည်း ထိုးနည်းတူ လည်လျက်တုန်လှုပ်ရသည်။

မဇ္ဈိမလောကဓါတ်ကြီးအတွင်း၌ စကြာဝဠာတခု၊ တခုကို
စူဠလောကဓါတ်တခု၊ တခုဟု မှတ်ရမည်။

စကြာဝဠာတခုသည် စူဠလောကဓါတ် တခု၊ စူဠ လောက
ဓါတ်တသောင်းတွင် မဇ္ဈိမလောကဓါတ်တခု၊ မဇ္ဈိမ လော
ကဓါတ်ပေါင်း ဆယ်ကုဋေတွင် မဟာ လောကဓါတ်ကြီး တခု
ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မဟာလောကဓါတ်တခုအတွင်း၌ စူဠလောက
ဓါတ်ပေါင်း ကုဋေတသိန်း ရှိလေသည်။

မဟာလောကဓါတ်ကြီး အတွင်းရှိ လူ့ပြည်မှသာ သဗ္ဗညု
ဘုရားများ ပွင့်တော် မူကြသည်။ ပွင့်ရာဌာနမှာ မဟာ လောက
ဓါတ်၏အလည်ခေါင် ဗဟိုတည့်တည့် မဇ္ဈိမ လောကဓါတ်၌
သာပွင့်တော်မူကြ၏။ အခြား မဇ္ဈိမလောကဓါတ်တို့တွင် မပွင့်
ကြပေ။

ထိုမဇ္ဈိမ လောကဓါတ်မှာလည်း အလည်ခေါင် ဗဟို တည်
တည် စူဠလောကဓါတ်၌သာ ပွင့်တော် မူကြ၏။ အခြား စူဠ
လောကဓါတ်တို့၌ မပွင့်ကြပေ။

ထိုစူဠ လောကဓါတ် တို့၌လည်း ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း ရှိ
သည်တို့ ဇမ္ဗူဒီပါလကျောတောင် ကျွန်း၌သာ ပွင့်တော်မူကြ
၏။ အခြားသုံးကျွန်း၌ မပွင့်ကြပေ။

ထို့ပြင် တချိန်တည်း၌ ဘုရားနှစ်ဆူ ပြိုင်ပွင့်ရိုးမရှိ။ တဆူပွင့်
ပြီးမှ နောက်တဆူ ပွင့်တော်မူသည်။

တကမ္ဘာထဲ၌ ပွင့်ကြသော ဘုရား တဆူနှင့် တဆူ အကြား
အချိန်ကာလမည်မျှ ကြာသနည်း ဆိုသော် မဟာပထဝီ မြေကြီး
သည် အသစ်တိုး၍တိုး၍ အနှစ်တရာလျှင် လက်တသစ်အပေါ်
သို့ တက်၏။ ရှေ့ဘုရား၏ သာသနာကုန်သောနေ့မှစ၍ မဟာ
ပထဝီမြေကြီး တယူဇနာဘိုင်အောင် အပေါ်သို့တက်မှ နောက်
ဘုရားတဆူပွင့်၏။

အတိုင်းအတာ ပမာဏ

လက်သစ် နှစ်ဆယ် လေးသစ်ကိုတတောင်၊ ခုနှစ်တောင်ကို
တတာ၊ တာနှစ်ဆယ်ကို တဥသဘ၊ ဥသဘရှစ်ဆယ်ကို တဂါ
စုတ်၊ လေးဂါစုတ်ကို တယူဇနာဟု ခေါ်ဆိုသတ်မှတ်သည်။

တဝင်းရာကို တကောသဟု ခေါ်၏။ နှစ်ကောသတိုင်လျှင်
တာတသောင်ရှိသည်။ ထိုတစတထောင်ကိုဗဟ္မာတတိုင်ဟုခေါ်
သည်။ ဆယ်တိုင်မှာ တာပေါင်း တသောင်းရှိပြီး တသောင်း
ခရီးဟုခေါ်ဆိုသည်။

တယူဇနာခရီးသည် ဗဟ္မာတိုင်ခြောက်တိုင်နှင့် လေးရာတွင်း ရှိ၏။

မှတ်ချက်။ ။ တာခလေးရာကို လေးရာတွင်း၊ ငါးရာကိုငါး ရာတွင်း စသည်ဖြင့်ခေါ်၏။

စကြာဝဠာတခု တခုသည် နှလျား အနံ ပမာဏအားဖြင့် ယူဇနာတသန်းနှစ်သိန်း သုံးထောင် လေးရာငါးဆယ်ကျယ်၏။ အဝန်းပမာဏအား ယူဇနာ သုံးသန်းခြောက်သိန်း တသောင်း သုံးရာငါးဆယ်ရှိ၏။ ပုသဏ္ဍာန်ကား ဝိုင်းဝိုင်း စက်စက် (၀) လုံးနှင့်တူ၏။ ဒေါင့်မရှိပေ။

သုညကမ္ဘာနှင့် အသုညကမ္ဘာ

ဘုရားမပွင့်သောကမ္ဘာကို သုညကမ္ဘာဟု ခေါ်သည်။ ပွင့် သောကမ္ဘာကို အသုညကမ္ဘာဟု ခေါ်သည်။

အသုညကမ္ဘာတွင် ဘုရားတဆူပွင့်လျှင်သာရကမ္ဘာ၊ နှစ်ဆူ ပွင့်လျှင် ဝရကမ္ဘာ၊ သုံးဆူပွင့်လျှင် မဏ္ဍကမ္ဘာ၊ လေးဆူပွင့်လျှင် သာရမဏ္ဍ ကမ္ဘာ၊ ငါးဆူပွင့်လျှင် ဘဒ္ဒ ကမ္ဘာဟု ခေါ်သည်။ အသုညကမ္ဘာတခုတွင် ဘုရားငါးဆူထက်ပို၍မပွင့်ပေ။

ကျွန်တို့ ကမ္ဘာအား ဘုရားငါးဆူပွင့်သော ဘဒ္ဒကမ္ဘာဟု ခေါ်သည်။

ပရိက္ခရာ ပဒုမာကြာ

ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်ပေါ်လာချိန်တွင် ဘုရားတဆူသာ ပွင့်မည့် ကမ္ဘာ ဖြစ်မည်ဆိုက ကမ္ဘာဦး အစ လူ့ပြည် ကျန်းမြေတွင်

ပရိက္ခရာ၊ ရှစ်ပါးတစုံသားသီးသော ပဒုမာကြာစာပင် ပေါ်လာ
 ၏။ နှစ်ဆူ ပွင့်မည်ဆိုလျှင် နှစ်စုံ၊ သုံးဆူ ပွင့်မည်ဆိုက သုံးစုံ၊
 လေးဆူပွင့်လျှင် လေးစုံ၊ ငါးဆူပွင့်မည်ဆိုက ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါး
 ငါးစုံသီးသော ပဒုမာကြာစာပင်သာ ပေါက်၏။

ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်ပေါ် လာချိန်တွင် ဘုရားပွင့်မည့် အသုည
 ကမ္ဘာလော၊ ဘုရားမပွင့်မည့် သုည ကမ္ဘာလောဟု ပုဗ္ဗနိမိတ်
 ကြည့်ရန်လာကြသော သုဒ္ဓါပါသ ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် ထိုအပင်
 ကိုတွေ့လျှင် ပမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာဖြင့်ဆုတ်ယူထားပြီး နောင်
 သောအခါ ဘုရားလောင်း တောထွက်ချိန်တွင် ကပ်လှူကြကုန်
 ၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ လူအရိယာတို့သည်လည်း ဤသဗ္ဗညုဘုရားတို့
 ပွင့်ရာ စူဠ လောကဓါတ် တောင်ကျွန်း၌သာ ဖြစ်ကြ ပွင့်ကြ
 ကုန်၏။

နတ်ဗြဟ္မာ အရိယာတို့မူကား ဘုရားပွင့်ရာ မဇ္ဈိမလောက
 ဓါတ်ဟူသော စကြာဝဠာ တသောင်းလုံးအတွင်း၌ပင် ဖြစ်နိုင်
 ပွင့်နိုင်ကြသည်။ ကျန်မဇ္ဈိမ လောကဓါတ် တို့တွင်မူ မဖြစ်နိုင်
 မပွင့်နိုင်ကြပေ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် သုညကမ္ဘာ အသုညကမ္ဘာ နှစ်ပါး
 စလုံးမှာပင် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏ သာသနာကင်းမဲ့ နေချိန်

၌ ဆရာမလို၊ မိမိကိုယ်တိုင် အလိုလို သိမြင်ပြီး ပွင့်ကြ ဖြစ်ကြ
သော ဘုရားငယ်များဖြစ်ကြ၏။

တဆူတည်းလည်းပွင့်၏။ နှစ်ဆူ သုံးဆူ၊ တရာ နှစ်ရာ လည်း
တပြိုင်၌ ပွင့်နိုင်သည်။

စကြာမင်း

စကြာမင်းတို့သည် ကမ္ဘာတိုင်း ကမ္ဘာတိုင်း စကြာဝဠာ
တိုင်း စကြာဝဠာတိုင်း တောင်ကျွန်းများ၌သာဖြစ်ကြ၏။ ထို
တောင်ကျွန်းမှာစံ၍ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသည်။ ထို့ကြောင့်
စကြာဝဠာတခုအတွင်း၌ စကြာမင်းနှစ်ပါး ပြိုင်၍မရှိကြပေ။

ဘုရားပွင့်ခြင်း အကြောင်းရင်း

မရေမတွက်နိုင်အောင်များပြားသော အနန္တမဟာ လောက
ဓါတ်ကြီး၌ အဘယ်ကြောင့် ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့
ဖြစ်ကြ၊ ပွင့်ကြရသနည်းဟူမူ....

* (သတ္တလောက၌ အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးကြီးသည် အမြဲ
ရှိနေ၏။ သည်ဘေးမှလွတ်မြောက်ရာကို ရှာကြံရင်းဘုရားပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့ ဖြစ်ကြရကုန်သည်၊ ပွင့်ကြရကုန်သည်။)

အကယ်၍ သတ္တလောက၌ အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးမရှိ
လျှင် အဘိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ဘယ်သော အခါမှ ဘုရား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့ ဖြစ်ကြ ပွင့်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးကြီးသည် အမြတ်ရှားရှိသန၏။
 ထို့ကြောင့် လောက၌ ဘုရား၊ ပစ္စယဗုဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့သည်
 ရှေးကလည်းဖြစ်ခဲ့ကြ၊ ပွင့်ခဲ့ကြပြီ။ ယခုလည်း ပွင့်ကြ ပွင့်ကြဆဲ
 ရှိသည်။ နောင်အချိန်မှာလည်း ဖြစ်ကြ ပွင့်ကြ ပေဦးမည် တ
 ကား။

အခန်း ၅

လူဖြစ်ပေါ်လာပုံ

စကြာဝဠာ ကမ္ဘာသောကကြီးတွင် မှီတင်းနေထိုင်ကြသော သတ္တဝါတို့အနက် လူလည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

လူဟူသည် သဘာဝပြင်ပမှ သတ္တဝါမဟုတ်သလို သဘာဝနှင့် သီးခြားကင်းလွတ်နေသူလည်း မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် လူကိုဖန်ဆင်းသူမှာ သဘာဝအပြင်၌ရှိသော တန်ခိုးတော် အနန္တရှင်တဦးဦးမဟုတ်ဘဲ လောကသဘာဝကပင် ဖန်ဆင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်နေသည်။

လူဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ရှေးရှေးကထဲကပင် လူသားတို့ စဉ်းစားခဲဘူးခဲပါလာခဲ့ကြ၏။ စူးစမ်း လေ့လာခဲ့ကြ၏။ ယုံကြည်ချက်အမျိုးမျိုးလည်း ထားခဲ့ကြသည်။

လူကို တန်ခိုးရှင်တဦးဦးစာ ဖန်ဆင်းလိုက်သည်ဆိုသည့်အယူ
အဆသည် လူသားတို့ ကိုးကွယ်မှုဘာသာ စာတော်များများ
စာ ဆိုခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓ၏အမြင် သမထ၏ရှုဒေါင့်ကို မတင်ပြမီ
ခေတ်သစ်အတွေးအခေါ် ပညာရှင်တို့ အယူအဆကို တင်ပြလို
သည်။

(ဘုရားသခင်သည် လူကိုသွန်းထုဖန်ဆင်းပြီး သူ၏ ဝိညာဉ်
တော်ကို တည်ထွင် ပေးခဲ့သည်) ဝိသော အယူအဆတရပ်မှာ
လည်း အချို့ဘာသာရေးများတွင် ဖော်ပြထား၏။

စင်စစ် လူတို့သည် လူနှင့်တိရစ္ဆာန်တို့၏ တူညီမှုများကို
ထစထက်တစ လေ့လာမိသောအခါ လူဆိုသည်မှာ သဘာဝ
မှ ၎င်းလွတ်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်ဘဲ သဘာဝ၏ပြုပြင်
ဖန်တီးချက်အရ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဆိုသော အယူ
အဆကို အတော်များများက လက်ခံလာကြသည်။

လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်စာ “လူ့ဇာတိ
ယစ်(စ်)” ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးစာ “လူသားတို့သည် မိခင်မြေ
စာမ္ဘာကြီး၏ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှ တိုက်ရိုက်ခွဲထွက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်”
ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ထိုအယူအဆ ပေါ်ထွက်လာသည်မှစ၍ လူသား
တို့၏အမြင်၊ တွေးခေါ်မှုများ ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်။

(မြေကြီးမှ မွေးထုတ်လိုက်သည်ဆိုသော အယူအဆမှာ မမှန်
ကန်သော်လည်း လူကို တန်ခိုးရှင်တဦးဦးက ဖန်ဆင်းသည်ဆို
သော အယူအဆကို တော်လှန်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။)

လူကရိတီယပ်(စ်)လက်ထက် နောက်ပိုင်း၌ ၁၈-ရာစုအလွန် ၁၉ရာစုအရောက်တွင် “ချားလ်(စ်)ဒါဝင်” ဆိုသော မနုဿဗေဒ ပညာရှင်တဦး ထွန်းကားလာပြန်၏။

ချားလ်(စ်)ဒါဝင်သည် အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ၁၈၀၉ ခုနှစ်၌ မွေးဖွားခဲ့၏။ သူသည် ငယ်စဉ်အခါက ငါးနှစ်တိုင်တိုင် ကမ္ဘာလှည့်ပြီး ပါဏဗေဒပညာ ရုက္ခဗေဒပညာနှင့် ပျောက်ကွယ်လေပြီးဖြစ်သော ရှေးဟောင်းသတ္တဝါများကို လေ့လာသည့် ပညာ၊ ဘူမိဗေဒပညာများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ကြီးပမ်းတကုတ် စုဆောင်းရှာဖွေ လေ့လာခဲ့သည်။

“မျိုးဗီဇဟူသည် မပြောင်းမလဲဘဲ တည်ရှိနေသည်ဆိုခြင်းမှာ မဟုတ်၊ အမြဲပြောင်းလဲနေသည်” ဆိုသော အချက်ကို တွေ့ရှိလာခဲ့သည်။ သူသည် အင်္ဂလန်သို့ ပြန်ရောက်လာသောအခါ ရွာလေးတရွာ၌ နေထိုင်လျက် ကျမ်းစာအုပ်များကို ပြုစုခဲ့သည်။

လော့စဂေါတ်သိပ္ပံပညာတွင် ဒါဝင်၏ကြီးစွာသောအထောက်အကူပြုချက်မှာ “လူကပြုပြင်ပေး၍ တိရစ္ဆာန်များနှင့် သစ်ပင်များ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားရာတွင် ပြောင်းလဲမှုများ ရှိခဲ့သည်။ ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည်” ဆိုသော အချက်ကို သိလာရသည်။

(“တစတစ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလာသည်”) ဆိုသော ဒါဝင်၏ သဘောတရားသည် သူ့လက်ထက်မတိုင်မီက အခိုင်အမာတည်ရှိနေသည့် မျိုးဗီဇ မပြောင်းမလဲ အမြဲတည်နေသည်ဆိုသော ခံယူချက်ကို တိုက်ထုတ်ပစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဒါဝင်၏ ဝါဒသည် ဝိပဗေဒပညာအားလုံးကို တော်လှန်
ပြောင်းလဲပစ်လိုက်သည့် သဘောတရားပင်ဖြစ်သည်။

ဆည်နည်းဖြင့် သဘာဝဓမ္မသိပ္ပံပညာထဲသို့ ဒါဝင်၏တော်
လှန်ပြောင်းလဲသော အယူအဆသည် အောင်မြင်စွာ ထိုးဖောက်
ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။

ဒါဝင်၏ကျမ်းများသည် ရုပ်ဝါဒအခြေခံဖြစ်၏။ လူသည်
တိရစ္ဆာန်လောကမှ သဘာဝတရားအတိုင်း စတင်ဖြစ်ပေါ်လာ
သည်ဆိုသော သဘောတရားကို ထူထောင်ခဲ့သည်။

၁၈၇၁ခုနှစ်တွင် “လူဆင်းသက်လာပုံ”ဆိုသော ကျမ်းတ
စောင် ထွက်လာခဲ့၏။ ထိုကျမ်း၌ လူသည် တိရစ္ဆာန်လောကမှ
ဆင်းသက်လာပုံကို အထောက်အထား အချက်အလက်များစွာ
ဖြင့် တင်ပြခဲ့၏။

ဒါဝင်သည် တိရစ္ဆာန်လောကကြီး တစတစပြောင်းလဲလာ
သည်ဆိုသော သဘောတရားကို ထူထောင်ခဲ့သည်သာမက လူ
စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုပါ စူးစူးစိုက်စိုက် လေ့လာဖြေရှင်းပေး
ခဲ့သည်။

ဒါဝင်၏အမြင်မှာ နှစ် သန်းပေါင်းများစွာက သက်မဲ့ရုပ်
ဝတ္ထုတို့ဖြင့်သာ အတိပြီးသော သည်ဇာယုမြေကြီးတွင် သက်
ရှိများ တစတစဖြစ်ပေါ်တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထိုမှတဖန် သက်
ရှိသတ္တဝါတို့သည် သတ္တလောကအဖြစ် တဖြည်းဖြည်းဖွဲ့နှောင်
လာကာ ရေသတ္တဝါ၊ ကုန်းသတ္တဝါ၊ လေသတ္တဝါ၊ အခြေ

မြောက်များစွာရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေခြောက်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါ၊ ခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။

အသေးငယ်ဆုံးသော ကလာပ်စည်းမှ အစပြုကာ နောက်ဆုံး ဆန်းကြယ်သော အပင်ဘဝသို့၎င်း၊ လူ့ဘဝသို့ ရောက်အောင်၎င်း၊ အဆင့်တိုင်းအဆင့်တိုင်းတွင် မျိုးရိုးဇာတိသဘောနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်တတ်သောသဘောတို့ ဆက်တိုက်ဆိုသလို ပဋိပက္ခဖြစ်လာကာ လူ့ဖြစ်စဉ်မှာလည်း တိုးတက်လာခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

ထိုအချိန်စာ အဆင့်အတန်း အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည့် ခြေလေးချောင်းသတ္တဝါသည် ကြွီးစား၍ ပဒပ်ရပ်ရင်း၊ ရပ်ရင်းမှာပင် ရှေ့ခြေနှစ်ချောင်းနှင့် နောက်ခြေနှစ်ချောင်း တဖြည်းဖြည်း ကွဲပြားခြားနားလာခဲ့သည်။

နှစ် သန်းပေါင်းများစွာအတွင်း ရှေ့ခြေအစုံနှင့် နောက်ခြေနှစ်ချောင်းအစုံ တာဝန်ခွဲဝေမှု ပိုမို ကွဲပြားလာသည်နှင့်အမျှ ခြေလေးချောင်းအစား ခြေနှစ်ချောင်းနှင့် လက်နှစ်ချောင်းအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းလာခဲ့သည်။ ဤသို့ ခြေအဆစ်အမြစ်တို့သာ ပြောင်းလဲလာသည်မဟုတ်သေး၊ ကျောရိုးလည်း လိုက်ပြီးပြောင်းလဲလာသည်။ ကျောရိုးနှင့်အတူ ဦးခေါင်းခွံဆက်သောနေရာလည်း ရွေ့လျားလာခဲ့သည်။

ပဌမပိုင်း ခြေနှစ်ချောင်းကို အသုံးပြုစေ သတ္တဝါသည် ကိုယ်ကို မတ်တတ်ရပ်ထားပြီး လျှောက်နိုင်သေးသည်မဟုတ်ဘဲ

ကုန်းကွကနှင့်သာ လျှောက်ခဲ့၏။ လက်မှာလည်း မလွတ်မလပ်
 သေး၊ ခြေကိုလက်ကကူ၊ လက်ကိုခြေကဖေးမပြု၊ နေခဲ့ရသည်။
 သည့်နောက်ပိုင်းကျမှ လက်၏အစွမ်း တိုးတက်လာကာ ဦး
 နောက်မှာလည်း ကြီးထွားလာခဲ့သည်။

ထိုခြေနှစ်ချောင်းဘဝသို့ ကူးပြောင်းလာသော သတ္တဝါ
 သည် လုံးဝမတ်တတ်ရပ်နိုင်ပြီး လက်သည်း လုံးဝလွတ်မြောက်
 လာသော အဆင့်သို့ ရောက်လာသည့်အခါ ထိုသတ္တဝါသည်
 အခြားအမျိုးအစား သတ္တဝါများနှင့် လုံးလုံးချည်း ခြားနား
 စာခဲ့သည်။

ဦးနှောက်မှာလည်း အလွန်ကြီးမားလာခဲ့သည်။ တိုသတ္တဝါ
 ကား နောက်ဆုံးလူဟူ၍ ဖြစ်လာလေသည်။

လူသည် ခြေနှစ်ချောင်းပေါ်တွင်လုံးလုံးရပ်၍ လမ်းလျှောက်
 နိုင်ရန်အတွက် အတော် ကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ရသည်။ အချိန်
 ကာလမှာလည်း လွန်စွာရှည်ကြာခဲ့သည်ဟုဆို၏။

နောက်ဆုံးတွင် လူသည် အရင်ကလို လမ်းလျှောက်ရာတွင်
 လက်များစာ လေးလံသော ကိုယ်ခန္ဓာကြီးကို ထိန်းစေးရန်မလို
 တော့ဘဲ လက်များ လွတ်လပ်ခွင့်ရလာလေသည်။

စက်ဘီးမစီးတတ်ခင်က ကိုယ်ခန္ဓာအတွက် အတော်အထိန်း
 ရခက်သလို စီးတတ်လာသောအခါ နောက်ဆုံးလက်လွတ်၍ပင်
 စီးနိုင်ပုံ မှတ်ယူရမည်။

ထိုသို့အားဖြင့် လမ်းမတ်တတ် လျှောက်၍ လွတ်လပ်သော
 လက်များရှိစာ အဆင့်မြင့် မြင့်ဖွဲ့ စည်းထားသည့် ဦးနှောက်ပိုင်

ရှင် လူသတ္တဝါဖြစ်လာပြီး သက်ရှိသတ္တဝါတို့တွင် ရှေ့တန်းသို့
ရောက်ရှိလာခဲ့သည်။

သည့်နေ့က ဦးနှောက်နှင့် လက်စွမ်းရည်များကို အသုံးချ
လျက် ကိရိယာ တန်ဆာပလာများ လုပ်ကိုင် လာတော့သည်။
ထိုလက်မှုပညာများနှင့်အတူ စကားကိုလည်းပီသစွာ ပြောဆို
နိုင်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် လူတို့သည် သဘာဝကို အနိုင်ယူ စိုးမိုးနိုင်ခဲ့
သည်။

ကမ္ဘာဦးလူတို့သို့ စွဲခဲ့ကြသော ကျောက်လက်နက် ကိရိယာ
များကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် လူသည် မိမိ အသုံး အဆောင်နှင့်
စားဝတ်နေရေးအတွက် သဘာဝမှထုတ်နုတ်ယူရန်၎င်း၊ သားရဲ
တိရစ္ဆာန်စသော ဘေးရန်များမှ အကာအကွယ်ရန်၎င်း စွဲကိုင်တတ်
လာခဲ့ကြကြောင်းကို တွေ့ရသည်။ တိရစ္ဆာန်တို့ကို အနိုင်ယူလာ
နိုင်ခဲ့သည်။

တိရစ္ဆာန်သည် ကိုယ်ခန္ဓာတွင် အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ပါဝင်
နေသော ခြေ၊ လက်၊ ဦးချို၊ အစွယ်များဖြင့်သာ အသုံးပြုနိုင်ခဲ့
သည်။

လူတို့မှာမူ ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းအပြင် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အပ
မူ ပစ္စည်းများကို လက်နက်ကိရိယာများအဖြစ်ပါ အသုံးပြုနိုင်
သဖြင့် သတ္တဝါအပေါင်း၏ အရှင်သခင် ဖြစ်လာခဲ့သည်။

သည်နေရာတွင် ဗုဒ္ဓ၏ဩဝါဒနှင့် အနည်းငယ်ကွဲလွဲနေသည်
ကို တွေ့ရ၍ ဖြည့်စွက်တင်ပြလိုသည်။

သည်စန္ဒာလောကကြီးတွင် လူများ၊ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊ တာ
ရာများ မဖြစ်ပေါ်လာမီ အတန်ကြာက အထက်ဗြဟ္မာဘုံတို့မှ
ဗြဟ္မာတို့ အသက်တန်း ကုန်ခြင်း၊ အာယုက္ခယ စံကုန်ခြင်း၊
စန္ဒာက္ခယ အသက်တန်းကံနှစ်ပါးစုံပိုင်၍ ကုန်ခြင်းစသည့် တပါး
ပါးဖြင့် စုတေသေဆုံး၍ လူ့ပြည် ကျွန်းမြေပေါ်သို့ ပဋိသန္ဓေ
တည်ကာ လူသတ္တဝါ ဖြစ်လာကြသည်ဟု ဆိုသည်။

ကမ္ဘာဦးလူသား

ကမ္ဘာဦးကုလူတွေသည် ယောက်ျား အသွင်သဏ္ဍာန်လည်း
မပါ၊ ယောက်ျားလည်းမဟုတ်၊ မိန်းမ အသွင် သဏ္ဍာန်လည်း
မပါ၊ မိန်းမလည်းမဟုတ်ကြပေ။ အဝတ်ပုဆိုးလည်း မဝတ်ဆင်
ကြ၊ အစာအာဟာရကိုလည်း မှီဝဲသုံးစားခြင်းမရှိဘဲ နေလာခဲ့
ကြသည်။

ဗြဟ္မာကြီးများကဲ့သို့ ကောင်းတင်၌ သွားနိုင်သော စန္ဒာဇိဋ္ဌိ
တန်ခိုးနှင့်လည်းပြည့်စုံကြ၏။ နေလ နက္ခတ်အရောင်များမရှိဘဲ
လျက် မိမိတို့၏ ကိုယ်ရောင်အလင်းတို့ဖြင့် အမိုက်မွှောင်ကိုယ်
ပျောက်ကာ သွားလာ လှည့်လည်နေကြသည်။

အလင်းရောင်မရှိဘဲ ကိုယ်ရောင်အလင်း ထွက်နေသည်ဆို၍
ဉာဏ်မမှီကယုံတမ်းထင်နိုင်သည်။ သည်နေရာတွင် ပမာပြရသော်
မီးနေပြဒါးခဲသည် တေဇောလွန်ကဲလာသောအခါ ကြယ်ရောင်
လရောင်အဖြစ်တောက်ပလာပြီး အလွန် နက်မွှောင်သော နေရာ

တွင်ချထားသော်လည်း ပြီးပြီပြန်ပြန်လင်းနေသည်ကို ပမာ ယူရမည်။

* ကိလေသာ အညစ်အကြေး ကင်းစင်သော ပြဒါးခါတ်လုံး သည် အမှောင်ထဲတွင် ကြယ်ရောင်လရောင် ထွက်ချေ၏။ “ကိုယ် တွေ့အဂ္ဂိယတ်ကျမ်း” တွင် ဖော်ပြမည်။

ထိုသို့ မိမိ၏ကိုယ်ရောင်အလင်းတို့ဖြင့် အမှိုက်မှောင်ကို ပယ် ပျောက်စာ သွားလာနေခဲ့ရာ အတန်ကြာ ကာလလွန်လျှင် မြေ ပြင်၌ ဟိုတကွက် သည်တကွက် ခဲပြစ်နေသော အလွန်မွှေးကြိုင် သည့် ရနံ့ ထွက်နေသည့် မြေဆီမြေလွှာ များကို တွေ့ရသည်။ ထိုအဆင်းနှင့် ရနံ့ ကိုတွေ့မြင်ရဖန်များ၍ ချစ်ခင်သာယာသော တဏှာများဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ကမ္ဘာဦးလူတို့သည် သိုမြေဆီမြေခဲတို့ကို လက်ဖြင့် ကိုင်ယူ၍ နှမ်းပြီးစားကြည့်ရာ အလွန်စောင်းမွန် ခံတွင်းတွေ့သဖြင့် အမြဲ မပြတ် မှီဝဲစားသောက်ကြလေသည်။

နေ့ လ နက္ခတ် တာရာ

ရသပထစီမြေကြီး ဆီခဲကို မှီဝဲစားသောက် လာခဲ့ရာမှ ကြာ သော် ရုန်းရင်းသော ရုပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစာ ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါ များလည်း တစစစ ညှိုးမှိန် ကွယ်ပျောက် ကြလေ သည်။

သည်တွင် အလွန်ကြောက်ရွံ့ တုံ့လှုပ်လာကာ အမှောင်ကို ပယ်ရှား နိုင်စွမ်းသောအရာကို တောင့်တလာကြသည်။ သို့ဖြင့် ယူဇနာငါးဆယ် အလျားအနံကျယ်သောနေဝန်းကြီး နေဗိမာန်ကြီး ဖြစ်ပေလာရသည်။

ထိုအခါ ကမ္ဘာဦး လူသားတို့က “ငါတို့၏ ရဲရင့်ခြင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေ၍ သူရိယဟု အမည်တွင်စေသတည်း” ဟု နေဗိမာန်ကို သူရိယအမည်မှည့်ကြလေသည်။

ထိုနေမင်းသည် တနေ့လုံးထွန်းလင်းပြီးနောက် အနောက်သို့ ဝင်၍ ကွယ်ပျောက်သွားသောအခါ အမှောင်က မင်းမူလာပြန်သဖြင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။ ကြောက်ရွံ့စိတ်ပျောက်စေရန် တပါးသော အလင်းရောင်ကို တောင့်တလာကြပြန်သည်။ သည်တွင် နက္ခတ်တာရာ ကြယ်အပေါင်းနှင့် တကမ္ဘာလုံးဆယ် ကိုးယူဇနာကျယ်သော လဝန်းလဗိမာန်ကြီးဖြစ်ပေါ်လာသည်။

“သည်ဗိမာန်ကြီးသည် ငါတို့၏ အလိုဆန္ဒကို သိဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏။ ငါတို့တောင့်တခြင်းကိုအစွဲပြု၍ စန္ဒာအမည်တွင်စေသတည်း” ဟု လဗိမာန်ကို စန္ဒာအမည် မှည့်ကြလေသည်။

ထိုနေ့လုနက္ခတ်တို့ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ နေနှင့်သမသတ်နေလျက် ဥတ္တရဖရဂုဏီနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍ ပေါ်ထွက်လာခြင်းကြောင့် ဖဂ္ဂဏပုဏ္ဏမိဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ၎င်းကို တပေါင်းလပြည့်နေ့ဟုခေါ်ဆို၏။ ထိုအခါမှစ၍ အစဉ်အတိုင်း နေ့ညဉ့်ပက္ခ-လ-ဥတု-နှစ်-စသည်တို့ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ အရှေ့၊ အနောက်

တောင်မြောက် စသည့်အရပ်ဒေသများလည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ပိုနှင့်မ

စမ္ဘာဦးလူတို့ အာဟာရကို မှီဝဲခြင်းကြောင့် ရုပ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်လာကာ အချို့အဆင်းလှလျက် အချို့အဆင်းမလှ ဖြစ်လာကြကုန်၏။

အဆင်းလှသူက အဆင်းမလှသူတို့ကို မထီလေးစား ပြုလာ၏။ ထိုထီလေးစားခြင်း အတိမာနကြောင့် ရသပထဝီမြေဆီတို့ ကွယ်ကြလေသည်။

မြေဆီများ ကွယ်လေသော် ဘူမိပဗ္ဗဂ္ဂက မည်သော မြေဖူးမြေငုံတို့ တောင်ပို့ကြီးများပမာ ပေါက်လာကြ၏။ ထိုမြေဖူးမြေငုံတို့ကိုစားသောက်ကြလေသည်။ တီကောင်များပမာတည်း။

ထိုမြေငုံတို့လည်း ရှေးနည်းတူ အတိမာနများကြောင့် ကွယ်သွားကြပြန်ရာ ပဒါလတာမည်သော နွယ်ချိုမျိုးတို့ ပေါက်လာကြပြန်၏။ ထိုနွယ်ချိုများကို စားသောက် မှီဝဲရင်း ရှေးနည်းအတိုင်း အတိမာနစိတ်ကြောင့်ကွယ်သွားကြပြန်၏။ သည့်နောက် သလေးဆန်များ ပေါ်လာ၍ ယူပြီး အိုးဖြင့်ချက်စားကြသည်။ ထိုသလေးဆန်ထမင်းသည် ဟင်းများရောစွက် တွဲဘက်စရာမလို၊ သူ့အလိုလိုချီချင်ရသာတို့ဖြင့် စောင်းမွန်နေ၏။)

ထိုသလေးထမင်းအာဟာရကို မှီဝဲစားသောက်ရသောအခါ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်များဖြစ်လာလျက် ၎င်းကျင်ကြီးကျင်ငယ်များ ထွက်စရာမြွန်ပေါက်ပြွန်တံများဖြစ်ပေါ်လာရလေသည်။

မိန်းမ ဖြစ်ထိုက်သောသူအား မိန်းမ၊ ယောက်ျား ဖြစ်ထိုက်သောသူအား ယောက်ျား အသွင်သဏ္ဍာန် အင်္ဂါကြီးငယ် ဘာစီရုပ်များပေါ်လာ၏။ ထိုအခါတွင် ရှက်ကြောက်ခြင်းဖြစ်လာစေပဒေသာပင်မှ အဝတ်တို့ကို ဆွတ်ယူဝတ်ရုံ ဖုံးလွှမ်း ကြသည်။ (အမွှာဦးအခါစာ ကျွန်းတိုင်းမှပင်ပဒေသာပင်များရှိသည်။ နောက်သော် မြောက်ကျွန်းမှာသာ အမြဲရှိတော့သည်။) *

အိမ်ထောင်ကျခြင်း

ယောက်ျား၊ မိန်းမ ကွဲကွဲ ပြားပြား ဖြစ်လာသော အခါ ဖိုစ ဟိတ်မဂါတ်အရ ယောက်ျားသည် မိန်းမကို အာသာငန်းငန်း ကြည့်၏။ မိန်းမကလည်းယောက်ျားကို အာသာငန်းငန်း ကြည့်၏။ သည်သို့ ဘဦးနှင့်တဦး ကြည့်ရှု ကြံစည်ဖန် များသော အခါ ကာမရာဂစိတ်တို့ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ် လာကြသည်။ သည်ကာမ ရမ္မက်ဇောကို မချိုင့်တီးနိုင်ကြသောအခါ မေထုန အမှုသရာဝါသပြုကြလေသည်။

ထိုသို့မေထုနအမှုကို ပြုကြသောသူတို့ကိုပညာရှိတို့ကမြင်လျှင် “မိ-ဝသလာ၊ မိ-ဝသလာ” ဟု ဆိုကြ၏။ ဝသလာ-သူယုတ်တို့၊ မိ-ထွီရွံ့စရာ၊ ဝသလာ-သူယုတ်တို့ မိ-ထွီရွံ့စရာ-ဟု တံတေး

ထွေးလျက် ကဲ့ရဲ့ ကြသည်။ အချို့က ခဲဖြင့် ပေါက်ကြကုန်၏။ အချို့ကမူ တုတ်များလှံများနှင့်ပင် ဆုံးမရိုက်နှက်ကြ၏။

ထိုအခါ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ပစ်ခတ်ရိုက်နှက်ခြင်း ဘေးတို့မှ ကင်းလွတ်၍ ချမ်းသာစွာ မေထုန် အမှုပြုရန်အတွက် ပုန်းကွယ်စရာ အိမ်များကို ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြလေသည်။

မေထုန် အမှုကို မပြုသေစသည့်တို့ကား အိမ်မခဆောက်ဘဲ သစ်ပင်ရင်း လွင်တီးခေါင် စသည်တို့၌သာ နေထိုင်ကြကုန်၏။

(မေထုန် အမှုပြု၍ အိမ်၌နေသောသူကို အာဂါရိယလူဟုခေါ်ပြီး မေထုန်အမှုရှောင်ကြဉ်ပြီး အိမ်၌မနေသောသူကို အနာဂါရိယလူဟုခေါ်သည်။) သည်တွင် လူနှစ်မျိုးကွဲပြား သွား၏။

အာဂါရိယ

သားမယားနှင့် အိမ်မှာနေသော အာဂါရိယ လူမျိုးထဲတွင် ပျင်ရိသော သူတယောက်သည် သလေးခင်းသို့ အခါခါမသွားရအောင် နှစ်ရက်စာ၊ သုံးရက်စာလောက်ကို တခါတည်းသယ်ယူ၍ အိုးဖြင့်လှောင်ထား၏။ ထိုသူကိုတုပြီး ကျန်သော လူပျင်းတို့ကလည်း လေးငါးရက်စာမကယူခဲကြကာ သိုမှီးလှောင်ထားကြ၏။

ထိုသို့ အပိုအလျှံ သိုမှီး လှောင်ထားခြင်း သန္နိမိအမှုကို ပြုခြင်းကြောင့် သလေးဆန်တို့သည် ဖွံ့ကပ်၍ အခွံများ ဖုံးလာလေသည်။ ရှေ့ကမူ ယနေ့ရိတ်ထားသောနေရာ၌နက်ဖြန်ပကတိ ပေါက်မြဲပေါက်၍ သီးမြဲသီးခဲ၏။ သန္နိမိ အမှုကို ပြုပြီးသော

အခါ၌ ရိတ်ထားသော နေရာတွင် ပြန်မပေါက်၊ မသီးတော့ဘဲ အငုတ်တွေအတိုင်းသာ ဖြစ်လာကြသည်။

သည်တွင် စုဝေးတိုင်ပင်ကြကုန်၏။

“အို... လူအပေါင်းတို့၊ သတ္တဝါ တို့၌ ယုတ်မာသော တိရစ္ဆာန် တို့ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ယခုငါတို့အား ကောင်းမြတ်သော အရာ မှန်သမျှတို့ ဆုတ်ယုတ်၍လာချေပြီ”

“သည်သို့ဆိုလျှင် သလေးခင်းကို အညီအမျှခွဲဝေ၍ သူ့အခင်း၊ ငါ့အခင်း သတ်မှတ်ပိုင်းခြားထားကြစို့။”

အာလုံး ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ကာ အညီအမျှ ခွဲဝေ ယူကြလေသည်။

သမ္မတမင်းမြောက်ပုံ

ယင်းသို့ခွဲဝေယူကြပြီးနောက်တွင် တစုံတယောက်သော လူပျင်းသည် သူတပါး၏အခင်းမှ သလေးစပါးများကို ဥစ္စာရှင်က မပေးဘဲနှင့်ခိုးယူလေ၏။ ထိုသို့ ခိုးယူနေသည်ကို ဥစ္စာရှင်က တွေ့သောအခါ တကြိမ် နှစ်ကြိမ်မောင်းမဲ တားမြစ်သေး၏။ သုံးလေးကြိမ်မြောက် ခိုးယူပြန်သောအခါ သီးမခံနိုင်တော့ဘဲ ရောင်ကို ဆွဲ၍ ထောင်းထုရိုက်နှက် ဆုံးမ၏။

သည်ပြဿနာများပေါ်ပြီးနောက် လူအပေါင်းတို့ စည်းဝေးကြရပြန်သည်။

“အို... လူအပေါင်းတို့၊ လောက၌ လူဆိုးလူညစ်များ ပေါ်ပေါက်လာကြပြန်ချေပြီ။ ဒီလိုလူဆိုးလူညစ်တို့ကို နှိမ်နင်းဆုံးမ

နိုင်ရန် ချီးမြှောက်တန်သောသူကို ချီးမြှောက်ရန် တစုံတဦးကို အကြီးအကဲတင် မင်းမြှောက်ကြကုန်အံ့၊ ထိုမင်းအား ငါတို့၏ သလေးခင်းမှ ဆယ်ဘို့တဘို့ကို ငါတို့ နှစ်စဉ်ပေးကြကုန်အံ့”

သည်သို့ အညီအညွတ် သဘောထူထိုင်ပင်ကြပြီး မင်းမြှောက် ကြလေသည်။

ရှေ့ဦးဆုံး မင်းမြှောက်ခံရသောသူသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘုရား လောင်းတော် ဖြစ်လေသည်။

လူတန်းစားကွဲလာခြင်း

ထိုသူကို လူအများက မင်းဟု သမုတ်သောကြောင့် “မဟာ သမ္မတ” ဟု အမည်ရလာသည်။ လယ်မြေတို့ကို အစိုးရခြင်းကြောင့် “ခတ္ထိယ” ဟုလည်း ခေါ်သေး၏။ (တရားသဖြင့် သူတပါးတို့ကို တပ်မက် ချစ်ခင် စေတတ်သောကြောင့် “ရာဇာ” ဟု အမည် ရ၏။) *

အအုပ်ချုပ်ခံလူများကိုတော့ လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း စသည့်အမှုကိုစွဲတို့ကိုပြုလုပ်ကြ၍ “ဝေဿ” ဟု ခေါ်၏။

တဖြည်းဖြည်း နှစ်ကာလ ကြာညောင်း လာသော အခါ “ဝေဿ” ခေါ်သောလူထဲမှ ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်းဖြစ်၍ ကျေး ကျွန်အခိုင်းအစေ ပြုလုပ်လာရပြီး သူဆင်းရဲဘဝသို့ ရောက်သွား သောသူကို “သုဒ္ဓ” ဟုခေါ်၏။ ယုတ်ညံ့ သေးငယ်သော အလုပ် အကိုင် အကျင့်အကြံဖြင့် အသက်မွေးသူဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

သို့ဖြင့် ရာဇမုနိ၊ ဝေဿမုနိ၊ သုဒ္ဓမုနိ ဟူ၍ အမုနိ သုံးပါး ကွဲပြားလာသည်။

အနာဂါရိယ

အိမ်ထောင်မပြု၊ အိမ်၌မနေသော အနာဂါရိယ လူမျိုးတို့သည် ပြဟ္မာစရိယသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် အာဂါရိယ လူမျိုးတို့ထက် မြတ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထား၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ကို “ပြာဟ္မဏ”ဟု ခေါ်သည်။

ထိုပြာဟ္မဏလူမျိုးတို့သည် အာဂါရိယလူမျိုးတို့၏ အိမ်များတွင် တောင်းရမ်း အလှူခံခြင်းဖြင့် အသက်မွေးမြူကြကုန်၏။ အာဂါရိယလူတို့၏ မိမိတို့မကျင့်နိုင်၊ ခဲခက်သောအမှုကို ကျင့်နိုင်သည့် ပြာဟ္မဏတို့ကို ရိုသေလေးစားကြ၏။ ကောင်းမွန်စွာ လှူဒါန်းပူဇော်ကြသည်။

ပြာဟ္မဏလူမျိုးတို့သည် အချို့ကအလှူခံ၍ အသက်မွေးမြူကြလျက်၊ အချို့ကသစ်ဥသစ်သီးများ ရှာဖွေစားသောက်ကာ အသက်မွေးမြူပြီး တောတောင် သစ်ပင်ရင်းများတွင် ကသိုဏ်း အစရှိသော အဓမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို အားထုတ်ကျင့်ကြံလာကြသည်။

တန်ခိုးရှင်များ

ထိုသို့သမထ ကဓမ္မဋ္ဌာန်းများ ကျင့်ကြံ အားထုတ်၍ လောကီ ဈာန်အဘိညာဉ်များ ရရှိလာကြသည်။

ဈာန်အဘိညာဉ် တန်ခိုးများ၊ ရရှိလာကြသဖြင့် လောက၌ အများအမှန် အကောင်းအဆိုးတို့ကို သိမြင်လာသည်။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်၊ သာမ၊ ယဂု၊ ဣရုဟူသော ဗေဒင်သုံးပုံကို ထုတ်ဖော်ပေးကြသည်။ ဟောပြောပေးကြသည်။

အက္ခရာ၊ ပုဒ်ပါဠိ၊ ဝါကျ၊ အမည်နာမတို့ ကောင်းစွာသိမြင် မှည့်ဆိုရေးသားနိုင်ရန် သဒ္ဒါကျမ်း၊ ဆန်းကျမ်း၊ အလင်္ကာကျမ်း၊ အဘိဓာန်ကျမ်းများကို ထုတ်ဖော်ပေးကြသည်။ သင်ကြားပြသ ပေးကြသည်။

အိမ်ထောင်အမှုကို ပြုကြသော အာဂါရိယ လူတို့ကလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်သူတော်စင်တို့ကို အားကျကာ အချို့ အိမ်ထောင်မှုကို စွန့်၍ အနာဂါရိယ ပြာဟ္မဏဘောင်သို့ ဝင်ကြ၏။ သဒ္ဒါကျမ်း၊ ဆန်းကျမ်းနှင့်တကွ ဗေဒင် သုံးပုံကို သင်ကြား ကြသည်။ ထို့နောက် ဈာန်အဘိညာဉ်တရားများရအောင် အားထုတ် ကျင့် ကြံကြလေသည်။

ရသေ့ရဟန်းများ

ထိုဈာန် အဘိညာဉ်များ ရအောင် အားထုတ် ကြသော ပြာဟ္မဏတို့သည် အချို့က ဆံကျစ် ထူးလျက် ရသေ့လုပ်၍ အားထုတ်ကြ၏။ အချို့က ဦးခေါင်းပြည်းလျက် ပရိပိုင်ရဟန်း လုပ်၍ အားထုတ်ကြ၏။

အချို့ ကိလသာ တဏှာမပြတ်ဘဲ ဗေဒင် ကျမ်း ဂန် တတ် ပြာဟ္မဏတို့သည် ဈာန်အဘိညာဉ်တို့ကိုရအောင် အားမထုတ်နိုင် သဖြင့် ရသေ့ရဟန်းမလုပ်ဘဲ တောထဲ တောင်ထဲ၌လည်းမနေ၊

ဖြူစင်ကြယ် စိတ်ဆင်စာ နောင်ချောထူး၍ မြို့ဦး ရွာဦး
တို့နေထိုင်ပြီး လူအများကို ဗေဒင်ကျမ်းဂန်များ သင်ကြား
ပေးလေသည်။

ထို ပြာဟူက တို့သည် ဈာန်အဘိညာဉ် မရသူများ ဖြစ်၍
အယုတ်ကော”ဟု ခေါ်၏။ ဈာန်မရသော သူဟု ခေါ်ခံရ
သည်။ ယုတ်ညံ့သောအမည် တွင်လာ၏။

နောက် ဇာလကြာမြင့်လာသောအခါ ၎င်းတို့ကို “အဗျာ
ကော”ဟုခေါ်၏။ ဗေဒင် ရွတ်အံတတ်သောသူဟု အဓိပ္ပာယ်
သည်။ မြင့်မြတ်သော ဂုဏ် အမည် တွင်လာပြန်သည်ဟု ဆိုရ
သည်။

အမျိုးလေးပါး

ထိုသူတို့သည် နောင်ဇာလ ကြာမြင့်လာသောအခါ မြဟုံ
ရိယ သီလမတည်နိုင်ကြသဖြင့် သားမယားရှာ၍ အချို့ အာ
ရိယလူမျိုးထဲဝင်ရောက်ကြ၏။ သို့ဖြင့် ရာဇ-မင်းမျိုး၊ ပြာဟူက-
ဗျာကောမျိုး၊ ဝေဿ-သူကြွယ်မျိုး၊ သုဒ္ဓ-သူဆင်းရဲမျိုးဟူ၍ အမျိုး
လေးပါး ဖြစ်ပေလာသည်။

ဘဝသာအမျိုးမျိုးကွဲပြားလစပုံ

ကမ္ဘာဦး လူသားများဖြစ်ကြသော ရသေ့၊ ရဟန်းနှင့်တကွ
ပင်ပျာအမျိုးလေးပါးတို့သည် ကမ္ဘာဦး အခါက ဘဝသာ

မကွဲပြားကြပေ။ မာဂဓဘာသာတခုတည်းသာရှိ၏။ မာဂဓဘာသာတခုတည်းသာ ပြေစဆိုကြ၏။ နောင်ကာလ ရှည်ကြာသောအခါကျမူ အရပ်ဒေသ၊ ဣသိဉ္စတု၊ ရေ၊ မြေ၊ တောတောင်လုံး ပြီး ဘာသာအမျိုးမျိုး၊ ဇာတ်အမျိုးမျိုးကွဲပြားသွားလေသည်။

အခန်း ၆

နိုင်ငံတကာ လောကီပညာ

လောကီဝိဇ္ဇာပညာတတ်များကို သမိုင်း တင်တော့မည့် ဆိုလျှင် အချိန်အခါ နေရာဒေသသိ၍ ပထမဆုံး အရေးကြီး၏။ သို့သော် သည်ပညာရပ်များ စတင် ပေါ်ပေါက် ချိန်နှင့် နေရာဒေသကို တိတိကျကျ ပြေစနိုက်ဘို့ကား မလွယ်ကူလှချေ။ အကြောင်းမှာ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားမပွင့်မီကထဲက ရှိနေသေးပညာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

လောကဝေတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်သော လူ့လောကသား သက်ရှိ သက်မဲ့ အပေါင်းတို့သည် အပြောင်းအလဲ၊ အတက် အကျများနှင့်မကင်းနိုင်ရကား ပမာ ပြုရလျှင် (က) လူမျိုးထံမှ ပညာကို (ခ)လူမျိုးစု ရယူခဲ့သည်ဆိုကြပါစို့။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာမြင့်သောအခါ (က)လူမျိုးသည်၎င်း၊ သူတို့၏ပညာရပ်

များသည်၎င်း အကြောင်း အားလျော်စွာ ပျက်စီး တိမ်ကော သွားနိုင်သည်။ ထိုအခါ ပညာထွန်းကားနေပြီ ဖြစ်သော (ခ) လူမျိုးတို့ထံမှ ပညာကိုတဖန် ပြန်၍ယူရသည်လည်း ရှိတတ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဆိုက်ပေးရီးယားလူမျိုး၊ ဧရိယာန်၊ ဂရိ၊ ရောမ၊ အာရပ်နှင့် အစ္စရေး(ဂျူး)လူမျိုးများမှ၎င်း၊ တရုတ်၊ အီဂျစ်၊ အိန္ဒိယစသောတိုင်းပြည်များမှ၎င်း၊ စတင်ပျံ့နှံ့သည်ဟု တထစ်ချ ဆုံးဖြတ်ရန် ခဲယဉ်းလှပေသည်။

ရှေးဟောင်းသမိုင်းသုတေသီများ၊ မနုဿဗေဒ ပါရဂူများ၊ တူးဖော်ရရှိသော ရှေးဟောင်းပစ္စည်း ကျောက်စာများစသည် တို့မှ တွေ့ရှိချက်အရဆိုလျှင် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ထောင် သောင်းများစွာကလောက်ဝိဇ္ဇာပညာကို အသုံးပြုခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။

စင်စစ် လောကီပညာ ရပ်များသည် လူ့သမိုင်းနှင့် တချိန် တည်း ပေါ်ပေါက်လာသော ရှေးဦးပညာဖြစ်၏။

ရှင်းအံ့....

ကမ္ဘာဦးလူသားတို့၏ ဘဝသည် အခက်အခဲပေါင်းမြောက် မြားစွာကိုဖြတ်သန်းကျော်လွှားလာခဲ့ရ၏။ ဘေးဒုက္ခ အန္တရာယ် များ၊ ရောဂါဘယများ၊ ချို့တဲ့ ရှားပါးမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကာ ဘာရပ်တည်ရေးအတွက် တွေးလှန် တိုက်ခိုက်နေရသည်။

မွန်စတာရီးယန်းခေတ်ထက် ပို၍စောသော အချိန်က လူတို့ သည် သစ်သီး၊ သစ်ဥ၊ သစ်ဖုကလေးများနှင့် တိရစ္ဆာန်ကလေး

များကိုသာ စားသောက်ခဲ့ကြရသည်။ မွန်စားစားရီးယန်း ခေတ်ကျမှ လူတို့သည် အလတ်စား သားကောင်များကို အမဲလိုက်ရှာဖွေစားသောက်လာရသည်။ သားကောင်ကြီးများကိုမူ ရံဖန်ရံခါ စုပေါင်း၍ အမဲလိုက်ပြီ စားရသည်။ ထိုအချိန်က မမာမကျန်းဖြစ်ပြီး ညှစ်နစ်နစ်သော သားကောင်များကိုလည်း သတ်စားတတ်ကြသည်။

သူတို့သည် အမဲလိုက်ရင်း ခံယူချက်၊ အစွဲအလန်းများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ၎င်းတို့ကား စိုးအတတ်၊ မှော်အတတ်များဖြစ်သည်။ သည့်နောက် ဘာသာကိုးကွယ်မှုများ ဆက်ပွားပေါ်ပေါက်လာသည်။

ပထမအချိန်ကလူသည် သဘာဝပြုပြင်ဖန်တီးမှုကို ခံခဲ့ရ၏။ နောက် တဖြည်းဖြည်း လူက သဘာဝတရားကို သိမြင်လာကာ တွန်းလှန်ရင်း သဘာဝကိုစိုးမိုးချယ်လှယ်နိုင်ခဲ့သည်။

ယင်းသို့ သဘာဝ၏ အချယ်လှယ်ခံ ဘဝမှသည့် သဘာဝကို ချယ်လှယ်သူအဖြစ်သို့ တက်လှမ်းလာခဲ့ရာ၌ အခက်အခဲပေါင်း မြောက်မြားစွာကိုကျော်လွှားလာရမည်မှာဓမ္မတာပင် ဖြစ်သည်။

လူတို့သည် သဘာဝနည်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍မရသော အခက်အခဲများကို သဘာဝပြင်ပနည်းများဖြင့် ဖြေရှင်းရန်ကြိုးစား အားထုတ်လာရသည်။

လူသည် သစ်ကြီး ဝါးကြီးများကို မိမိစွမ်းပကားဖြင့်ခုတ်လှဲနိုင်ကြောင်း၊ မိမိတို့အတွက် အသုံးအဆောင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း

မုသိရိမိကာလက သစ်ကြီးဝါးကြီးများကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခဲ့ကြသည်။ တောကြီးတောင်ကြီးများကိုလည်း ပူဇော်ခဲ့ကြ၏။ မိုးကို၎င်း၊ လေကို၎င်း၊ နေကို၎င်း၊ ကြောက်ရွံ့ပသခဲ့ကြသည်။ သမုဒ္ဒရာကြီးများကိုလည်းဖြတ်သန်းခြင်းငှာ မစွမ်းသာ၍ ပူဇော်ပသခဲ့ကြသည်။

တဖြည်းဖြည်း အးတူအကြုံကြွယ်ဝသောအခါ လူတို့သည် လက်နက် ကိရိယာများကို တည်ထွင်ကိုင်စွဲလာကာ ယခင်က ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခဲ့သော သစ်ကြီးဝါးကြီးများကို ခုတ်လွဲလာခဲ့သည်။ သည့်နောက် လူသုံးကုန်အဖြစ် ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခဲ့သည်။ တောကြီးမြက်မြည်းထဲမှလည်း သဘာဝ၏ သယံဇာတ ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်လာခဲ့သည်။ မည်မျှမြင့်မားသော ကောတောင်ကြီးများပင်ဖြစ်စေ မိမိတို့ခြေဖဝါးအောက်သို့ ရောက်စေခဲ့၏။ မည်မျှနက်၍ မည်မျှအပြောကျယ်သော သမုဒ္ဒရာကြီးပင်ဖြစ်စေ ထုတ်ချင်းဖောက်ဖြတ်ကူးနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းသို့ တစထက်တစ အောင်မြင်လာခဲ့သော်လည်း သဘာဝတွင် သူမသိသောအရာများ၊ သူ့ဝေဖန်ပိုင်းခြား၍ မတတ်နိုင်သောအရာများ၊ သူ သဲထိတ်ရင်ဖို၊ ကြေစက်လန် စိုးရွံ့နေရသော အရာများကား၊ ဟွန်ကဲစွာ ရှိနေသေးသည်။

(သာမန်နည်းဖြင့် ဖြေရှင်း၍မရသော ပြဿနာ တရပ်ကို သဘာဝအတွင်းမှ ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ဖြေရှင်းခြင်း မပြုတော့ဘဲ၊ သဘာဝပြင်ပမှဖြစ်သော တန်ခိုးအာနိသင်များဖြင့် ဖြေရှင်းရန် တွေးတောကြံဆလာခဲ့ကြသည်။) *

သို့ဖြင့် မိမိပိုင်းခြား ဆင်ခြင်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သော ဘေးဒုက္ခများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောအခါ၎င်း၊ ဘေးမှလွတ်ကင်းအောင် နတ်များကို ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းလာခဲ့သည်။

အတွေးအကြံများအရ၊ လူ့ကိုယ်ခန္ဓာတွင်၎င်း၊ အိမ်တွင် သော်၎င်း၊ အဆောင်ကောင်းများထားလျှင် မကောင်းသော ဘေးဝေး၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာများ ခံစားရသည်။ ကိုယ်နှင့် မကွာလက်ဖွဲ့ များ ဆောင်ထားလျှင် အရာရာ အောင်မြင်နိုင် သည် စသည်ဖြင့် အတွေးအခေါ်သစ်များ လူသားတို့၏ အသဲ နှလုံးတွင် ကိန်းဝပ်စပြုလာခဲ့သည်။

သည်နည်းဖြင့် အင်း၊ အိုင်၊ ခလဲ၊ လက်ဖွဲ့ များ ပေါ်လာခဲ့ သည်။ ထိုအလုပ်ဖြင့် ဇောက်ချလုပ်ကိုင်ကြသော မှော်ဆရာကြီး များလည်း ပေါ်လာတော့သည်။ ထိုမှ ဝိဇ္ဇာ-ဇော်ဂျီ-ဘပဿီ စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ပေါ်လာကြတော့သည်။

ကောက်ပဲသီးနှံ များ စိုက်ပျိုးရာ၌ နက္ခတ်တာရာ ကြည့်ပြီး မိုးလေဝသ လက္ခဏာများကို ဖတ်ကြားပေးမည့် နက္ခတ်သဗေဒ ပညာရှင်များ၊ ပရောဟိတ်ဆရာကြီးများပေါ်လာသည်။ ရောဂါ ဘယများကို ကုစားရန်အတွက် မှော်ဝိဇ္ဇာ-ဆေးဝိဇ္ဇာကြီးများ ပေါ်လာကြသည်။

ရောဂါဖြစ်လျှင် ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ ပန်းဦးလွတ်ပွဲများ ပေါ် လာကြသည်။ ဂြိုဟ်စီး၊ နာမ်စီးများဖြေ၍ အပြစ်ကင်းစေရန် ယတြာချေခြင်း၊ ဓါတ်ရိုက်ခြင်းများ အထိ ပြုလုပ်လာခဲ့ကြ တော့သည်။

အနိစ္စအမြဲမရှိသောသဘောဖြင့်သေဆုံးသောသူ၏ ရုပ်ကြွင်း
ခန္ဓာကောင်ကို အထူးထူးအပြားပြား စီမံလျက်သိမ်းဆည်းထား
လိုသော ဆန္ဒများနှင့်အတူ အိုရုပ်ပျော့ခက်အောင် နှစ်ပေါင်း
များစွာ အသက်မသေနိုင်အောင်ကြံဆလာကြရာမှ ဆေးဝိဇ္ဇာ၊
ဓါတ်ဝိဇ္ဇာများ ပေါ်လာကြသည်။

သည်မှတစ်ဆင့် အသက်ဝိညာဉ်ဆိုသော အပိုင်းကို ဆန်းစစ်
လာကြသည်။ ဝိညာဉ်လောကများကိုလည်း စောကြောသုံးသပ်
လာကြသည်။ မျက်မှောက်ဘဝအပြင် အခြားဘဝများ ရှိမရှိ
ဆိုတာကိုလည်း စူးစမ်းလာကြသည်။

သည်လိုနှင့် နေ၊လ၊နက္ခတ်၊မီး၊တော၊တောင် စသည်တို့ကို
ကိုးကွယ်ခြင်း၊ နတ်ကိုးကွယ်ခြင်း၊ ယောင်ပူဇော်ခြင်း၊ မှော်အတတ်
စသည်တို့မှ တစတစ ဘာသာ၊ အယူဝါဒများ တွန်းကားပေါ်
ပေါက်လာလေသည်။

ထင်ရှားသောအချက်တရပ်မှာ လောကီဝိဇ္ဇာ အတတ်ပညာ
များနှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးတိုင်းတွင် တနည်း
မဟုတ် တနည်း ရှိနေကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

(အချို့နေရာများတွင် ဘာသာရေးထက်ပင် ဦးစားပေးခြင်း
ကို ခံခဲ့ရသည်။) *

အံ့ဘွယ်ကောင်းလောက်အောင် လူမျိုးတိုင်းတွင် ရှိနေသော
လောကီပညာကိုစုစမ်းလိုသည့် သိပ္ပံပညာရှင်များနှင့်မနုဿဗေဒ
ပညာရှင်တို့သည်နောက်ဆုံးကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှာ တည်

ရှိခဲ့ဘူးသည်ဆိုသော “အနောက်သမုဒ္ဒရာအောက်သို့နှစ်မြုပ်သွား
သည့် အတ္တလန်တိတ် တိုက်ကြီး” အထိ စူးစမ်း လေ့လာခဲ့ကြ
သည်။

ထိုပျောက်ဆုံးသွားသော အတ္တလန်တိတ်တိုက်ပေါ်မှ တိုက်
သားတို့သည် ယဉ်ကျေးမှုအထွဋ်အထိပ်သို့ အစွမ်းကုန်ရောက်ခဲ့
ကြပြီ။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားဖြင့်၎င်း၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားဖြင့်၎င်း၊
အလွန်တိုးတက်ခဲ့စွာ လောကီဈာန်များကိုပင် ရရှိနေသူများဖြစ်
သည်ဟု လောကီဝိဇ္ဇာဓိရ်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများက ဆိုခဲ့သည်။

ထိုတိုက်သားတို့ ကံဆိုးမိုးမှောင်ကျခြင်းမှာ မိမိတို့၏အဘိုး
မဖြစ်နိုင်သော လောကီပညာများကို တလွဲတွင် အသုံးပြုခဲ့ကြ
ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ပညာသည်ချင်း တဦးနှင့်တဦး
ပညာပြိုင်ခြင်းများ၊ မိမိတို့၏အတတ်ပညာဖြင့် အခြား ဘဝါးသူ
များကို နှိပ်ထက်ကလွဲပြုမှုခြင်း၊ ထို့ပြင်တဦးတယောက်ကိုသာ
ကျွန်ပြုရန် ကြံစည်ရုံဖြင့် အားမရသေးဘဲ တတိုင်းတပြည်လုံး
ကိုပင် မိမိခြေဖဝါးအောက် ပြားပြားမှောက်သွားစေရန်ကြံစည်
အားထုတ်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

အတ္တလန်တိတ် တိုက်သားတို့သည် လူသားတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု
အထွဋ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ကြပြီ မိမိရရှိထားသော အသိဘုရား
များကို လောကီပညာပေါ်တွင် အိတ်သွန်ဖါမှောက် အသုံးပြု
ခဲ့ကြသည်။ လောကီပညာရပ်တို့၏ တိုးတက်ရာတိုးတက်ကြောင်း
ကိုသာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ကြသည်။

သူတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရုပ်လောကထော၊ နမ်လောကကိုပါ စိုးမိုးချယ်လှယ်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။

ထိုပျောက်ဆုံးသွားသော တိုက်နှင့်ပတ်သက်၍ သမာကျမ်း စာအုပ်တွင် “ဘေဘောလ်မျှော်စင်” ဟု ဖော်ပြထားပြီး ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုမှာ လူသားတို့ထက်သင့်သော အဆင့်ထက်ပင် မြင့်မားစွာ ထောက်ရှိသော ယဉ်ကျေးမှု ဖြစ်သည်ဟုဆို ထားသည်။

(အတ္တလန်တိတ်တိုက်သားတို့သည် ကိုယ် အတတ်ဖြင့် ကိုယ်စူးစာတိုက် ကြီးတခုလုံး ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ပေါ်မှပျောက်သွားရသည်အထိ ကြမ္မာဆိုးနှင့် ကဆိုးမိုးမှောင် ကျသွားခဲ့ရသည်။) *

အနောက်ဘက် ပင်လယ်ပြင် အောက်သို့ အတ္တလန်တိတ်တတိုက်လုံး စိုးစိုးနစ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်သွားစဉ်က မမြုပ်မိတိုက်သားအချို့ လက်မတင်စာလေး လွတ်မြောက် သွားခဲ့ကြသူများ ရှိခဲ့သည်။ ထိုလူမျိုးဇာား “လူဝါမျိုး” များဖြစ်ပြီး သူတို့သည် အနီးဝန်းကျင် ရှိ တိုင်းပြည်များသို့ သွားရောက်ခဲ့လှ ခဲ့ကြသည်။ နောက်သော် တရုတ်လူမျိုးများ၊ တိဗက်လူမျိုးများနှင့်ရောနှော သွားသည်ဟုဆိုသည်။

တိဗက်လူမျိုးတို့သည်၎င်းတို့၏ ရိုးရာအစဉ်အလာအရ အမေ့ဆက်ခံလာသော လောကီပညာရပ်များကို အမြဲကျစ်သစ်သိပ်သည်းစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လာခဲ့ကြသည်။

သို့ဖြင့် အတ္တလန်တိတ်တိုက်သားများ ထိပ်တန်း ထောက်နေသော ဒဿကီပညာရပ်များသည် ကမ္ဘာမြေပေါ်မှ ပျောက်ကွယ်မသွားခြင်းဖြစ်သည်။

သည်နေရာတွင် ကမ္ဘာဦးလူသားတို့၏ ဂူများမှ တွေ့ရှိချက်များကို ဖော်ပြလိုသည်။ ကိုဂူများမှာ ဥရောပတိုက်တစ်ခုစွာရှိသော ဂူများဖြစ်သည်။ ထိုဂူကြီးများထဲတွင် စောက်ကြောင်းပန်းချီကားများနှင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ ရှေးအာဖရိက လူမျိုးစုများ၏ လက်ရာများဟု ယူဆရသည်။

ပန်းချီကားများတွင် မျက်နှာဖုံးပုံ တပ်ထားသော လူရုပ်များနှင့် တိရစ္ဆာန်ပုံများ အလေးသာနေသည်။ အချို့နေရာများတွင် လက်ဖျားထိပ်များ ပြတ်နေသော လက်ဖဝါးရာများကို တွေ့ရသည်။ လက်ဖဝါးရာ များကို ဂူနံဘေးတွင် ထင်ကျန်ရစ်စေရန် ကွက်စေးကပ်သော အရည်တမျိုးထဲတွင် လက်နှစ်၍ ရိုက်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အချို့လက်ဖဝါးရာ များမှာ အမဲရောင်နှင့်အဝါရောင်များဖြစ်သည်။

ထိုလက်ဖဝါးရာများတွင် လက်ဖျားထိပ်များ ပြတ်နေခြင်းအကြောင်းရင်းမှာ လက်ဖျားထိပ်များကို ဖြက်၍ ယာဇ်ပူဇော်ခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

အချို့မှာ ကိုယ်ရေပြား ရောဂါသည်များ၏ လက်ရာများဖြစ်သည်။ ထိုအလေ့အထမျိုးကို အချို့သော ဒေသများတွင် ယနေ့ထိုင် ကျင့်သုံးလျက်ရှိနေကြသေးသည်။

ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရောဂါဘယ ကပ်ငြိလျှင် ရောဂါသည်၏ လက်ဖျားထိပ်များကို ယာဇ်ပူဇော်လိုက်ခြင်းဖြင့် ယတြာချေကာ သေဘေးမှ လွတ်ကင်းနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်နေကြသော မတိုးတက်သေးသည့် အယူအဆတခုဖြစ်သည်။

ပြင်သစ်ပြည်မှာလည်း ထိုဂူကြီးများနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူ
ဂူများရှိသည်။ ပုံများမှာ မျက်နှာဖုံးစွပ်ကာ သမင်ဦးချိုကို ဦး
ခေါင်းထက်တွင် ဆောင်းထားသော လူရုပ်များဖြစ်သည်။ ရှေးစာ
မှော်ဆရာများ ယဇ်ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရာတွင် တိရစ္ဆာန်အသွင်ကို
ဆောင်ယူထားပုံ၊ သရုပ်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအရုပ်
များ၏ အနီးအနားတွင်လည်း ပလ္လင်ကဲ့သို့သော အရာများရှိ
သည်။ သမိုင်းဦးခေတ်က မှော်ဆရာများ ယဇ်ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပ
နေပုံကို သရုပ်ဖော်ထားကြခြင်းဖြစ်သည်။

သမင်ရုပ်၊ သမင်ဦးချိုစသည့် ပစ္စည်းများမှာ လူခေါင်းကဲ့သို့
ပင် မှော်ဆရာများ၊ အောက်လမ်းဆရာများ၏ လက်စွဲအသုံး
အဆောင်ပစ္စည်းများဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာဘယ်လောက် ထွန်း
ကားသည်ဆိုဆို ယနေ့တိုင် ထိုခေလများကား မပျောက်ကွယ်
သေးပေ။

သမိုင်း မတင်မီ စောစောပိုင်းက မာဂျီယံဘာသာ ထွန်း
ကားခဲ့သည်။ ထိုဂိုဏ်းကို တည်ထောင်သူမှာ ဇီရိုလက်စတာဆိုသူ
ဖြစ်သည်။

သူ၏ ဝါဒမှာ “လောကတွင် ကောင်းမှုနှင့် မကောင်းမှုဟူ၍
ရှိရာ၊ ကောင်းမှုသည် နောက်ဆုံးတွင် အနိုင်ရစေမြဲ” ဟူသော
အချက်ပင်ဖြစ်သည်။

နောက်သော် သူ၏ ဝါဒသည် မီးကိုကိုးကွယ်သော ဝါဒ
အဖြစ်သို့၎င်း၊ သူ၏ဂိုဏ်းဝင် ဘုန်းကြီးများမှာလည်း ဗေဒင်

ဟောခြင်း၊ နတ်ဘက်၊ ယတြာဇေ ၊ ပယောဂကုစသည့် အလုပ်
များကိုသာ လှိုင်လှိုင်ကြီး လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြတော့သည်။

နောက်ဆုံးတွင် မာဂျီယံဝါဒဂိုဏ်းဝင်များမှာ ယဇ်ပူဇော်
ခြင်း၌သာလျှင် လုံ့လပြုသော အောက်လမ်းအသွင်သို့ လုံးဝ
ကူးပြောင်းသွားလေသည်။

ဆိုက်ပရပ်(စ်)နိုင်ငံက အင်ပါယာသစ်ထူထောင်လိုက်သော
အခါ မာဂျီယံဝါဒသည် ပို၍ ထွန်းကားလာလေသည်။

သူတို့သည် နေနတ်သားကိုရည်စူး၍ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ ဝေ
နတ်သားကိုရည်စူး၍ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ ရေနတ်သားကိုရည်စူး၍
ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ လနတ်သားကိုရည်စူး၍ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းများ
ပြုလုပ်လာခဲ့ကြသည်။

ယင်းသို့ ဗလိနိတ်စာ ကျေးခြင်း၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းများကို
ပြုလုပ်ရာတွင် ကလေးများ၏ အသွေးအသား ယဇ်ပူဇော်ခြင်း
မျိုးသည် လူမျိုးတိုင်းတွင် တွေ့ရသည်။

* (အထူးသဖြင့် သားဦးကလေးများနှင့် သုံးလေးနှစ်အောက်
ကလေးများကိုယဇ်ပူဇော်လေ့ရှိသည်။ ရေဝတီလူမျိုးများသည်
ထိုအလေ့အထနှင့် အယူအဆများကို အထူးပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။)

ချား(လ်)ဒင်း လူမျိုးစုသည် ဇာတ်ကြီးသူများဖြစ်ပြီးအချိန်
နှင့်အမျှ လောကီပညာ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းများကို
သာ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ သူတို့သည် အနာဂါတ်ကို
ကြိုတင်ရှုမြင်ခြင်း၊ နိမိတ်ဘတ်ကြားခြင်းနှင့် ဝိညာဉ်လောကကို

အောက်အသွယ်ပြုနိုင်ခြင်း စသည် အတတ်ပညာများကိုတဘက်
ဝမ်းခတ်အောင် တတ်သိလိမ္မာကြသည်။

သူတို့၏ လောကီပညာများကို ရောမလူမျိုးတို့လက်တွင်းသို့
ပို့သွင်းလာခဲ့သည်။

အီဂျစ်ပြည်၌ အထိန်းသိမ်းခံနေရသော မင်းမျိုးမင်းနွယ်
များသည် ၎င်းတို့၏ အရေးတော်ပုံ အောင်မြင်ရေး အတွက်ကို
၎င်း၊ ရှေးဖြစ်အဟောကို သိရှိရန်အတွက်၎င်း၊ ကလေးသူငယ်
များကို ယဇ်ပူဇော်ပြီး ယတြာချေကြသည်ကို ရှေးဟောင်းမှတ်
တမ်းများတွင် အတိအလင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထိုခေတ်က
ကလေးသူငယ်များကို သတ်ဖြတ်ပြီး ဝမ်းတွင်းသားများ ထုတ်
ထုကြည့်ကာ ရှေ့ဖြစ်နိမိတ်ကို ဘတ်ကြားခဲ့ကြသည်။

အနောက် အမေရိကတိုက်ရှိ လူနီလူရိုင်းများနှင့် အမေရိက
တတိုက်လုံးလိုလို မော်ပညာများ၊ စုန်းကဝေ စသည့် အောက်
လမ်းပညာများ ထွန်းကားခဲ့သည်။

အာဖရိကတိုက်မှာမူ ပြောဘွယ်ရာမရှိလောက်အောင် ထွန်း
ကားခဲ့သည်။

ရှေးက ကမ္ဘာကြီးတွင် လူမျိုး တမျိုးနှင့် တမျိုးတိုင်းပြည်
တပြည်နှင့်တပြည် အနဝေးခဲ့သည်။ ကူးလူးဆက်ဆံမှုလည်း
နည်းပါးခဲ့၏။ သို့သော် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ လူမျိုးတိုင်း၏ ရိုးရာပုံပြင်

များ၊ ဒဏ္ဍာရီများ၊ သစ်ထွင်းပန်းချီပန်းပုများ၊ မှော်အတတ်များ၊ အင်းအိုင်လက်ဖွဲ့၊ မန္တာန်အတတ်တို့သည် တနည်းမဟုတ် တနည်းဆင်တူနေကြသည် ကား သတိပြုစရာဖြစ်သည်။

အာရိယံအနွယ်ဝင်မဟုတ်သော ဥရောပတိုက်သားတို့လက်ခံကျင့်သုံးနေသည့်ဝါဒမှာ ဒရူအစ်ဝါဒဖြစ်သည်။

ဗြိတိန်တွင် လက်ခံကျင့်သုံးနေသော အောက်လမ်းနွယ်သည့် ပညာရပ်များမှာ ဒရူအစ်ဝါဒမှ မြစ်ဖျားခံ ဆင်းသက်လာခဲ့သော ပညာများပင်ဖြစ်သည်။

ဗြိတိန်ပြည်သည် အခြားတိုက်များရှိ လောကီ ပညာသည်များ၏ ဗဟိုချက်မဖြစ်သည်။ အခြားတိုက်များက ၎င်းတို့၏ ဂိုဏ်းဝင်များကို ဗြိတိန်ပြည်သို့ပို့၍ ဒရူအစ် သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရန် စေလွှတ်လေ့ရှိသည်။

ပြင်သစ်ပြည်နှင့် ဂေါ့လ်တို့၌လည်း ဗြိတိန်ပြည်တွင်ရှိသော ကျောင်းများကဲ့သို့ အလားတူ ကျောင်းများရှိခဲ့သည်။

အဆိုပါကျောင်းများတွင် အဓိက သင်ကြားပို့ချပေးသော သင်္ချာများမှာ မှော်ပညာများနှင့် နက္ခတ် ပညာများ ဖြစ်သည်။

ဒရူအစ် ဘုန်းတော်ကြီးတို့သည် ဗိန္ဒောဆရာ၊ ပယောဂဆရာများလည်းဖြစ်ကြသည်။ ထိုမှ ပုဂ္ဂလိက အခက်အခဲများကို မိမိတို့တတ်သိထားသော ပညာရပ်များဖြင့် ဖြေရှင်းပေးရန် ကြိုးစားလားခဲ့ကြသည်။

အချို့က ကိုယ်ပျောက်အတတ်ကို ရရှိရန် ကြိုးပမ်းကြ၍ အချို့မှာ အိပ်မေ့ချအတတ်၊ စိတ်ညှို့အတတ်၊ ဆေးခတ် အတတ်များနှင့် ဝေါတ်ဆင်ဝေါတ်ရိုက်အတတ်တို့ကို ဝါသနာထု ခဲ့ကြကေ သဲသဲမဲမဲလိုက်စားလာခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်က ဘုံရားလည်း ရာထောင်၊ နတ်လည်း အသိန်း အသန်းဟု ဆိုရလောက်အောင် ခေတ်စားခဲ့သည်။

(အိဂျစ်လူမျိုးတို့၏ နတ်ဘုရား “ဆက်”၊ ပရပ်ရှင်းလူမျိုးတို့၏ အားထားရာ “အာရိယံ”၊ ဂရိတ်လူမျိုးတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ “ပိုင် သွင်”၊ ရေဝတီလူမျိုးတို့၏ “မြေဘုရားနှင့်စဲတန်း(စ်)” စသည် တို့များစွာရှိခဲ့သည်။)

ရာမတို့ ကောင်းစားစဉ်က ခေတ်ကို သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ နတ်ဝင်ခြင်းနှင့် မှော်အတတ်စီရင်ခြင်းတို့သာ ပြည့်လှမ်းခဲ့သည်။ ထိုပွဲတော်များတွင် ဆင်နွဲ့သူများသည် မျက် နှာဖုံးများစွပ်ထားကြကာ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းများနှင့် လူရိုင်းများ ကဲ့သို့ ကခုန်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ဘေဘီလုံခေတ်တွင် လောကီပညာသည် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ဘုန်းကြီးများ၏ မပြတ်မလပ် အလေ့အထ ပြုခဲ့ကြသော လက်သုံးပညာရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါဘုန်းကြီးများကို “အစီပူ” ဟု ခေါ်၏။

“ဘရူး”ဟု ခေါ်သော ဘုန်းကြီးများလည်း ရှိသေးသည်။ ၎င်းတို့သည် ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို အားကိုး၏၊ များသောအားဖြင့်

သိုးကိုသတ်၍ သိုးအသဲကိုကြည့်ပြီး ရှေ့ဖြစ်ဟောက်နိုး ထုတ်ကြသည်။

မက်ဆိုပိုတေးမီးယားတွင်လည်း သာသနာ့ဝန်ထမ်း အချို့ သင်းကွဲဂိုဏ်းကွဲများ တည်ထောင်ကာ လောကီပညာ၌သာ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက်ခဲ့ကြသည်။

ထိုဘုန်းကြီးတပိုင်း မှော်ဆရာတပိုင်းများနှင့် အောက်လမ်းစုန်းကဝေများအကြားတွင် ပညာပြိုင်မှုများ အမြဲရှိခဲ့သည်။

ဆီးရီးယားနှင့် ဘေဘီလုံနိုင်ငံတွင် လူတဦးတယောက် ရောဂါအယတခုခု ကပ်ငြိခြင်းခံရပါက စုန်းပြုစားသည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ လူနာအိမ်သို့ ပယောဂဆရာများ ရောက်လာတာ လူနာကို ဆေးမြစ်ပေါင်းစုံ တိုက်ကျွေးခြင်း၊ ဂါထာမန္တရားများ မန်းမှုတ်ခြင်း၊ ခေါစာပစ်ခြင်းများဖြင့် ကုသလေ့ရှိသည်။

သို့ဖြင့် ဗိန္ဒောသက်သက် လိုက်စားသော ဆရာဟူ၍ မရှိသလောက် ရှားလာပြီး ဗိန္ဒောတပိုင်း ပယောဂတပိုင်း ဆရာများသာ ပေါများလာခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ကို “အေစူး” ဟုခေါ်၏။

ထိုခေတ်က အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ အချင်းချင်း ချစ်ကြည်မှုကို ရည်စူး၍ ပညာချင်းဖလှယ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အပြည်ပြည်သို့ ရောက်သွားကြသော ပညာများမှာ များသောအားဖြင့် အိဂျစ်နှင့် ဘေဘီလုံတို့မှဖြစ်သည်။

နက္ခတ်ပညာမှာမူ အိဂျစ်ပြည်မှာ ထွန်းကား တိုးတက်
သလောက် အာဆီရီးယားနှင့် ဘေဘီလုံတို့မှာ မထွန်းကားခဲ့
ပေ။

အိဂျစ်လူမျိုးတို့သည် နက္ခတ်ပညာကို အထူးဝါသနာထု၍
လိုက်စားခဲ့သည်။ ဂဏန်းသင်္ချာဗေဒ နှင့် ပတ်သက်၍လည်း
ထွန်းကားခဲ့၏။ (၇)ဂဏန်းကို ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး နှစ်ဝ ပေး
စွမ်းနိုးသောကိန်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ဂါထာမန္တာန်များစုတ်လျှင် (၇)အုပ် (၇)ကြိမ် ရွတ်ဆိုကြ
ခြင်းသည် ရှေးခေတ် အိဂျစ်လောကီပညာ၏ အမွေတခု ဖြစ်
စည်။

ထိုနိုင်ငံများ၏ ဂါထာစုတ်ခြင်း ရည်ရွယ်ချက်မှာ သုံးချက်
ရှိသည်။

- ၁။ မိမိလိုလားသော ဝိညာဉ်-သို့မဟုတ်ခေါင်းစွဲကို ပင့်
တိတ်ခြင်း။
- ၂။ မိမိရင်ဆိုင်နေရသော ရန်သူ မည်သူမည်ဝါ ဖြစ်
သည်၊ မည်သည့်ဝိညာဉ်၊ နတ်၊ သူရဲ၊ စုန်းဖြစ်သည်
ကို ပေ၍ပြခြင်း။
- ၃။ အဆောင်အယောင်များ၊ ဆေးစောင့်နတ်ရုပ်များ
ကို ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈယ်၍ နှိုးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ရှေးခေတ် အိဂျစ်တွင် ပယောဂဆရာတို့သည် အိမ်အတွင်း ဌာနံ့သာရည်များ၊ ပက်ဖျန်းခြင်း၊ ရေမန်းများဖျန်းထားခြင်းအမှု ပြုလုပ်ထားတတ်ကြ၏။

အိဂျစ်တွင် “အား” နှင့် “မားဒေဂါ” တို့သည် မှော်ဆရာ တပိုင်း သာသနာ့ဝန်ထမ်းတပိုင်းအဖြစ် ထင်ရှားခဲ့ကြသည်။

အာဆီးရီးယား အမျိုးသားများ၏ ရှေးဟောင်းပန်းချီပန်း ပုများတွင် အမျိုးသမီးများ နားပန်နားကပ်များ ပန်ဆွဲထား သည်ကို တွေ့ရသည်။

ထိုလူမျိုးတို့သည် သွေးထွက်သံယိုဖြစ်လျှင် အပမ္ဘီနိုင်သည်၊ အစိမ်းသေလျှင် တစ္ဆေသရဲဖြစ်၍ ချောက်တတ်သည်ဟုယုံကြည် ၏။ မိန်းမများ ရာသီပန်းပွင့်နေချိန်တွင် မိန်းမများ အနီးသို့ပင် မစာပ်ဘဲ ခပ်ဝေးဝေးရှောင်ခွါနေတတ်ကြသည်။

ရှေးခေတ် အိဂျစ်ပြည်တွင် အိပ်မက် ဖတ်ကြားသူများ ရှိခဲ့ သည်။ အိပ်မက်ယူလိုသူသည် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းတခုခု အတွင်း သို့ပင်ရောက်ကာ ယင်ပူဇော်ရာမှ ရရှိသော သိုးရေပေ၂ တွင် အိပ်၍ အိပ်မက်ယူရသည်။ မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို မိုးလင်း သည်နှင့် ဘုန်းကြီးတပါးပါးထံ ချဉ်းကပ်၍ အိပ်မက်ကို ဘတ် ကြားစေ၏။

ဘတ်ကြားသော ဟောကိန်းကို သဘောကျလျှင် ကျောင်း တွင်းရှိ ဘုရားရေကန်တွင် ရွှေတိုရွှေစများ ပစ်ချ လှူဒါန်းကြ သည်။

အာစီးရီးယားလူမျိုးတို့သည် ရေထဲသို့ဆီလောင်းကာ ရေ
ဖျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် ဆီဝေ၍ ပေါ်လာသော ပုံသဏ္ဍာန်ကို
ကြည့်ပြီး ရှေ့ဖြစ်ဘတ်ကြားကြသေး၏။

ဘုရားတည်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောက်ခြင်း၊ အိမ်ဆောက်ခြင်း၊
ပူလုပ်သောအခါ လောကီပညာတတ်မြောက်သော ဆရာကြီး
များကို မေးမြန်းပြီးမှ ဆောက်လုပ် တတ်ကြသည်။ ထိုသူတို့
ညွှန်ကြားချက်များဖြင့်ပန္နက်ရိပ်ခြင်း၊ တိုင်ထူခြင်း၊ နေ့ကောင်း
ရက်သာရွေးခြင်းများပြုလုပ်ကြသည်။

နက္ခတ်ပညာ

ချားလ်ဒင်းလူမျိုးတို့သည် ကောင်းကင်ရှိ နက္ခတ်တာရာ
ဂြိုဟ်သွားဂြိုဟ်လာများကို အာရုံစိုက်၍ စောင့်ကြည့်ကြ၏။ ထူး
ထူးခြားခြားဂြိုဟ်အပြောင်းအလွဲများကိုတွေ့လျှင် နိမိတ်ကောက်
ကြသည်။

ဥပမာ-ကြယ်ကြွေလျှင်၊ ဥက္ကာပျံလျှင် လက်ရှိအုပ်စိုးနေသော
ဘုရင်နှင့်တကွ တိုင်းသူပြည်သားများတွက် စစ်မက်မြင်သည်ဟု
ဆို၏။

ချားလ်ဒင်းလူမျိုးများ နက္ခတ်ဗေဒပညာနားလည်၍ ဂရိတ်
လူမျိုးများက အထင်ကြီးလေးစားခဲ့ကြသည်။

အိန္ဒိယဗေဒင်ဆရာဘို့သည် သဘာဝ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုန်သမျှကို မျက်ခြေမပြတ် စောင့်ကြည့်တတ်ကြသည်။ နေထွက်ခြင်း၊ နေဝင်ခြင်း၊ လထွက်ခြင်း စသည်တို့ကိုကြည့်၍ ရှေ့အဖြစ်မည်ကိုပြောနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

လူတယောက်က မကောင်းသောနိမိတ်ဟုထင်ရသော အရာတခုခုကိုတွေ့လျှင် ဗေဒင်ဆရာကြီးများထံ သွားရောက်မေးမြန်းစစ်ဆေးခိုင်း၏။ ဆရာများညွှန်ပြချက်အရ ယတြာချေခြင်း၊ ဆီမီးထွန်းခြင်း၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။

ဂျပန်လူမျိုးများကလည်းထိုအယူအဆမျိုး ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရှိခဲ့သည်။ ဆန်မန်းပေါက်ပေါက်များကို ကိုယ်ဝန်ဆောင် ရှိသော အိမ်များ၏ကြမ်းခင်းများနှင့် အမိုးပေါ်သို့ကြဲချခြင်း၊ လမ်းဆုံလမ်းခွဲများတွင် ကြဲချခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ ရှိသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မကောင်းသောဘေးဆိုးများ ကင်းဝေးနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။

အခန်း ၇

ဝိဇ္ဇာပညာ သံသရာ

ဝိဇ္ဇာပညာ၏အကိုင်းအခက်တခုဖြစ်သော စက်ဝန်း၊ တြိဂံ၊ စတုဂံ၊ ဗျည်း၊ ဂဏန်းများကို အသုံးချပုံ၊ ၎င်းတို့၏အကျိုးအာ နိသင်ထွက်ပေ၍ လာပုံနှင့်တကွ အင်းအိုင်စသော ပညာရပ်တို့ သည် အီဂျစ်ဖာရို (Pharaoh) ဘုရင် မှ ဝိဇ္ဇာ ဆရာကြီးများ ထံမှမြစ်ဖျားခံ၍ ဟေးဘရူး (Hebrew) ပညာရှိမိုးဇက် (Moses) ၏လက်ဝယ်သို့ ခရစ်တော်မပွင့်မီ ဘီစီ ၂၅၁၅ ခုနှစ်ကတဆင့် ရောက်ရှိလာ၏။

အနောက်ဖက်ဥရောပ ရှေးဟောင်း လူမျိုးတို့၏ (Celtic Legend) ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များ အလိုအရ အရှေ့အလယ်ပိုင်းမှ ခေမာန်လူမျိုးတို့၏ ကမ္ဘာ့အလယ်ပိုင်းဒေသမှ အီဂျစ်တို့ပညာ

(Mythology and Magic) များကို လက်ဆင့်ခံရရှိကြောင်း ဖော်ပြထား၏။

၎င်း၊ ဧရိယန်လူမျိုးတို့က ထိုပညာရပ်တို့ကို အကျိုးအာနိသင် ရှိအောင် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြသည်သာမက အင်းအိုင်များကိုလည်း နက္ခတ်နှင့်အညီ စီရင်နိုင်စွမ်း ရှိကြသည်။

အိန္ဒိယပြည်သို့ ဧရိယန်လူမျိုးများ ဝင်ရောက်လာကြသော အခါ ထိုပညာများ တပါတည်း ပါလာခဲ့သည်ဟု ယူဆဘွယ် ရှိသည်။ အိန္ဒိယပြည်၌ နဂိုကရှိရင်းစွဲ ပညာများအပြင် တူရေး နီးယင်းလူမျိုးတို့ထံမှ ပညာများကိုပါ ရထားကြသည်။

အိန္ဒိယပညာနှင့် ဥရောပပညာများ မူအားဖြင့် အနည်းငယ် သာတူ၍ ကွဲပြားမှုက ပိုများသည်။ တရုတ်နှင့်ဥရောပမှာ အနည်း ငယ်သာကဲ့၍ များစွာတူညီကြသည်။

ဥရောပလူမျိုး၊ အက်စကီမိုး (Eskimos) နှင့်ဟရုတ်လူမျိုး၊ ဆိုက်ဗေးရီးယားပြည် လီမိုးနီးယားတို့ထံမှ ဆင်းသက်သော တူရေးနီးယင်းလူမျိုးတို့ထံမှ ပညာရခဲ့သည်။ မူအားဖြင့် တူတာ များသည်။

တရုတ်တို့သည် ရှင်တိုဘာသာ (Shinto) အယူဝါဒကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းသုံး ထောင်ခန့်ကတည်းက အက်စကီမိုး လူမျိုးတို့ထံမှ ရရှိထား၏။ ရှင်တိုဘာသာ အယူဝါဒအရ မူအား ဖြင့် လက်ခံထားသော ပညာရပ်များ၌ နက္ခတ်ကိုစောင့်သော

နတ်များ၊ တာရာကိုစောင့်သောနတ်များ၊ အိန်ဂျယ် (Angel) ခေါ်ကောင်းကင်တမန်များနှင့် သေဆုံးသွားလေသူတို့၏ဝိညာဉ်နတ်များအကြောင်းကို စာဏ္ဍတခုအနေဖြင့် ပါဝင်ကြောင်း တွေ့၏။

(လူခန္ဓာကိုယ်တွင် ဆေးထိုနှံ့ခြင်း၊ အင်းကိုမီးရှို့ခြင်း၊ သေသူများအား နတ်အဖြစ်ကိုးကွယ်ခြင်းစသော အချက်များသည် တရုတ်ကိုယ်မှ ဆင်းသက်ပြီး အမွေခံရရှိထားသော ပညာ ဖြစ်တန်ရာ၏။)

(မြန်မာ့ဝိဇ္ဇာပညာရပ်တွင် တရုတ်ထက် အိန္ဒိယ ပညာများ လွှမ်းမိုးနေသည်။) *

တရုတ်ပြည်အလယ်ပိုင်းနှင့် တိဗက်ပြည် စန်ဝေမြေမြင့်ကုန်းပေါ်သို့ ရောက်ကြသောစန်စုလူမျိုးတို့သည် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ဘက် မှော်ဇာ၊ ဟန်းလင်းကြီးဖက်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြရာမှ မွန်ခမာလူမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

တရုတ်ပြည် မြောက်ပိုင်းမှနေ၍ စစ်ဘေး စစ်ဒဏ်ကြောင့် အုပ်စုသုံးစုကွဲပြားနေကာ မြန်မာပြည်ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာကြသော အုပ်စုများအနက် အုပ်စုတခုမှာ တိဗက်ပြည် မြောက်ဖက်သို့ ထွက်သွားကြ၏။ တခုမှာ ရှမ်းပြည်နယ်၌ သောင်တင်နေကြ၍ ရှမ်းလူမျိုးဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကျန်အုပ်စုမှာ မြန်မာပြည် မြေပြန့်နယ်ကျွံလာကြကာ မြန်မာလူမျိုးများဟူ၍ ဖြစ်လာ၏။

ယခင်ကရှိနေသော ကျောက်ခေတ်မြန်မာတို့သည် နောက်မှ
ထုတ်လာကြသော အုပ်စုတို့၏ ဒဏ်ကို ခံနိုင်စွမ်းမရှိကြ၍ စုမ
ကျာ၊ မလေးရှားတို့ ဘက်သို့ ထွက်ပြေးကြကာ မာလာယု
အင်ဒိုနီးရှားလူမျိုးများဖြစ်သွား၏။

ထို့ကြောင့် တရုတ်ဝိဇ္ဇာပညာများ၏ နည်းနိဿယများ ကွယ်
ပျောက်ကာ ခလေးထူးစံမျှသာ မြန်မာတို့ရရှိတော့သည်။

အိန္ဒိယထံမှရပုံ

ဘုရားပွင့်မီ အနှစ်သုံးရာခန့်ကတည်းက အဘိဓမ္မာပေါ်
အိန္ဒိယမင်းသားသည် မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက် လာခဲ့၏။
သည်အခါ မြန်မာပြည်တွင် ရှိနှင့်နေကြသော လူမျိုးများက
မင်းအဖြစ်မြှောက်တင်ကြ၏။ ထို့နောက် အိန္ဒိယဥဇ္ဇေနီပြည်မှ
“ဝိဇရမ”မင်းဆက်များ မွေ့လာဖက်သို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြပြန်
သည်။ ၎င်းတို့ကို မင်းအဖြစ်တင်မြှောက်ခဲ့ကြပြန်၏။

ဝိဇ္ဇာပညာရန်ကြောင့် အိန္ဒိယပြည်မှ ပြေးလာခဲ့ကြရသော
“ဇေရာဇာ”သည်လည်း မြန်မာပြည်သို့ ရောက်လာကြသော
အခါ ဒုတိယတကောင်းဆက်ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။ အိန္ဒိယ
လူမျိုးတို့သည် ဝိဇ္ဇာပညာနှင့်တကွ ယဉ်ကျေးမှုများ အထွဋ်
အထိပ်သို့ ရောက်ရှိနေကြသောကြောင့် ရှိပြီးသော မြန်မာလူ
မျိုးတို့အပေါ် အလွယ်တကူမင်းလုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သည်နေရာတွင် ဝိဝါဒမကွဲရအောင် ဒေါက်တာ သန်းထွန်း၏ ခေတ်ဟောင်းမြန်မာရာဇဝင်၊ ဒေါက်တာ ကျော်သက်၏ မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့ရ ဦးသိန်းဟန်၏ပြည်ထောင်စု သမိုင်းမှတ်တိုင်များနှင့် မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲဝ တို့ကို စုံပြု၍ မြန်မာလူမျိုးများ ဝင်ရောက်လာပုံကို အကျဉ်းမျှ တင်ပြလိုပေသည်။

မြန်မာလူမျိုးဖြစ်လာပုံ

တရုတ်ပြည်၏ အနောက်မြောက်နှင့် တိဗက်ပြည်၏ အရှေ့မြောက်ဒေသတွင် မိုင် ၅၀ ခန့် ရှည်လျားသော “ထောင်မြစ်ဝှမ်း” အရပ်ရှိ၏။ ထိုအရပ်တွင် နောင် မြန်မာလူမျိုးများဖြစ်လာမည့် လူမျိုးစုများနေထိုင်ခဲ့ရာ “ကန်စု” (Kansu) ဟု ခေါ်သော ဒေသရှိ၏။

ခရစ်မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀ခန့်က ကန်စု ဒေသတွင် နေထိုင်ခဲ့ကြသူ တို့သည် ကျောက်ခေတ်- နှောင်းယဉ်ကျေးမှုလေ့ အဆင့်သာရှိသေး၏။ ကန်စုဒေသတွင်နေထိုင်ခဲ့ကြသူများကို “ချီအန်” လူမျိုး (Chiang) ဟု တရုတ် မှတ်တမ်းတို့၌ ဖော်ပြထား၏။

ချီအန် လူမျိုးတို့သည် သိုးထိန်း-ဆိတ်ထိန်းများ ဖြစ်ကြ၏။ ၎င်းဒေသဝန်းကျင်မှ တရုတ်လူမျိုးတို့မှာ ကျွဲ-နွား-ဝက် တို့ကို မွေးမြူကြသည်။

လေ့ ချင်းမတူကြသော ချီအန်နှင့် တရုတ်တို့သည် စားကျက် အတွက် ရန်စောင်ကြသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားကြသည်။ ထိုအခါ လူဦးရေများပြားသော တရုတ်တို့က ချီအန်တို့ကို အမြဲတိုက်ခိုက် စာ ဖမ်းမိသော ချီအန်တို့ကို သတ်ဖြတ်၍ ယင်ပူဇော်ကြသည်။

တရုတ်တို့ ရန်ကြောက်၍ ချီအန်တို့သည် စာန်စု ဒေသ၏ အနောက်ဖက်သို့ တိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

တိဗက် အရှေ့မြောက်ရှိ မြစ်ဝါ၏ မြစ်ဖျားခံရာ အရပ်နှင့် “ကိုကိုနော်” တွင်ပြောင်းရွှေ့နေရသည်။

ချီအန်တို့သည် နေရာဒေသကို လိုက်၍ အသက် မွေးဝမ်း ကျောင်း အလုပ်အကိုင် ပြောင်းလုပ်ကြရသည်။ သိုးထိန်း-ဆိတ် ထိန်းဘဝမှသည် နွားထိန်းမြင်းထိန်းဘဝသို့ ပြောင်းလာရသည်။

ခရစ်မပေါ်မီ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀ခန့်သို့ ရောက်သော် ဆင်း နယ် (Tsin) ကို အုပ်ချုပ်သည့် ချင်မင်းဆက် လက်ထက်တွင် တရုတ်များက ချီအန်တို့ကိုလိုက်လံတိုက်ခိုက်ကြပြန်၏။ ထိုအခါ တောင်ဖက်ရှိ တောတန်းများဆီသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် လာခဲ့ရ သည်။

မူလ ချီအန်လူမျိုးစုသည် အအေးပိုင်းမှသည် အပူပိုင်းသို့ တစ ထက် တစ ဆင်းလာခဲ့ရ၏။ နောက်ဆုံး ယူနန်နယ်၏ သံလွင်နှင့် မဲခေါင်မြစ်ဝှမ်းဒေသသို့ ရောက်လာသည်။

ချီအန် လူမျိုး တို့သည် မင်း(သို့မဟုတ်) မန် (Mang) လူမျိုး အဖြစ်သို့ အမည်ပြောင်းလွှဲလိုက်သည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၈၆၃-ခုနှစ်တွင် ဖန်ချိုအမည်ရှိသူက “မန်ရှူ” ခေါ် “တရုတ်ဘာသာရေးကျမ်း” တစ်စောင်ကို ရေးသားခဲ့ရာတွင် မြန်မာလူမျိုးများဖြစ်လာမည့် မင်းလူမျိုးတို့ အကြောင်းကိုထည့် သွင်းရေးသားဖော်ပြခဲ့သည်။

မင်းလူမျိုးတို့သည် မြောက်ဘက်နမိုင်းခါ အရှေ့ မဲခေါင်၊ တောင်သိန္နီအတွင်းရှိ “ယုန်ချန်” ပတ်ဝန်းကျင်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြ သည်။

ထိုလူမျိုးသည်မိမိတို့အရှင် ဘခင်ကို မင်း(သို့မဟုတ်)မင်းစော ဟုခေါ်သဖြင့်ကျမ်းပြုဆရာဖန်ချိုက ၎င်းတို့ကို မင်း (သို့မဟုတ်) မင်းစောလူမျိုးဟုခေါ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တရုတ်တို့၏ဖိနှိပ်မှုဒဏ်မှ လွတ်ကင်းစေရန် ပြောင်းရွှေ့လာ ကြသော မင်းလူမျိုးစုအား နန်ကျောင်တရုတ်တို့က အနိုင်ကျင့် လာပြန်သည်။

သံလွင်နှင့်မဲခေါင်ကြားသို့ရောက်ရှိနေသော မင်းလူမျိုးစုကို ခရစ်သက္ကရာဇ် ၇၁၃-ခုနှစ်တွင် “ရှဲန်လောဖီ” မင်းက တိုက်ခိုက် အုပ်ချုပ်ခံရပြန်သည်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၇၉၄-ခုနှစ်တွင် ရှဲန်လောဖီမင်း၏မြေး “ယီဖို ယုန်” က မင်းလူမျိုးတို့ကို နှိပ်ကွပ်ပြန်၏။

နန်ကျောင်ဘုရင်တို့သည် မင်းလူမျိုးစုအား စစ်ထုသို့ ဆွဲသွင်း ကာ တပ်ဦးတပ်ဖွဲ့များမှချီတက်တိုက်ခိုက်စေ၏။ နန်ကျောင်တို့က ချွန်တုမှ ဟန္တိုင်အထိ စစ်မျက်နှာဖြန့်ကာ တိုက်ခိုက်ရာတွင်

မင်းလူမျိုးတို့သည် | စစ်တံခွန်ကိုကိုင်ဆောင်ကာ ရဲစွမ်းသတ္တိပြခဲ့ကြသည်။

၈၇၄-ခုနှစ်တွင် နန်ကျောင်၊ တိဗက်နှင့် တရုတ်တို့၏စစ်ပွဲမှာ အလွန်ပြင်းထန်၏။ နန်ကျောင်စစ်မှူးတို့၏ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ်မှုမှာလည်း ရက်စက်တင်းမာပြင်းထန်လွန်းလှသည်။ တိုက်ပွဲ ဝင်ရန် တုံ့နှေးနေလျှင် သတ်ဖြတ်ခြင်းခံကြရသည်။

စင်စစ် မင်းလူမျိုး စုသည် မည်သူတို့၏ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုကိုမှ မခံချင်၊ လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေလိုသူများသာ ဖြစ်သည်။ ကိုယ်နယ်မြေနှင့် ကိုယ်အုပ်ချုပ်ရေး ဖြင့်သာ နေလိုကြသူများ ဖြစ်သည်။

သို့ဖြင့် နန်ကျောင်တို့ကျပ်တည်းပြင်းထန်စွာအုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် ရက်စက်မှုတို့မှ လွတ်မြောက်ရန် နန်ကျောင်စစ်တပ်တွင် စစ်မှုထမ်းစဉ် ပျူတို့၏မြို့တော်ဒေသများကို စီးနင်း တိုက်ခိုက်စဉ်က တွေ့ရှိခဲ့သည်များကို သဘောကျ၍ ရေကြည်ရာ မြတ်နုရာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

တနေ့ မြန်မာ့နယ် မြဲတွင် နန်ကျောင်စစ်သည်တို့ ရန်ကြောင့် ပျူနှင့်မွန်လူမျိုးများ ကသောင်းကနင်းဖြစ်နေခိုက် မင်းလူမျိုးတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံနယ်မြေသို့ အလုံအရင်း ဝင်ရောက်လာကြသည်။

မင်း(မြန်မာ)တို့ စတင် ဝင်ရောက် လာကြချိန်က မြန်မာနိုင်ငံဒေသတဝှန်းလုံးတွင် လူမျိုးစုများ အနှံ့အပြား အုပ်စုလိုက် နေထိုင်ကြပြီးဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း ရော့ဖတ်မြစ် အရှေ့ဖက် ကမ်းရှိ
“တကောင်း”တွင် သက်နှင့်ကဒူးအုပ်စုတို့ ရှိ၏။

မြောက်ဘက်ရှိ ဝေသာလီပြည်၌ ရှေးရခိုင်အုပ်စုရှိသည်။

တောင်ဘက်ပင်လယ်ကမ်းခြေသထုံပြည်တွင် မွန်အုပ်စုရှိသည်။

ယခုပြည်မြို့၏ အရှေ့ဖက် မှော်ဇာရွာ တည်ရှိရာ အရပ်ရှိ
သဇရခေတ္တရာပြည်တွင် ပျူအုပ်စုများနေထိုင်လျက် ရှိကြသည်။

၈၃၂-ခုနှစ်တွင် နန်ကျောင်မင်းသည် ပျူတို့၏ မြို့တော်
သဇရခေတ္တရာကို တိုက်ခိုက်သည်။ ပျူလူမျိုးများစွာ ကိုလည်း
စစ်သုံးပန်းအဖြစ် ခေါ်ဆောင်သွား၏။ ကျန်ရစ်ခဲ့သော ပျူတို့
မူလည်း အုပ်စုကွဲကာ အချို့က စမုန်မြစ်ဝှမ်းရှိ မွန်တို့နှင့် ရော
စပ်သွား၏။ အချို့က ရခိုင်ပြည်ဖက်သို့ ထွက်ပြေးကြသည်။

၈၃၅-ခုနှစ်တွင် နန်ကျောင်မင်းသည် မွန်တို့၏ မြို့တော်
သထုံပြည်ကို တိုက်ခိုက်ကြပြန်သည်။ သို့သော် နန်ကျောင် စစ်
သည်တို့ ပြန်သွားကြသောအခါ မွန်တို့သည် သထုံပြည်တွင်
ပြန်လည်စုရုံးနေထိုင်ကြသည်။ မွန်သည် ပျူတို့လောက် အဖြစ်
ဆိုးနှင့် မကြုံရချေ။

ရှေးဦးမြန်မာ (မင်း) လူမျိုးစုသည် ခရစ်နှစ် ၈၀၀-ခန့်တွင်
နန်ကျောင်မင်း၏ဩဇာခံ သံလွင်နှင့် မဲခေါင် ဒေသဟောင်းကို
စွန့်ကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ အောင်လံလွှင့်၍ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြ
သည်။ သံလွင်မြစ်ကြောင်းအတိုင်း ဆင်းလာ ခဲ့ကြပြီးနောက်
ရှမ်းတောင်တန်း ကြီးများကို ဖြတ်ကျော်ကာ တတောင်ဆင်း

တတောင်တက် ခရီးနှင့်လာခဲ့ရသည်။ နောက်ဆုံးကျောက်ဆည်
မြို့၏ အရှေ့တောင်ဖက်ရှိ “နတ်ထိပ်တောင်ကြား” သို့ ရောက်ရှိခဲ့
ကြသည်။

နတ်ထိပ်တောင်ကြားတွင် မြင်းများကို ခေတ္တရပ်တန့်ကာ
အောက်သို့ မျှော်ကြည့်လိုက်သောအခါ အနောက်ဖက်တစ်ဝှမ်း
စိမ်းလန်းစိုပြေနေသောရှုခင်းကိုမြင်ရသည်။ ၎င်းတွင် ပန်းလောင်
မြစ်၊ စမုန်မြစ်၊ ဇေလျိုမြစ်တို့ စီးဆင်းလျက် ရှိကြသည်။ ထိုမြစ်
များမှ ရေသွယ်ထားသောမြောင်းငယ်များမှာလည်း နေရာအနှံ့
အပြားတွင် စီးဖြာလျက်ရှိသည်။

ထိုနေရာသည် စိမ်းလန်းစိုပြေ၍ မြေဩဇာထက်သန်ကောင်
မွန်သည်။ ရှေးဦးမြန်မာတို့သည်နတ်ထိပ်တောင်ကြားလမ်းမှသည်
ယင်းမြေပြင်သို့ ဆင်းလာခဲ့ကြသည်။

ထိုဒေသတွင် ဒေသခံလူ များများစားစားမရှိ။ ဒေသခံပျူ၊
မွန်နှင့် သက်လူမျိုးအုပ်စုတို့မှာ နန်ကျောင်တို့ ကျူးကျော်တိုက်
ခိုက်မှုဒဏ်ကြောင့် အအုပ်အစည်းပျက်နေကြသည်။

ဝင်ရောက်လာကြသော မြန်မာတို့မှာ လူအင် ခားလည်း
ပါလာ၏။ ဆင်မြင်း အလုံး အရင်းလည်း ပါလာ၏။ သို့ဖြင့်
ကျောက်ဆည်ဒေသသည် မြန်မာတို့ ဦးဆောင်မှုဖြင့် အထူး တိုး
တက်လာသည်။

မြန်မာတို့ အခြေစိုက်မိကြသောအခါ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်
သွားကြသော ပျူ၊ မွန်နှင့်သက်တို့လည်း လာရောက်ပေါင်းစည်း

ကြသည်။ ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်းမလုပ်၊ သမာသမတ်ရှိသော မြန်မာ တို့၏ အုပ်ချုပ်မှုကြောင့် လူမျိုးချင်းသွေးမကွဲတော့ဘဲ နောက် ဆုံး “မြင်သားကဆယ် တစ်ခရိုင်” သို့မဟုတ် “လယ်တွင်းဆယ် တစ်ခရိုင်” ထိ ရှားစွာပေပါလာခဲ့သည်။

လယ်တွင်း ၁၁ ခရိုင်

၁။ ပင်လယ်
နတ်ထိပ် တောင်ကြားလမ်းနှင့် အနီးဆုံး ဖြစ်သည်။
၁၁-ခရိုင်တွင် တောင်ဘက်အကျဆုံးဖြစ်သည်။

၂။ ပြည်မနား(ပျဉ်းမနား)
ပန်းလောင်မြစ်၏ အနောက်ဖက်ကမ်းပေါ်တွင် ရှိ၍
ကုမဲ၏ မြောက်ဖက်တွင် ကပ်လျက်ရှိသည်။

၃။ မြစ်သား
ပန်းလောင်မြစ်၏ အရှေ့ဖက်ကမ်းပေါ်တွင် တည်
ရှိ၏။ ဆည်ရေသောက်လယ် တိုးပွားများပြားလာ
သောအရပ်ဖြစ်သည်။

၄။ ရေငုန်(ရွာမုန်ကြီး)
ပန်းလောင် မြစ်၏ အနောက်ဖက် ကမ်းပေါ်တွင်
တည်ရှိသည်။ ပန်းလောင်မြစ်နှင့် စမုန်မြစ်တို့ကို ခွဲ၍
ရေလွှတ်ကို ထိန်းနိုင်သောအရပ်ဖြစ်သည်။

၅။ မြင်းခုန်တိုင်
ပန်းလောင် မြစ်၏ အရှေ့ဖက်တွင် တည်ရှိသည်။
ရှမ်းတောင်ခြေရောက်အောင် ထိန်းသိမ်း နိုင်သော
နေရာဖြစ်သည်။

၆။ ပနန်း
ကျောက်ဆည်၏အနောက်၊ ပန်းလောင်မြစ်၏အရှေ့
ဖက်ကမ်းတွင် ရှိသည်။

၇။ တမုတ်
ပန်းလောင်မြစ်နှင့် ဇော်ဂျီမြစ်တို့ဆုံရာတွင် ရှိမည်ဟု
ခန့်မှန်းရသည်။

၈။ သင်တောင်
ကျောက်ဆည်၏ မြောက်ဘက်၊ ဇော်ဂျီ မြစ်၏
အနောက်ဘက်၊ စွယ်ရယ်ကန်ဖက်တွင် ဖြစ်သည်။

၉။ မက္ခရာ
ဇော်ဂျီမြစ်နှင့် မြစ်ငယ်ဆုံရာဒေသတွင် ရှိသည်။

၁၀။ တပြက်သာ
မက္ခရာမြစ်၏အနောက်၊ ဆည်ရွာနှင့်အိုးထိန်းတောင်
ဝန်းကျင်တွင်ရှိသည်။

၁၁။ ခံမျူ (ခံလှူ)
မွန်တို့ရွာဖြစ်မည် ထင်ရသည်။ ပန်းလောင်နှင့် မြစ်
ငယ်မြစ်တို့ ဆုံရာတွင် ရှိသည်။

ထိုသို့ ကျောက်ဆည်ဒေသတွင် ၁၁-ခရိုင် တည်ထောင်ပြီး
နေကြရာမှ လူဦးရေ တစထက်တစ များပြားတိုးတက်လာသည်။
သို့ဖြစ်၍ မြန်မာတို့ နယ်သစ်ကို ရှာဖွေပြန်သည်။

မြန်မာတို့သည် ကျောက်ဆည်လယ်တွင်းခရိုင်၏ အနောက်
ဘက်နယ်နိမိတ်ကိုဖြတ်ကာ ခြောက်သွေ့ပူပြင်းသည့် ပုဂံဘက်သို့
ပြောင်းရွှေ့လာကြသည်။ ဧရာဝတီမြစ်ကို ဖြတ်ကျော်ရသည်။
ထိုအခါ လယ်တွင်းခရိုင် ကဲ့သို့ပင် မုန်းမြစ်၊ မန်းမြစ်၊ စလင်း
ချောင်းတို့ဖြင့် လယ်ယာမြေကောင်း ဖြစ်ထွန်းလှသည့် မင်းဘူး
နယ်ဒေသကို သွားတွေ့သည်။ မင်းဘူးနယ်တွင် မြန်မာတို့ အခြေ
ချကြပြန်၏။ ထိုဒေသရှိ ကရင်၊ ပလောင်တို့နှင့်ရောစပ် သွေးနှိုး
ခဲ့သည်။

အချို့ မြန်မာတို့သည် တောင်တွင်းနယ်သို့ ခရီးဖြန်သည်။
ဧရာဝတီ မြစ်ကြောင်းစာလျှောက်ကို စုံန့်ဆင်းကာ မိကျောင်းရဲ
အောက်ဘက်သို့လည်း ရောက်သွားကြသည်။ အနောက်ဘက်သို့
ဖြန့်လာရာ၌ ဆိတ်ဖြူသို့ရောက်သောအခါ ပေါက်နှင့် ထီးလင်း
တို့သို့ ခရီးဆက်သည်။ အနောက် မြောက်ဘက်တွင် မုရွာသို့
တိုင်အောင် ဆန်တက်သည်။

မူးမြစ်စာလျှောက်တွင် ဝက်လက်၊ ဟန်လင်း၊ မုဆိုးဘို၊ ဒိပဲ
ယင်းနှင့်မြေစူးတိုင်အောင် ရွှေ့ပြောင်းသည်။ အချို့က မင်းဘူး၊
နယ်မှ အနီးတောင်ကြားလမ်းကိုဖြတ်ကာ ရခိုင်သို့ပင် ရောက်ရှိ
သွားကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသို့ မဇ္ဈိမဒေသမှ သာကီဝင်မင်း အဘိရာဇာ
ကုန်း လမ်းခရီးဖြင့် လာရောက်စအခါက ရှေးဦးမြန်မာများ
နှိုင်းပြီးဖြစ်သည်။

၎င်းတို့သည် အထက်မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယခု လူနေများသော
အရပ်ဒေသများတလျှောက်တွင် ရွာလေးများ တည်ထောင်၍
ရွာတရွာတွင် အကြီးအကဲတယောက် အုပ်စိုးလျက် နေထိုင်
သည်။ အစာအာဟာရတို့က တောတိရစ္ဆာန်များကို ပစ်ခတ်၍
စားကြသည်။ ကိုးကွယ်သောဘာသာမှာမူ လူရိုင်းများကဲ့သို့
နတ်ကို ကိုးကွယ်ကြသည်။

အဘိရာဇာမှစ၍ သာကီဝင်မင်းတို့ အုပ်စိုးခြင်းကိုခံရသော
အခါကျမှ လူမျိုးအားလုံး တပေါင်းတစည်းတည်း ဖြစ်လာပြီး
တစတစ ယဉ်ကျေးလာကြသည်။

နိုင်ငံရင်းသား မွန်ဂို(လ်)နွယ် လူမျိုးတို့၌ စာပေရေးမှတ်
သောအတတ် အလေ့ မရှိ။ ၎င်းတို့အပေါ် အုပ်စိုးသော အိန္ဒိယ
တိုင်းသား သာကီဝင်မင်းတို့သာ စာပေရေးမှတ်လေ့ ရှိသဖြင့်
တရုတ်ပြည်မှ အကြောင်း၊ မွန်ဂို (လ်) လူမျိုးတို့ ရှေးဖြစ်
အကြောင်းများ တိမ်မြုပ်မှေးမှိန်လျက်၊ အိန္ဒိယ မဇ္ဈိမဒေသ
ရှေးဖြစ် အကြောင်းများသာ ထင်ရှား ကျန်ရစ်ပြီး၊ ၎င်း
အကြောင်းအရာများကိုသာ မြန်မာတို့ ဆက်စပ်ပြောဆို မှတ်
သားခဲ့ကြသည်။

မွန်တို့ဒေသဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းတွင်လည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် နိုင်ငံရင်းသား လူမျိုးများ အပေါ်တွင် အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ ပင်လယ်ခရီးဖြင့်လာသော မင်းများအုပ်စိုးကြ၏။

ဥဿာပဲကူးဟူရာ၌ ဥဿာမှာ အိန္ဒိယကျွန်းဆွယ် အရှေ့ဘက် ပင်လယ်ကမ်းရှိ သြရိသနယ်၏အမည်မှ ရှေ့လျှောက်ဟန် ရှိသည်။

ထိုအချိန်က ယခု မြစ်ဝကျွန်းပေါ် အရပ်ဒေသတို့တွင် ပင်လယ်ရေပြင်များ ဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိနေသေးသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ဟိန္ဒူလူမျိုးများ အရောက်အပေါက်များကြွသည်နှင့် ရံဖန်ရံခါဆိုသလို ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဟိန္ဒူဘာသာတို့ အတိုက်အခံ ဖြစ်ကြရသည်။ ရံဖန်ရံခါ ဟိန္ဒူကုသားတို့တိုက်ခိုက်လာ၍ မွန်များက ခုခံတိုက်ခိုက် တွန်းလှန်ခဲ့ရသည်။

ကံရာဇာကြီး၏ သားတော် မုဒုစိတ္တသည် ရောဝတီမြစ် အနောက်ဘက် လယ်ကိုင်း၊ စကုစသော သုနာပရန္တတိုင်း၌ မင်းပြုသည်။ ထိုမင်း၏အဆက် သမ္ဘူလမည်သော ပျူမင်းကို ဓညဝတီက နှောက်ယှက်သိမ်းယူ၍ မိဖုရားနန်းခန်း သရေခတ္တရာတည်ရာအရပ်တွင် နေလာသည်။ ထိုမိဖုရားသည် သကျသင်္ကဏ်ဝင်မျိုးဖြစ်သဖြင့် ထိုနေရာကို သကျအင်းဟု တွင်ကြောင်း ဦးဘသန်း မွန်မာရာဇဝင်တွင် ဖော်ပြထား၏။ ဦးကုသား ရာဇဝင်ကြီး၌ သိကြားအင်းဟု ပါရှိသည်။

လူမျိုးရေးနှင့်အတူ ဘာသာရေးရေးစီးကြောင်းကို တင်ပြလိုသည်။

ဘာသာရေး ရေစီးကြောင်း

ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မမူခင်က သာကီဝင်အဘိရာဇာမင်းသည် မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း ဦးရောက်ရှိလာ၍ ဧဝံတိမြစ်ညာ၌ တကောင်းမြို့ကို တည်ထောင်ခဲ့သည်။

အဘိရာဇာမင်းကြီး နတ်ရွာစံကံတော်ကုန်သော် သားတော်ကံရာဇာငယ်က ထီးနန်းဆက်ခံအုပ်စိုးသည်။ သားတော်ကံရာဇာကြီးက ချင်းတိုင်းမြစ်ညာဆုတက်ပြီး 'ကလေးတောင်ညို' အရပ်၌ ၆ လမျှ ဗိုလ်ဝင်ခံစံနေသည်။

သည်အချက်ကိုကြည့်၍ မြန်မာပြည်သည် ဘာသာရေးအားဖြင့် အိန္ဒိယပြည်မှ ရှေ့ဦးစွာ မြစ်ဖျားခံခဲ့သည်ဟု ဆိုရမည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသည်နို့အိယမြောက်ပိုင်း နိပေါပြည်မှ တိဗက်၊ တရုတ်၊ ကိရိယား၊ ဗီယက်နမ်၊ ဂျပန်အရှေ့ဘက်ဆီသို့ အဆင့်ဆင့်ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုဗုဒ္ဓဘာသာကို မြောက်ပိုင်း မဟာယာနဂိုဏ်းဟု ခေါ်၏။

အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ ဘာသာရေးရေစီးကြောင်းမှာ သီဟိုဠ်၊ မြန်မာပြည်၊ ယိုးဒယား စသော အရှေ့တောင်ပိုင်းဆီသို့ စီးဆင်းလာခဲ့သည်။ ထိုဗုဒ္ဓဘာသာကို တောင်ပိုင်းဟိနယာနဂိုဏ်းဟု ခေါ်၏။

(မဟာယာန ဗုဒ္ဓသာသနာ ဆိုသည်မှာ မဟာ-ကြီးသော၊ ယာန-ယာဉ်၊ ကြီးမားသော ယာဉ်(ဝါ) တကိုယ်ကောင်း မဆန်

သော၊ ကြီးမားသောအယူဝါဒ သို့မဟုတ် မြင့်မြတ်သောအယူ
 ဝါဒရှိသော ဗုဒ္ဓသာသနာဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့ ပေး
 ထားသောအမည် ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်
 မူပြီးသည့်နောက် ဒုတိယ သံဂါယနာတင်သောအခါ ဝိနည်း
 တော်ကို အကြောင်းပြု၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသည်။
 နှစ်ပေါင်းလေးငါးရာ ကြာပြန်သောအခါ ဝိနည်းတော်၌သာ
 မကဘဲ အဘိဓမ္မာ အ အဆပါ ကွဲသွားကြ၏။

ထာဝရဘုရားရှိ၏။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် ရယူရာရကြောင်း ကျင့်
 သောအခါ မိမိတဦးတည်းအတွက် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းကို
 မကြိုးစားရ။ မိမိသာမက အနန္တ သတ္တပါတို့ပါ အတူ တကွ
 ကျွတ်တမ်းဝင်စေနိုင်ရန် လူတိုင်းဘုရားဆုကို ပန်ရမည် ဟူသော
 အဓိကရည်ရွယ်ချက်ရှိသည့် ဗုဒ္ဓသာသနာဖြစ်သည်။

* (“ဟိနယာနဗုဒ္ဓသာသနာ” ဆိုသည်မှာ-ဟိန-သေးသိမ်သော၊
 ယာန-ယာဉ်(ဝါ) သေးသိမ်သော အယူဝါဒရှိသည့် ဟိနယာန
 ဗုဒ္ဓသာသနာဟု မဟာယာနဂိုဏ်းက အမည်ပေးထားခြင်း ဖြစ်
 သည်။)

* (၎င်းတို့ကို အများကျွတ်တမ်း ဝင်နိုင်ရေးအတွက် စေတနာ
 မကျယ်ပြန့်နိုင်ဘဲလျက်၊ မိမိတဦးတည်းအတွက် ကျွတ်တမ်းဝင်
 နိုင်ရန် အားထုတ်သူများဟု နှိမ့်ချဆိုသည်။)

* “ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာ” ဆိုသည်မှာ- ယခုမြန်မာတို့ ကျင့်
 ကြံလိုက်နာနေကြသော ဗုဒ္ဓသာသနာ ဖြစ်သည်။ ဘုရားဆုကို

ပန်လိုပါက မိမိ၏သဘောအရပန်နိုင်သည်။ ဘာဝကဆိုကိုလည်း
 ပန်လိုက ပန်နိုင်သည်။ မိမိတဦးတည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်
 ကြောင်း ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်ရန် ကျင့်ကြံ ကြိုးစားနိုင်သည်။ မည်
 သည့်နည်းနှင့် ဖြစ်စေ ကြိုက်နှစ်သက်သလို ကျင့်ကြံကြိုးစား
 အားထုက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အဓိကအချက်မှာ တမဂ်တဖိုလ် ရရှိရေး
 ကိုသာဖြစ်သည်။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာအတတ်
ကို လုံးဝဆက်စပ်၍မရ၊ ဆက်စပ်ခြင်းလည်းမရှိချေ။

* “တန္တရဗုဒ္ဓသာသနာ” ဆိုသည်မှာ- ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာ အတတ်နှင့်
စပ်ယှက်လျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်သည်။ တန္တရ- ဟူသော
 စကားမှာ ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာနှင့် လောကီယဝိဇ္ဇာ အတတ်မျိုး တို့ကို
 ခေါ်ဝေါ်သော စကားဖြစ်သည်။ ထွက်ရပ်ပေါက် ပြီးမှသာ
အရိမေတ္တယျမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးကြရမည်-စသော တွေးခေါ်
မှုမျိုးကိုပါ သွတ်သွင်း ဘာ သာသနာကို သာသနာ သက်သက်
မဟုတ်ဘဲလျက် ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာနှင့် ရောထွေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။
 နတ်၊ နဂါး စသည်တို့ကို ကိုးကွယ်သည်လည်းရှိ၏။ အင်းအိုင်
 စသော ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာ အတတ်ကို အသုံးပြု၏။ တန်ခိုးသိခွင့်နှင့် ဘေ
 သာရေးကို တသားတည်း၊ တပြားတည်းဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ထား
 ကြသည်။

* (တန္တရဗုဒ္ဓသာသနာ၏ အယူဝါဒထဲ၌ ကိလေသာ ခေါင်း
 ပါးမှသာ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်မည်။ ကိလေသာ၏အာသာ ရမ္မက်
 ကို ခေါင်းပါးသွားစေရန် အစွမ်းကုန် အိသွား ဝသွားအောင် ခံ

စားခွင့်ပေးလိုက်ပါက အာသာပြေရုံသာမက နောက်မခံစားချင်
အစစ် ကိလေသာများကို ပြီးငွေ့ပြီး ခေါင်းပါးသွားမည် ဟူ၍
ယူဆကြသည်။)

ထိုသို့ (မူ) အားဖြင့်ဆိုပေ လျှင် ကိလေသာ ခေါင်းပါးသွား
စေရန် ကံ ဂေဏ်ကို ခံစားရမည်သာဖြစ်၏။ ခံစားလိုက်မှသာ
စိတ်နည်းသွားနိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် ကိလေသာကာမစိတ် နည်း
ပါးကြောင်း အားထုတ်နေသော ဘုန်းကြီးအား မြန်မြန်နိဗ္ဗာန်
ရောက်စေလိုသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့က
ပါရမီကို ကူညီဖြည့်ပေးသည့်အနေဖြင့် မိမိတို့၏ သမိ ပျိုများကို
ပန်းဦးစေလှူခွင့် ကျောင်းသို့ ပို့ ပေးကြသော အယူဝါဒမျိုး
ထိလည်းရှိ၏။ ဤဝါဒမျိုးကား ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာအရ မှား
သောအယူဝါဒဟုမူချဆိုအပ်၏။

သည်နေရာတွင် အလျဉ်းသင့်၍ ပူရိသလိင် ချပ်တု ကိုးကွယ်
ရေးအယူဝါဒ (Phallic Worship) အကြောင်းကို သဘော
ပေါက်ရုံမျှ တင်ပြလိုသည်။

ဘာသာရေးနှင့်လိင်ပြဿနာ

ဘာသာရေးတိုင်းတွင် လိင် ပြဿနာများကို အနည်းနှင့်
အများ ထည့်သွင်းထားကြ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာမှာပင် “ကာ
မေသုမိစ္ဆာ” တံကို ထိန်းဘို့ အလေးအနက် ညွှန်ပြထားသည်

မဟုတ်လော။ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်အပင် ကာမတဏှာ အင်းဝေးရာဟု
အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုကြသေးသည်မဟုတ်လော။

လျှို့ဝှက်နက်နဲသောအရာများ၊ အရေးပါအရာထက်သော
အရာများ အားလုံးတို့သည် ဘာသာရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော
ပြဿနာများဖြစ်ခဲ့သည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မြက်ခင်းများတွင် တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး
လုပ်ငန်းများကို လူများ စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သောအချိန်က သီးနှံ
အထွက်နည်းခြင်း၊ ကြက်ငှက်တိရစ္ဆာန်များ အပွားနည်းခြင်း၊
မိန်းမများ သားမွေးနည်းခြင်းတို့သည်အဓိကအကျဆုံးနှင့်အရေး
အကြီးဆုံး ရင်ဆိုင်ရသော ပြဿနာဖြစ်သည်။

သီးနှံများ အခါခပ်သိမ်း ထွက်နှုန်းမကောင်းခဲ့၊ ထို့အတူ
မေထုန် မှီဝဲတိုင်းလည်း ကိုယ်ငန်ဆောင်ခြင်း မရှိတတ်ချေ။

ထိုအခါ လူများ၏ လိုအင်ဆန္ဒများ ပြည့်ဝစေရန်အတွက်
ဘာသာရေးနှင့် ဝိဇ္ဇာအတတ်များ၊ မှော်အတတ်များကို အား
ကိုးအားထားပြုလာခဲ့ကြသည်။

ရှေးက မိဘများသည် သားသမီး မွေးဖွားရေးကို ပြင်းပြစွာ
လိုလားကြသည်။ ထိုပြင်းပြသော ဆန္ဒပြည့်ဝရေးအတွက် ဘာ
သာရေးအမည်ခံ ပွဲလမ်းသဘင်များ၊ မှော်အတတ်ဆိုင်ရာပွဲလမ်း
သဘင်များ အမြဲကျင်းပလေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

ရှေးခေတ် အီဂျစ်ပြည်တွင် ဘာသာရေး၌ လိင်နှင့်ပတ်သက်
သော အစိတ်အပိုင်းအနေဖြင့် ပူရိသလိင်ရုပ်တုကိုးကွယ်ရေး အ

ယူဝါဒသည် ပထမဦးဆုံး ကိုးကွယ်သည့်အယူဝါဒမဟုတ်၊ ပထမဦးဆုံးကိုးကွယ်ခဲ့သည့်ကား ဣတ္ထိယောန(Female Geitalia) ရုပ်တုကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။

ထိုရုပ်တုပုံပန်းသဏ္ဍာန်သည် ကြောစေ့နှင့်ခပ်ဆင်ဆင်တူသည် ဖြစ်၍ ကြောစေ့တွင် မှော်အတတ်များ ကိန်းအောင်းသည်ဆိုပြီး ၎င်းကြောစေ့ကိုပင် ငွေကြေးအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ကြသေးသည်။

ထိုအဆင့် ကွယ်ပျောက်သွားခဲ့ပြီးနောက် အီဂျစ်ပြည်တွင် ပူရိသလိင် ရုပ်တုကိုးကွယ်ရေး အယူဝါဒ လွှမ်းမိုးခဲ့ပြန်သည်။ သည်အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဘရစ်ဇေ့လီယံ ရေးသားသော “ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လိင်ပြဿနာ” (Sex in Civilization) စာအုပ်တွင် ဤသို့ ဖော်ပြထား၏။

အယ်လ်ဂျီးရီးယားပြည်ရှိ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်သူ တောင်သူလယ်သမားတို့သည် သူတို့၏ အမျိုးသမီးများက ကာမစိတ် ခေါ် တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများကို ငြင်းကွယ်ခြင်း၊ ချုပ်ချယ်ခြင်း ပြုလျှင် စိတ်ဆိုးတတ်ကြသည်။ အကြောင်းမှာ လိင်ဆိုင်ရာ လူ့ကျင့်ဝတ်ကို စောင့်ထိန်းရန် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၏ သီးထွက်အောင်မြင်ရေးကို အနှောက်အယှက်ပြုသည်။ ပျက်စီးစေသည်ဟု ယူဆသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

အေသင်နယ်သားများ၏ သက်(စ်)မိုဖိုရီးယားခေတ်ကောက် စိုက်ထမ်းစားပွဲများကို ကျင်းပကြသည်။ မြေဩဇာထက်သန်

ကောင်းမွန်ရေး၊ ဝိဇ္ဇာအတတ်ပညာ၏ မူလလက္ခဏာထက် အယူ
သည်းမှုတွင် ပို၍ထိန်းသိမ်းထားသည်။ အမျိုးသမီးများသည်
ပူရိသလိင်ရုပ်တုများကို ကိုင်ဆောင်ကာ ညစ်ညမ်းသောစကား
အသုံးအနှုန်းများကို ရွတ်ဆိုကြသည်။

ရောမလူမျိုးတို့က ဆေတန်နာလီးယား (Saternalia) ခေါ်
ကောက်စိုက်ချိန် ထမင်းစားပွဲများ ကျင်းပ၏။ ထိုအလေ့အထ
ကို ဥရောပတိုက်တောင်ပိုင်း တိုင်းပြည်များတွင် ကာနီဗယ်(လ်) *
(Carnival) ဟူ၍ ထမင်းစားပွဲများ ကျင်းပကြ၏။ ထိုထမင်းစား
ပွဲများတွင်လည်း ပူရိသလိင်ရုပ်တုများကို အသုံးပြုကြသည်။

နေ့လကိုးကွယ်သူများ

လကို ကိုးကွယ်ရေး အယူဝါဒနှင့် နေ့ကို ကိုးကွယ်ရေး အယူ
ဝါဒများ ဖြစ်ပေါ်လာသေးသည်။

လကို ကိုးကွယ်ရေးဘုန်းကြီးများနှင့် နေ့ကို ကိုးကွယ်သည့် ဘုန်း
ကြီးများ အကြီးအကျယ် ပြဿနာဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်။ လပြက္ခဒိန်
နှင့် နေပြက္ခဒိန်တွေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ ပြက္ခဒိန်သည် အခါခပ်
သိမ်း ဘာသာရေးတွင် ကြီးမားသောအခန်းက ပါဝင်ခဲ့သည်။

အင်္ဂလန်ပြည်တွင် ၁၈-ရာစုနှစ်အထိတိုင်အောင်၎င်း၊ ရုရှား
ပြည်တွင် ၁၉၃၇-ခုနှစ် တော်လှန်ရေးကြီး တိုင်အောင်၎င်း
ထိုပြက္ခဒိန်များ အသုံးပြုခဲ့သည်။ ထိုသို့ မတိကျမှန်းသိလျက်နှင့်
အသုံးပြုခဲ့ကြခြင်းမှာ လကို ကိုးကွယ်သည့် ဘုန်းကြီးများက နေ

ရာအနံ့အပြားတွင် လ, ပုကွဗိန်ကိ အသုံးပြုရန် ဆော်သြခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဘခါက အိဂျစ်ပြည်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော
ပြည်တွင်းစစ်၌ သည်ပြဿနာ ချိခဲ့သည်။

“လ”ဆိုသော စကားလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ သဒ္ဒါကျမ်းတွင်
မည်သည့် လိင်၌ သွတ်သွင်းသင့်သည်ဆိုသော အငြင်းအခုံနှင့်
လည်း ဆပ်စပ်နေသည်။

ဂျာမန်တို့သည် ယခုတိုင်အောင် လကို ပုလ္လင်အဖြစ် အသုံး
ပြုနေကြသည်။ ခရစ်ယန်သာသနာတွင် နေကိုးကွယ်မှုနှင့် လ,
ကိုးကွယ်မှုတို့၏ အရိပ်အရောင်များ ထင်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ခရစ်တော်မွေးသောနေ့သည် အီ
ကွေတာအရပ်မှ(နေ) အဝေးဆုံး အရပ်တခုဖြစ်သော ဒက္ခိဏ
ယဉ်စွန်းတန်းသို့ ဆိုက်ရောက်နေချိန်ဖြစ်ပြီးလျှင် ရှင်ပြန်သော
နေ့သည် မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့ အလွန်တွင် ကျရောက်သော လ
ပြည့်နေ့ (Paschal Full Moon) ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

နေကိုးကွယ်သူများ အောင်ပွဲခံနိုင်ခြင်းမှာ နေကိုးကွယ်
သည့် အရပ်ဒေသတိုင်းတွင် သီးနှံ ထွက်နှုန်းသည် လ,ကိုးကွယ်
သည့် အရပ်ဒေသထက် များပြားနေ၍ အောင်မြင်နေခြင်းဟု
ဆိုနိုင်သည်။

သီးနှံထွက်ရေးတွင် နေကသာ၍ စွမ်းဆောင်နိုင်သည် ဆို
သည့်အချက်ကို ဆေတန်နာလီးယားခေT ကောက်စိုက်ချိန်

သည် နေ့အကုန် မိုးအကူးတွင် ပြုလုပ်ခြင်းစာ သက်သေခံနေ
သည်။

ရှေးက လူ့ရိုင်းတို့၏ ဘာသာရေးတွင် ပူရိသလိင်ရုပ်တု ကိုး
ကွယ်ရေးဝါဒ အလွန်လွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ပရိတက်(စ်)တင့် အယူ
ဝါဒများ ထွန်းကားလာသော အခါကျမှ ထိုအယူဝါဒများ
ပျောက်ကွယ်တန်သလောက် ပျောက်ကွယ်သွားကြသည်။

ဖလင်းဒါး(စ်)နှင့်ပြင်သစ်ပြည်တို့တွင် ဂရိ(စ်)အရက်ဘုရား
ကို ပူဇော်ပသရာတွင် ပူရိသလိင်တုကိုကိုင်ဆောင်သည့်အယူဝါဒ
ကို ကိုးကွယ်သည့် သူတော်စင်အမြောက်အမြားရှိခဲ့သည်။

အင်(မ်)ဘရန်အရပ်ရှိ သင်းချိုင်းဂူကို ဟူဂွ°နေဘွ(တ်)များ
ကပျက်ဆီးပစ်သောအခါ သူတော်စင်၏ကိုယ်စား ရုပ်တုဖြစ်သော
ပူရိသလိင်ရုပ်တုတခုကို အပျက်အစီးများကြားမှ ရရှိခဲ့ကြသည်။
ထိုရုပ်တုမှာ ထိုသူတော်စင်အား ကိုးကွယ်သူများက ပသကြ
သော အရက်များကြောင့် နီကျံကျံ အရောင်ပင် ထင်ကျန်နေ
သည်။ သူ့အားကိုးကွယ်သူများသည် ပသသော အရက်ကို ရုပ်
တုပေါ်သို့ လောင်းချခေ့ရှိသည်။ ပြီးနောက် ပြန်လည်စီးဆင်း
လာသော အရက်များကို ပန်းသေ့ထောဂါနှင့် အမြုံထောဂါများ
ကို ကုစားပျောက်ကင်းစေနိုင် သည်ဟု ယုံကြည်ချက်ဖြင့်သောက်
သုံးကြခြင်းဖြစ်သည်။

လမင်းကြီးရဲ့မယား

မခအိုရီပြည်နယ်တွင် “လမင်းကြီးသည် အားလုံးသော မိန်းကလေးများ၏ ထာဝရလင်-သို့မဟုတ် အစစ်အမှန်လင် ဖြစ်သည်။ ယောက်ျားနှင့်မိန်းမတို့၏ ထိမ်းမြားခြင်းသည် ကြီးကျယ်သော အရေးကိစ္စမဟုတ်။ အကြောင်းကား လမင်းကြီးသာလျှင် တကယ် လင်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း” ဟု ယုံကြည်ခဲ့သည်။ အလားတူသည့်အယူအဆမျိုး နိုင်ငံတော်တော်များများတွင် တချိန်စာ ရှိခဲ့ဘူးသည်။

မြင့်မြတ်သော ပြည့်တန်ဆာစနစ် (Sacred Prostitution) သည် ရှေးက အတော်ကျယ်ပြန့်စွာ ခေတ်စားခဲ့ဘူးသည်။ အချို့သော အရပ်ဒေသတို့တွင် သာမန်အမျိုးသမီးများသည် ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းတခုသို့ သွားရောက်၍ ထိုကျောင်းတွင် ရှိသော ဘုန်းကြီးနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရှောင်တခင် ရောက်ရှိလာသည့် သူစိမ်းတဦးနှင့်ဖြစ်စေ ကာမကျူးလွန်ကြ၏။ ထိုခလေ့ထူးစံများ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်းသည် ဘုရားသခင်၏အလိုဘော်အရ မိန်းမများသည် မြေဩဇာ ထက်သန်တောင်းမွန်ရမည်။ (သားသမီးများစွာမွေးရမည်) ဆိုသော အချက်ကိုခိုင်မာစေရန်အတွက်၎င်း၊ မွှော်ပညာအလိုအရ သီးနှံ အထွက် ကောင်းစေရန်အတွက်၎င်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုရမည်။

လိင်ပြုဆာနာပိတ်ပင်ခြင်း

ထိုသို့ မယဉ်ကျေးသော ဆန့်ကျင်ဘက်အတွေးများမှ ဖယ်
ရှား၍ ဘာသာရေးဖြင့် လိင်ပြုဆာနာကို ပိတ်ပင်လာပြန်သည်။

ဆရာဝါသ အိမ်ထောင်မှုကို လုံးဝပစ်ပယ်ရန်အတွက် ဘုန်း
ကြီးများနှင့် ဘိက္ခုနီများက အမိန့်ထုတ်လာသည်။ ဂျူးလူမျိုး
များအနက် အက်ဆီးနစ်(စ်)အုပ်စုသည် လိင်စပ်ယှက်မှု မှန်သမျှ
ကို ညစ်ညမ်းသည်ဟု ယုံကြည်ယူဆသည်။

ရောမအင်ပါယာအတွင်းကမူ အထူးခြူးခြံကျင့်ကြံမှု အယူ
ဝါဒဘက်သို့ တိမ်းညွတ်ခဲ့သည်။

ဂရိ(စ်)နှင့် ရောမလူမျိုး တောင်သူလယ်သမား များတွင်
ပျော်ပါးခြင်းသည် အမြင့်မြတ်ဆုံး ကျင့်ကြံမှုဖြစ်သည်ဆိုသော
အယူအဆ (Epicureanism) သည် ကွယ်ပျောက်လုခမန်းဖြစ်
ပြီး လူ့ကျင့်ဝတ်များကို စောင့်ထိန်းခြင်း၊ တဏှာရမက်ကို နှိမ်
နင်းခြင်းခြံခြင်း၊ ပျော်ပါးမှုများကို ရှောင်ရှားခြင်း စသည့်
အယူဝါဒ (Stoicism) အစားထိုး ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။

ပါးရှားပြည်၌ယုံကြည်ကြသည့် လိင်ပြုဆာနာသည်မကောင်း
ဆိုးဝါးဖြစ်သည်ဆိုသော အယူဝါဒသည် အနောက်သို့ ပျံ့နှံ့ခဲ့
သည်။ ထိုဝါဒနှင့်အတူ လိင်စပ်ယှက်မှုမှန်သမျှ ညစ်ညမ်းသည်
ဟူသောအယူအဆဖြစ်ပေါ်လာသည်။

လူမျိုးတိုင်း၏ ဓမ္မကျမ်းစာအုပ်တိုင်း လိုလိုမှာပင် ကာမပိုင်
တဦးဦးကို ပြစ်မှားခြင်း (Adultery) ကို တားမြစ် ထားသည်။
ကာမပိုင်တဦးဦးအား ပြစ်မှားခြင်းဆိုရာ၌ လင်ရှိမယားကို ပြစ်မှား
ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။

ခရစ်ယန်အသင်းတော်သည် ရေချိုးသည့် အလေ့အထကို
တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ သူ့သို့၏အကြောင်းပြချက်မှာ ကိုယ်ခန္ဓာကြီး
အား ဆွဲဆောင်မှုရှိအောင် ပြုလုပ်သည့် ပြုမူချက်မှန်သမျှသည်
ဒုစရိုက်ဘက်သို့ တိမ်းညွတ်စေသည်ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ညစ်ပတ်ပေ
ရေခြင်းကို ချီးကျူးကြကုန်သည်။ ထိုမှန်မြတ်ခြင်း၏ အနံ့
အသက် သန့်ရှင်းမှုသည် ပို၍ပို၍ စူးစူးဝါးဝါး နံ့စော်လာခဲ့
သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် အဝတ်အစားများ သန့်ရှင်းမှုသည်
ဝိညာဉ်၏ ညစ်ပတ်မှုဖြစ်သည်ဟု စိန့်ပေါလ်ကမိန့်ဆိုခဲ့၏။ ကိုယ်
ခန္ဓာပေါ် ဆက်တွယ်နေကြသော သန်းများကို ဘုရားသခင်၏
ပုလဲလုံးများဟူ၍ပင် ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။ ထိုသန်းများကိုယ်ပေါ်
၌ရှိနေခြင်းသည် မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ မရှိမဖြစ်သော
အထိမ်းအမှတ်ဖြစ်သည်ဆို၏။

ရသေ့ စိန့်ထ်အက်ဘရာဟင်(မ်)သည် ခရစ်ယန်ဘာသာသို့
အယူဝါဒ လွှဲပြောင်းလက်ခံပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၄၀ ဆယ်
တိုင်တိုင် သီတင်းသုံးနေထိုင်ခဲ့သည်။

သူသည် ခရစ်ယန်အယူဝါဒကို ပြောင်းလွှဲ လက်ခံသည့်နေ့မှ
စ၍ သူ၏မျက်နှာကိုသော်၎င်း၊ သူ၏ ခြေများကိုသော်၎င်း ဆေး

ကြောသုတ်သင်ရန်ပင် အကြောက်အစာန် ငြင်းပယ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

“သူ့မျက်နှာတွင် သူ့ဝိညာဉ်၏ သန့်ရှင်း မွန်မြတ်မှုစင် *
^{၆၆}
 ရောင်ပြန်ဟပ်နေသည်” ဟူ၍ပင် ဂုဏ်ပြုဖွဲ့ထားသေးသည်။

စိန့်ထံ အာမန်းသည် သူ့ကိုယ်သူ ကိုယ်လုံးတီး ချွတ်၍ပင်
 မကြည့်ရှုဘူးချေ။

အလွန်ကျော်ကြားသည့် ဆလ်ဗီးယားအမည်ရှိ အမျိုးစင်
 တဦးသည် အထက်ခြောက်ဆယ်ရှိပြီဖြစ်၏။ သူမ၏အခေ အ
 ကျင့်များ ပြင်းထန်မှုကြောင့် ကိုယ်ခန္ဓာ၌ဆရာဂါဝေဒနာများ
 ကို ခံစားနေရသူဖြစ်သည်

သူမသည် ဘာသာရေးအမြေခံမှုကို တိတိကျကျ လိုက်နာ
 သည့် သဘောဖြင့် သူမ၏ လက်ချောင်းကလေးများမှလွဲ၍ သူမ
 ကိုယ်ခန္ဓာ၏ ကျန်မည်သည့် အစိတ်အပိုင်း ကိုမျှ ဆေးကြော
 ခြင်းမပြုဘဲ ခါးခါးသီးသီးငြင်းပယ်ခဲ့သည်။

စိန့် ထိ ယူဖရာ့စစ်(ခိ)သည် ခြေလက်များကို မည်သည့် အ
 ဓါမျှ ဆေးကြောခြင်း မရှိသည့်အပြင် ရေချိုးသည် ဆိုသေခ
 စကားကို ကြားရုံမျှဖြင့် တုန်လှုပ် ချောက်ချားသော သီလရင်
 အပါး(၁၃၀)ရှိသည့် ကျောင်းတကျောင်းသို့ သွားရောက်ပေါင်း
 စည်းကာ သီတင်းသုံး နေထိုင်ခဲ့သည်။

လူလော သရဲထော

တနေ့သောအခါ ရသေ့တပါးသည် သဲကန္တာရ အတွင်း၌ သူ့ရှေ့မှဖြတ်သွားသော ကိုယ်လုံးတီးနှင့် မဲမဲသတ္တဝါတယောက်ကို တွေ့မြင်ခဲ့သည်။ ထိုသတ္တဝါသည် ဖုဲ့အလိမ်းလိမ်း ပေကျံနေ၏။ ထုသိဥတုဒဏ်နှင့် နေလောင်ထားသည့် အရောင်အဆင်းသာရှိသည်။ သူ၏ဖြူယောင်နေသော သံပင်များမှာလည်း လေထဲတွင် ပြန်လွင့်နေ၏။ ထိုရသေ့ ကြီးသည် သူ့မြင်တွေ့ရသော သတ္တဝါကြီးကိုကြည့်ပြီး သရဲချောက်ခံရသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆခဲ့ဘူးသည်။

လှဝင့်ကြေး

တခါက ချောမောလှပသော အိဂျစ်ပြည်၏ စိန့်ထ်မေရီခေင်္ဂါသည် အမျိုးသမီးတဦး ရှိခဲ့သည်။ သူမ၏ ရုပ်အဆင်း ချောမောလှပခြင်းတည်းဟူသော ပြစ်မှုကြောင့် သူမသည် နှစ်ပေါင်းလေးဆယ် ခုနှစ်နှစ်တိုင်တိုင် သူမ၏ ချောမောသော ပြစ်မှုများ အတွက် ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ရသည်။

ဘုန်းကြီးများ ရေမချိုးသဖြင့် အနံ့ဆိုး ထွက်နေ လွန်း၍ တခါတရံ ဆေးကြော သုတ်သင်မှု ပြုလုပ်လျှင် ထိုပြုမှုချက်ကို များစွာရှုတ်ချပြစ်တင်ကြသည်။

ဘုန်းဘော်ကြီး အလစ်(ကစ်) ဇင်းဒါးသည် ရှေးခေတ်ကို ဝမ်းနည်းပူဆွေးစွာ မြော်တွေးလျက် “ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘုရားသခင်

များသည် သူတို့၏မျက်နှာများကိုပင် ဆေးကြောသုတ်သင်ခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြပေ။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့မှာကား ပြည်သူ့ ရေချိုးခန်းများဆီသို့မကြာခဏသွားရောက် ရေချိုးကြသည်”ဟု မိန့်ဆိုခဲ့ဘူးသည်။

ဆုတောင်း၍ ပြစ်လာသောချောင်း

သဲကန္တာရအတွင်းရှိ သူ့ရားရှိခိုးကျောင်း တခုတွင် ယောက်ျားများက ရေမရမှုကြောင့် ကြီးစွာသောဝေဒနာကို ခံစားရသော အဖြစ်အပျက်တခုနှင့်ပတ်သက်၍ ဘုန်းတော်ကြီး လီအိုဗိုးဇီးအပ်(စ်)က ဆုတောင်းလိုက်ရာ အတုအယောင် ချောင်းတချောင်း စီးဆင်းလာသည်။

သို့သော် အချို့သောဘုန်းကြီးများက ရေများ အလျှံပယ် စီးဆင်းလာခြင်းကို တွေ့မြင်ရသောအခါ ချင်ချင် တက်လာ၏။ အရင်က ကျင့်ကြံခဲ့သော ပညတ်ချက်များကို စွန့်ခွာပယ်ရှားပစ်ကြသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးများ ရေချိုးကန်တည်ဆောက်ကြ၍ ချောင်းကြီးမှရေကို အသုံးပြုရန် ပူဆာခဲ့ကြသည်။ နောက်ဆုံး ရေချိုးကန်ကို တည်ဆောက်ခွင့်ရကြသည်။

ဘုန်းကြီးများသည် ပထမ အကြိမ်နှင့် နောက်ဆုံး အကြိမ်အဖြစ် ဆေးကြောသုတ်သင်မှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ဆက်

၍ဏား မလိပ် ရတော့ချေ။ အကြောင်းမှာ ထိုချောင်းမှ ရေ များသည် ဆက်လက်၍ စီးဆင်းခြင်းမပြုတော့ဘဲရုတ်ချည်းခန်း ခြောက်သွားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သည်တွင် ဆူတောင်းပထနာမျှာ ပြုကြ၏။ ဝိုကြွေးမြည်တမ်း ကြ၏။ ဥပုသ် သီတင်းများ စောင့်ထိန်း ကြသည်။ သို့သော် ချောင်းသည် ခန်းခြောက်မြဲ ခန်းခြောက်လျက်သားတည်း။

အချိန်ကာလ တနှစ်ဘာမျှ ကြာညောင်းလာသည်။

နောက်ဆုံး၌ ဘုန်းတော်ကြီးသည် ရေချိုးကန်ကို ဖျက်ဆီး ပစ်လိုက်သည်။ ယင်းသို့ ဖျက်ဆီး ပစ်ရခြင်းသည် ရေချိုးကန်ကို ဘုရားသခင်က မနှစ်မြို့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် လတ်ဆတ်သန့် ရှင်းသောရေများ ဘည် တဟုန်ထိုးပြန်လည်စီးဆင်းလာလေသည် ဟု ဒဗလျူ-အီး-အိပ်ချ် လတ်ကီးရေးသော “ဥရောပတိုက် ကိုယ် ကျင့်တရားသမိုင်း” စ-အုပ် အတွဲ ၂၊ စာမျက်နှာ၁၁၇ တွင်ဖော် ပြထားကြောင်း ဘာထရန် ရပ်ဆယ်(လ်)၏ “အိမ်ထောင်မှုနှင့် လူ့ကျင့်ဝတ်” စ-အုပ်တွင် ကိုးကားထည့်သွင်း ပြထားသည်။

နှမလက်လျှော့နေလေတော့

စိန့်(ထ်)ရဟန်းများတွင် နောက်ဆုံး စိန့်(ထ်)ဖြစ်သော စိန့် (ထ်)ဂျာရမ်းသည် “အိမ်ထောင်ရေးတည်းဟူသော သစ်တောကို ကာမဂုဏ်အာရုံ ရှောင်ရှားရေး တည်းဟူသော ပုဆိန်ဖြင့် ခုတ် ထွင် ရှင်းလင်းပစ်ရမည်” ဟု မိန့်ဆိုခဲ့သည်။

စိန့်(ထ်)နီးလတ်(စ်)သည် အထူးခြီးခြံ ကျင့်ကြံရေး အယူ
ဝါဒကို သက်ဝင် ယုံကြည်လာသည့်အချိန်တွင် သူ့၌ဘားသမီး
နှစ်ယောက်ရရှိပြီးသောအချိန်ဖြစ်၏။ သူ၏မယားအား ခွင့်လွှတ်
ရန် နားချသည်။ ထိုလင်မယား ကွာရှင်းခွင့်ကို ဇနီးဖြစ်သူက
မျက်ရည်ခံထိုး၍ တားမြစ်ရင်း အချိန်ဆွဲခဲ့သည်။ သို့သော် မရ၊
နောက်ဆုံးခွင့်ပြုလိုက်ရသည်။

စိန့်(ထ်)အာမန်းသည် လက်ထပ်သော ည၌ပင် သတို့သမီး
အား သွားရောက် နှုတ်ဆက်ရာ၌ အိမ်သောင်ရေး၏ ဒုစရိုက်မှု
များကို တရားမဟာလေသည်။ နှစ်ဦးစလုံးပင် သဘောပေါက်
ဆန္ဒတူညီစွာဖြင့် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြသည်။ သူတို့သည် ချက်ချင်း
ပင် ကွာရှင်းပစ်လိုက်ကြသည်။

စိန့်(ထ်)အယ်လက်စစ်သည်ဒဏ္ဍာရီဘုရင်အဆိုအရ အလား
တူပင် ရှောင်ရှားထွက်ပြေးခဲ့သည်ဟုဆို၏။ သို့သော် နှစ်ပေါင်း
များစွာကြာသောအခါ ဂျေရုစလင်မြို့မှ သူ၏ ဘခင်နေအိမ်သို့
ပြန်လာခဲ့သည်။

သူ့ဘခင်နေအိမ်၌ သူ့ဇနီးသည်မှာ သူမအပေါ် လင်တော်
မောင်က ပစ်ပြေးခြင်းအတွက် ငိုကြွေးပူဆွေးနေဆဲပင် ရှိသေး
သည်။

သူသည် ဘခင်ကြီးအား အသနားခံသဖြင့် အလှူဒါနပြုလုပ်
သည့်အနေဖြင့် သူ့ဘခင်က သူ့အား နေထိုင်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။
သို့သော် လူအများ၏ ရွံရှာမုန်းတီးခြင်း၊ အသိအမှတ် မပြုခြင်း

ကို ခံခဲ့ရသည်။ သူသည် ပြန်ထောက်သည့် အချိန်မှစ၍ ကွယ်လွန်
အနိစ္စရောက်သည့်အချိန်တိုင်အောင် ထိုအိမ်မှာပင် နေထိုင်သွား
လေသည်။

တထင် တမယာ: စနစ်

ကက်သလစ်ဂိုဏ်း၏ ဆုံးမဩဝါဒများတွင် အခြေခံနှစ်ရပ်
ရှိ၏။ တခုသောအခြေခံမှာ (စိန့်(ထ်) ပေါ (လ်)၏ အယူအဆ
တွင် တွေ့ရသော အထူးခြားခြံ ကျင့်ကြံမှုကို အခြေခံထားခြင်း
ဖြစ်သည်။ နောက်တခုမှာ ဝိညာဉ်တိုင်းသည် ကယ်တင်ခြင်းကို
ခံယူနိုင်သည်ဖြစ်၍ ကမ္ဘာကြီးထဲသို့ တတ်နိုင်သမျှ ဝိညာဉ် အ
ရေအတွက်များကို ပွားများခြင်းသည် ကောင်းမြတ်သည် ဟူ၍
ဖြစ်သည်။) *

ကက်သလစ်ဂိုဏ်းက “အိမ်ထောင်မှုသည် ဘာသာရေးပွဲလမ်း
သဘင်တခု ဖြစ်သည်ဆိုသော အယူဝါဒ၏ လက်တွေ့ ထိရောက်
မှုမှာ အိမ်ထောင်ရေးတွင် ပျက်ပြယ်ကွာရှင်းခြင်း မရှိစေရ ဟူ
သော သဘောထား၌ တည်ရှိနေခဲ့သည်။ ဤအယူဝါဒအလုံးအရ
အိမ်ထောင်ဘက်များသည် ဘာကိုဘဲလုပ်နေသည်ဖြစ်စေ အရေး
မကြီးပေ။ အိမ်ထောင်ဘက် တယောက်ယောက်သည် ရူးသွပ်
နေသည်ဖြစ်စေ၊ ကူးစက်တတ်သော ဆစ်ဖလစ်ဆရာဂါ ကပ်ငြိ
ခံစား နေရသည်ဖြစ်စေ၊ မူးမူးရွူးရွူး သောက်စား နေသော အ
ကျင့်ဆိုးပင်ရှိစေ၊ အခြားသော အပေါင်းအဖော် တယောက်
နှင့် ပြောင်ပြောင်ကြီး ပျော်ပါးနေထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့၏

ဆက်ဆံရေးသည် မြင့်မြတ်လျော်ကန်လျက်ပင် ဆက်လက်တည်
ရှိနေသေးသည်။ အကြောင်း တစုံတရာ အားဖြင့် လင်မယား
ပြတ်စဲကွာရှင်းခွင့်ရရှိစေကာမူနောက်တဖန် ထပ်မံ၍ အိမ်ထောင်
ပြုခြင်းကိုကား ခွင့်မပြုနိုင်ပေ။ ထိုသို့နေရ၍ ဒုက္ခဆင်းရဲအပေါင်း
ကို ခံစားနေရမည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုဆင်းရဲ ဒုက္ခ များသည်
ဘုရားသခင်၏အလိုဘော်အရဖြစ်၍ ကြိတ်မှိတ်သည်းခံနေရမည်”
ဟု ဆိုသည်။

အပျိုလူပျိုတို့၏လိင်ကိစ္စ

ပရိတ်က(စ်)တင်များ၏အမြင်က တမျိုးဘယ့် ဖြစ်၏။

“လူသားတို့သည် စိတ်၏ဆင်းရဲပူဆွေးခြင်းထက်၊ အိမ်ထောင်
ပြုသည်က ပို၍ လျော်ကန်သင့်မြတ်သည်” ဟူသောမူကို ချထား
သည်။ လူသားတိုင်းသည် သီလရင်တပါးနှင့် ချစ်ကြိုက်နေ
သည်။ သူသည် တသက်တာ အိမ်ထောင်မပြုစတမ်း သစ္စာပြု
ထားသော်လည်း သီလရင်အား အိမ်ထောင်ပြုရန် သူ့၌ အခွင့်
အရေးရှိသည်။

သူ၏ခန္ဓာကိုယ်၌ တပ်မက်မောမှု၏ အင်အားများ အပ်နှင်း
ထားခြင်းဖြစ်၍ ထိုကဲ့သို့ အိမ်ထောင်မပြုလျှင် သူ့အဘို့ သေရ
မလောက်ဆိုးဝါးသော ဒုစရိုက်ပြစ်မှု ကျူးလွန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ချိန်
မည်ဟူ၍ တွေးတောခဲ့သည်။

သည်နည်းဖြင့် ကက်သလစ်တို့၏ တသက် အိမ်ထောင်မပြု
စတမ်းနေရေးကို တော်လှန်ခဲ့သည်။

သူတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေများ ၃၇ လင်မယား ကွာရှင်းမှုကိုပင် သည်းခံ ခွင့်ပြုခဲ့ကြသည်။ အပျိုလူပျို သဘောတူ စာမစပ်ယှက်မှုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍မူ ကက်သလစ်ဂိုဏ်းဝင်များ ထက်ပို၍ပင် ခံယူချက် ပြင်းထန်ကြသည်။ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ကြသည်။

သည်မျှဆို၍ ဘာသာရေးနှင့်လိင်ပြဿနာ ခန့်မှန်းနိုင် လောက်ပြီ ထင်ပါသည်။ စင်စစ် လောကီသိဒ္ဓါ၊ ဝိဇ္ဇာကျင့်စဉ် များနှင့် ဗုဒ္ဓသဘာဝအရေးမှာ မတူညီသော်လည်း အယူဝါဒ ရေးရာ၌ ဆက်စပ်နေရကား သိသင့်သိထိုက်အပ်သော အချက် အလက်များကို မိတ်ဆက်ဖော်ပြပေးလိုက်ခြင်း စ်သည်။

ဆက်လက်၍ ထင်ရှားအောင် ဝိပဿနာနှင့် လမ်းခွဲပုံကို အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြပါဦးမည်။

မရောထွေးနှင့်

* (မြန်မာပြည်တွင် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်သည် ဘာသာအယူဝါဒ စာရားတော်နှင့် ဆက်စပ်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။)

ဂိုဏ်းဝင်လိုက်သည်နှင့် ကံဘယ်နှစ်ပါးထိန်းသည်၊ သက် သတ်လွတ် ဘယ်နှစ်လစားသည်။ ပုတီးဘယ်နှစ်ပတ်စိတ်သည်ကို အဓိဇာထား၏။

ဂိုဏ်းဝင်ဖြစ်၍ ထွက်ရပ်ပေါက်နိုင်သည်။ အသက်ရှည်ပြီး ဝိပဿနာစာရား ပွားများနိုင်သည်။ နောက်ဆုံး သည်ဘဒ္ဒကမ္ဘာ မှာပွင့်မည့် အရိမေတ္တေယျဘုရားရှင်အား ပူးမေတ္တပြီး ကျွတ်တမ်း

ဝင်နိုင်သည်ဟု အစွဲသန်ကြ၏။ ဂိုဏ်းမာနတွေ ထားတတ်ကြ၏။
ဝိပဿနာ အားထုတ်သူများစာလည်း အခြားဆရာများထက်
အစွမ်းထက်သည်။ ဝိဇ္ဇာ နတ်သိကြားများထက်ပင် အစွမ်းထက်
၍ ပူဇော်ပသရသည်ဟု မာန်မာနတွေ တက်နေတတ်ကြသည်။

ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းလှချေ၏။

စင်စစ် ဘာသာအယူဝါဒနှင့် ဝိပဿနာသည် တူမယောင်
ယောင်နှင့် ကွဲပြားချေ၏။

သို့သော် ဝိဇ္ဇာပညာ လိုက်စားသူတို့က မိမိတို့အယူဝါဒအရ
လက်ခံထားသော ဘုရားများ၊ ရဟန္တာများ၊ တောင်းကင်တမန်
များကို မိမိတို့ တန်ခိုးကြီးရာ ကြီးကြောင်းအတွက် ဝိဇ္ဇာပညာ
ရပ်ထဲ၌ ထည့်ပြီး သုံးခဲ့ကြသည်။

ဥပမာ ရှင်သီဝလိပုံတော်ကို ထုထားကိုးကွယ်သူများအဖို့
လာဘ်လာဘ ရှင်လန်းစေနိုင်သည်။ ခန္ဓာသုတ်၌ပါသော ဂါထာ
များကို အင်းအဖြစ် ပြုပြင်စီရင်ထားလျှင် မြွေကို နိုင်နင်းစေနိုင်
သည်။ စသည့် အတေးအခေါ် အစီအရင်တို့သည် ဝိဇ္ဇာပညာ
တွင် ဘာသာအယူဝါဒတရားများ ပါဝင်နေကြောင်းအထောက်
အထားဖြစ်သည်။

ဘာသာတိုင်း၌ သုခံယူချက်နှင့်သူ တမျိုးစီရှိကြ၏။ သည်
အချက်ကို သဘောပေါက်စေရန် အလုံးစုံသောအမြင် (ဒိဗ္ဗစက္ခု
အသွင်)ဖြင့် အထက်က အချက်များကို တင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်
သည်။

ဒိဗ္ဗစက္ခုဆို၍ အချို့ဘာသာရေး အယူသည်းသူများက
 “ဘုရားနှင့်နှိုင်းသည်” ဟုဆိုမှသာ ဆိုမိသေးသည်။ စင်စစ် ထို
 စကားကား ပါဠိဘာသာဖြစ်၏။ ဒိဗ္ဗ-အလုံးစုံ၊ စက္ခု-မြင်ခြင်း၊
 * ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ဗုဒ္ဓါပေါကျန်းကြီး လေးကျန်းစလုံးကို သမထ
 တန်ခိုးဖြင့် ရှုကြည့်၍ ဗုဒ္ဓမြင်သောအမြင်ကို တုတုပပ တင်ပြ
 လေခြင်းမဟုတ်။ လုံ့လ-ဝိရိယ-ဇွဲနှင့် အတတ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာကို
 ညွှန်းဆိုခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

စင်စစ် ဗုဒ္ဓက “လူသည် အစိန္တေယျ ကြံစည်အပ်၏။ အပ္ပ
 မေးယျ ဆောင်ရွက်ထိုက်သည်။ ငါဘုရား၏ အတတ်ကိုသော်မှ
 ကြံစည်ပြုကျင့်နိုင်သည်” ဟုဆို၍ လူတိုင်း ဘုရားဆုပန်နိုင်ပုံထိ
 ၎င်း၊ ကြိုးစားကာ ဘုရားဖြစ်နိုင်သည်ဟူသော စကားအရ၎င်း၊
 ဆဘောပေါက်သင့်ပါသတည်း။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေဖြင့် အပါယ်လေးဖြာ သံသရာ
 ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စေရန်အလို့ငှာ ဗုဒ္ဓကို မြတ်သောကိုး
 ကွယ်ရာဟူ၍ သက်ဝင်ယုံကြည် ဆည်းကပ်ကြ၏။

ယင်းသို့ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်ဆည်းကပ်၍ ဗုဒ္ဓတရား
 တော်၌ လာသည့်အတိုင်း ဘဝနာအကျင့်တို့ကို ကျင့်သုံးလျှင်
 လုံ့လ ဝိရိယ ဇွဲ ရှိသည်။ ဥာဏ်ပါရမီ ရှိသည်နှင့်အမျှ အဆင့်
 ဆင့်သော မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မျက်မှောက်
 ဘဝ၌ပင် ရနိုင် သိမြင်နိုင်ပေသည်။

ဝိဇ္ဇာပညာဆိုသည်မှာ ဤသို့မဟုတ်၊ အခမ်းအနားနှင့် တကွ
 ဇာန်တော့ပွဲများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဂါထာမန္တာန်၊ အင်း-အိုင်
 စသည်တို့ဖြင့် သင်္ကဏ်ဆိုင်ရာဂိုဏ်းစောင့်နတ် စသည်တို့အား ဆင့်
 ခေါ်စေခိုင်းနိုင်ခြင်း၊ လာစေခြင်း၊ တောင်းပန်ခြင်းနှင့် ထွက်
 ရပ်ပေါက် ဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့အား ပန်ကြားခြင်း၊ မှုပေါစေကြောင်း
 တိုင်တည်ရခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်နေသောကြောင့် ဘာသာ
 အယူဝ ဒနှင့် တူသလိုလိုရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။

သို့သော် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နည်းမှာ မတူကြောင်း နောင်
 အလျဉ်းသင့်လျှင် ထပ်မံရှင်းပြဦးမည်။

ပညာသာ ပခါန

လောကတွင် အရေးအကြီးဆုံး အရာသုံးပါးရှိ၏။ ၎င်းတို့ထဲ
 သီလ-သမာဓိ-ပညာတို့ဖြစ်သည်။

သီလသည် ခြေနှင့်တူ၏။ သမာဓိသည် ကိုယ်နှင့်တူ၏။ ပညာ
ကား ဦးခေါင်းနှင့်တူလေသည်။

ခြေရှိမှ ကိုယ်ခန္ဓာရပ်တည်နိုင်သည်။ ကိုယ်ခန္ဓာရှိမှဦးခေါင်း
 တည်နေနိုင်သည်။ ဦးခေါင်းရှိမှလည်း ကိုယ်ထည်သည်၎င်း၊
 ခြေထောက်သည်၎င်း မပျက်မစီးတည်နိုင်သည်။ အသုံးချနိုင်
 သည်။ အလုံးစုံသော ကိစ္စကိုပြီးစီးစေနိုင်သည်။

ဦးခေါင်းသည် ခြေနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာပေါ်တွင် တည်လျက်
 အတွင်းအမြတ်ဖြစ်၏။ ဦးခေါင်းသည် အလုံးစုံသော ခြေ-ကိုယ်

လက်တို့ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း၊မပျောက် မပျက်ကြာမြင့်စွာ တည်
စေရန် အလုံးစုံသောကိစ္စ ပြီးစီးစေရန် ဖန်တီးနိုင်စွမ်း ရှိသည်။

ထို့အတူ ပညာသည်သာလျှင် သီလကိုဖြစ်စေတတ်၏။ပညာ
သည်သာလျှင် သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ပညာသည်သာလျှင်
သီလ၊ သမာဓိတို့၏ မပျောက်၊မပျက် ကြ ရှည်စွာ တည်ရာ
အကြောင်းကြီးဖြစ်ချေသည်။

မီးရထားခေါင်းတွဲကြီးပြေးသွားလျှင် အလယ်တွဲ၊ နောက်
ဆုံးတွဲတို့ အလိုလိုလိုက်ပါ ရသကဲ့သို့ ပညာရှေ့ သွားလျှင် သီလ၊
သမာဓိတို့လည်း အလိုလိုလိုက်ပါ ရသည်။

တစ်စုံတစ်ခုသည် ပညာဖြင့်သာ အကျိုးအပြစ်ကိုဝေခွဲ သိမြင်
နိုင်သည်။ သီလသိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းဆောက်တည်နိုင်သည်။
ပညာဖြင့် အကျိုးအပြစ်ကိုရှုမြင်သိမြင်၍သာလျှင် သမာဓိကို
ပွားများစေနိုင်၏။

ထိုအခါ ဥာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာအလင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာအမှိုက်
မှောင်ကို ပယ်ဖျောက်လျက် အရှက်အခကြောက် ဖြစ်စေကာ
အကျင့်သိက္ခာစောင့်ထိန်းပြီး သီလကိုဖြစ်စေ၏။ ပညာဖြင့် ငြိမ်
သက်တည်ကြည်စွာ သမာဓိကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုသမာဓိက တဖန်
ပညာကိုကြီးထွားဖြူစင် သန့်ရှင်းအောင် ဖြစ်စေပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် ပညာရှိသောသူမှသာလျှင် သီလ ရှိနိုင်သည်။
သမာဓိသည် ရှိနိုင်သည်။ ပညာမဲ့သောသူသည် သီလမရှိနိုင်၊
သမာဓိလည်း မရှိနိုင်။

ဗုဒ္ဓ၏ “ဘိက္ခုဝေရဟန်းတို့၊ ကုသလာနိဗ္ဗာန်၊ ကုသိုလ်တရား
တို့၏ သမာပတ္တိယာ-ပေ၇ ဖြစ် ဖာခြင်း၌၊ ဝိဇ္ဇာစခေါ်-သိခြင်းဟူ
သော ဉာဏ်ပညာ-ဝိဇ္ဇာသည်သာလျှင် ပုဗ္ဗင်္ဂမာခေါင်းတည်ရှေ့
သွားတည်း” ဟု မိန့်မြွက်ခဲ့သည်။

“ဘိက္ခုဝေရဟန်းတို့၊ လောကသို့လောက၌၊ ပညာဟိ-ပညာ
သည်သာလျှင် သေဋ္ဌာအမြတ်ဆုံးပေတည်း” ဟူသော ဗုဒ္ဓ၏
ဩဝါဒကို မြဲစွာ မှတ်ထားသင့်သည်။

အည်ကျမ်းကား ပညာစခန်းကို ဦးစားပေး ထားသည့်
“ဝိဇ္ဇာတက်လမ်း အလင်းပြုကျမ်း” ဖြစ်၍ ဘာသာရေး သက်သက်
မဟုတ်၊ လောက၏ တကယ်ရှိသော အတတ်ပညာများကို ဦးစား
ပေး တင်ပြနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း ထပ်မံ သတိပေး လိုက်ရ
ပေသည်။

အခန်း ၀

မြန်မာပြည်သို့ ဝိဇ္ဇာပညာများ ရောက်လာပုံ

မြန်မာစာဟူ၍ မရှိမီက သာဓကေတ္တရာ သုမုဒ္ဒရီမင်း ဖြိုကြွင်း
သေ၊ သက္ကရာဇ် ၁၆-ခုနှစ်၊ သုပညာနာဂရဆိန္ဒမင်းလက်ထက်၌ ဖျူ၊
ကမ်းယံ၊ မြန်မာ သုံးစုံ ကွဲပြားသည်။ ဖျူတစု၊ ကမ်းယံတစု၊ မြန်
မုဒတစု ဖြစ်ပေသတည်း-ဟု မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး ပထမဘွဲ့၌
ရေးသားထားချက်အရ မြန်မာဟူသောစကားကို ပထမဦးစွာ
သုံးထားသည်။

မြန်မာတို့ အရေးအသားအက္ခရာမပေ၍ မိအခါကတကောင်း
ပြည်တည်သော နေရာဌာနတွင် သင်္သကရိုဏ်ဘာသာဖြင့် ရေး

သားထားသောစာမှာ အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်း၌ခရစ်သက္ကရာဇ် ၅၀၀ခန့်က အသုံးပြုသော အက္ခရာမျိုးဖြစ်သည်။ ဝင်ရောက်လာသော လူမျိုးတို့မှာ မိမိတို့သုံးစွဲရင်း စာပေအက္ခရာများကို ပြန်မာပြည်၌ သုံးစွဲကြသည်မှာ ထင်ရှားသည်။

ပြည်စီရင်စု မွန်ဇာရွာအနီး မောင်းကန်ရွာ၌ တူးဖော်တွေ့ရှိသော ရွှေပြားပေါ်တွင် ရေးသားထားသည့် ကဗျာစာမှာ ရှေးအကျဆုံးဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သည်။ ၎င်းကဗျာစာကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးသားထား၏။ ရွှေပြားပါစာများမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ “ကဒဗ္ဗ” အက္ခရာများဖြစ်သည်ဟု ယူဆထားကြသည်။ မဇ္ဈိမတိုင်း၊ စန္ဒရမ္ဘမင်းလက်ထက်သုံး အက္ခရာများဟူ၍ ရေးသားထား၏။ အာသန်၊ မဏိပူရ၊ ရခိုင်မှ ကုန်းကြောင်းခရီးဖြင့် ပုဂံပြည်သို့ရောက်အောင် ယူဆောင်ခဲ့ကြသော အက္ခရာများ ဖြစ်သည်။

ပုဂံပြည်သို့ အက္ခရာများ လမ်းနှစ်သွယ်ဖြင့် ရောက်ရှိလာခဲ့ရာ၊ တလမ်းကား သထုံပြည်မှ ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှ အက္ခရာသည် မွန်အက္ခရာဖြစ်၏။ ထိုအက္ခရာကို မွေပါလမင်းအုပ်စိုးသော ခေတ်၌တွေ့သည်ဟု ယူဆရ၏။ ထိုကဗျာစာများမှာ ဧကောဇာသက္ကရာဇ် ၄၄၆-ခုနှစ် မတိုင်မီက ရေးထိုးခဲ့သည်ဟု ဆို၏။

မြန်မာစာအက္ခရာစတင်သော စာလမ္မာ (၁၁)ရာစုနှစ်လောက်ကဟု ဆိုရမည်။

မြန်မာစာအုပ်ကို အကွရာဖြင့် စတင်ရေးသားသော စာလ
 က မြန်မာတို့ ရေးသားကြသော ဗျည်းအကွရာတို့သည် ယခုလို
 (၃၃)လုံး အရေအတွက်မရှိသေးဘဲ (က၊ ခ၊ င၊ စ၊ ဆ၊ ည၊
 ဝ၊ ထ၊ န၊ ပ၊ ဖ၊ မ၊ ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊ သ၊ ဟ၊ အ) ဟူသော ၁၉
 လုံးသော ဗျည်း အကွရာများသာရှိသေး၏။ နောက်မှ မဂဓ၊
 သက္ကဋတဘာသာနှစ်ရပ်စလုံးတို့၌ သုံးသော (ဂ၊ ဘ၊ ဇ၊ ဈ၊ ဋ၊
 ဌ၊ ဍ၊ ဎ၊ ဏ၊ ဏ၊ ဏ၊ ဏ) ဟူသော ဗျည်းအကွရာ(၁၄)လုံးကို
 ရောနှောအသုံးပြုလာကြောင်း ပညာရှိတို့ အဆိုပြုကြသည်။

ရှေးအကျဆုံးသော မြန်မာအရေးအသားကို ပုဂံ ကျောက်
 စာ၌ဖတ်ရ၏။ သက္ကရာဇ် ၄၂၀-ပြည့်နှစ်ထိုး ပုဂံ မြို့ လက်သည်း
 ရှည်ဘုရားကျောက်စာနှင့် သက္ကရာဇ် ၄၄၆-ခု နှစ်ထိုး မြစေတီ
 ကျောက်စာသည် ရှေးအကျဆုံး ကျောက်စာများဖြစ်၏။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၁၁၂-ခုနှစ်လောက် ရေးထိုးသော အထက်
 ပါ မြစေတီကျောက်စာ၌ မြန်မာအပြင် ပျူပါဠိဘာသာ တို့ကို
 တွေ့ရ၏။ ပျူဘာသာဟု ခေါ်ဆိုသောစာများကို တောဘ
 ကြီးဘုရား၊ ရွှေဘိုနယ်ဟလင်းကြီး ဒေသများမှ တူးဖော်တွေ့ရှိ
 ခဲ့ရ၏။ သရေခေတ္တရာ မြို့ဟောင်းဖြစ်သော မွှော်ဇာရွာ အနီး
 ဘုရားကြီး၏ တောင်ဘက်ဒေသများမှ တူးဖော် တွေ့ရှိခဲ့ရ၏။
 ပျူဘာသာသည် ပုဂံ ခေတ်၌ပင် တိမ်ကောသွားခဲ့လေပြီ။

ပါဠိသည် မဇ္ဈိမဒေသ၌ နှစ်ပေါင်း ၅၀၀-လောက်က ထင်
 ရွားသော ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာ ပိဋကတ်သုံးပုံကို ရေးသော ဘာ
 သာဖြစ်သည်။ မြန်မာစာ အရေး အသားသည် ရှေးကျသော

ပါဠိ မွန်ဘာသာတို့မှ စောင်းနိုးရာရာတို့ကို ခံယူကာ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာကြောင်း သိရ၏။

ပါဠိဘာသာ အရေးအသားများသည် တကောင်း အဘိရာဇာနှင့် တပါတည်း ပါလာခဲ့သည်ဟု ယူဆရန် ရှိသည်။ ဇေရာဇာဝင်ရောက်ခဲ့စဉ်စာပေဒွသာသနာနှင့် တကွ ပါဠိများပါ ယူဆောင်ခဲ့သည်မှာ သေချာ၏။

မြန်မာ့ဝိဇ္ဇာပညာကို စာနှင့် ပေနှင့် ပြဆိုသော ကျမ်းများအနက် “မပွလင်္ကာရ” ကျမ်းသည် သာသနာသက္ကရာဇ် ၆၂၉-ခုနှစ်၌ ပြုစုသောကျမ်းဟု မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ အဟောင်းဆုံးကျမ်းဟုဆိုရမည်။ ၎င်းကို သရေခေတ္တရာ၏နေ့စက်ဆုံးမင်းဆက် သုပညာနဂရဆိန္ဒမင်း၏အမတ်ကြီး “ရာဇသင်္ချာ” ကိုးကွယ်သော “ဥတ္တမသီရိ” အမည်ရှိ မထေရ်က မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့၏။

ဥတ္တမသီရိမထေရ်က “ဒိဗ္ဗစက္ခုရသေဂ္ဂ” ဟူ၍ ပြောစမှတ်ပြုသော ဂူဒဟောင်းထဲမှ ရသည့် ကြေးပုရပိုက်မှာ သင်္ခပုရပိုက်သို့ တင်၍ မပြီးမီ ထိုကြေးပုရပိုက်သည် ကွယ်လေ၏ဟု အဆိုပြုထားသည်။ သင်္ခပုရပိုက်သို့ တင်လိုက်မီသော အကွရာအစဉ်ကို ဥတ္တမသီရိမထေရ်က မဂဓဘာသာဖြင့် ပေထက်သို့ တင်ခဲ့လေသော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် ကပ္ပလင်္ကာရကျမ်းကို “ဥတ္တမသီရိကျမ်း” ဟုလည်း ခေါ်သည်။

ကပ္ပလင်္ကာရ ကျမ်းရင်း၏ ကျမ်းသက်မှာ ၁၃၂၉-ခုနှစ်၌ ၁၈၈၂-နှစ်ရှိလေပြီ။

၎င်းကျမ်းသည် နှစ်ပေါင်း ၁၁၀၀ကျော် တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပြီးနေစက် ကောဇာသတ္တရာ ၁၁၂၂-ခုနှစ်၌ နန်းတက်သော ဒုတိယစစ်ကိုင်းမြို့တည်မင်းကိုးကွယ်သည့် ပကာရလောပ (မ) တလုံးကြေ တောင်တွင်း ဆရာတော် ခင်ကြီးဖျော်အား တောင်ငူမြို့မှ “သျှင်ဝရသာမိမထေရ်” ၏ ထိုကျမ်းစာကို လာကပ်၏။ ဆရာတော်က သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍ ပါဠိမှ မြန်မာဘာသာသို့ အနက်ဖွင့်ခဲ့သည်မှာ ယခုတိုင် နှစ်ပေါင်း ၂၀၀-ကျော်ခဲ့ချေပြီ။

ကောဇာသတ္တရာ ၁၁၇၄-ခုနှစ် ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်၌ မတ္တရာမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော “သျှင်သဒ္ဓမ္မနန္ဒမထေရ်” ၏ သျှင်ဥတ္တမသီရိမထေရ်၏ စီရင်ရင်းစွဲဖြစ်သော မဂ်စတို့ကို ရှစ်လုံးဆွဲကာ ထာပြင် စီရင်လျက် “စမ မှော်စီရင်နည်း” စသည်တို့ကို ပြည့်စုံစွာခဲ့သည်မှအစ တပုလင်္ကာရ ကျမ်းကို လူသိ များခဲ့သည်။

“အဂ္ဂိဒါယံ၊ မီးဖြင့်တိုက်၍၊ ဝါ-မီးပူဇော်၍ ဘသ္မံ အကျမ်းပြာကို၊ ဘူဇေ လျက် မျိုထု၏” ဟူ၍၎င်း။

“အင်းပါရုံးစု၊ ပြာမှုန်ပြု၍၊ ထောင်းထုပေထ၊ လျက်မျိုရသည်” ဟူ၍၎င်း၊ တနေရာ၌....

“ပွဲစသ၍၊ ဆရာကျေးဇူး၊ အထူးတင်ရန်၊ ဖိုးများ တန်နှင့်သုံးရန်ရွှေငွေ၊ တင်စေကိုယ်ကျိုး” ဟူ၍၎င်း ဆိုထား၏။

အင်းကို ပြာချ၍သောက်ခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာပညာရရန် စာန်တော့
ပွဲ၌ ရွှေငွေတင်ပြီး ပသရခြင်းမျိုးကို အိန္ဒိယ ဝိဇ္ဇာ ပညာ၌မတွေ့
ရချေ။

ဝိဇ္ဇာပညာသည် ရတနာသုံးပါးမဟုတ်၊ ဝိဇ္ဇာပညာသာလျှင်
ဖြစ်၏။ ပညာရပ်ကို တကယ် သဘောပေါက် တတ်သိလျှင် အ
စောင်းကိုအဆိုး၊ အဆိုးကို အကောင်း၊ အဖြူကိုအမဲ၊ အမဲကို
အဖြူ၊ အပြန်အလှန် ဝဲယာအစွန်းနှစ်ဖက်ထက်သော သိခွဲနှင့်
ပြည့်စုံနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။

ရတနာသုံးပါးမြဲသော်လည်း ဝိဇ္ဇာပညာကို သဘောမပေါက်၊
တတ်သိခြင်းမရှိပါက ဝိဇ္ဇာပညာ၏ ထက်မြက်ခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ
နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဝိဇ္ဇာပညာကား တမျိုး၊ အယူဝါဒ ဘာသာ
ကားတမျိုးဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်ရန် အထပ်ထပ် ဆိုနေ
ခြင်းဖြစ်သည်။

အထက်လမ်းနှင့် အောက်လမ်း

ဝိဇ္ဇာပညာကို သူတော်စောင်း ဖြစ်စေ၊ သူယုတ်မာဖြစ်စေ၊
တတ်သိနားလည်အောင် ကြိုးစားသူမှန်လျှင် လက်ဝယ်ရပိုင်ခွင့်
ရှိသည်။

ရတနာသုံးပါးလည် မြဲလျက် သီလ သမာဓိနှင့်ပြု စုံသူထဲမှ
ဝိဇ္ဇာပညာကိုလိုက်စားပြီး သတ္တဝါများကောင်းကျိုးကိုရှေ့ရှုသူ
များကို “အထက်လမ်း ဆရာ” ဟုခေါ်၏။ ဆန့်ကျင်ဘက် အား

ဖြင့် ဝိဇ္ဇာပညာကိုလိုက်သားလျှင် ရတနာသုံးပါးကို ဘေးခိုက်ကာ ဘယ်သူ သေသေ ငတေမာ ပြီးရော သဘောထား သူကို “အောက်လမ်းဆရာ” ဟု ခေါ်သည်။

ဤသို့အားဖြင့် ဝိဇ္ဇာပညာ ခံယူသူ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိရာ မသမာသူများလက်ထဲသို့ ဝိဇ္ဇာပညာ အစစ်အမှန်များ ရောက်သွားခြင်းဖြင့် လောကကြီး ပျက်စီး ဆိတ်သုဉ်းဖွယ်ရာရှိ၏။ (မသမာသူများ ပေါများလာသည်နှင့် အမျှ လောကကြီး ပျက်စီးလာမည်မှာ မလွဲဟုမှတ်)။

နက်ရှိုင်း၍ အစွမ်းထက်ထော ဝိဇ္ဇာပညာများဖြင့် သူတပါးကို ဒုက္ခမပေးနိုင်အောင်၊ သံသရာကို ရှုလို၍ ဝိဇ္ဇာပညာကို ပေးဝေပြန်ချီရာတွင် လျှို့ဝှက်ချက်များ ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဝိဇ္ဇာပညာကို လိုက်စားသူ ဖြစ်စေ၊ မလိုက်စားသူ ဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တယောက်မှန်လျှင် ဒါန၊ သီလ၊ အာဝနာစခန်းများကို အားထုတ်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

ဝိဇ္ဇာဂိုဏ်းဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ မဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ ကံငါးပါးကို ထိန်းလျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်၍၊ မထိန်းဘဲ ကျူးလွန်လျှင် အကုသိုလ်ဖြစ်မှာမူချပင်။

ထို့ကြောင့် ကံထိန်းမှု၊ သက်သတ်လွတ်စားမှု၊ ပုတီးစိပ်မှုတို့ကို ဂိုဏ်း၏ စည်းမျဉ်း အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါက ကျင့်သုံးသူများ ကုသိုလ်ပွားကြမည်မှာ သေချာသည်။ သို့သော်ကံထိန်းရုံ၊ သက်သတ်လွတ် စားရုံ၊ ပုတီးစိပ်ရုံမျှနှင့် ဝိဇ္ဇာပညာ၏ သိဒ္ဓါစခန်းများ ပြီးမြောက်လာမည်ဆိုသည့် အယူအဆမျိုးမှာ မဟုတ်နိုင်။

သို့ဆော် ဆည်ခေတ်ထဲမှာဝိဇ္ဇာသိဒ္ဓိပေါက်မြောက်အောင်
 မြင် တို့စား ရှိချေ၏။ ပုဂံခေတ်ကလည်း ရှင်အဇ္ဇဂေါတမီ
 မြန်မာဝိဇ္ဇာပညာသည် ထင်ရှားရှိခဲ့သည်။ ဘားမဲ ဆရာတော်
 နှင့် ပထမဘိုးဘိုးအောင်၊ ဘိုးမင်းခေါင် အစရှိသော ဝိဇ္ဇာမိဂ်
 များသည်လည်း တဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်ခဲ့ကြသည်။
 ယခုအစစ်အမှန်တို့ကား ရှားနေပြီ။ သတိထား ဆင်ခြင်စက်
 သံလေ။

....O....

အခန်း ၉

“အင်း-အိုင်အပွင့်”

“အင်း ဆိုင်ဆိုသည်မှာ” အလိုရှိအပ်သော အာနိသင်ထွက် ပေါ်လာစေရန် သမာဓိ ခိုင်မြဲစွာနှင့် ဓာတ်ခံ့ခာတ်အုပ်၊ မိတ်ရန် စသည်တို့ကို ဆင်ခြင်၍၊ အက္ခရာဝဏ္ဏ ဗျည်း၊ သရတည်းဟူသော စမအက္ခရာနှင့် ဂြိုဟ်စဉ်ဂြိုဟ်ကွက်စသော ဂဏန်းတို့ကို အကွက် ပြု၍ ၎င်း၊ အဆင့်ဆင့်ပြု၍ ၎င်း၊ အရပ်ပြု၍ ၎င်း၊ စီရင်ခြင်းကို အင်း ဆိုင်ပညာဟု ခေါ်သည်။

“အင်းဆိုသည်မှာ” အကွက်ထဲ၌ အက္ခရာများ ထည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

“အိုင်ဆိုသည်မှာ” အကွက်ထဲ၌ ဂဏန်းများ ထည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အင်းထဲ၌သွတ်သွင်းရန် အင်းဆံအဖြစ်သုံးရမည့် မြန်မာ့
အက္ခရာစစ်စစ်များကို ခရစ်တော်ပွင့်ပြီးသော အေဒီနှစ် ၁၁၀၀
ထက်စောပြီး မတွေ့ရဟုဆိုသည်။

“တံဆိပ်ဆိုသည်မှာ” သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်၏ အမှတ်အသား
ပင်ဖြစ်သည်။ ကွန်ပါကိုက်ဖြစ်သော လေးဒေါင့်၊ သုံးဒေါင့်၊
တြိဂံ-စတုဂံ အကွက်များနှင့် အင်းအိုင်တံဆိပ်စသော ပညာ
ရပ်များ၏မူလဘူတသည် ကဘလာ (CABBALA) အမည်ရှိ
သော ပညာရပ်မှ ဆင်းသက်သည်ဟု ယုံကြည်ဖွယ်ရှိသည်။

ထိုပညာရပ်သည် ဟီးဘရူးပုရောဟိတ် (Hebrew Prophet)
မိုးဇက် (Moses) ၏လက်ဝယ်၌ ခရစ်တော်မပွင့်မီ နှစ်ပေါင်း
ဘီစီ ၂၅၁၅ ခုနှစ်၌ ရောက်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်း တင်ထားကြ
သည်။ မည့်သို့ပင်ပေါင်းပေါင်း (၁၅)ချည်း အဖြေထွက်သော
ယနေ့မြန်မာတို့ သုံးစွဲနေသည့် (စမ္မာ၊ နဝင်း၊ ဇာလင်း၊ သတ္တ၊
ပုဇွန်၊ တြိ၊ ဆ၊ ဧ၊ အဋ္ဌ)ဟူသော ရထားသွား (၃)ကွက်အင်း
များမှာ ထိုစဉ်အချိန်ကတည်းက ၎င်းတို့ထံ၌ ထွန်းကားနေပြီ
ဖြစ်ကြောင်း အထောက်အထားများရှိသည်။

အင်းပညာသည် မြန်မာက အစပြုခြင်းမဟုတ်။

ကဘလာပညာ၌ပါသော စမ္မာနဝင်းအင်းမှာ ရောမဂဏန်း
နှင့်ပြု၍ မြန်မာတို့အင်း၌ မြန်မာဂဏန်းနှင့် ချကြသည်။ ဂဏန်း
ပုံစံဆွဲကွဲလွဲသည်မှအပ အားလုံးအထားအသိုနှင့် သဘောသဘာ
ဝတ္တအနေအားဖြင့် ထပ်တူပင် ရှိနေသည်။

စမ္မာနဝအင်းသာမဟုတ်၊ ဂုဏ်အင်း၊ ဘောမအင်း၊ အစရှိ
 သောဂြိုဟ်(၇)လုံး အင်းတို့သည်လည်း ကဘလာပညာမှဆင်း
 သက်သောအစိတ်အပိုင်းပင်၊ ဓာတ်ရိုက်ဓာတ်ဆင်ဟုဆိုအပ်သော
 “စနေ၊ အင်္ဂါဆန်းသောနေ့၌ သစ်ပင်၏အရွေ့သို့ သွားသော
 အမြစ်ကို ဆန်ပန်းပေါက်ပေါက် ပက်ယူပါလေ”ဟု ညွှန်ကြား
 သည့် စတီပူသော ပညာရပ်တို့သည်လည်း ကဘလာပညာ၌
 တပါးပါဝင်၏။

မူလ ကဘလာပညာ၌ အက္ခရာ(၂၂)လုံး ဂဏန်း (၉) လုံး
 (သုညပါ) ပါဝင်ကြသည်။ အဆိုပါအက္ခရာများ၌၎င်း၊ ဂဏန်း
 များ၌၎င်း၊ မည်သို့သောအာနိသင်များ၊ ဟိတ်တန်ခိုးသတ္တိများ
 မူလအားဖြင့် ကိန်းဝပ်လျက် တည်ရှိကြသည်။

စကြာဝဠာ၌ ပြောင်းစာရွေ့ကာ၊ ပိတ်လိုက်လင်းလိုက်
 တည်ရှိသော၊ နက္ခတ်များနှင့်၎င်း၊ ဂြိုဟ်ဘာရာများနှင့်၎င်း၊
 မည်သို့မည်ပုံပေါင်း ဆက်စပ်နေကြသည်။ ကောင်းကင်၌ သူ
 သဘာဝနှင့်သူ လှည့်လည်သွားလာနေကြသော နေလ အစရှိ
 သည့်ဂြိုဟ်ကြီး(၇)လုံးတို့ (Gravitation) ဆွဲငင်ခြင်း တန်ခိုးနှင့်
 (Ethereal Current of the Constellation) ဓာတ် အချိန်
 အဝါတို့က ၎င်းတို့၏ ရောင်ခြည်အောက်တွင် ရပ်တည်နေကြ
 သောသက်ရှိ(၇)နေ့သားသမီးနှင့် သတ္တဝါတို့အား၎င်း၊ သက်မဲ့
 ဒီဇေအတက်အကျ စသည်တို့အား၎င်း၊ မည်သို့မည်ပုံ အပြန်
 အလှန်အားဖြင့် ရောင်ပြန်ဟပ်ကြသည်။ တနည်းဆိုသော် ပညတ်
 သွားရာဓာတ်သက်ပါသည့်အရာ၌ ဖိုဓာတ်၊ မေဓာတ်၊ မိတ်ရန်၊

ဆွဲအား၊ ကန်အား၊ အခံဓာတ်၊ အတိုက်ဓာတ်၊ အပေါ်ဓာတ် စသည်အားဖြင့် ဓာတ်ခိုက်သရုပ်များခွဲခြား၍၊ သာမန်မျက်စိဖြင့် မမြင်စွမ်းနိုင်သော တုန်ခါမှု (Vibrations) များ၊ လျှပ်စစ်လှိုင်းများ အေစီ၊ ဒီစီနှင့်မခြား စွမ်းပကားကြီးမားသည်။ ဤဖြစ်များကို သဘာဝယုတ္တိနှင့်တကွ တင်ပြ သင်ကြားထားပေသည်။

အတိုချုံးလိုက်လျှင် အင်းအိုင်တံဆိပ် မန္တာန် ဓာတ်ရိုက်၊ ဓာတ်ဆင်တို့ ပါဝင်ပသာ (ကဘလာ) အမည်ရှိသည့် ပညာရပ်ဆိုသည်မှာ စကြာဝဠာ၌တည်ရှိလျက် လှည့်လည်နေကြကုန်သော ဂြိုဟ်နက္ခတ်တို့၏ ဟိတ်တန်ခိုးများနှင့် လူသားတို့၏ဟိတ်တန်ခိုး နှစ်မျိုးတို့ကို ဆုံဆည်းစပ်ဟပ်လေ့ျက် သမားဝိခိုင်မြဲစွာဖြင့် အလိုရှိအပ်သော ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး အာနိသင်များ သက်ပေါ်လာအောင် ဆွဲငင်စီမံ ဖန်တီးပေးသော ပညာဟု ခေါ်ရမည်။

ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အစီအရင်တို့ကို ပြုလုပ်ရာတွင် တကယ်ကတိသိ နားလည်သူဖြစ်ပါက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များမှ မဟုတ်၊ မည်သည့်ဘာသာ သာသနာဝင်ဖြစ်စေ၊ စီရင်နည်းမှန်လျှင် စွမ်းထက်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကဘလာအမည်ရှိသော ပညာသည် ဝေဒဝိဇ္ဇာ၊ မန္တဝိဇ္ဇာ၊ လာကီဝိဇ္ဇာ သုံးမျိုးတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်။

ပါရမီလို၏

ထွက်ရပ်ပေါက်စခန်းထိ တာဝန်ယူသော ကပ္ပလင်္ကာရကျမ်း
 စာမျက်နှာ(၆၇) အပိုဒ်(၈)၌ “ငါ့နည်းတူအောင်၊ ဉာဏ်ဖြင့်
 ဆောင်မှ၊ သုံးဆောင်ယူမှတ်၊ ပိဋကတ်နှင့်၊ လေးရပ်ပေဒင်၊ နှစ်
 ပြင်ဖွေရာ၊ လေးလုံးစာကို၊ ဝိန္ဒာဉာဏ၊ ကောက်၍ရသား၊ အင်း
 သွားတတ်သိ၊ ပညာရှိတို့” ဟု ဆိုထား၏။

ဗုဒ္ဓသာသနာနည်းအရ ပိဋကတ်၌ အကျုံးဝင်သော ဗျည်း
 (၃၃)လုံး သရ(၈)လုံး နှစ်မျိုးပေါင်း ဝဏ္ဏ(၄၁)လုံးတို့ကို
 သက်ဆိုင်ရာနက္ခတ်နှင့်တွက်ယူရသော ရေမြေလေမီး စမ၊ လေး
 လုံးတို့ကို ကောက်ယူစပ်ဟပ်ပြီးလျှင် အင်း၏ အကျိုးအာနိသင်
 များထွက်အောင် အစွမ်းထက်ရန်ကြံစည်ထားကြကုန်၏။

စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော (၄)ကွက် x (၄)ကွက် = (၁၆)
 ကွက် အင်းကလေးတခု၏ ဂဏန်းအထား အသို့ကို မှတ်ရ
 လွယ်စေရန် မြတ်စွာဘုရား၏ ဘေးမရှိသော ဖြစ်တော်ပေါင်း
 ဘဝများကို ပြဆိုရာ “အစကြီးကြာ ၁၆-ခါတည်း။ ဟင်္သာ(၉)
 ဖြစ်၊ (၆)ဖြစ်ကားခို” အစချီသော လင်္ကာဖြင့် တစ်မှတဆယ်
 ခြောက်အထိ ရထားသွားဖြင့် သူ့နေရာသူ ချထားပေသည်။
 အဘယဇတဏ-အင်းဖြစ်၏။ ဇာတာ၏ရာသီစက်ဝိုင်း၌ပတ်လေ့
 ရှိသည်။

အံ့ဘွယ်ပညာ

ရှေးဝိဇ္ဇာပညာရှင်ကြီးတို့၏ သင်္ချာဦးနှောက်ကိုအကဲခတ်ခွင့်
သည်။ စမ္မနဝ(၃)ကွက်အင်းကို ဘယ်လိုပင် ပေါင်းပေါင်း
၅-ရတီသကဲ့ ခွဲအဘယဇတက(၄)ကွက်အင်းကိုလည်း တတန်း
တတန်းစီအားဖြင့် ဒေါင်လိုက်၊ အလျားလိုက်၊ ကြက်ခြေခတ်
ဆီ(၄)ကွက်၊ ဝဲယာသို့မဟုတ် ထက်အောက် (၂)ကွက်စီ
ပေါင်းနည်း၊ (၅၂)မျိုးတိုင်အောင် ဘယ်လိုပင် ပေါင်းပေါင်း
အဖြေတူ(၃၄)ချည်း ရလေသည်။

ခေတ်ပညာ သင်္ချာတတ်သူများ၊ ရှေးဝိဇ္ဇာဓိရ်တို့၏ ပညာကို
နိမ့်စားနိုင်ပေသည်။

မှတ်ရန်ဝက်အင်း

ခါတ်လုံးများ အောင်မြင်ဘို့ အဆင့်သို့ ရောက်လာပြီဆိုလျှင်
ပျောက်ပျက်ထွက်ခွာသွားတတ်၏။ ထိုခါတ်လုံးမပျောက်မပျက်
ရအောင်ဆောင်နည်းကို ရာကျော်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဦးကိုတ္တိ၏
ညွှန်ကြားချက်ဖြင့်ထုတ်သော “နဝခါတ်ဝိနိစ္ဆယဋီကာကျမ်း”
လာအတိုင်း အထူးမှတ်သားဖွယ်ရာတင်ပြလိုက်သည်။

ခါတ်လုံးမှ တမူးသားဖြတ်ပြီး တပဲသားစီ စက်ခိုင်းပြုလုပ်၍
အောက်၌ ရေးသားထားသည့်အတိုင်း စက်ကို အကွေ့ထုသွင်း
ရမည်။

စက်ကိုပြုလုပ်သောအခါ နေ့ကောင်းနေ့မြတ်၊ ဝါရမိတ္တုစုတ်
 ရက်ကိုရွေးချယ်ရမည်။ နေ့စောင်းနေ့မြတ်ရသော် အခါနံနက်အချိန်
 ၌ ဝိဇ္ဇာဒေဝနတ်၊ သြသဓိဒေဝနတ်၊ သူရဿတီဒေဝီနတ်သမီး၊ ၎င်း
 တို့ကို လဘက်၊ ကွမ်းယာ၊ ပန်းနံ့သာ ပူဇော်ပသတင်ပြီးမှ (စ)
 အက္ခရာကို နံနက်(၉)နာရီအချိန်၌ ရေးသားရမည်။ (ခ) အက္ခ
 ရာကို နေ့(၁၂)နာရီအချိန် ရေးသားရမည်။ ညနေ (၃)နာရီ
 အချိန်၌ (ဗ)အက္ခရာကို ရေးရမည်။ ညနေ(၆)နာရီအချိန်၌
 (ဝ)အက္ခရာကိုရေးရမည်။ စက်ဝိုင်း၌ အက္ခရာ သွင်းသောအခါ
 အောက်ပါဂါထာဖြင့် ဟိန်း၍ အက္ခရာကို ပီသအောင် ရေး
 ရမည်။

● ○
 ဓ ဗ

- (စ) အက္ခရာကိုရေးသောအခါ၊ စ၊ ကာရော ဗုဒ္ဓံ ဂ္ဂုပံ စကာ
 ရံ ကုသလံ တဿ နမော ဗုဒ္ဓော(စ)။
- (ခ) အက္ခရာကို ရေးသောအခါ၊ ဝ၊ ကာရော ဗုဒ္ဓံ ဂ္ဂုပံ ကော
 ရံ ကုသလံ တဿ နမော ဗုဒ္ဓော(ခ)။
- (ဗ) အက္ခရာကိုရေးသောအခါ၊ ဗ၊ ကာရော ဗုဒ္ဓံ ဂ္ဂုပံ ဗကာ
 ရံ ကုသလံ တဿ နမော ဗုဒ္ဓော(ဗ)။
- (ဝ) အက္ခရာကို ရေးသောအခါ ဝ၊ ကာရော ဗုဒ္ဓံ ဂ္ဂုပံ
 ဝကာရံ ကုသလံ တဿ နမော ဗုဒ္ဓော(ဝ)။

နံနက်စောစောအချိန်၌ စက်မမြုပ်နဲ့ခင် တင်သရမည့် ကန်
ဘာပွဲအတွက် အောက်ပါအတိုင်း ပြုလုပ်ရမည်။

- မြတ်စွာဘုရားလေးဆူအတွက် ဆွမ်း-ရေ-ပန်းမီး ၄-ပွဲ။
- နိဿျည်းပေးသောဆရာကြီးအတွက် ၄င်း ၁-ပွဲ။
- ဝိဇ္ဇာဒေဝနတ်မင်းအတွက် ၄င်း ၁ပွဲ။
- ဩသမိ ဒေဝနတ်မင်းအတွက် ၄င်း ၁-ပွဲ။
- စတုလောကပါဇနတ်မင်းကြီး ၄-ပါးအတွက် ၄င်း ၄-ပွဲ။

သူရဿတီဒေဝီနတ်သမီးကိုပူဇော်ရန် ဘောဇဉ်ခဲဘွယ်၊ ရေ၊
နံ့၊ သာ၊ မီး၊ ဘီး၊ မှန်၊ ဆံစု၊ ထမီ၊ ဘိနပ်၊ အင်္ကျီ၊ ပုဝါ၊ ရွှေ၊ ငွေ၊
နပ်ခါး၊ ကျောက်ပြင်၊ မိန်းမဝတ်၊ မိန်းစားပစ္စည်းအစုံ အနည်း
နည်း ၁-ပွဲ ပြုလုပ်ပြင်ဆင်ပြီးမှ မြတ်စွာဘုရား ၄-ဆူကိုရည်မှန်း၍
သင်္ဃာတို့ဆောက်တည်ရမည်။ ပြီးနောက် မိမိ အလိုရှိရာ ဆုကို
တောင်း၍ အမျှဝေရမည်။

၄င်းနောက် အစဉ်အတိုင်း နိဿျည်းပေးသော ဆရာကြီးက
နတ်မင်းကြီး၊ နတ်သမီးတို့ကို ပင့်ခေါ်၍ ပူဇော်ပြီးမှ
အလိုရှိရာဆုကိုတောင်းရမည်။

မေတ္တာပို့ အမျှဝေရန် စာတန်းကိုလည်း ခဲအောက်၌တင်ပြ
က်သည်။

အသက်ကပြခဲ့သော စက်ကိုစုတ်ရမည့် ဂါထာတော်ကို
အောက်၌ရေးသားသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား ဂုဏ်တော်ဣတိ

ပီသောနှင့်စုတ်ရမည်။ စက်တခုကို (၃၆) ခေါက်၊ စက် (၂) ခု
အတွက်(၇၂)ခေါက် စုတ်ရမည်။ စုတ်ပြီးသောအခါ ဆိုင်ရာ
နတ်မင်းများကိုတိုင်တည်၍ လကျာ-လက်ဝဲ လက်မောင်းတွင်
မြှုပ်နှံရမည်။

နတ်များကိုတိုင်တည်ရန်နည်းလမ်းသည် အောက်တွင် ဖော်
ပြသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

“နိဿည်းပေးရင်း၊ ဆရာကြီး၊ ဝိဇ္ဇာဒေဝနတ်မင်း၊ ဩသဓိ
ဒေဝနတ်မင်း၊ နေနတ်သား၊ လ၊နတ်သား၊ သိကြားမင်း၊ ဗြဟ္မာ
မင်း၊ မိုးနတ်သား၊ လေနတ်သား၊ စတုလောဏပါလ နတ်မင်း၊
ကြီး၄-ပါး၊ သူရဿတီဒေဝီနတ်သမီးများ အပေါင်းတို့-မြတ်စွာ
ဘုရားသာသနာတော်ရေးကို ချီးမြှင့်ရန်နှင့် ဆင်းရဲသား သတ္တဝါ
တို့ကိုချမ်းသာစေရန် ဝိဇ္ဇာတို့အတတ်ပညာများကို တတ်မြောက်
လို၍၎င်း စမစက်ကိုမြှုပ်နှံပါသည်။ အကျွန်ုပ်ကို အရှင်မင်းတို့
၏ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် မှုစတော်မူကြပါလော့” ဟူ၍ ဖြစ်
သည်။

ကန်တော့ပွဲအဓိပ္ပါယ်

မြန်မာ့ဝိဇ္ဇာစခန်းတွင် မရှိမဖြစ်သလောက် အရေးပါသော
အချက်တချက်ရှိ၏။ ထိုအချက်မှာ ကန်တော့ပွဲပေးခြင်းပင်ဖြစ်
သည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် အနန္တောအနန္တငါးပါးတို့ကို ရည်စူး
၍ ကန်တော့သောအစဉ်အလာတရပ်ရှိသည်။

ကန်တော့သည် ရည်ရွယ်ချက်မှာ-တရား၊တရား၊သံသံ၊မိဘ၊
ဆရာတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မမေ့ခြင်း၊ မိမိတွင် တင်ရှိနေသော
အပြစ်ခပ်သိမ်းတို့ ပြေငြိမ်းစေရန် ရည်စူး၍ ကန်တော့ကြခြင်း
ဖြစ်သည်။

ကန်တော့ခြင်းသည် သမထလမ်းကြောင်း၏ အရေးပါသော
အခန်းတခန်းဖြစ်၍ သမထ-ဝိပဿနာများရှိနေသမျှ ကန်တော့
ပွဲပြင်၍ ကန်တော့ခြင်း အမှုကိစ္စလည်း ရှိနေ မည်သာ ဖြစ်
သည်။

အနန္တောအနန္တ ငါးပါးကို ရည်စူး၍ ကန်တော့ခြင်းမှအစ
အချို့ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ် ဝိဇ္ဇာဓိရ်ကြီးများနှင့် မိဆိုင် ဖဆိုင်နတ်
စသည်တို့အထိ ကန်တော့ပွဲဖြင့် ကန်တော့ခဲ့ကြသည်။

ကန်တော့ပွဲတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် အုန်းသီး၊ ငှက်ပျော
သီး၊ ကွမ်းယာ-စသည်တို့ပါရှိ၏။ ဖင်းပစ္စည်းများ ထည့်ခြင်း
သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၍ ထူးတမ်းစဉ်လာဖြစ်သည်။

ကန်တော့ပွဲဟူသော ဝေါဟာရကိုထောက်ဆ၍ကန်တော့ရာ
၌ ငွေ သွားပွဲဟုအဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်နေသည်။

“ကန်တော့ခြင်း”ဟူသောအဓိပ္ပာယ်ကို ဝေါဟာရတ္ထ ဒီပနီ
ဆရာတော်က “ကံတော့သည်ဟု သေးသေးတင်ယူလည်း သင့်
ရာ၏။ ကံ၏အရာကို ကုသိုလ်ကံယူလျှင် ပူးဇာ်ကံတော့ခြင်း
ပေါ်၍ဖြစ်သော ထိကုသိုလ်ကံကို မိမိ၌မြဲစေသော တော့သည်
ဟူ၍ယူသင့်၏။ အကုသိုလ်ကံယူလျှင် ပဒုဋ္ဌဂိတ်ဖြင့်ဖြစ်မှားချေ

၍ ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံယူလျှင် ပဒုဋ္ဌစိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားချေ၍
 ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကံသည်ဖြစ်ပြီး စေတနာသာ ကံမည်၏။
 နောက်ထပ်တိုးပွားခြင်းမရှိ။ ရပ်တန့်စေသည်။ အလျင်မပြတ်
 ဖြစ်အံ့သော ကုသိုလ်ကို တော့သည်ဟုယူမူသင့်အံ့ရှိ၏” ဟု ဆို
 တော်မူသည်။

အရှေ့ဖက်အရှင်ဥက္ကံ သမာလာအကျော်ဆရာဘော်က “ကန်
 တော့ဟူသည်တွင် ကန်ကိုနသတ်ယူတော်မူ၍ လှေကို ထိုးဝါး
 တက်လက်ဖြင့် ကျောက်ကန် တွန်းလှန်၏သို့ အကုသိုလ်ကံကို
 ကန်၍ ကုသိုလ်ကံကိုတော့သည်-တည်ရပ်စေသည် ဟူသော အရ
 ကို ယူတော်မူသည်။ ဤ၌ကန်သည်ကား အကုသိုလ်ကံ၊ တော့
သည်ကား ကုသိုလ်ကံဖြစ်၏။ ကန်ခြင်းကြိယာ၏ ကံပုဒ် အကု
 သိုလ်ကံဟူ၍ ပေါင်းသည်။ တော့ခြင်းကြိယာ၏ကံပုဒ်ကုသိုလ်
 ဟူ၍ ပေါင်းသည်။ ကန်ခြင်းတော့ခြင်း ကြိယာနှစ်ပါး ကံ ရ
 ချည်း အသီးသီး လျော်ရာ ကြံတော်မူသည်” ဟု ဆိုတော်မူ
 သည်။

(ကန်တော့-ကံတော့ မည်သို့ပင်ဆိုဆို အကုသိုလ်ပျောက်၍
 ကုသိုလ်ရောက်အောင် စိုက်ဆောင်ရုံကျိုး ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းပင်
 ဖြစ်သည်။) *

“ပွဲ” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်မှာ သာမန်အားဖြင့်ဆိုလျှင်ပွဲလမ်း
 သဘင်အခမ်းအနားမှာအသုံးပြု၏။ သည်နေရာမှာမူ ပွဲလမ်း
 သဘင်နှင့် မသက်ဆိုင်ပေ။ ထမင်းပွဲ ကဲ့သို့သောပွဲ၊ ငှက်ပျော၊
 အုန်းပွဲစသည်ကိုဆိုလိုသည်။

“ကုသပျို့” တွင် “သုံးဘော်ရတနာ၊ ပူဇော်ရာဟု၊ သိင်္ဂါဝင်း၊
လျှပ်၊ ရွှေစာလပ်တွင်၊ တင်အပ်စမြဲ၊ သင်ပုတ်ပွဲက” စသည်ဖြင့်
၎င်း။

“ဘိုးဘွားမိဘ၊ မင်းသာကိုယ်စောင့်၊ နတ်တောင်စင်စစ်၊
နှစ်ဆဲ ရှစ်ကို၊ ကြံဆစ်ငှက်ပျော၊ ချိုမောဆေးကွမ်း၊ ရွှေမွှန်း
ခေါင်းပေါင်း၊ တင်ဆောင်အမြဲ” စသည်ဖြင့်၎င်း ငှက်ပျော၊
ဆေး၊ ကွမ်းများဖြင့် တင်လှူပသကြောင်းဆိုထားသည်။

ရှေးဗုဒ္ဓထောက်သံနတ်ချင်းတွင် “ငှက်ပျောလေ့ဖိုးဆိုင်၊ စား
တော်အုန်းရယ်နှင့်၊ သုံးပါးတော့ တူပျော်ပျော်၊ မယ်ဒေဝီခုနစ်
ဖော်တို့ မြို့ပေါ်မှာစားတော်ကျင်းတယ်၊ လေးဆောင့်နတ်မင်း”
ဟု ငှက်ပျောအုန်းတို့ဖြင့်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုအတိုင်းပသရကြောင်း
ဖွဲ့ဆိုထား၏။ နတ်ပူဇော်ပွဲစသည်တို့တွင် ငှက်ပျောနှစ်ဖိုးကိုဆိုင်
၍ ဖိုးဆိုင်ပူဇော်ရကြောင်းဆိုသော်လည်း ရတနာသုံးပါးနှင့်ဆိုင်
ရာ(ဝါ) ဘာသာရေးဆိုင်ရာ၌ ငှက်ပျောသုံးဖိုးကိုဝိုင်း၍ အလယ်
မှအုန်းသီးထည့်ကာ ဆေးကွမ်းတို့ဖြင့် ဝေဝေဆာဆာပြင်ဆင်ရ
မြဲအစဉ်အလာရှိသည်။

အခန်း ၁၀

“ တွက်ရပ်လမ်းညွှန် ”

စာရဏိယအောင်၊ ဝလေးထောင့်၊ ပေါက်ကွဲရှင်ကြီးထီးနှင့်ပျောက်၊
ဝလေးလုံးကိုတွေ့အောင်ရှာ၊ ဂဏန်း ၉-လုံးမှာ၊ ရွှေလည်းသည်
ပင်၊ ငွေလည်းသည်မှာ၊ အင်းလည်းသည်မှာ၊ ဆေးသားမုချစုစုက
မိတေရှင်လ၊ တွေ့မည်ပ၊ ခေမာအမတ၊ နိဗ္ဗိန။

ကိုယ်တွေ့ခေါ်ကျမ်းကျမ္မအကျယ်ရှင်းတော့မည်။

• ယခုပါရမီရှင်များအတွက် အညွှန်းတင်ပြလိုက်သည်။

၁။ ကား ဘုရား+၉ကား ဂုဏ်တော်(ဝ)

၂။ စား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး+ဂကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး(ဝ)

၃။ စား လက္ခဏာရေးသုံးပါး+၇-အား ဗေဒါဠင်ခုနှစ်
ပါး(ဝ)

- ၄။ ကား သစ္စာလေးပါး+၆-ကား အာရုံခြောက်ပါး(၀)
 ၅။ ကား ခန္ဓာငါးပါးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၎င်း (၀) လေးလုံးကို တွေ့အောင်ရှာနိုင်မှ ထွက်ရပ်လမ်းကိုသွားနိုင်ကြမည်။

၁				၂				၃
	က	ဇ	ဗ	၁၅	ဂ	ခ	မ	
	ဖ	ဇ	ခ	၁၅	တ	ဂ	ဆ	
	န	ဇ	စ	၀	ည	ယ	က	
၆	၂၁	ပ	ဆ	အ	ဓ	င	၁၇	၄
	ဟ	ည	ဗ	က	ဇ	တ	၇	
	န	၁၂	င	၀	ဒ	၁၀	စ	
	ဈ	ဆ	ဓ	၁၉	ဆ	လ	ထ	
၈				၅				၇

ဥာဏ်ရည်တူမှရမည်

ကြိုက်ရာ ဖို့မ ဂဏန်းများဖြင့် ကိန်းဆင်ထားသော (Arithmetical Value) ဂဏန်း တန်ဖိုးများကို ညီမျှသော စမ, အက္ခရာ ဗျည်း, သရ တန်ဖိုးများ (Alphabetical Value) များနှင့် အသွင်အပြင် ပြောင်းလဲခြင်း (Transformation) များကိုလည်း ကပ္ပလင်ကံရကျမ်း၌ သင်ပြထားသည်။

ပါပ-သူရဇ-ကောလိနှင့် အန္တော-ဂဗ္ဘော-ခရေ-ဝံသေဘယ် လှည့်ညာလှည့် ဝေါတ်ပညာ၏ အကောက်အယူပညာရပ်များကို လမ်းစလှစ်ဖေ၍ ရေးပြရာ၌ သို့သော်ပိုမိုလှသည်ဖြစ်ရာ မျက်စိ

လည်လောက်၏။ တော်ရုံ ဥာဏ်ပါရမီနှင့် မလိုက်နိုင်၊ မသိနိုင်၊ ဥာဏ်မို့မှ မုချအစွမ်းထက်မည်။

မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မကြံစည်၊ ကြံစည်သော်လည်း ဥာဏ်အမို့၊ သီလကမလုံခြုံ၊ သစ္စာမရှိ၊ သမာဓိမတည်၊ မေတ္တာခေါင်းပါးသော ဆရာတို့၏ စားလမ်းဖွင့် အစီအရင်များ၏ မစွမ်းခြင်းကြောင့် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်များကို တဖက်မြင် ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့် ကဲ့ရဲ့ပြင်တင်ပြက်ရယ် မပြုလေနှင့်၊ ဝါးလုံးရှည်နှင့် မရမ်းစသေနှင့်။

ပြက်ရယ်ပြုက ဝစီဗေဒရှုချေမည် သတိပြု။

ပြစ်တင်လျှင် ငရဲသို့

လူတို့သည် ဓါတ်-ရ-ဓါတ်သွားကိုလည်းနားမလည်၊ အကျိုးအကြောင်းကိုလည်း မထောက်ဆဇာတ်၊ ကျမ်းစာ ကိုလည်း မပေါက်မြောက်၊ လိုတိုင်းခရီးမရောက်ကြ၍ ရှေးကျမ်းဆရာဝိဇ္ဇာများကို အပြစ်တင်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အပြစ်တင်လျှင် ငရဲသို့ကျလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း ရှေးစာများက ရေးသားဖော်ပြသတိပေးထားကြသည်။

“သရဏဂု၊ ပယ်သည်ပြုမှ၊ လေးခုအက္ခရာ လေးလုံးစာကို၊ သိသာခြားနား၊ ရိတ်ခါထားသည်၊ စား၍မှကုန်၊ ဓါတ်အဟုံကား၊ ဂဠုဂဠု၊ ဆိုကြတုံ၏၊ တမ္မံမ္မားမ္မား၊ အယုမ္မား၍၊ နဂါးမသေ၊ ဖါးမကြေ၊ တပြေမဝ၊ မစားရ၊ နဂါးမဟုတ်၊ ဖါးပျက်အကျိုး၊ ဆင်စန်းတိုးသို့ အကျိုးအကြောင်း၊ မခဏောင်းစေတတ်၊ ဓါတ်မတတ်

က၊ မအပ်မရာ ရှေးပညာရှိ၊ ထားခဲ့ဘိသည်၊ နေမိပျို၊
ဆန်း၊ ငရဲခန်းတွင်၊ ရှုဆင်ခြင်”

ရှစ်လုံးသော ဓါတ်အက္ခရာတွင် လေးလုံးသော အက္ခရာကို
ပယ်၍ လေးလုံးသောစာကို သိသာခြားနားအောင် အရိပ်အမြက်
မျှပြဆိုထားသည်။ စား၍ မကုန်သော ဓါတ်အဟုံမှာ၊ ဂဠုပင်ဖြစ်
၏။ ဂဠုကို မကောက်တတ်၊ မယူတတ်၊ အဆောက်အယူများကြ၍၊
နဂါးမသေလေ ၊ နဂါးမသေက ဖါးမကြေ၊ ဖါးမကြေက တပြေ
မဝ၊ တပြေမဝက အကျိုးမရှိ၊ နဂါးလည်းမဟုတ်၊ ဖါးပျတ်
ဖြစ်နေသောကြောင့် ဆင်ဆန်းတောတိုးနှင့်တူလေသည်။ ဧါကို
မဆင်ခြင်မီ၊ ဓါတ်လားဓါတ်သွားကိုလည်း နားမလည်၊ မိမိနား
မလည်၊ မတတ်မြောက်သည်ကို အသာထားပြီး ရှေးပညာရှိ
များကို မအပ်မရာ အပြစ်တင်တတ်ကြသည်။ သည်သို့အပြစ်
တင်ကြသူများမှာ နေမိပျို၊ ဆန်းတွင်ဖော်ပြထားသော ငရဲခန်း
ကို ဆင်ခြင်ကြလေ၊ ထိုနေရာသို့ ရောက်လိမ့်မည်ဟု ပညာရှိ
များ သတိပေးခဲ့သည်။

နေယျပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ဖို့လို

“နုသုတို့လက္ခဏာမှာ၊ ပါဠိဘားပင်လာသော်လည်း၊
အနက်မှာ၊ အထွေထွေ၊ တဏှာမြစ်ကြော အကုန်မျှော
ကြတဲ့သဘောတွေကို၊ မြတ်စီနွေ သုံးလူ့ရှင်မှ မထင်
နိုင်သေး”
(ရသေ့ ဦးအောင်ကျမ်း)

ပါရမီမရှိသော နုသူတို့ကို ဘုရားတော်စွာသွက်၍ အကျွတ် တရားဓရနိုင်သေးသည့် ပဒုပရမပုဂ္ဂိုလ်များ ပမာ ဓါတ်ရ ဓါတ်သွားကျမ်းစာများကို မသိမကျွမ်းသော ဝိဇ္ဇာလမ်းလိုက်သူတို့သည် မအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း၊ ဓါတ်ရ ဓါတ်သွား ကျမ်းစာများ၏ အဓိပ္ပာယ်များကိုပါ နားလည်ပါမူ နေယျပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အောင်မြင်နိုင်ကြောင်း ညွှန်ပြထားသည်။

ဗြဟ္မာမင်း ဝက်ဖြစ်၍သေသလို

ဝိဇ္ဇာစခန်းလိုက်ရာတွင် ဆေးကိန်း၊ ဓါတ်ကိန်း၊ နက္ခတ်ကိန်း နားမလည်က အကျိုးမရှိသည့်ပြင် အကျိုး ဆုတ်ယုတ် တတ်ကြောင်း သတိပေးခဲ့သေး၏။

“သေပြီးနဂါး၊ ဘောက်ပြန် ငြားလည်း၊ ပတ္တမြား အရောင်၊ တပြောင်ပြောင်နှင့်၊ မှောင်ကိုပယ်ရှင်း၊ နေမင်းအလား၊ ကျောက်နဂါးဟု၊ ကျော်ကြား လူတွင်း ထိုကျောက်ရှင်ကို၊ လိုချင်ကြ၍၊ နေ့ညကြိုးစား၊ ရွာကြ ငြားလည်း၊ နဂါးကျောက်ထူး၊ မရဘူး၍၊ အရူးပမာ၊ အရွာရွာတွင်၊ ပညာရှိများ၊ ကျောက်တဂါးကို၊ စားရ နီးနီး၊ အားထုတ်ကြိုးလည်း၊ အဘိုးကြီးဘ၊ အိုကုန်းကုနှင့်၊ သေရဘည်သာ၊ ဆက်ခါသားမြေ၊ မြော်ဆဲတွေး၍၊ အရေးမလှ၊ နေ့ညနှစ်ကုန်၊ စရိတ်ကုန်နှင့်၊ ဆန်စုံအောက် ထက်၊ တောင်ထက်တောင်အောက်၊ တူးဖောက်ဖွေရှာ။”

မေး နန်းခါဖြင့်၊ သပြာငွေသား၊ ဝတ်စား လယ်မြေ
ကျွန်ကျေးတွေကို၊ မထေလေးစား၊ စွန့်ပစ်ထား၍၊ နဂါး
သေက၊ တပြည်ဝဟု၊ အားကျမာနပါ၊ ကြီးပန်းခါဖြင့်၊
မဟာဥဿဟ၊ အားထုပ်ကြသည်၊ များလှရှင်လူ၊ စိတ်
စက်ပူ၍၊ ဟိုက်ရှုပ်ပန်း၊ အမှန်းမသိ၊ ပြုမိပြုရာ၊ ဝါသ
နာကြောင့်၊ ဗြဟ္မာမင်းစစ်၊ ဝက်ကြီးဖြစ်သို့၊ ငြိမ်ပတ်
မဲ့တေ၊ သေကြလေ၏။”။

နဂါးကြည်ကြီး လိုတိုင်းပြီးသည်၊ နဂါး သေက တပြည်ဝ
သည် စသည်ဖြင့် သက်ကြီး စကား သက်ငယ် ကြားနှင့် ဥစ္စာ
ကြေးငွေ ပေါများချမ်းသာ ကြွယ်ဝလာစေရန်၊ ပြဒါးကိုသတ်
မှုတော်မည်ဟု အကြံကြီးကြံပြီးလျှင် ထင်ရာမြင်ရာ ခဲနှင့်ပြဒါး
တွဲ၍ ထိုးသူကထိုး၊ ဘင်နာသံ၊ ဂွတ်ထုလုပ် ဘမ် သူကဘမ်၊
ဆေးဒါန်းသတ္တု ထုတ်သူကထုတ်၊ ရေသံချသံ ရှာသူက ရှာနှင့်
ငွေကြေးသူကတသွယ်၊ ရွှေကြေးသူကတနည်း၊ အမျိုးမျိုးထင်
ရာ မြင်ရာ ပြုလုပ်ကြလျက် နေ့ရက်အချိန်နာရီကုန်ဆုံး၍ သေ
ကြေပျက်စီးကြရသည်။

နောက်ထပ် မွေးဖွား လာကြသည့် သား၊ မြေးမြစ်၊ တို့က
လည်း တဖန်ဆက်၍ ပြဒါး သေကြောင်း ဆေးကောင်း ရမှ
အောင်ချိမ့်မည်ဟု အကြံပြုကာ အမြို့မြို့ အရွာရွာ တောတောင်
မချန် လှည့်သည်ရှာဖွေကြသော်လည်း အချည်းနှီးငွေကုန်၊ ဆေး
တစ်စုံမရ၊ မယားကဆူ၊ သားကပူနှင့် ဝါသနာကြောင့်သာ ပြု
လေသည်။ ဘာမှန်းမှ မသိရှာ၍ ညစ်ညစ် ပတ်ပတ် မဲ့ပြာဆိုက်

ကာဗြဟ္မာမင်းစစ် ဝက်ကြီးဖြစ်ပြီးလျှင် သေသည်နှင့်အလား တူချေသည်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

“ကောင်ကျိုးမရ၊ ကြိုးစားကြလျက်၊ ညာဏမစူး၊ ပင်လယ်ကူးသည်၊ ငမူးယောကျ်ား၊ နှစ်ဆုံးပါးသို့၊ ခမ်းနားဥစ္စာ၊ လယ်ယာကျွန်းနွား၊ ဘမီးသားနှင့်၊ မယားကွေကွင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းဖြင့်၊ ရုပ်ဆင်းမလှ၊ ပင်ပန်းကြသည်၊ ဝမ်းမျှ မဝနိုင်ကြတစား။”

ဝမ်းမျှမဝ၊ ဆင်းရဲလှသော်၊ မိဘဆရာ၊ ပြစ်ထားခွါ၍၊ ရပ်ရွာကင်းကွေ၊ ဝေးမြေရပ်မှာ၊ စီးပွားရှာမည်၊ လည်ကာပတ်ကာ၊ အရွာရွာဝယ်၊ ပညာရှိများ၊ သတင်းကြားကာ၊ စားမြန်းမေး၊ ခေည့်ခွေးသို့၊ ကျွေးမွေးသမျှ၊ မဝနှင့်၊ ယူတသားမြေး၊ တရေးရေးလျှင်၊ ညစ်ဆွေးပုပ်သိုး၊ မျက်နှာညှိုးသည်၊ ကောင်းကျိုးမရနိုင်တကား။

ဉာဏ်နဲ့သော ပင်လယ်ကူး ယောကျ်ားသည် ကြိုးစား ပါသော်လည်း ကြိုးစားရာမရ၊ ပင်လယ်ရေ၌၊ ဥစ္စာခမ်းနား၊ နှစ်ဆုံးပါး၍၊ မယားတကွဲ၊ သားတကွဲဖြစ်ကာ၊ ရုပ်ဆင်းမလှ၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲရသလို၊ လောကီပညာ ဓါတ်ကမ္ဘာကို နားမလည်သူတို့ မှာလည်း လယ်ယာ ကျွန်းနွားကုန်ဆုံး၍ အဆင်း မလှ ဝမ်းကမဝဖြစ်လာရသည်။ သည်အခါ စီးပွား ရှာမည်ဟု ဝေးမြေရပ်ခြားသို့ သွားရောက်ကာ လှည့်လည်ရင်း အမြို့မြို့ အရွာရွာ၌ ပညာရှိဟု သတင်းကြားလျှင် စားမေးမြန်း၍ ခေည့်ခွေးပမာ ကျွေးမွေးစွန့်ကြဲသမျှစားလျက် မဝတဝနှင့်ပင် မျက်နှာညှိုးငယ်စွာနေရတတ်သည်ဟု သတိပေးသည်။ ဒုက္ခပြု၍ တားမြစ်သည်။

“ပူချမ်းခံကြူး၊ ဆင်းရဲ ထူးသော်၊ အမူး အမော်
 အကြံချော်၍၊ နတ်မွှော်ဆေးဝါး၊ မန္တာန်များကို၊ သင်
 ကြားလေ့ကျက်၊ တပုံတက်၍၊ အဘက်အဘော်၊ ခေ
 သည့်နောက်လိုက်၊ လူအမိုက်ကို၊ အကြိုက်မြောက်စား၊
 ကြုံးဝါးသံပါ၊ ကြိုးစားကြ၍၊ အာဂယောကျာ်း၊ ငါတ
 စားဟု၊ သမားလိုလို၊ ဝိဇ္ဇာခိုရ်သို့၊ ကိုယ်ဟန်ယင်ရုပ်၊
 ဂုဏ်သိမ်လုပ်လျက်၊ စောင့်ချုပ်သတိ၊ ပညာရှိဟန်၊ မိမိ
 ရမ်းရမ်း၊ တရကြမ်းဖြင့်၊ အလှမ်းသာပြော၊ ဗေဒင်ဟော
 ၍၊ လောကအသံ၊ ဓမ္မသံကို၊ မည်မပြတ်၊ တတ်တိုင်း
 ရွတ်လည်း၊ အဝတ်မပေး၊ အတံကျွေး၍၊ ဆေးကွမ်းလ
 ဘက်၊ စားရချက်ကို၊ တွက်တွက်ဆဆ၊ ဝမ်းသာကြလျက်၊
 နေ့လရက်ကုန်၊ မျော၍ဆိုသည်၊ ရေစုံသစ်တုန်း၊ နစ်စုံး
 စုံးသို့၊ ပုံနှုန်းမခြား၊ လွင့်မျောပါးသည်”

အပူအချမ်းခံ၍ ဆင်းရဲလှသဖြင့် အမူးအရူးလိုက်၍ နောက်
 ဆုံးအကြံ လွဲချော်ခဲ့ရာ၊ နတ်မွှော်ဆေးဝါး အင်းအိုင်လက်ဖွဲ့၊
 မန္တာန်များကို တပန်တက်၍ လေ့ကျင့်သင်ကြား ကြိုးစားကြ
 ပြန်သည်။

မိမိထက်မိုက်သောသူ၊ နုသောသူများကို အကြိုက်မြောက်
 စားကာ အဘက်အဖေ၊ နောက်လိုက်ခေ၊ ပြီးလျှင် “အာဂ
 ယောကျာ်း-ငါတကား”ဟု မာန်ထောင်လွှား၍၊ သမားလိုလို
 ဝိဇ္ဇာခိုရ်မမာ၊ ဟန်ပန်ကိုယ်ရုပ်၊ ဂုဏ်သိမ်လုပ်၍ ပညာရှိ ဟန်ပန်
 နှင့် တလကြမ်း အရမ်းသာပြောနေတော့သည်။

လောကီအသံ၊ ဓမ္မသံတို့ကို အသံမပြတ်စေရအောင် တတ်

တိုင်းရွတ်နေသော်လည်း တဘက်လူက အတန်ငယ်ခကြား၍ ဆေး
 ကွမ်း လဖက်စားရချက်ကို မဟာသုခကြီးသဘောပိုက်လျက် နေ
 လရက်ကုန် ရေစိုနံ့သစ်တူးပမာ၊ စိုးစိုးနစ်မျောသွားကြသည်နှင့်
 တူကြောင်း ပမာဆိုခဲ့သည်။

“မဝတခါ၊ ဝတခါနှင့် ခါးမှာပုဆိုး၊ ပုပ်သိုးညှိနံ၊
 မခံမသာ၊ ဗလချာနှင့်၊ ဆရာဆရာ၊ သူတကာက၊ ခေ
 ဆိုကြလျှင်၊ မာနဝင်ပြန်၊ တံခွန်မာန်ဖြင့်၊ အလွန်စိတ်
 မြောက်၊ သူများမြောက်တိုင်း၊ သောက်လှိုင်းရစ်ရှူး၊
 အမူးမူးနှင့်၊ အကျူးအလွန်၊ တိရစ္ဆာန်အောက်၊ ယုတ်
 ချည်းရောက်၍၊ ဘောက်ဘောက်လဲ့လဲ့၊ ဟစ်ဟိန်းဟဲ
 လျက်၊ ဆဲဆဲဆိုဆို၊ ငိုငိုရယ်ရယ်၊ အသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ ဘယ်
 နတ်သိကြား ဘယ်ဘုရားမှ၊ မတားနိုင်အောင်၊ မိုက်
 သည်မှောင်ဝယ်၊ မီးရောင်ကိုမှတ်၊ တိုးစုတ်စုတ်နှင့်၊ စုတ်
 စေမြုပ်စေ၊ ဆိုသောထွေဖြင့်၊ မထေလေးစား၊ ကျင့်
 သောလားသည်”

ဝမ်းကမဝတခါ၊ ဝတခါဖြင့် ညှိနံ့ပုပ်သိုး၊ အနံ့ဆိုးနှင့်၊
 ပုဆိုးကဗလချာ၊ လူတကာက ဆရာဆရာခေကြပြန်လျှင် မာန
 ဝင်၍ သူများမြောက်တိုင်း စိတ်မြောက်ရစ်ရှူးကာ အော်လို
 အော်၊ ဟစ်လိုဟစ် ဆဲလိုဆဲ၊ ချောက်လိုချောက် ငိုဘွယ်ရယ်
 ဘွယ် အသွယ်သွယ်သော တယုတ်တရားတို့ကို ဖောက်လဲ့ဖောက်
 ပြန် ပြုကျင့်သဖြင့် တိရစ္ဆာန်အောက်ရောက်သည်နှင့် ပုံမခြား၊
 အမှောင်ကြားမှာ နစ်မြုပ်နေရာ ဘယ်နတ်သိကြား ဘုရားမှ
 မတားနိုင်ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မိမိပါရမီကို မိမိပြန်လည်ဆန်းစစ်နိုင်ဘို့လိုသည်။
 သွားသို့ဆန်းစစ်ရာတွင် သီလ-သမာဓိ-ပညာကို အားပြုရမည်။
 လောကနည်း အတတ်ပညာဖြင့် ဆန်းစစ်နည်းကို “ကိုယ်တွေ့
 အင်္ဂါရတ်စမ်းသပ်တွေ့ရှိချက်များ” စာအုပ်တွင်ဖော်ပြပါမည်။
 ယခု သမာဓိရေးရေးအတွက် “စိပ်ပုတီးစိပ်ခြင်းနည်း” နည်း
 ကောင်းတလက်ကို တင်ပြလိုက်ပေအည်။

စိတ်ပုတီးစိပ်နည်း

စိတ်ပုတီးစိပ်ခြင်းသည်ရည်မှန်းချက်အောင်မြင်ရန်ဖြစ်သည်။
 စိတ်တည်ငြိမ်စေရန်ဖြစ်သည်။ လာဘ်လာဘရွှင်လန်းစေလိုသော
 ကြောင့် ရှင်သီဝလိမန္တာန်ကိုစိပ်ခြင်း၊ ပီယအပွင့်အလန်းဖြစ်စေ
 လို၍ သူရဿတီစသော ဒေဝီများနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် မန္တာန်ကို
 စိပ်ခြင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးစေလို၍ ဂုဏ်တော်များကို စိပ်ခြင်း၊
 အန္တရာယ်ဆင်းစေလိုသောကြောင့် သမ္မုဒ္ဓေါဂါထာကို စိပ်ခြင်း၊
 သမာဓိအားကောင်းစေလိုသောကြောင့် ဂုဏ်တော် ကွန်ချာကို
 စိပ်ခြင်း-စသည်အားဖြင့် မိမိအလိုရှိသော ဆန္ဒရည်မှန်းချက်များ
 အောင်မြင်စေရန် စိပ်ကြ၏။

ဇပုယောဂ (Jappa Yoga) နည်းအရ လူ့ခန္ဓာကိုယ်တွင်
 အစွမ်းသတ္တိရှိသော သံလိုက်ဓာတ်(အဖို-အမ)ရှိ၏။ အလဟဿ
 ဖြန့်တီးပစ်လိုက်လျှင် သမာဓိအား လျော့သွားမည်။ အသုံး
 ပြုတတ်လျှင်သမာဓိ(၀၂)စိတ်၏တည်ငြိမ်ခြင်းတန်ခိုးကိုရရှိမည်။

(စိပ်ပုတီးကို လက်မနှင့်လက်ခလယ်ဖြင့် ကိုင်တွယ်မှု သံလိုက်
 ဓာတ်များ တိုးပွားမည်။ လက်သန်းနှင့် လက်မကို မကောင်းမှု
 ဖြစ်စေရန်အသုံးပြုသည်။)

(သံလိုက်ရှိသော မြောက်အရပ်မျက်နှာမူရမည်။ တဝလိုက်ဂူများသည် မြောက်ဘက်သို့လှည့်၏။ သည်အချက်ကိုရှု၍ သံလိုက်ဓာတ်တည်ရာ မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူသင့်သည်။ အစီအရင်များပြုလုပ်ရာ၌ မြောက်ကိုမျက်နှာမူ၍ ပြုလုပ်ရ၏။ မကောင်းကျိုးဖြစ်စေလိုမှု တောင်ဘက်သို့ မျက်နှာမူနိုင်သည်။ ပိယသိဒ္ဓိနှင့်လာစေလို၍ ခေတုခြင်းများ ပြုလိုလျှင်အရှေ့မျက်နှာသို့မျက်နှာမူရမည်။)

ကျောရိုးသည် သံလိုက်ဓာတ်အများဆုံးရှိသည်။

ထိုင်ပုံထိုင်နည်း

ထိုင်နည်းစား ပဒုမာသနခေတု ခြေဖဝါး နှစ်ဘက်စလုံးကို လှန်၍ တင်ပျဉ်ခွေထားရသော ထိုင်နည်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ဘယ်ခြေကိုအောက်ဖောက်ထားရမည်။ ဗုဒ္ဓ၏ ဆင်းတုဒေတီကိုရှု၍ နည်းယူလေ။

အထက်ရှုလမ်းဖြောင့်အောင်ကိုယ်ကိုမတ်မတ်ထားဘို့မမေ့လေနှင့်။

တင်ပျဉ်ခွေခြင်းတူသော်လည်း ခြေတခုပေတခု မထပ်စေဘဲ သက်သက်သာသာ ရှေ့နောက်အလိုက်သင့်ထားသော သုခါသနထိုင်နည်းလည်း ကောင်းပါသည်။

သစ်သားကြမ်းပြင်ပေတိုင်းထိုင်ခြင်း၊ မြေပြင်ပေတိုင်းထိုင်ခြင်းသည် သံလိုက်ဓာတ်များ ထိုဖိတ်စေတတ်၏။ ကျား၊ ရေ၊ သမင်၊ ဒုရယ်၊ ဆိတ်၊ နွားစသည့် သားရေများကို အသုံးပြုသင့်သည်။ သို့မဟုတ် သားမွေးသတ္တလပ်စောင်၊ ပိုးကိုခင်းထိုင်ရာ၌ သံလိုက်ဓာတ်ကို ပိတ်ဆို့ထားသင့်သည်။

ယင်းသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် သံလိုက်ဓာတ်များ တိုးပွားစေကာ ပထဝီမြေကြီး၏ဆွဲအားကို တော်လှန်၍ မြေမှုခွာပြီး စွာန်ကြွ နိုင်သည်အထိ သိမ့်သင့်သည်။

လေထုထဲတွင် ပုရာဏာ (Prana) ခေါ်သော အာယုဓာတ် များရှိ၏။ ထိုဓာတ်ကိုရယူတတ်ဘို့လိုသည်။ ထိုဓာတ်သည် ပကတိ အားဖြင့် ဖြူစင်၏။ ပြဒါးဝေပမာ။ ၎င်းကို ရှူသွင်းလိုက်ပြီး နောက် ကိုယ်ခန္ဓာထဲတွင် သိမ့်စေပြီးမှ ပြန်ထုတ်လိုက်လျှင် မဲ သွားချေ၏။ ၎င်းကိုမြင်အောင်ရှုနိုင်လျှင် ဒိဗ္ဗစက္ခု မြင်လာရေး လမ်းစပွင့်ပြီဟုဆိုရမည်။

အသက်ကိုသုံးဆင့်ပိုင်း၍ရှုရသည်။ တခါရှုလိုက်ပြီးနောက် တစက္ကန့်မျှရပ်ထားရမည်။ ဆက်၍ထပ်ရှုပြီးနောက် တစက္ကန့်မျှ ရပ်ထားရမည်။ နောက်ဆုံးအဆင့်ဆက်၍ရှု (ပြည့်တင်းအောင် တအားရှုပြီးရပ်ထား) ထို နောက် လေကိုနှာခေါင်းမှ မထုတ်ဘဲ ပါးစပ်မှ ခပ်ပြင်းပြင်း ကုန်စင်သွားအောင် မှုတ်ထုတ်ပစ်လိုက်ရ မည်။

ပြင်းပြင်းရှုပြီး အောင်ထားကာ ပြန်ထုတ် ပစ်လိုက်လျှင် လည်းရ၏။

ပုံမှန်ရှုနိုင်မှသွေးလည်ပတ်မှုပုံမှန်ဖြစ်မည်။ သွေးလည်ပတ် မှု ပုံမှန်ဖြစ်မှသာ အာရုံကြော (Nerves) တို့ ပုံမှန်ဖြစ်လာမည် အာရုံစိုက်မှု (Concentration) ပုံမှန်မှ စိတ်၏ ဧကဂ္ဂတာ တည်ငြိမ်မှု (သမာဓိ) ကိုရမည်။ သမာဓိရမှပညာဖြစ်မည်။ သံလိုက် ဓာတ် (Magnetic Force) နှင့်တကွ ဟိတ်တန်ခိုးများ ရလာ မည်။

ပုတီးစိပ်ရာတွင် မိမိရွတ်ဖတ်သဇ္ဇာယ်မည့်မန္တာန်ဂါထာကို အသံထွက်အောင်ကျယ်ကျယ်ရွတ်ဆိုပါ။

ထို့နောက်ခပ်တိုးတိုးလေးရွတ်ဆိုပါ။ အာရုံပြားလျှင် ပြန်၍ ခပ်ကျယ်ကျယ်ရွတ်ဆိုရမည်။ နောက်ဆုံးအာရုံမိလေးလျှင် အသံ တိတ်ဆိတ်စွာဖြင့် စိတ်ထဲမှ ရွတ်ဆိုရမည်။

အာရုံပြန်လွင့်ခြင်းနှင့် ထိနမိဒ္ဓအိပ်ချင်-ငိုက်မျဉ်း တတ်သည် သတိပြုဆင်ခြင်လေ။

စိတ်ထဲမှ ရွတ်ဆိုသောအသံကို မိမိစိတ်ထဲမှ ကြားနိုင်သည် အထိ ကြိုးစားသင့်သည်။ ထိုအဆင့်သို့ရောက်အောင် စူးစိုက်နိုင် လျှင် ကြီးမားသော အာနိသင်ရပေပြီ

ပြန်လွင့်သောစိတ်၊ မခိုင်မာသော ပျော့ညံ့သော စိတ်တွေ ပျောက်ပြီး တည်ကြည်ကြံ့ခိုင်သောစိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ် ပေါက်လာမည်။

ဂုဏ်တော်ကိုးပါးအနက် တပါးကို ပိုင်အောင် ကြိုးစား ပါလေ။

ဆွဲငင်ခါတ်

လသည် ဆွဲငင်ခြင်း တန်ခိုးရှိကြောင်း အနောက်တိုင်း သိပ္ပံ ပညာရှင်များက သာဓက အမျိုးမျိုးလက်တွေ့ ပြနိုင်ခဲ့ကြသလို၊ မြန်မာ့ဝိဇ္ဇာပညာရှင်များကလည်း ပညတ်၊ ခါတ်သက်၊ သစ် ရွက်၊ သစ်ပင်၊ ဂြိုဟ်နက္ခတ်တို့က လူ့လောကအား ဆွဲငင်နိုင် ကြောင်း၊ ဖန်တီးစီမံနိုင်ကြောင်း လက်တွေ့ ပြနိုင်ခဲ့ကြသည်။

သက္ကရာဇ် ၉၇၂-ခုနှစ် အင်းဝအနောက်ဖက် လွန်မင်းသည် ထောင်ငူကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် ဘားမဲ့ဆရာတော်၏ ဩဝါဒ

အတိုင်း တေဇအရပ်မှတောင်ငူ၏ ကက်ကင်းခါတ် ဖြစ်သော
“ခတက်”ပင်ကို တပ်စွဲ၍ တိုက်ခိုက်ရာ အောင်မြင်နိုင်ကြောင်း
သမိုင်းတင်ထားခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားသော သာဓက တရပ်တည်း။

စင်စစ် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်နှင့် နက္ခတ်ဗေဒင် ပညာတို့သည် ကွင်း
ဆက်များဖြစ်သည်။

“အကျိုးအကြောင်းသည် လောကခါတ် တခုလုံးကို
အုပ်စိုးနေရာ မည်သည့်အရာမျှ အကြောင်းမဲ့ မဖြစ်နိုင်
ပေ။ ထိုနက္ခတ်တို့မှာ တန်ခိုးကြီးသော အိသားခါတ်တမျိုး
(Ethereal Current from the Constellation) ရှိ၏။
ထိုခါတ်၏အရှိန်အပါတို့သည် ပေါင်းကူးဆက်စပ်လျက်
လောကခါတ်ကို မွေ့နှောနေလေရာ စက္ကန့်၊ ဗီဇနာ
တခနမကြာ အစွမ်းကုန်ပြု၍ နေကြလေသည်။ ထိုအရှိန်
အဝါကို သိသူသည် ရှောင်နိုင် ဆောင်နိုင်၏။ မသိသူမှာ
ဆန်ကော၌ အမွေခံရသော ဆန်စပါးကဲ့သို့ ဖြစ်ချင်
သလို ဖြစ်လျက်၊ နောက်ဆုံး၌ ကံကိုရိုးမယ်ဖွဲ့ကာ မိမိတို့
၏ စိတ်ကို ဖြေဘတ်ကြလေသည်” ဟု စာရေးဆရာ ပီမိုး
နင်းစာ ရေးသားဖော်ထုတ်ခဲ့ဘူးသည်။ ဆင်ခြင်လေ။

အကျိုးကျေးဇူး

သို့ဖြစ်၍ စိတ်ကိုမပြန့်လွင့်စေဘဲ၊ ချုပ်တီးထားပြီး ပုတီးစိပ်
၍ ခန္ဓဗေဒနှင့် ဗီဇဗေဒကို အမြဲပြုပြင်ထိန်းကျောင်း ပေးသင့်
သည်။ ယင်းသို့ ပြုပြင်ခြင်း ။

- ၁။ ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်တိုးတက်လာခြင်း။
- ၂။ စိတ်ချမ်းသာမှု တိုးတက်လာခြင်း။

၃။ ဗုဒ္ဓ၏ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရာတွင် အထူးအထောင့် အပ် ရခြင်း။

၄။ မိမိပါရမီအလျောက် သိဒ္ဓိကြီး၊ သိဒ္ဓိငယ်တို့ကို ရရှိခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများ မလွဲ ခံစားကြရမည် ဖြစ်သည်။

“သတိနှင့် ထိန်းချုပ်မှု အခြေစိုက်သောအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် တဦးသည် သဘာဝလွန် တန်ခိုးစွမ်းအင်များကို ရရှိပေါက် မြောက်နိုင်သည်။ ထိုတန်ခိုးစွမ်းအင်ဖြင့် အံ့ဘွယ်သရဲ ထူးကဲ သော အရာများကို ပြုလုပ်နိုင်သည်” ဟု အနောက်တိုင်း စာပေ များတွင် အထူးအသားပေး ရေးသားဖော်ပြထား ကြသည်။

အစွမ်းသတ္တိ

၁၉၂၆-ခုနှစ်က ဘုံဘေမယ်ဒီကယ်ယူနီယံ၌ ဒေသျှဗန္ဓု ယောဂီသည်၊ သွေးတိုးခြင်းကို စိတ်တန်ခိုးဖြင့်ရပ်ပြခြင်း၊ နှလုံး ခုန်ခြင်းကို စက္ကန့်အနည်းငယ်မျှ ရပ်ပြခြင်း၊ ၁၅-ပေ အကွာ လောက်မှ ဆံတပင်၊ အပ်ချည်တမျှင်ကို ထက်ခြမ်း ကွဲအောင် မြှားဖြင့်ပစ်ပြခြင်း၊ ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ၊ တွေ့ရခဲမြင်ရခဲသည့် လေး မြှားစွမ်းပြပွဲ၊ သုံးမူးလုံးသံကြိုးကို ကိုယ်မှာ ချည်နှောင်ပြီး တချက်မျှဆောင်၍ ရုန်းလိုက်ရုံမျှဖြင့် ပြတ်စေ၏ဟု ကမ္ဘာ့စာပေ တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။

သည်အချက်ကြည့်၍ ကိုယ်ခန္ဓာ၏နောက်ဘွင်အစွမ်းသတ္တိ တွေ့ရှိကြောင်း သိနိုင်ပြီ။ သည်အစွမ်းသတ္တိ တွေ့ရှိအောင် ရှေး ဦးစွာလုံအပ်ချက် (၂)ရပ်ကို ဆရာရသေ့ကြီး ပတဉ္ဇလိက အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

၁။ “ယမ” ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ပြောဆိုပြုမူခြင်း၊ မခိုးမဝှက်ခြင်း၊ အောင်အီးချုပ်တည်းခြင်း၊ တံစိုးလက်ဆောင်မယူခြင်း။

၂။ “နိယမ” အတွင်းအပြင် နှစ်ရပ်လုံး သန့်ရှင်းလေ့ရှိခြင်း၊ ရောင်ရဲတင်းတိမ်ခြင်း၊ သင်ယူ လေ့ကျက်ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓအား ကြည့်ညှီလေးစား မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အာသနခေ၀ ထိုင်ပုံထိုင်နည်း

ကိုယ်ခန္ဓာ မထိန်းသိမ်း၊ မငြိမ်သက်စိတ်တန်ခိုး စွမ်းအား များ ပျောက်ကွယ်သွားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် အထက်က “ပဒုမာသန” ထိုင်နည်းကို စားပေး တင်ပြ လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

တည်ကြည်အေးဆေးသော ထိုင်နည်း (သမာဓိထိုင်နည်း) ကိုလည်း ဂရုပြုသင့်သည်။

ကျောက် မတ်မတ်ထားရမည်။ လည်ကိုဆန့်နိုင်သမျှ ဆန့်ထားရမည်။ လက်နှစ်ဘက်ကို ဒူးနားကပ်ထားပြီးလက်ဖဝါးဖြန့်ထားရမည်။ လက်မနှင့် လက်ညှိုးထိပ်နှစ်ခုကို ထိစပ်ထားရမည်။ မျက်စိက နှာသီးဖျားကို စူးစိုက်ရမည်။ အာရုံကြောများကို သက်သက်သာသာရှိစေရမည်။ သည်သို့ လေ့ကျင့်ထားခြင်းဖြင့် သတိလစ်ပြီး တက်တတ်သော ဝက်ရှူးပြန်ဆရာဂါခေ၀ ဦးနှောက်ဆရာဂါနှင့် နှုနာကဲ့သို့သော ဆရာဂါများ ပျောက်ကင်းစေနိုင်သည်။ သမာဓိရလွယ်မည်။ သမာဓိဖြစ်လျှင် ပညာစခန်းများ အလိုလို ပေါက်မြောက် အောင်မြင်လာမည်တည်း။

စူးစိုက်မှုအာရုံကြော “ဦးခွံကြော” (Vagus Nerve) ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ဖို့ လိုသည်။ ထို့နောက် သတိနှင့်ထိန်းချုပ်မှု မဲ့ အာရုံကြောစနစ် (Autonomic Nerves System) ၏ စေ့ဆော်မှုအရ ကိုယ်ခန္ဓာ၏ လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးတို့ကို ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း ရှိရမည်။

ရှူရှိုက်နည်း:

အဆုတ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်အာကာသ လဟာမှ စုတ်ယူရရှိသော စွမ်းအင်များသိုလှောင်ရာဌာနကြီးဖြစ်၏။ ထိုအဆုတ်ထဲသို့ အာကာသဓါတ်များ ရောက်နိုင်သမျှ ရောက်အောင် ရှူရှိုက်တတ်ဖို့လိုသည်။

ထိန်းချုပ်ရန် အတွက် ရှူရှိုက်ရိုး ရှူရှိုက်နည်းကို မှန်မှန် ဖြစ်စေခြင်းဖြင့် စတင်ရမည်။

အသက်ပြင်းပြင်းရှူခြင်းဖြင့် အာကာသလဟာဘုန်းမှ လျှပ်စစ်ဓါတ်စွမ်းအင်များကို ရအောင်စုတ်ယူနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

သည့်နောက် ဖြည်းဖြည်း ညင်သာစွာ ကြာနီငံသမျှ ကြာအောင် ရှူသွင်းရမည်။ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောင်းကြွလာစေလိမ့်မည်။ အောက်ဆီဂျင်ဓါတ်ကို အများဆုံး စုတ်ယူ နိုင်ပြီးသည့်နောက် ယင်းသို့လေ့ကျင့်ပါများလျှင် တန်ခိုးရှိလာစေမည်။ အဆုတ်ကို ကြံ့နိုင်သမျှကြံ့စေရမည်။ ဝမ်းတွင်းပူလာသည်အထိ အသက်ရှူမှန်ဖို့လည်း အရေးကြီးလှသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ “ရှူသွင်း၊ အောင့်ထား၊ ပြန်ထုတ် ထိုအလုပ်အားလုံး အရေးကြီးသည်။ တခုနှင့်တခု အချိုးအစား ကိုက်ရမည်”

(အသက်ရှူတတ်လျှင် သဘာဝလွန်အသိဟု ခေါ်သော အလိုရှိသလို မြင်သိနိုင်သည့် (ဒိဗ္ဗစက္ခု) တန်ခိုးရလာမည်။

အသက်ကိုကြာကြာအောင်ထားနိုင်လေ စွမ်းအင် ပိုမိုကြီးလားလေဟုမှတ်။) *

ထိုင်နည်းကခု

ကျောရိုးကိုဆန့်ထားရမည်။ ဦးခေါင်းနှင့် လည်တိုင်ကို မတ်မတ်ထားထိုင်ပြီး ခြေတချောင်း၏ ဖနောင့်က စအိုနှင့် အင်္ဂါဇာတ်အကြားနေရာတွင် တင်းတင်း ဖိကပ်နေစေရမည်။ ကျန်ခြေထောက်၏ဖနောင့်က ဆီးခုံးပေါ်မှာ ထိနေစေရမည်။ မျက်စိက မျက်ခုံးနစ်ခဲအကြားရှိ နှုတ်ယောင်ရင်းဆီသို့ စူးစိုက်ရမည်။

အရာဝတ္ထုတခု သို့မဟုတ် အလိုရှိရာတခုပေါ်၌ရှိ ရှိသမျှစွမ်းအင်ဖြင့် အာရုံပြုလျက်စိတ်အား ညွတ်ထားရန် အထူးလိုအပ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။မမ္မန်မြတ် မသန့်ရှင်းသော ရည်စူးချက်များအောင်မြင် ပေါက်မြောက်ရေးအတွက် ထိုသို့ အလေ့အကျင့်ဖြင့်ရရှိထားသော တန်ခိုးစွမ်းအင်များကို အသုံးမချသင့်။ အသုံးချလျှင် အာရုံခံအရာများတွင် ငြိတွယ် ရစ်ပတ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ သည်အခါ တန်ခိုး စွမ်းအားများ တဖြည်းဖြည်း ယုတ်လျော့ ပျောက်ကွယ် သွားတတ်ကာ အသိစိတ်ခံတ် ချိန်ဆနိုင်စွမ်းများ ဆိတ်သုဉ်းသွားတတ်သည်။ ယင်းသို့ ပယ်ရှားနိုင်မှသာ အာရုံလိုက်စားမှုဆိုင်ရာ အာမဂ္ဂ ခံစားမှုများ၏ ကျေးကျွန် အဖြစ်ကို ဖျက်ဆီးချေမှုန်းခြင်း ပြုနိုင်မည်။

စိတ်ဝိညာဉ်ဆိုင်ရာ အာရုံစူးစိုက်မှုကို ပြုစုပျိုးထောင်သူသည် သမထ ပေါက်မြောက်ပြီးနောက် မိမိအာရုံကြောများအတွင်း

၌ နူးညံ့ သိမ်မွေ့ သော အပြောင်၊ အလဲများ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်
လာမည်။ မိမိအဇ္ဈတ္တ သန္တာန် တွင်လည်း ပို၍မြင့်မားသော အ
ရည်အချင်း တန်ခိုးစွမ်းအင်များ တိုးတက်မှု ဖြစ်ပေါ်လာသည်
ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်လာလိမ့်မည်။

ထို့ပြင် ပြုပြင်ဖန်တီးရန် အရေးကြီးသော အချက်တချက်
ရှိသေးသည်။

ထိုအချက်မှာ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် နှစ်သိမ့် ကြည်နူး ရွှင်မြူး
အားရခြင်းမှ အသိစိတ်အာရုံများကို ချုပ်တီးထားနိုင်ရန် ဖြစ်
သည်။

ချုပ်ထိန်းမဲ့စိတ်အာရုံများသည် မကောင်းမှုဟူသရွေ့ ပေါ်
တွင် ညွတ်လွယ်၏။ အာရုံခံအရာများတွင် တဝဲလည်လည် နေ
ချင်၏။ မဖြစ်စလောက် အသံဗလံ ကလေးတိုင်း အာရုံတွေထိမှု
တိုင်း၊ အာရုံတွင် ထင်ယောင် မြင်ယောင်တိုင်းက စိတ်ခါတ်
၏ငြိမ်ဝပ်မှုကို အနှောက်အယှက်ပြုကြသည်။

စိတ်အာရုံများကို ချုပ်ထိန်းခြင်းဖြင့် စိတ်ခါတ်ကို လှုပ်ရှား
ချောက်ချားစေသော သဘော သကန်များကို ဖယ်ရှား ပစ်နိုင်
သည်။

ထို့ကြောင့် စိတ်ကိုတည်ငြိမ်အောင် အားသွန်ပြုပြင်ရမည်
ဟု ထပ်တလဲလဲ သတိပေးတင်ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။

ဘယ်ပေါ် စိတ်ညွတ်ထားမလဲ။

အခြားအရာ ဟူသရွေ့ အပေါ် စိတ်မခန့်စေဘဲ ပခောန
ဖြစ်သောအရာတွင် စိတ်စူးစိုက်ခြင်း၊ စွဲမြဲတည်ငြိမ်ခြင်း ရှိစေရ
မည်။

ယင်းသို့ စူးစိုက်ထားရမည့် နေရာသည် (၁) နှလုံးသားတွင် အာရုံစူးစိုက်မှု စွဲမြဲထားလိုက ထားနိုင်သည်။ (၂) ဗုဒ္ဓ၏ ကိုယ်စား ရှုပ်ပွားတော် ဓါတ်တော်ပုတော် တခုပေါ်တွင် အာရုံစူးစိုက်မှု စွဲမြဲခြင်းပြုထားနိုင်သည်။

သို့မှသာ အပြင်အပသို့ စိတ်မလည်တော့ဘဲ သမာဓိအား ကောင်းလာပေမည်။

ထာဝရပီတိ

“သမာဓိ”သည် စိတ်ဆောင်ရာသို့ ပါခြင်း (သပိဏဗ္ဗ)ကို ချုပ်တည်းအောင်အည်းခြင်းနှင့် သော်၎င်း၊ စိတ်ဆောင်ရာသို့ လိုက်မှုမရှိခြင်း (နိပိဏဗ္ဗ) အားဖြစ်သော်၎င်း၊ စီးဖြန်းပွားများမှု များ၌ လုံးဝအာရုံစူးစိုက်ခြင်းကို ခေါ်သည်။

တကြိမ်တခါ သမာဓိရခြင်းသည် လုံးဝ မွန်မြတ်သော ပီတိကိုရရှိခံစားရမည်။ အကြိမ်ကြိမ်သမာဓိရလာလျှင် ထာဝရပီတိကို ပေါက်မြောက်အောင်မြင် ခံစားရပေမည်။

အချို့ကျင့်စဉ်က အပြောအဆို နည်းနိုင်သမျှ နည်းစေပြီး အချို့က ဝစီပိတ်ပင် ပြုလုပ်ခိုင်းတတ်သည်။

ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် အပြောအဆိုကို မချုပ်ချယ်၊ သို့သော် အမွန်ကိုပြောမိပါ စဟု တိုက်တွန်းလိုသည်။ ကောင်းသော အရာမွန်သမျှကို နာကြား နိုင်ရမည်။ ပြီးတော့ မိမိ တောင့်တအာသာရှိသော အရာအတွက် ဘာမဆို စွန့်လွှတ်နိုင်ရမည်။

အလိုရမ္မက်နှင့် ကာမမီး တဏှာကိုမူ သိသိသာသာ မဖြစ်ရအောင် အမြဲချုပ်တည်း နှိပ်ကွပ်ထားရမည်။

ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ပတ်သက်၍ နမောနမဲ့ မတည်မငြိမ်ရှိမှုကစိတ်
 ဓာတ်စွမ်းအင်ကို ပျံ့လွင့်စေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကြောင့်ကြ
 မဲစိတ် Subconseious Mind ဖြင့်အဇ္ဈတ္တသို့စူးစိုက်ထား
 ရမည်။ ပြီးနောက်စီးဖြန်းရှုဆင်ခြင်မှုကို ပြုရမည်။ သည်အခါ
 သိမှုများ ပေါက်မြောက်ပြီး အသိသတိရှိသော စိတ်မှာ စီးဖြန်း
 မှုထွင်နှစ်မြုပ်သွားချေမည်။

“သမာဓိအားဖြင့် ရုပ်လောကဆိုင်ရာ၊ နာမ်လောကဆိုင်ရာ
 ဘာမဆိုရရှိနိုင်သည်”

ထိုသမာဓိစခန်း ပေါက်မြောက်သည့်အခါ အာသာရမ္မက်
 ဟူ၍ ပျောက်ပျက်ဆိတ်သည်းလာ၍ ရုပ်လောကမှ ထာဝရ
 လွတ်မြောက်မှုကို ရရှိနိုင်သည်။

ကာယဒုက္ခခန္ဓာ ဒုက္ခသည် အမြဲဖြစ်ပေါ်နေမည်။ ၎င်းကို
 စိတ်စွမ်းအားဖြင့် အလေ့အကျင့်ပြုလုပ်၍ ထိန်းချုပ်ရမည်။

* (“ကြောင့်ကြမဲမှု” ကို အမြဲ တည်ထောင်ရမည်။ စင်စစ်
 ကြောင့်ကြမဲမှုသည် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အကြီးအမှူး အချုပ်အခြာ
 ဖြစ်သည်။ တန်ခိုးအထက်မြက်စေနိုင်ဆုံးသော အရာဖြစ်သည်။)

သည်အဆင့်များအောင်လျှင် အဇ္ဈတ္တအမြင်ဟု ခေါ်သော
 အမြင်များ တိုးတက်လာမည်။ မိမိ ကိုယ်ခန္ဓာထဲမှာကော သူ
 တပါး၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုယ်ထဲမှာပါ ဘာတွေဖြစ်နေသည်ကိုသိနိုင်
 သည်။ လောကအလုံးကိုလည်းသိနိုင်ပြီ။ သူ့အတွက် လျှို့ဝှက်
 တိမ်မြုပ်ငုပ်နေသော အရာဟူ၍ မရှိတော့ပြီ။

ဒါကိုပင် ဝိဗ္ဗစက္ခုရပြီဟုဆိုရပါမည်။

သည်အချက်များကိုခြုံ၍ (ယောဂဒဿနကျမ်း) တွင် စီရင်သူ ရသေ့ကြီး ပတုလိက ယောဂအင်္ဂါ(၈)ပါးဖြင့်ညွှန်ကြားထား သည်။

ယောဂအင်္ဂါ(၈)ပါး

- ၁။ စောင့်ထိန်းခြင်း ယမ။
- ၂။ သတ်မှတ်ခြင်း နိယမ။
- ၃။ သက်သာစွာထိုင်ခြင်း အာသန။
- ၄။ ထွက်သကဲ့သို့သက်ချုပ်ထိန်းခြင်း ပါဏာယာမ။
- ၅။ တဖန်ဆောင်ခြင်း ပစ္စာဟာရ။
- ၆။ ဆောင်မှတ်ခြင်း ဓာရဏ။
- ၇။ ဘာဝနာပွားခြင်း ဈာနနှင့်။
- ၈။ တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိတို့ဖြစ်သည်။

၁။ “ယမ” ဟူသည် စောင့်ထိန်းရသည့် အချက်များဖြစ် သည်။ မသတ်ဖြတ် မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ မုန်ကန်စွာပြောဆိုခြင်း၊ မုဆိုး မဝှက်ခြင်း၊ မြင့်မြတ်သော ဗြဟ္မစာရီ အကျင့်ကို ကျင့်ကြံအား ထုတ်ခြင်းနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းခြင်းဟူ၍ ငါးပါးရှိ၏။ (ဗုဒ္ဓ ဝါဒမှငါးပါးသီလနှင့်ဆင်တူသည်)

၂။ “နိယမ” ဟူသည် သတ်မှတ်ချက်ဖြစ်၏။ သန့်ရှင်း စင် ကြယ်စွာနေခြင်း၊ ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်း၊ တရားကျင့်ခြင်း၊ ဝေဒ ကို ရွတ်ဖတ်သဇ္ဈာယ်ခြင်းနှင့် ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ် ဆည်း ကပ်ခြင်းဟူ၍ ငါးပါးရှိ၏။

၃။ “အာသနံ” ဟူသည် ထိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သက်တောင့် သက်သာ ကြူးရှည်စွာထိုင်နိုင်ခြင်းသည် ယောဂ၏ တတိယ အ ရေးပါသော အချက်တချက်ဖြစ်သည်။

၄။ “မဂ္ဂါယာမ” ထွက်သက်ဝင်သက်ချုပ်ထိန်းခြင်း၊ အာ ရုံသွင်း၍ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အောင့်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အာရုံပြုသည်နှင့်တူ၏။

၅။ “ပစ္စာဟာရ” တဖန်ဆောင်ခြင်းဖြစ်၏။ မိမိထံအာရုံများ မလာနိုင်စေရန်စိတ်ကို ချုပ်ထိန်းထားခြင်းဖြစ်၏။

၆။ “ဓာရဏ” ဟူသည် ဆေခင်မှတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ စိတ်ကို အရာဝတ္ထုတခု၌ထားပြီး ထိုနေရာ၌ပင် ရှိစေရန် ဆောင်မှတ် ခြင်းဖြစ်၏။

၇။ “ဈာန” ဘာဝနာပွားခြင်း (ဝါ) ဈာန်ဝင်စားခြင်းဖြစ် ၏။ စိတ်ဆောင်ထားသော အရာဝတ္ထုပေါ်၌ အလျင်မပြတ် စီး ဆင်းနေသော ပညာဖြစ်သည်။

၈။ “သမာဓိ” ဟူသည် စိတ်တည်ကြည်ခြင်းဖြစ်၏။ ပုံသဏ္ဍာန် အားလုံးကို စွန့်ပယ်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်သာ ထင်ဟပ်ကြွင်းကျန် ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ၆-၇-၈ သုံးပါးကို တခုတည်း စုပေါင်းအား ထုတ်လေ့လာခြင်းကို “သံယမ” ဟု ခေါ်၏။

ထိုသို့ကျင့်ခြင်းဖြင့် အတိတ်မှ အသိဉာဏ်တို့ကို ရနိုင်၏။ သတ္တဝါ အားလုံးတို့၏ အသံကို နားလည်နိုင်၏။ သူတပါး စိတ်ထားကို သိနိုင်၏။ ကိုယ်ပျောက်နိုင်၏။ ကိုယ်ပြောင်းရုပ်ခွာနိုင်၏။ နေ

လ တိရစ္ဆာန်များအပေါ် သံယမ-ပြုစေ ၎င်းတို့ အကြောင်း
ကောင်းစွာသိနိုင်သည်။

ပါကာယမဖြင့် ကိုယ်ကာယ သန့်ရှင်းစေနိုင်သည်။ ဓာရဏ
ပြုခြင်းဖြင့် စိတ်စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်စေမည်။ သမာဓိ တည်ကြည်
စေ အတ္တဖုံးလွှမ်းသော အရာများ ပပျောက် သွားစေနိုင်သည်။

သတိနှင့်လုပ်ဆောင်မှု၊ သတိမဲ့ လှုပ်ရှားမှုများကို နှိပ်ကွပ်
ထားခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ရပ်တန့်နိုင်
သည်။

မိမိရရှိထားသော ထိန်းချုပ်မှုစွမ်းအင်များကို အလဟသ
တန်ခိုးသိဒ္ဓိအစွမ်းများပြုလုပ်ပြုရေးတွင် ပြုန်းတီး မပစ်သင့်ပေ။
အမှန်တရား ပေါက်မြောက်ရေးဘက်သို့ ဦးတည်ရှေ့ရှုပေးရ
မည်။

သည်အချက်များကို ကြည့်၍ (Sympathetic Nervous
System) ခေါ်အာရုံကြောအဖွဲ့ ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများကို
ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးသည်သာ ပဓာန ဖြစ်ကြောင်း သိသာလောက်
ပေပြီ။

ယင်းသို့ထိန်းချုပ်ခြင်းများကို ဆုံးခန်းတိုင်အောင် မလုပ်နိုင်
သေးခင် စတင်အားထုတ် လေ့ကျင့်သည့်အချိန်ကစ၍ စိတ်၏
ချမ်းသာမှု၊ ကိုယ်ချမ်းသာမှုတို့ကို ရှေးဦးစွာ ရရှိလာမည်ဖြစ်
သည်။

မိမိကိုယ်မိမိ ယုံကြည်စိတ်ချခြင်း၊ ထိန်းသိမ်း ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊
အရာရာ၌ တည်ငြိမ်စွာ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း၊ မှန်ကန်စွာ

တေးခေယုဆတတ်ခြင်း-၈ ဘည့် အကျိုးကျေးဇူးများကိုလည်း အလွယ်တကူခံစားလာရမည်ဖြစ်သည်။

လူတို့၏အာရုံတွင် အမြဲတပ်ငြိနေသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတရားဆိုးများလည်း တဖြည်းဖြည်း ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်လာကြမည်ဖြစ်သည်။

ကိုယ် ကိုယ်ကိုအားကိုးယုံကြည်စိတ်မူသည် လုံ့လ၊ ဝိရိယ၊ ဉာဏ်ပညာများ တိုးပွား၍ အမှားအမှန် ခွဲခြား ဝေဘန် ဆန်းစစ်နိုင်ပြီး ကိုယ်တိုင်ပေါက်မြောက်အောင်မြင်လာပေမည်။

နိဂုံးချုပ်အမှာ

သည်မျှဆိုလျှင် ကျွန်ုပ်၏ “ဒိဗ္ဗစက္ခုရ နည်းအညွှန်းကျမ်း” အနေဖြင့် အကော်လေးစုံစေ့ လောက်ပြီထင်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ် နှစ်ပေါင်းများစွာ အချိန်ကုန်၊ လူပမ်း ငွေလမ်းခင်း၍ ဆည်းပူးလေ့လာကျင့်ကြံ အားထုတ်ခဲ့သော လောကီ-လောကုတ္တရာ ပညာ ဗဟုသုတ များကို နိမ့်သူကလည်း နိမ့်သူအလျောက်၊ မြင့်သူကလည်း မြင့်သူ အလျောက် တွေ့ထိခံစား၊ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းအောင် မေတ္တာလက်ဆောင် ပါးလိုသည်ကတကြောင်း၊ ဆရာမှား-လမ်းမှား ရောက်မသွားစေရန် ရည်သန်၍တကြောင်း သည်ကျမ်းကို ပြုစု တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လောကီ-လောကုတ္တရာ ဗဟုသုတပညာများကို စာမ္ဘာသူ စာမ္ဘာသားတို့သည် ပါရမီနှင့် ဉာဏ်မှီသလောက် ခံစားစေလို

သော ဆန္ဒအပြည့်ဖြင့် တင်ပြလိုက်ခြင်းဖြစ်ရာ မဏောင်းဒုစရိုက်များကို ရှောင်ခွာ၍ မိစ္ဆာဇီဝကို စွန့်ပယ်ပြီး သမ္မာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးနိုင်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းလိုက်ရပေသည်။

နောင်လာနောက်သားတို့ လောကီသုခစည်းစိမ်ကို အပြည့်အဝ ခံစားနိုင်ကြစေရန်နှင့် နောင်တမလွန် ဘဝကူးကောင်းရေးအတွက် မြှော်တွေးပြီး သည်စာအုပ်ထက် အနည်းငယ်မြင့်မား၍ လက်တွေ့အောင်မြင်ခဲ့သော နည်းများကို ဖော်ထုတ်ပေးမည့် “ဒိဗ္ဗစက္ခုရနည်းအဖွင့်ကျမ်း” ကို ဆက်လက် တင်ပြပွဲ ဦးမည်။

အဆိုပါ ကျမ်းတွင် သိဒ္ဓိလမ်း၊ စားလမ်း၊ အင်းအိုင်၊ ခါးလွဲ၊ လက်ပွဲ၊ မန္တန်၊ ဂါထာ၊ မန္တရာများနှင့်တကွ တနှစ်အတွင်း၊ သိဒ္ဓိအမျိုးစုံပြီးနိုင်သော နည်းလမ်းများကို တင်ပြပါမည်။

ကြိုးစားမှုနှင့် ဝိရိယကား သုတေသီများအတွက် ဖြစ်ပြီး၊ အမှန်ကိုရဲ့စွာ တင်ပြရေးနှင့် လမ်းမှန်စမ်းမှန်ဖြစ်ရေးအတွက် တာဝန်ယူရမည်ကား ကျွန်ုပ်တာဝန်ဖြစ်သည်။

ထိုကျမ်းတွင် ဖော်ပြမည့် “ဗုဒ္ဓဒေသနာ ဂါထာနှင့်လူဝိဇ္ဇာ ခိုရ်ဖြစ်နည်းပညာ” ကို မြန်မာပြည်ဘုရားပြုပြင်ရေး အဖွဲ့ကြီးနှင့် ညာသနာပြု ဓမ္မကထိကအဖွဲ့ချုပ်ကြီး၏ နာယက ဆရာတော် ရတနာပုံ ဦးတိလောက ၏ မူရင်းစာကိုပင် ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးမည်ဖြစ်၍ ပါရမီထူးသူများ ရရှိပေါက်မြောက်အောင် မြင်ကြပါစေဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုလိုက်ရပေသည်။

လူဝိဇ္ဇာခိုရ်အကျိုး

လူဝိဇ္ဇာခိုရ် အစစ်ဖြစ်လျှင် မိုးပျံမြေလျှိုး၊ သိဒ္ဓိအမျိုးမျိုး ပေါက်ပြီး မဟာမြင့်ခိုရ်တောင်းနှင့်တကွ၊ အဿကတောင်၊ နေမိတ္တကတောင်၊ ယုဂန္ဓုဝိရ်တောင်၊ ဣသိန္ဒြိဝိရ်တောင်စသော တောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်၊ ဟိမဝန္တာသို့လည်း စိတ်သွားတိုင်းကိုယ် ပေါက် လိုရာသို့ရောက်နိုင်ပြီ။

အရှေ့ကျွန်း၊ အနောက်ကျွန်း၊ တောင်ကျွန်း၊ မြောက် ကျွန်း၊ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းနှင့်တကွ၊ ရေမြေတောတောင် သမုဒ္ဒရာမှစ၍ ရှိမ်းဆာယာ ပိုမောက် ကိုယ်ပျောက်၍လည်း သွားနိုင်ပြီ။

မတတ်သောပညာ၊ မရောက်သော အရပ်ဒေသ၊ မရသော စည်းစိမ်ဟူ၍မရှိ၊ လောကီချမ်းသာ အမျိုးမျိုး ခံစားစံစားကြရ မည့်ပြင်၊ သံသေဏ တပြေဝ၊ ပြဒါးသေကတဆွေဝ၊ ဆာရုံမျှ တွင်သာမက၊ ကမ္ဘာသုကမ္ဘာသားတို့၏ ဘုန်းရှင်ကံရှင် သမ္ဘာ ရှင်ကြီးဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီး ဖြစ်လေပြီ။

ထိုကျမ်းပါ အချက်အလက်များကို သိလ၊သမာဓိ၊ပညာတို့ ဖြင့် ရင်းနှီး၍ ကျင့်ကြံကျိုးကုတ်၊ အားထုတ်ခဲ့ကြလျှင် စကြာ ဝထေးမန္တာတ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ ဧကရာဇ်မင်းတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်း သာ မင်္ဂလာနှင့်မလဲနိုင်သော ဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီး ဖြစ်ရုံတွင်သာမက အလွန်တရာကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ဘွယ် ကောင်းလှသောအိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊ ပဋိသန္ဓ်နေခြင်း၊ ပရိဒေဝသောကစသော မီးတဆယ် တပါးတို့မှ ကင်းငြိမ်းရာမှန်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့ပင်၊ လျင် မြန်ထုပ်လျှောက် အမှန်ပင် ပေါက်မြောက်နိုင် ပါကြောင်း။

“အဝိဇ္ဇာတဏှာဝ သေနံဒွေ မူလာနိ” ဆိုသည့် အတိုင်း သံသရာ၏ ရေသောက်မြစ်သဘွယ်၊ မူလဘူတတရားနှစ်ပါးသာ အရင်းခံရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးကို ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်း ရုပ်သိမ်းရန် အတွက် လမ်းစကိုရှာကြမည်ဆိုလျှင် သီလ-သမာဓိ-ပညာသာ ရှိသည်။ အခြားနည်းလမ်းကောင်းမရှိ။

အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဗုဒ္ဓဆုံးမတော်မူခဲ့သော-

၁။ အနုသယကိလေသာ။

၂။ ပရိယုတ္တာနကိလေသာ။

၃။ ဝိတိက္ကမကိလေသာ-တို့ပင်ဖြစ်သည်။

“အနုသယကိလေသာ”သည် ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ၊ ပရိဒေဝ၊ သောဏအစရှိသော မီးတဆယ်တပါးတို့ကို ဒုက္ခဟူ၍ မသိမမြင်နိုင်ဘဲ၊ အောက်သံသရာ၊ အထက်သံသရာ နှစ်မြှုပ်ပျော့ပါး၊ ကျင်လည်ကျက်စား၊ နေရခြင်းသည် ဘဝအဆက်ဆက်၊ သံသရာအဆက်ဆက်၊ ကမ္မာအဆက်ဆက် တို့က ကပ်ငြိလာသော အနုသယကိလေသာ။

ထိုအနုသယကိလေသာကို အရင်းခံပြီး ပေါက်ဖွားလာသော သတ္တဝါသည် ဖြစ်ရာဘဝဘုဋ္ဌာန၌ ကာမဂုဏ်ငါးပါး၊ အယုတ်တရားတည်းဟူသော အစာအဟာရကိုတွေ့ကြလျှင်၊ တဏှာလောဘတည်း ဟူသော ရမက်ဇောဖြင့် ကင်ငါးပါး ကိုလည်း ပေါက်ပြားလို၊ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးကိုလည်း လိုက်စားလိုသော အာမဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက် စသော ဝိတက်အမျိုးမျိုးတိုးပွားနေခြင်းတည်း ဟူသော “ပရိယုတ္တာနကိလေသာ”

ထိုပရိယုတ္တာနကိလေသာတဏှာ ရာဂမီးကြီးသည် အနည်းနည်းလောင်ကျွမ်း၍ လာပါများလျှင်၊ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရကတည်းဟူသော ဘေးဆိုးကြီး၊ ငရဲတိရစ္ဆာန်၊ မြိတ္တာအသုရကယ်တည်းဟူသော ဘေးဆိုးရန်ဆိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို မသိမမြင်အောင် ပုံးကွယ်ကာဆီး၊ အဝိဇ္ဇာမှောင်တည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကာမဂုဏ်ပါးပါး၊ အယုတ်တရားတို့နှင့်တကွ၊ ဒုစရိုက်အယ်ပါးတို့ကို ကျူးလွန်ကျော်နင်း မှူးယွင်းခြင်းတည်း ဟူသော ဝိတိက္ကမကိလေသာ။

ဤကိလေသာသုံးပါး၊ သံသရာသည်ရာ၏ အမြစ်များကို ဝိရိယတည်းဟူသော ခြေတော်ဖြင့်၊ သီသတည်းဟူသော မြေပြင်၌ ရပ်တော်မူ၍၊ သဒ္ဓါတည်းဟူသော လက်တော်က အရဟတ္တ၊ မဂ်ဉာဏ်တည်းဟူသော ပုဆိန်ကို ကိုင်စွဲလျက် ခုတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးတော်မူကြလေသောကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် မရေမတက်နိုင် ပွင့်နိုင်ကြကာ ဂင်္ဂါဝါဠုသဲစုက အရေအတွက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ လောက၏ အထွဋ် အထိပ်သို့ ရောက်လျက် ဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော အလင်းကို ရသွားကြချေပြီ။ သန္တိသုခခေါ်သော အသစ်တစေတီ၊ နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်မြတ်သို့ ရောက်တော်မူသွားကြပေပြီ။

ထို့ကြောင့် “ကြီးစားက ဘုရားဖြစ်နိုင်သည်” မှတ်။

ရန်အန္တရာယ်အပေါင်းအောင်နိုင်သော “ဇဝနမန္တာန်တော်ကြီး” နိဂုံးချုပ် လက်ဆောင်ပါးလိုက်မည်။

ဤမန္တာန်တော်ကြီးကို အရေးတစုံတရာ တွေ့ကြုံသောအခါ အသုံးပြုကြလော့၊ ဥာဏ်ရှိသမျှ အသုံးပြုနိုင်သော မန္တာန်ထူးကြံ ပေတည်း။

ဇိနမန္တာန်တော်ကြီး

သမ္မုဒ္ဒေအဋ္ဌဝီသဉ္စ၊ ဒုဒ္ဒသဉ္စသဟဿကေ ပဉ္စတသ၊ သဟဿနိ၊ နမာမိ၊ သီရသာမဟံ။ ။

တေသံ ဓမ္မဉ္စသံသဉ္စ၊ အာဒရေန၊ နမာမဟံ နမက္ကာရာ နုဘာဝေန၊ ဟိတွာသဗ္ဗေ ဥပဒ္ဒဝေ အနေကအန္တရာယာပိ၊ ဝိနာသန္တုအသေသတော။ ။

အဋ္ဌဝီသံ၊ သုံးပါးဘဝ၊ သုံးလောကတွင်၊ ဥာဏ်ရောင်ဖိတ်၊ အောင်ဘိသိက်နှင့် နှစ်ကျိပ် ရှစ်ဆူကုန်သော သဗ္ဗုဒ္ဓေစ၊ တန်ဆောင်ပမာ၊ ဥာဏ်ရောင်ဝါဖြင့် သစ္စာပွင့်လင်း၊ တရားမင်း ကို၎င်း၊ ဒုဒ္ဒသဉ္စသဟဿဇော၊ နိဗ္ဗာန်ကိန်းအောင်း၊ စက်မို့ လျောင်းသည့်၊ တသောင်းနှစ်ထောင် ကုန်သော သမ္မုဒ္ဓေစ၊ လရောင်ပမာ၊ ဥာဏ်ရောင်ဝါဖြင့်၊ သစ္စာဝင်းပြောင်၊ မြတ်ဘုန်း ခေါင်တို့ကို၎င်း၊ ပဉ္စတသသဟဿာနိ၊ သောင်းထိုက်စကြာ ဝဋ္ဌာ၊ ဂုဏ်ဝါကျော်ဟိန်း၊ ငါးသိန်းကုန်သော၊ သဗ္ဗုဒ္ဓေစ၊ နေ ရောင်ပမာ၊ ဥာဏ်ရောင်ဝါဖြင့်၊ သစ္စာလင်းထိန်၊ မြတ်မုနိတို့ကို ၎င်း၊ အဟံကျွန်ုပ်သည် သီရသာ၊ ဦးခေါင်းရတနာ၊ မြတ် အင်္ဂါဖြင့် နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ တေသံထို ငါးသိန်း တသောင်း နှစ်ထောင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူကုန်သော ဘုရားရှု တို့၏ ဓမ္မဉ္စတရား တော်မြတ်တို့ကို၎င်း၊ သံသဉ္စ-တပည့်သား သံသာတော်မြတ်တို့

ကို၎င်း၊ အာဒရေန-ရိုသေစွာ၊ အဟံ-ကျန်ပိသည် နမာမိ ရှိခိုး
 ပါ၏။ နမက္ကာရာ နဘာဝေန ဤသို့ရှိခိုးပူဇော် ပူးမြော် အနိ
 တေ့ရသော ပဏာမ ကုသိုလ်စေတနာကြောင့် သဗ္ဗေဝသိမ်း
 ကုန်သော ဥပဒ္ဒဝေ၊ ဘေးရန်တို့ကို ဟိတော ပယ်ဖျောက်၍၊ အနေ
 စ အန္တရာဇာပိ၊ များစွာကုန်သော အန္တရာယ်တို့သည်လည်း
 အ ဝေ သ ဝေ ဝ၊ ဧ ကြ င်း ဧ ကု န် မ ရှိ သော အားဖြင့် ဝိနသန္တ၊
 ပျောက်ပျက်စေကုန်သတည်း။

(ဝါတ်ဝိဇ္ဇာစိုရ်-စတုပလ္လင်္ဂ)

အကြိမ် ၂၀-မြောက် လက်ရာ

လေး : နှစ်

ပရုတ်ထဲက ညှို့နုနုတုမြွေဟောက်မလေး

(စုံထောက် လျှို့ဝှက် ဇာတ်လမ်း)

ဒီလ ဆက်ဆက် ထွက်မည်။

ရုပ်ရှင်ရိုက်ဖို့ စီစဉ်နေတဲ့ ဇာတ်လမ်းဆိုတော့

အထူး ကြော်ငြာစရာ လိုမယ် မထင်တာပါ။

ကြိုတင်မှာမှ စိတ်ချရမည်

မဖတ်ရမှတော့ မပူနဲ့.

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ရထားပြီ။

• တု ဝ ဣ •

အနန္တသိဒ္ဓိ လမ်းညွှန်

မိုးပျံမြေလျှိုး စထမံတန်ခိုးကို
အမျိုးမျိုး လိုရာဆွဲပြီး ဖျက်ဆီးနေသူများ သတိထား၊
စာသိ-ငါသိရှိကြမှ
အမှန်နဲ့ အမှား၊ ဝိဇ္ဇာနဲ့ အဝိဇ္ဇာ ကွဲပြားလာမယ်။

(ကြိုတင်တခါထဲမှာ၊ ထပ်မှာရင် တာဝန်မယူ)

မြတ်ဆွေစာပေ ပြန့်ချိရေး
အမှတ် ၁၉၁၊ ၃၃လမ်း၊ ရန်ကုန်။

ထွက်ရပ်ပေါက် ဝိဇ္ဇာဝိသုဒ္ဓိ ကြီးများနှင့် ဝိညာဉ် လောကကို
ထင်ရှားစွာ ညွှန်ပြထား သော

စ တု ဝ လှို - န်

အနန္တ သိဒ္ဓိ လမ်းညွှန်

ရုပ်တရား နာမ်တရား များ မချုပ်ငြိမ်းခင် ပါရမီ ပါသလော
ခံစား နိုင်ကြစေရန် - စမ တန်ခိုး၊ ပထမ တန်ခိုး၊ သမထ တန်ခိုးများနှင့်
ဗုဒ္ဓ ဩဝါဒ သူတော်စဉ်တို့ ဩဝါဒ ညွှန်ပြချက် များကို တင်ပြ
ထားသည့် စာအုပ် ။

ခြောက်ကျ

ကာသာရေး စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၈၄၅၄) အရ ထွက်ပါတော့မည်